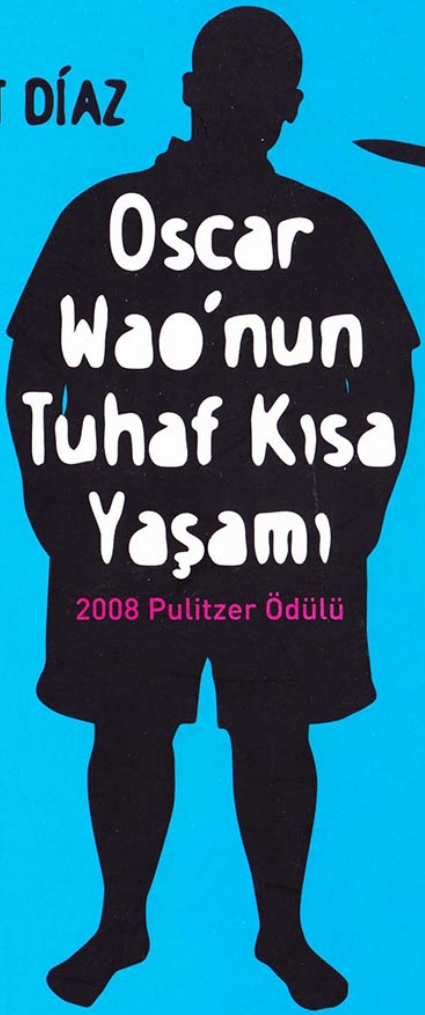
JUNOT DÍAZ

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı

2008 Pulitzer Ödülü

ROMAN

JUNOT DÍAZ

31 Aralık 1968'de doğdu. Dominik asıllı bir Amerikalı olan Junot Díaz eserlerinde ağırlıklı olarak göçmenliğin getirdiği aidiyet sıkıntısını işler. İlk öyküleri "The New Yorker" dergisinde yayınlandığında, 21. yüzyılın en iyi 20 yazarı arasında gösterildi. İlk romanı *Drown*'u 1996'da yayınladı. 2007'de yayınlanan *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı*'yla 2008'de Pulitzer Ödülü'nü kazandı. Halen MIT'te (Massachusettes Instiute of Techology) yaratıcı yazarlık dersleri vermektedir.

PÜREN ÖZGÖREN

Adana'da doğdu. Avusturya Lisesi'ni bitirdikten sonra University of Miami'de dil eğitimi aldı. 1984'ten bu yana sürdürdüğü çeviri çalışmaları arasında, tanınmış pek çok yazarın eseri bulunmakta: Roman Polanski, Vanessa Redrgrave ve Erje Ayden'in otobiyografileri, Yukio Mişima'dan *Bereket Denizi* dörtlemesi, Henry Miller'dan *Çılgın Üçlü*, Lawrence Durrell'dan *Kara Defter*, George Orwell'dan *Birmanya Günleri*, Ernest Hemingway'den *Cennet Bahçesi*, Truman Capote'den *Bukalemunlar İçin Müzik*, Çinli çağdaş yazar Cang Şianliyen'den *Erkeğin Yarısı Kadın* ve *Ölmeye Alışmak*, Roald Dahl'dan *Öptüm Seni*, Nobelli yazar Toni Morrison'dan *Cennet ve Sevilen*, Bedri Baykam'dan *Maymunların Resim Yapma Hakkı*.

pozgoren@yahoo.com

Junot Díaz

OSCAR WAO'NUN TUHAF KISA YAŞAMI

Türkçesi: Püren Özgören

§

Çağdaş Dünya Edebiyatı 111

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı
Junot Díaz

Kitabın Özgün Adı:
The Brief Wondrous Life of Oscar Wao

Yayına hazırlayan: Tülin Er
İngilizceden çeviren: Püren Özgören
Kapak tasarım: Utku Lomlu
Mizanpaj: Bahar Kuru

© Junot Díaz, 2007
© 2009; bu kitabın Türkçe yayın hakları
Anatolialit Ajans aracılığıyla Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Şubat 2009
ISBN: 978 - 975 - 289 - 571 - 3

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Tel: (212) 674 97 23
Fax: (212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
Genel Dağıtım: Alfa, Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00
e-posta: everest@alfakitap.com
www.everestyayinlari.com

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Elizabeth de León

"Kısa, isimsiz yaşamların önemi ne ki....**Galactus** için??"

Fantastik Dörtlü
Stan Lee ve Jack Kirby
(Cilt I, No. 49, Nisan 1966)

Tanrı uyuyan her şeyi esirgesin!
Wrightson Yolu'nda çürüyen köpekten,
şu sokaklarda köpek olduğum günlerdeki bana kadar;
bu adaları sevmek sırtımdaki yük olacaksa,
yozlaşma ruhumu kanatlandırır.
Ama ruhumu zehirlemeye başladılar
kocaman evleri, kocaman arabaları, gösterişli bohbohl'larıyla,
hamalı, rençperi, zencisi, Suriyelisi, Fransız melezi;
ben de her şeyi onlara ve karnavallarına bırakır–
denizde yıkanır, sonra da yürür giderim.
Monos'undan Nassau'suna, bu adaları biliyorum,
kızıl kafalı bir denizci, deniz-yeşili gözlü,
kızıl zencilerin bozuk diliyle, Shabine lakabını taktıkları;
ve ben, Shabine, bu gecekondular imparatorluğunun
cennet olduğu zamanı gördüm.
Yalnızca denize âşık kızıl bir zenciyim işte,
sıkı bir sömürge eğitiminden geçtim,
içimde Hollandalı, zenci ve İngiliz var,
ya hiç kimseyim ya da koca bir ulus.

DEREK WALCOTT

OSCAR WAO'NUN TUHAF KISA YAŞAMI

İlk, Afrika'dan geldiğini söylüyorlar; buraya kölelerin çığlıklarıyla taşındığını; tam da bir dünyanın yok olduğu, diğerinin başladığı an söylenen, Taino'lara* ölüm getiren bir beddua, Antiller'de karabasanın kapı aralığından Yaratılış'a sızan bir iblis olduğunu. ***Fukú americanus,*** ya da daha yaygın kullanımıyla fukú – genel anlamda bir tür lanet ya da beddua,

* Tainolar, Kolomb öncesi Bahamalar ve Antiller'de yaşayan halktı. Güney Amerika'daki Arawakan halkıyla akraba olduklarına inanılır. Kolomb 1492'de bölgeye geldiğinde, Hispaniola'da (günümüz Dominik Cumhuriyeti ve Haiti'nin bulunduğu ada) beş Taino krallığı bulunmaktaydı. 18. yüzyılda salgın hastalıklar, akraba evlilikleri, İspanya'nın asimilasyon ve köleleştirme dayatmaları, yaptığı toplu kıyımlar, Taino kabilelerinin sonunu getirdi. (ç.n.)

özel anlamıyla da Yeni Dünya'nın Laneti ve Uğursuzluğu. Amiral'in fukú'su da denir, çünkü Amiral Kolomb hem onu dünyaya getiren ebeydi, hem de Avrupalı kurbanlarının en önemlilerinden biri; Yeni Dünya'yı "keşfetmiş" olmasına karşın, sefil ve frengili bir halde, tanrısal (dique) sesler duyarak öldü. Santo Domingo'da,* En Sevdiği Ülke'de (Oscar'ın, sonunda Yeni Dünya'nın Sıfır Noktası dediği yerde), Amiral'in adı her iki tür -dar ve geniş anlamıyla- fukú'nun eşanlamlısı olup çıkmıştır; onun adını yüksek sesle söylemek hatta sırf duymak bile, sizin ve ailenizin başına bir felaket gelmesine yeter de artar.

Her neyse, adı ya da kökeni ne olursa olsun, fukú denen musibeti açığa çıkaran, dünyaya salan şeyin, Avrupalıların Hispaniola'ya ayak basması olduğuna inanılır; işte, o günden beri de burnumuz boktan kurtulmamıştır. Santo Domingo fukú'nun Sıfır Kilometresi, ülkeye giriş limanı olabilir, ama bilsek de bilmesek de, bizler, hepimiz onun çocuklarıyız.

Öte yandan, fukú çoktan tarih olmuş, artık korkutma gücü kalmamış bir hortlak masalı değil. Annemle babamın zamanında, fukú taş kadar gerçekti, normal, sıradan insanların ciddi ciddi inandığı bir şeydi. Fukú birinin başını yediyse, herkes bilirdi; tıpkı birinin Palacio'da çalıştığını bildikleri gibi. Her ne kadar Ada halkı, bütün önemli şeyler gibi ondan hiç söz etmese de, varlığı havaya sinmişti. Ama daha eski günlerde, fukú bayağı bir saltanat sürmüştü; hatta sıkı bir pazarlamacısı bile vardı, bir başka deyişle başpapazı: o zamanki ömür-boyu-diktatörümüz Rafael Leónidas Trujillo

* Dominik Cumhuriyeti'nin başkenti. (ç.n.)

Molina.[1] Trujillo'nun, Lanet'in hizmetkârı mı yoksa efendisi mi, temsilcisi mi yoksa patronu mu olduğunu bilen yok, fakat ikisinin arasında bir anlaşma olduğu, aralarından *su sızmadığı* açık. Trujillo'ya karşı çıkanın, kumpas kuranın son derece güçlü bir fukú'ya maruz kalacağına, lanetin yedinci kuşağa hatta daha da ötesine kadar süreceğine inanılırdı; eğitimli çevrelerde bile. Trujillo hakkında olumsuz bir şey düşünseniz, *pat*, bir kasırga bütün ailenizi alıp denize fırlatır, *pat*, pırıl pırıl gökyüzünden tepenize düşen koca bir kaya parçası sizi yamyassı eder, *pat*, bugün yediğiniz karides, yarın sizi karın ağrısından kıvrandıra kıvrandıra öldürürdü. Bu da ona suikast düzenlemeye kalkışan herkesin neden ayvayı yediğini, sonunda onu haklayan elemanların tamamının

---

1 İki saniyede zorunlu Dominik tarihi dersini kaçıranlarınız için: Yirminci yüzyılın en rezil diktatörlerinden biri olan Trujillo, Dominik Cumhuriyeti'ni 1930 ile 1961 yılları arasında amansız, insanlık-dışı bir gaddarlıkla yönetti. Bu iri yapılı, sadist, domuz-gözlü mulato [zenci beyaz karışımı melez], çeşitli yöntemlerle ten rengini ağartan, kalın tabanlı ayakkabılar giyen, Napoleon-dönemi kıyafetlere düşkün zorba (ayrıca El Jefe [Patron, Başkan], Kifayetsiz Sığır Hırsızı, Bok Surat diye de bilinir), Dominik Cumhuriyeti'nin neredeyse her alanını, politik, kültürel, sosyal ve ekonomik yaşamını denetledi, şiddet, gözdağı, toplu kıyım, tecavüz, ulufe dağıtımı ve terörden oluşan etkin (ve tanıdık) bir karışımla denetim altında tuttu; ülkeye babasının çiftliği, halka da köleleriymiş gibi davrandı. İlk bakışta, yalnızca bir Latin Amerika devlet başkanının prototipiydi, ancak sahip olduğu gücün alanı, pek az tarihçi ve yazarın gerçek anlamda kavrayabildiğinden, ya da tahayyül edebildiğinden çok daha geniş ve ölümcüldü. O bizim Sauron'umuz, Arawn ya da Darkseid'imizdi, Tek ve Ebedi Diktatörümüz; öylesine insanlık-dışı, ahlak-dışı, berbat bir kişilik ki, bir bilimkurgu yazarının bile kıçı bu kadarını yemez. DC'deki BÜTÜN YER ADLARINI, ÜLKENİN BÜTÜN SİMGELERİNİ kendi onuruna değiştirmesiyle (Pico Duarte, Pico Trujillo oldu, Yeni Dünya'nın ilk ve en eski kenti olan Santo Domingo de Guzmàn ise Ciudad Trujillo), ulusal mirasın her bir lokmasından kendine vurgun payı çıkarmasıyla (buysa onu kısa zamanda gezegenin en varlıklı adamı yaptı), yarıküredeki en büyük orduyu kurmasıyla (he-

nasıl korkunç bir biçimde öldüğünü açıklıyor. Peki ya, canına yandığımın Kennedy'si? 1961'de Trujillo suikastına yeşil ışık yakan, Merkezi Haberalma teşkilatı CIA'ye, Ada'ya silah sağlama emri veren o değil miydi? Büyük hata, ahbap! Ne yazık ki Kennedy'nin haberalma uzmanları, her Dominiklinin, Mao'daki en zengin jabao'dan [dilenci, fakir] El Buey'deki en yoksul güey'e [kodaman], en asırlık San Macorisanolu'dan San Francisco'daki en bızdık carajito'ya [çocuk] kadar, bütün Dominiklilerin bildiği şeyi ona söylemeyi unutmuştu: Trujillo'yu öldürecek olan kişinin ailesi öyle berbat bir fukú'ya uğrar ki, Amiral'e yapışan fukú bile onun yanında çocuk oyuncağı kalır. Warren Komisyonu'nun "Kennedy'yi Kim Öldürdü?" sorusuna, nihai ve tatmin edici bir yanıt mı istiyorsunuz? O zaman, izin verin de bu Gözlemci kulunuz, size Tanrı katındaki asıl gerçeği açıklasın: ne Mafya idi, ne başkan yardım-

---

rifçioğlunun bombardıman uçakları bile vardı, lanet olsun), görünürdeki bütün güzel kızları, hatta emrindekilerin karılarını bile, binlerce, on binlerce kadını becermesiyle, halkından mutlak itaat beklemesiyle, hayır, ***talep etmesiyle*** (örnek vermek gerekirse, ulusal slogan "Dios y Trujillo" [Tanrı ve Trujillo] idi), ülkeyi acemi donanma erlerinin eğitim kampıymış gibi yönetmesiyle, dost ve yandaşlarını hiç nedensiz soyup soğana çevirmesi, malına mülküne el koymasıyla ve neredeyse ***doğaüstü*** denebilecek becerileriyle ünlüydü.

Önemli başarılarından bazıları: Haitililere ve Haiti kökenli Dominikli topluluğa karşı, 1937 soykırımı; Batı yarımküredeki ABD-destekli diktatörlerin en uzun ömürlü, en zarar vericilerinden biri olmak (eh, biz Latinlerin usta olduğumuz tek bir alan varsa, o da ABD-destekli diktatörlere göz yummak, katlanmaktır, dolayısıyla, bizimki zor kazanılmış bir zaferdir, bilesiniz; Şilili ve Arjantinliler hâlâ sineye çekmekte, baksanıza), ilk modern hırsız-devletini, çalıp-çırpmokrasisini yaratmak (Kongo'nun Mobutu'su henüz Mobutu değilken, Trujillo Mobutu'ydu) Amerikalı senatörleri maaşa bağlamak ve modern bir devlet yaratma iddiasıyla (Donanma'daki eğitmenlerinin, İşgal sırasında başaramadığını yapıp), Dominik halklarını bir potada eritmeye çalışmak.

cısı Johnson, ne de Marilyn Vay Anasını Monroe. Uzay yaratıkları, KGB ya da tek başına hareket eden bir tetikçi de değildi. Ne Texaslı Hunt kardeşler, ne Lee Harvey ne de Üç Yanlı Komisyon. Katil, Trujillo'ydu; onun fukú'su. Kennedy ailesinin başındaki şu meşhur Lanet nereden geliyor sanıyorsun kuzum?[2] Peki, ya Vietnam? Dünyanın en büyük gücü, Vietnam gibi bir üçüncü dünya ülkesine açtığı daha ilk savaşı neden kaybetti, sence? Yapma, dostum, *lütfen* yani. Belki ilgini çeker diye ekleyeyim: ABD'nin Vietnam müdahalesinin iyice şahlandığı dönemde, L.B. Johnson, Dominik Cumhuriyeti'ne karşı gayrimeşru, yasadışı bir işgal başlatmıştı (28 Nisan 1965). (Irak Irak olmadan önce, Santo Domingo Irak'tı.) ABD için ezici bir askeri başarıydı; Santo Domingo'yu "demokratikleştirme" operasyonunda rol alan birimler ve istihbarat ekipleri, aynı adamlar, oradan doğruca Saygon'a sevk edildi. Bu askerler, teknisyen ve casuslar yanlarında, sırt çantalarında, bavullarında, gömlek ceplerinde, burun kıllarında, ayakkabılarının tabanında ne taşıyorlardı dersiniz? Halkımdan Amerika'ya küçük bir armağan; haksız bir savaşa karşılık küçük bir fatura. Evet, doğru, fukú. Fukú.

İşte, fukú'nun insanı illa da yıldırım hızıyla çarpmadığını akılda tutmak, bunun için önemli. Bazen sabırla, ince ince işler, bir zenciyi gıdım gıdım boğar; tıpkı Amiral'e ya da Saygon dışındaki çeltik tarlalarında ABD askerlerine yaptığı gibi. Bazen yavaştır, bazense hızlı. Bu açıdan da naletin, rezilin tekidir, çünkü duruma uyanmanızı, kendinizi kollamanızı zor-

2 Komplo teorisi meraklıları, buyrun burdan yakın: Oğul John Kennedy Jr., nişanlısı Carolyn Bessette ve onun kız kardeşi Lauren'in bindiği Piper Saratoga'nun düştüğü gece, Baba Kennedy'nin gözdesi olan aşçı, Dominikli Providencia Parédes, ailenin Martha's Vineyard'daki sayfiye evindeydi ve John-John'a en sevdiği yemeği pişirmekteydi: kızarmış tavuk. Ama fukú karnını daima herkesten önce ve tek başına doyurur.

laştırır. Öte yandan, zaten yapabileceğiniz bir şey de yoktur; emin olun: Tıpkı Darkseid'in* Omega Işını gibi ya da Morgoth'un** zehir zıkkım laneti gibi, bu pislik de, yolu ne kadar uzatırsa uzatsın, ne kadar oyalanırsa oyalansın, sonunda mutlaka -ciddiyim, mutlaka!- aradığı adamı bulur.

Mesele, çoğu kişinin Büyük Amerikan Laneti dediği şeye inanıp inanmamam değil. Siz de fukú diyarında benim kadar uzun yaşasaydınız, sizin kulaklarınız da bu tür masallarla dolmuş olurdu. Santo Domingo'da herkesin, ailesini tartaklayan bir fukú hikâyesi vardır. Cibao'da yaşayan, on iki kız babası bir amcam var, eski sevgililerinden birinin laneti yüzünden erkek çocuk sahibi olamadığına inanıyor. Fukú. Tia'larımdan [teyze, hala] biri, bir hasmının cenazesinde güldüğü için, mutluluğun ona haram edildiğini ileri sürüyor. Fukú. Babamın babası, abuelo'm [büyükbaba, dede], Diaspora'nın, Trujillo'nun kendisine ihanet eden pueblo'lara [halk, vatandaş] kestiği fatura olduğundan emin. Fukú.

Bu "batıl itikatlara" inanmıyorsanız, güzel. İşin aslı, güzelden de öte – muhteşem. Çünkü siz neye inanırsanız inanın, önemli olan, fukú'nun size inanıyor olması.

Birkaç hafta önce, bu kitabı bitirmeye çalışırken, sırf meraktan, bakalım neler olacak diye, ***fukú*** oltasını Dominik

---

* DC Comics için Jack Kirby tarafından yaratılan süper-kötü kahraman. Apokolips adlı gezegenin yöneticisidir; tanrısal güçleri ve ordusu sayesinde evrendeki gezegenleri fethederek bütün yaşam güçlerini alır. Ölümsüzlük, telepati, omega ışını, süper zekâ gibi olağanüstü güçlere sahiptir. (ç.n.)

** J.R.R. Tolkien'in Silmarillion adlı eserindeki Melkor'a, Feanor tarafından verilmiş olan ad; "güç ile yükselen" anlamına gelir; hem iyi hem de kötü biçimlerde ortaya çıkabiliyordu, daha sonra "Dünyanın Karanlık Düşmanı" olarak adlandırılan kötü biçimini seçti. Elflere [peri, cin, cüce] ve insanlara boyun eğdirmeyi, bütün güçlerin üstünde bir güç olmayı amaçlıyordu. (ç.n.)

Cumhuriyeti [DC] forumundaki bültene salladım. Bugünlerde biraz inekliğim üstümde de. Ortalığı öyle bir karıştırdı ki, sormayın. Gelen yanıtları görmeliydiniz. Hâlâ da geliyorlar. Üstelik salt Domo'lardan da değil. Porto Rikolular *fu-fu*'dan söz ediyor; Haitililerin de buna benzer bir boku var. Etrafta milyarlarca fukú öyküsü dolaşıyor. Santo Domingo'yu neredeyse hiç ağzına almayan annem bile, başından geçen fukú'ları benimle paylaşmaya başladı.

Artık anladınız, eminim: benim de bir fukú hikâyem var. Gelmiş geçmiş fukú'ların en iyisi olduğunu söylemek isterdim -bir numaralı fukú olduğunu- ama söyleyemem. Benimki en ürkütücüsü, en belirgini, en acılısı ya da en güzeli değil.

Yalnızca parmaklarını gırtlağıma sımsıkı kenetleyeni.

Oscar bu tanımlamadan hoşlanır mıydı, pek emin değilim. Bu fukú öyküsünden. O sapına kadar bir bilimkurgu ve fantezi adamıydı; dolayısıyla, ona göre bu hepimizin zaten yaşadığı türden bir öyküydü. Duysaydı, sorardı: Santo Domingo'dan daha bilimkurgusal bir şey olabilir mi? Antiller'den daha büyük bir fantezi bulunur mu?

Ama artık, her şeyin nasıl sonuçlandığını bildiğim için, ben de ona sormak zorundayım: Bundan daha fukú olabilir mi?

Vedalaşmadan önce, son bir not, ahbap: Santo Domingo'da geleneksel olarak, ne zaman Amiral'den söz etseniz, ya da adını duysanız, ya da fukú sayısız kafasından bir tanesini kaldırır gibi olsa, felaketin başınıza musallat olmasını engellemenin tek bir yolu vardır; sizi ve ailenizi beladan uzak tutacak, büyüyü bozacak, tek ve kesin bir karşı-büyü, bir tür muska. Bunun bir kelime olduğunu öğrenmek, sizi şaşırtma-

yacak elbette. Genellikle, işaretparmaklarının hararetle çaprazlanmasını müteakip söylenen, basit bir sözcük.

Zafa.

Eskiden çok daha yaygın, deyim yerindeyse daha etkiliymiş. Ancak hâlâ, her şeyi zafa'layan insanlar var; tıpkı Bronx'daki Miguel tio'm [amca, dayı] gibi. Eski usul adamlardandır kendisi. Tuttuğu takım beysbolda vuruş hatası yaparsa, hemen zafa; biri eve kumsaldan midye getirirse, hemen zafa; bir adama parcha [incir] ikram edersen, zafa. Uğursuzluk yakanıza yapışacak vakti bulamasın diye, yirmi dört saat zafa. Şu an, bu sözcükleri yazarken de, bu kitabın bir tür zafa olup olmadığını merak ediyorum. Benim, kendi karşı-büyüm, muskam.

BİR

I
VAROŞ İNEĞİ* DÜNYANIN SONUNDA
1974 – 1987

ALTIN ÇAĞ

Kahramanımız, milleti mıknatıs gibi kendine çeken şu Dominikli fırlamalardan biri değil – ne beysbol oyuncusu, ne ünlü bir Bachata müzisyeni, ne de binlerce pilici donunda sallayan bir playboy.

---

* Yazarın kullandığı, ilk kez 1950'lerde kullanılmaya başlanan, 1960'larda yaygınlaşan "nerd" sözcüğü, entelektüel faaliyetlere, ezoterik (ruhani) konulara aşırı düşkün, içedönük, utangaç, sıkıcı, fazla ciddi, kompleksli, kitap kurdu, son yıllardaysa "müptela" denecek ölçüde bilgisayar meraklısı oğlan çocuklarını, delikanlıları tanımlıyor; "dork" ve "geek" gibi eşanlamlıları da olan kelimenin, hıyar, inek, beceriksiz, tapon, vs. gibi daha aşağılayıcı, daha argo kullanımları da yaygın. (Tipik "nerd" için sıklıkla Microsoft'un kurucusu Bill Gates örnek gösterilir, ancak onun ve diğer genç bilgisayar dâhilerinin yaptığı servet göz önüne alınınca, sözcüğün eski aşağılayıcı/küçümseyici niteliğinin azaldığını ileri sürenler de var.) Türkçe'de en uygun, daha doğrusu en yakın karşılık olarak "inek" sözcüğünü yeğledim. (ç.n.)

Tam tersine, ömrünün erken safhalarındaki kısa bir dönem dışında, elemanın dişilerden yana hiç şansı olmadı (bir Dominikliyle *bu kadar* bağdaşmayan bir durum olabilir yani).

O sıralar yedi yaşındaydı.

Gençliğinin bu mübarek döneminde, Oscar bir tür Kazanova'ydı. Habire kızları öpmeye çalışan, merengue dansında mutlaka arkalarına geçip kasıksal baskı yapan, daha okula başlamamış zamparalardan; perrito [sandviç] dansını öğrenen ve bulduğu her fırsatta deneyen ilk zenci. Çünkü o günlerde (hâlâ) "normal" Dominikli bir oğlan çocuğuydu; "tipik" bir Dominikli ailede büyümüş, yeni yeni girdiği "sivilcelenme" süreci, hem damarlarındaki kan hem de aynı durumdaki arkadaşları tarafından desteklenen bir fırlama. Partilerde (ki, o çoktan gerilerde kalmış yetmişlerde, Washington Heights Washington Heights iken, Bergenline neredeyse yüz sokaklık, dümdüz bir İspanyol hattı değilken, partiden bol şey yoktu), sarhoş bir akraba mutlaka Oscar'ı küçük bir kızın üzerine iter, kızla oğlan yetişkinlerin kalça-yapışmasına uğrarken, herkes makaraları koyuverirdi.

Oscar'ı o zamanlar görmeliydiniz, diye iç geçirirdi annesi, son günlerinde. Küçük Porfirio Rubirosa'mızdı o bizim.[4]

---

4 Kırklı yıllarda, Porfirio Rubirosa (ya da, gazetelerdeki adıyla Rubi), dünyanın en tanınmış üçüncü Dominiklisiydi (birinci, Kifayetsiz Sığır Hırsızı, ikinci de Kobra Kadın, yani Maria Montez'di). Bu uzun boylu, sıcakkanlı, yakışıklı erkek, "devasa penisiyle Avrupa ve Kuzey Amerika'yı kasıp kavuran", jet sosyetenin gözdesi, araba yarışları ve polo tutkunu hovarda, Trujillato'nun "mutlu yüzü"nü temsil ediyordu (zaten Trujillo'nun en tanınmış dalkavuklarındandı). Bir ara modellik de yapmış olan, gece âlemlerinin faal müdavimi Rubirosa, 1932'de Trujillo'nun kızı Flor de Oro'yla evlendi; beş yıl sonra, Haiti Soykırım Yılı'nda boşanmalarına karşın oğlumuz, uzun iktidarı boyunca El Jefe'nin teveccühüne mazhar olmayı sürdürdü. Sabık-kayınbiraderi Ramfis'in aksine, Rubirosa'nın muhtelif cinayetlere bizzat karışmaktan kaçındığı anlaşılıyor; 1935'de, El Jefe'nin sürgündeki

Yaşıtı oğlanların hepsi, salgın hastalıklarmışçasına, kızlardan uzak dururdu. Oscar değil. Küçük herif dişilere bayılıyordu, tonla "sevgilisi" vardı. (Doğruca şişkoluğa yazılmış, tıknaz, gürbüz bir çocuktu, ama annesi saç kesimine ve giysilerine özen gösterir, oğlunu temiz pak tutardı; kafa orantıları değişmeden önce, bütün resimlerinde açıkça görülen, ışıl ışıl, harika gözleri ve bebek-kıçı nefisliğinde yanakları vardı.) Kızlara (ablası Lola'nın arkadaşları, annesinin dostları, hatta komşuları, dudaklarını kırmızıya boyayan, kıçının yerinde bir çan varmış gibi yürüyen, otuz küsur yaşındaki postane memuru Mari Colòn), hepsine kesikti; açıkça da belli ederdi. Ese muchacho está bueno! [Bu oğlan çok tatlı!] (Böylesine açık olmak, ama karşılığında en küçük bir ilgi görememek, oğlanın canını yakar mıydı? Hayır, hem de hiç!) Yazları, Baní'de yaşayan ailesini ziyarete gittiği DC'de iyice azıtırdı; Nena Inca'nın* evinin önünde dikilir, yoldan geçen kadınlara bağıra çağıra laf atardı -Tú eres guapa! Tú eres guapa!- [çok güzelsin] ta ki, Tanrı'nın izin gününde, özene bezene yarattığı bir tanesi, oğlanı büyükannesine şikâyet edinceye, kadın da bu güzeller resmi geçidine derhal son verinceye kadar. Muchacho del diablo! [Şeytanın oğlu!] Burası kabare değil!

---

lider Angel Morales'e kestiği ölüm fermanını iletmek üzere New York'a gitmiş, ama bu beceriksiz suikast gerçekleşmeden ortadan toz olmuştu. Rubi, "Dominikli Playboy" efsanesinin başlatıcısıydı, akla gelebilecek her tür kadını becermişti; Barbara Hutton, (o dönemde, dünyanın en zengin kadını olan) Doris Duke, Fransız aktris Danielle Darrieux, Zsa Zsa Gabor, yalnızca birkaç örnek. Kankası Ramfis gibi, o da bir araba kazasında can verdi; 1965'te, on iki silindirli Ferrari'si, Paris'teki Bois de Boulogne'de yoldan çıkıp devrildi. (Arabaların öykümüzde oynadığı rolü yadsımak da mümkün değil doğrusu.)

* La Inca: Eski Peru'da kraliçe, prenses. Nena: Canım, şekerim gibi bir sevgi ifadesi. Canım kraliçem, anlamında. (ç.n.)

Oscar için gerçekten Altın Çağ'dı bu; tanrısal doruğuna da, yedinci yaşının sonbaharında ulaştı: aynı anda iki sevgilisi oldu. Yaşadığı ilk ve son "üçlü" ilişki. Maritza Chacón ve Olga Polanco ile.

Maritza, ablası Lola'nın arkadaşıydı. Uzun saçlı, kadınsı; öyle güzeldi ki, istese genç Dejah Thoris'i* canlandırabilirdi. Olga'ya gelince, o aile dostlarından biri değildi. Sokağın sonundaki evde oturuyordu; Oscar'ın annesi bu evden sürekli yakınırdı, çünkü bütün gün sundurmada takılıp bira içen Porto Rikolularla doluydu. (Ne yani, bunu Cuamo'da yapsalar olmaz mı? diye söylenirdi kadın ters ters.) Olga'nın belki doksan tane kuzeni vardı, hepsinin de adı ya Hector ya Luis ya da Wanda'ydı sanki. Kızın annesi, Oscar'ın annesinin yorumuyla, maldita borracha'nın [kahrolası ayyaş] teki olduğundan, Olga bazı günler kıç kokardı, çocukların ona Sidikli Hanım demelerinin nedeni de buydu.

Sidikli ya da değil, Oscar onun sessizliğine, yerlerde yuvarlanıp güreş tutmaya ses çıkarmamasına, topladığı *Uzay Yolu* bebeklerine gösterdiği ilgiye bayılıyordu. Maritza ise sadece güzeldi, orada bir itici güce ihtiyaç yoktu, üstelik hep yakınlardaydı. Böylece, ani ve dâhice bir dürtüyle, iki kızı birden, aynı anda idare edebileceğine aklı yattı. Önceleri, onlarla çıkmasını bir numaralı kahramanı Şazam'ın** istediğini ileri sürdü. Ama kızlar kabul edince, bahaneyi, numarayı filan bıraktı. İsteyen, Şazam değildi – Oscar'dı.

Bunlar dünyanın daha masum olduğu günlerdi, dolayısıyla, ilişkileri otobüs durağında birbirine yapışık durmak, çak-

---

* Edgar Rice Burroughs'un "Marslı" roman dizisindeki önemli karakterlerden biri. *Marslı Prenses*'teki başkişi, prenses. (ç.n.)

** DC Comics'in yayınladığı, Captain Marvel'ın maceralarını konu alan, dizi çizgi romanında, Marvel'a gücünü veren büyücünün, sihirbazın adı; aynı zamanda da güç kazanmak için söylenen sihirli sözcük. Daha sonra TV dizisi olarak da çekildi. (ç.n.)

tırmadan el ele tutuşmak, büyük bir ciddiyetle yanaktan öpüşmekten ibaretti; iki kez öpmüştü kızları, önce Maritza'yı sonra da Olga'yı; yoldan görünmemek için, bir çalılığın gerisinde, gizlice. (Şu küçük maçoya da bakın hele, derdi annesinin arkadaşları. Que hombre! Ne erkek!)

Üçlü ilişki yalnızca bir hafta sürdü; yedi güzelim gün. Bir gün, okuldan sonra Maritza Oscar'ı salıncağın arkasında köşeye kıstırdı, raconu kesti: ya o ya *ben*! Oscar onun elini tuttu, ciddi bir sesle konuştu, uzun uzun ona olan aşkını anlattı, *paylaşma* kararlarını anımsattı, ama Maritza nuh diyor peygamber demiyordu. Kendisinden büyük üç ablası vardı ve *paylaşma* olgusu hakkında bilmesi gereken her şeyi biliyordu. Onu başından atana kadar benimle konuşma! Maritza, çikolata teni ve kısık gözleriyle, ömrünün bundan sonrasında önüne geleni doğrayacağı Ogún enerjisini şimdiden sergilemekteydi. Oscar suratı beş karış, eve, Koreli kaçak işçi çalıştıran işyeri-öncesi dönemine özgü çizgi romanlarına döndü – *Herculoidler*, *Space Ghost*, vs. Neyin var senin? diye sordu annesi. İkinci işine gitmek üzere hazırlanıyordu; ellerindeki egzama, sıvaşıp kalmış yemek lekelerini andırıyordu. Oscar, kızlar işte, diye mızıldanınca, de León Ana az kaldı bir yanardağ gibi patlıyordu. Tú ta llorando por una muchacha? [Bir kız yüzünden ağlıyorsun, ha?] Oscar'ı kulağından yakaladığı gibi ayağa kaldırdı.

Anne, kes şunu, diye bağırdı Oscar'ın ablası; kes şunu!

Annesi oğlanı yere fırlattı. Dale un galletazo, [Patlat bir tokat] dedi, burnundan soluyarak; bak bakalım o zaman küçük puta [fahişe, kaltak] seni sayıyor mu saymıyor mu?

Oscar daha farklı bir zenci olsaydı, galletazo [tokat] önerisini dikkate alabilirdi. Ama ona bir erkeğin kavraması gereken yuları gösterecek, öğretecek bir babası yoktu; her tür saldırgan, kavgacı eğilimden yoksun büyümüştü. (Ablasının aksine; o oğlanlarla da, ince burnunu ve düzümsü saçlarını kıs-

kanan morena [zenci; müren balığı] kızlar sürüsüyle de kıyasıya dövüşürdü.) Oscar'ın dövüş sanatlarındaki derecesi sıfırdı; Olga bile o kürdan kollarıyla onu saniyede tepeleyebilirdi. Kısacası, kıza saldırmak, gözünü korkutmak filan söz konusu değildi. Bunun üzerine, oturup düşündü. Kararını vermesi pek uzun sürmedi. Her şey bir yana, Maritza çok güzeldi, Olga değildi. Olga bazen çiş kokardı, Maritza kokmazdı. Maritza evlerine girip çıkıyordu, Olga eve alınmıyordu. (Evimde bir Porto Rikolu mu? diye dudak bükerdi annesi. Jamás! Asla!) Oscar'ın mantığı, böceklerin evet/hayır matematiğine bir zencinin yaklaşabileceği kadar yakındı. Ertesi gün oyun alanında, Maritza'nın gözetiminde, Olga'dan ayrıldı. Olga nasıl da ağladı! Sırtında ablalarının eskileri, ayağında dört numara büyük ayakkabılar, bir bez bebek gibi titriyordu! Burnundan sümükler akarak, filan; ne ararsan yani!

Sonraki yıllarda, ikisi de (Oscar ve Olga) aşırı şişman ucubeler olup çıktıklarında, arada bir, kızı karşı kaldırımda yürür ya da New York otobüs durağının yakınında boş gözlerle etrafa bakarken gördüğünde, içine yayılıveren ani suçluluk duygusunu engelleyemez, merak ederdi: O taş kalpli ayrılışın, kızı öyle lök gibi bırakıvermesinin, kızın şu anki rezil rüsvalığında bir payı olmuş muydu? (Kızı terk ederken, çok iyi anımsıyordu, hiçbir şey hissetmemişti; kız ağlamaya başladığında bile, şu kadarcık duygulanmamıştı. Bebeklik etme, demişti yalnızca.)

Ancak asıl *acıtan,* Maritza'nın *onu* sepetlemesi oldu. Olga'yı köpeklere yem etmesinden sonraki pazartesi günü, elinde en sevdiği *Maymunlar Gezegeni* sefertasıyla otobüs durağına gelmiş ve dünyalar güzeli Maritza'yı göt-çirkinliğindeki Nelson Pardo'yla el ele bulmuştu. *Yitiklerin Ülkesi*'ndeki Çaka'ya benzeyen Nelson Pardo'yla! Ayın, Tanrı'nın silmeyi unuttuğu bir leke olduğunu sanacak kadar ahmak olan Nel-

son Pardo! (Merak etmeyin, Tanrı yakında icabına bakacaktır, demişti oğlan bütün sınıfa.) Donanmaya katılıp Birinci Körfez Savaşı'nda sekiz ayak parmağını kaybetmeden önce, mahallenin evlere sızma uzmanı olup çıkan Nelson Pardo. Önce, Oscar yanlış gördüğünü düşündü; güneş gözüne giriyordu, dün gece pek iyi uyuyamamıştı, vs. Gidip yanlarında durdu, büyük bir dikkat ve hayranlıkla sefertasını incelemeye koyuldu; Dr. Zaius ne kadar da gerçekçi ve şeytani görünüyordu. İyi ama, Maritza ona *gülümsemiyordu* bile! Oscar orada yokmuş gibi davranıyordu. Biz evlenmeliyiz, dedi Nelson'a, oğlan da gerzek gerzek sırıttı, dönüp sokağın başına, otobüsün gelip gelmediğine baktı. Oscar konuşamayacak kadar çok kırılmıştı; kaldırıma oturdu, bir şeyin göğsünden fokurdayarak, ödünü bokuna karıştırarak yükseldiğini hissetti ve daha ne olduğunu anlamasına kalmadan, ağlamaya başladı; ablası Lola yanına gelip neyin var diye sorunca, başını sallamakla yetindi. Biri alayla kıkırdadı; şu mariconeo'ya da [ibne, muhallebi çocuğu] bakın hele. Bir başkası, sevgili sefertasına bir tekme yapıştırdı, General Urko'nun yüzünün tam ortasına bir çizik attı. Oscar hâlâ ağlayarak otobüse bindiğinde, tedavi olup uyuşturucudan kurtulmasıyla ünlü şoför, Tanrım, siktiri boktan bir *bebek* gibi davranmasana, dedi.

Ayrılık Olga'ya çok mu fena koymuştu? Oscar'ın asıl sorduğuysa, şuydu: *Ayrılık Oscar'a çok mu kötü koymuştu?*

Oscar, Maritza'dan tekmeyi yediği (Şazam!) andan başlayarak, yaşamının tepetakla yuvarlandığı duygusundan kurtulamıyordu. Bunu izleyen birkaç yılda, şişmanladıkça şişmanladı. Özellikle buluğ çağının başları onu fena benzetti, yüzünü "şirin" bile diyemeyeceğiniz bir karışıma dönüştürdü, cildini sivilcelere boğdu, oğlanın özgüvenini yerle bir etti; karşı cinse duyduğu, daha önce kimsenin kışt demediği aşırı ilgiyse şimdi kaybetmeye mahkûm, ezik -büyük harfle Ezik- biri olma-

nın eşanlamlısı olup çıkmıştı. Sıkı dostlar edinemiyordu bir türlü; fazla ciddi, fazla utangaç ve (mahallesindeki çocuklara inanacak olursak) fazla *acayipti* (konuşurken, daha dün ezberlediği, iri iri lafları kullanmak gibi bir alışkanlığı vardı). Kızların yakınına bile gitmez olmuştu, çünkü en iyi ihtimalle onu görmezden geliyor, en kötü ihtimalle de tiz bir çığlık atıp gordo asqueroso! [iğrenç şişko!] diyorlardı. Sandviç danslarını da, ailedeki kadınlar ona hombre dediğinde göğsünü kabartan gururu da çoktan unutmuştu. Bir başka kızla öpüşmesi uzun, *çok* uzun zaman aldı. Kızlar cephesinde elde ettiği her şey, o tek, lanet olası haftada yanıp kül olmuştu sanki.

Aynı şekilde, "sevgililerinin" şansı da pek yaver gitmedi. Oscar'ı vuran feleğin sillesi, onları da ihmal etmemiş gibiydi. Olga yedinci sınıfa geldiğinde, efsanelerdeki devlerden miras aldığı bir genle olmalı, artık tam bir devanası, korkutucu bir yaratıktı, 151'i doğruca şişeden içerdi; sonunda da sınıfta, dersin ortasında NATAS! diye haykırma huyu yüzünden okuldan alındı. Göğüsleri bile, sonunda olanca haşmetiyle fışkırdığında, sarkık ve ürkütücüydü. Bir keresinde, otobüste Oscar'a *pasta manyağı* demiş, oğlansa şöyle dememek için kendini zor tutmuştu: Bunu söyleyen puerca'ya da [dişi domuz; pis, pasaklı] bakın hele, ama kızın onu ayağının altına alıp bir güzel tepelemesinden korkmuştu; zaten yerlerde sürünen karizması bir kadın dayağını asla sağ salim atlatamaz, onu özürlü çocuklarla ve uluorta mastürbasyon yapmasıyla ünlü Joe Locorotundo'yla aynı takıma sokardı.

Peki ya, güzeller güzeli Maritza Chacón? Aşk üçgenimizin hipotenüsünün talihi nasıl gitti? Eh, sizin daha *Ah, Yüce İsis* demenize kalmadan, Maritza goncalar gibi açılıp Paterson'ın en fingirdek guapa'sı [güzel, alımlı kız] olup çıkmıştı bile; Yeni Peru'nun kraliçelerinden biri. Komşulukları sürdüğü için, Oscar onu sık sık görüyordu; varoşların Mary Jane'i,

saçlar bir fırtına bulutu kadar siyah ve kabarık; belki de yeryüzünde Oscar'ın ablasından daha gür ve kıvırcık bir pelo'ya [saç, post] sahip tek Perulu kız (Oscar, Afrika kökenli Peruluları da Çinça adındaki kasabayı da henüz duymamıştı); yaşlı erkeklere iktidarsızlıklarını unutturacak kadar düzgün bir vücudu vardı, zaten altıncı sınıftan beri, yaşının iki-üç katı erkeklerle çıkan fettanın tekiydi. (Maritza pek çok alanda –spor, okul, iş– iyi olmayabilirdi, ama erkekler konusunda kimse eline su dökemezdi.) Bu, Maritza'nın lanetten paçayı sıyırdığı, Oscar ya da Olga'dan daha mutlu olduğu anlamına mı geliyor? İşte burası kuşku götürür. Oscar'ın görebildiği kadarıyla, Maritza sevgilileri tarafından tartaklanmaktan, tokatlanmaktan zevk alan bir kıza benziyordu. Çünkü *sürekli* başına gelen, buydu. Bir oğlan *bana* el kaldıracak olsa, dedi ablası Lola kibirle, *suratını* ısırırım onun.

Maritza'yı görmek: Evinin önündeki küçük verandada şapur şupur öpüşürken, bir hıyarağasının arabasına binerken ya da inerken, kaldırımda itilip kakılırken. Oscar bu bol salyalı öpüşmeleri, gelip gitmeleri, tartaklanmaları bütün o neşesiz, sekssiz ergenliği boyunca seyredip durdu. Başka ne yapabilirdi ki? Yatak odasının penceresi, kızın evinin girişine bakıyordu, dolayısıyla, D&D minyatürlerini boyarken ya da Stephen King'in son romanını okurken, gözü sürekli oraya kayıyordu. O yıllarda tek değişenler, otomobillerin modelleri, Maritza'nın kalçasının boyutu ve araba hoparlörlerinden dışarıya fışkıran müziğin türü oldu. Önceleri serbest stil, sonra Ill Will-dönemi hiphop, en sonunda da, kısa bir süreliğine Héctor Lavoe ile çocuklar.

Oscar onu neredeyse her gün, düzmece bir mutlulukla, gayet şen şakrak selamlıyor, kız da kayıtsızca karşılık veriyordu, ama hepsi o kadardı. Maritza'nın öpüşmelerini anımsadığına hiç ihtimal vermiyordu – kendisiyse asla unutamazdı, elbette.

Lisesi, Don Bosco Teknik idi ve salt şehirli, Katolik erkek çocukları kabul ettiğinden, iki yüz dengesiz, hiper-aktif ergenle çeperine kadar dolduğundan, Oscar gibi şişko, bilimkurgu meraklısı, çekingen bir inek için sonu gelmez bir ıstırap kaynağıydı. Oscar'a göre okul, bir ortaçağ infaz gösterisinin günümüzdeki karşılığıydı; ağaç gövdesine bağlanmak ve zıvanadan çıkmış, zaten yarım olan aklını hepten yitirmiş bir güruhun taşlamalarına, hakaretlerine katlanmaktan farksızdı; güya daha iyi, daha güçlü bir insan olarak çıkacağı bir deneyim, bir olgunluk sınavıydı, oysa gerçek hiç de öyle değildi – yıllar süren bu işkenceden, dayanıklılık sınavından çıkarılacak bazı dersler olduysa bile, Oscar bunların ne olduğunu bir türlü tam anlamıyla kavrayamadı. Okula her gün şişman ve yalnız bir inek olarak yürürken, aklındaki tek şey, azat edileceği, bu ebedi ve ezeli dehşetten nihayet kurtulacağı gündü. Hey, Oscar, Mars'ta da ibneler var mı? Hey, Kazoo, tut *şunu*! Gerzek Cehennemi deyimini ilk duyduğu an, cehennemin bulunduğu yeri de, sakinlerinin kimler olduğunu da tamı tamına anladı.

Lise ikinci sınıfta, Oscar bir de baktı, tam 111 kilo çekiyor (morali bozukken, yani sık sık, 118 kilo); bunun üzerine herkes, özellikle de ailesi anladı ki, oğlan artık mahallenin parigüayo'sudur.[5] Dominikli tipik bir erkeğin "üstün güçlerinden"

---

5 "Seyirci" olanların da onaylayacağı gibi, kötü, alçaltıcı bir anlamda kullanılan *parigüayo* sözcüğü, İngilizce'deki yeni uydurulmuş "partiyi seyreden" tanımlamasından bozmadır. Sözcük, ABD'nin DC'yi ilk işgal ettiği dönem olan 1916-1924 arasında dilimize yerleşti, yaygınlaştı. (Yirminci yüzyılda iki kez işgal edildiğimizi bilmiyordunuz, değil mi? Neyse, üzülmeyin, ileride çocuklarınız da ABD'nin Irak'ı işgal ettiğini bilmeyecek.) İlk işgal sırasında, Amerikan İşgal Güçleri'nin sık sık Dominiklilerin partilerine katıldığı, ama bu Dışarlıklıların dans edip eğlenmek yerine bir köşede durup eğ-

tekine bile sahip değildi, hayatı buna bağlı olsa da, tek bir kızı bile *götüremezdi*. Sporda beş para etmez, domino oynayamazdı, koordinasyon sıfırdı, topu kız gibi atıyordu. Müzik, iş ya da dansta hiçbir yeteneği yoktu, ne hustle, ne rap, ne de G. En berbatıysa: tip yok. Yarı kıvırcık, yarı düz saçını Porto Riko afro'su tarzında bırakıyor, tek arkadaşları Al ile Miggs'in "garantili piliç-kaçırma nesnesi" dediği, 8 numara, devasa bir gözlük takıyordu; dudağının üstünde nahoş, bıyığımsı bir iz ve ona her nedense geri zekâlı bir ifade veren, birbirine yakın, bir çift göz. Mingus'un Gözleri. (Bir gün, annesinin plak koleksiyonunu karıştırırken, bizzat kendisinin yaptığı bir benzetmeydi; annesi, Oscar'ın tanıdığı, bir moreno'yla [havalı, afili erkek, kabadayı] çıkmış tek eski-usul Dominikliydi, ta ki Oscar'ın babası Salt-Afrikalılara-Mahsus-Şenlik'in bu bölümüne noktayı koyuncaya kadar.) Abuelo'nun gözlerini almışsın, demişti anneannesi, oğlanın DC'ye yaptığı ziyaretlerin birinde; bunun içini rahatlatması gerekirdi (kim bir atasına benzemekten hoşlanmaz ki?), ancak söz konusu dede ne yazık ki ömrünü hapiste tamamlamıştı.

Oscar oldu bitti bir inekti -Tom Swift okuyan, çizgi romanlara bayılan ve *Ultraman* izleyen bir çocuk- ama liseye geldiğinde bilimkurgu, fantezi düşkünlüğü artık had safhadaydı. Bizlerin duvar topu oynadığı, beysbol alıştırması yap-

---

lenceyi *izledikleri* biliniyor. Buysa dünyanın en acayip görüntüsünü oluşturmuştur herhalde. Kim bir partiye sırf seyretmek için gider ki? Bundan sonra, donanma erlerine parigüayo'lar dendi – ve çağdaş kullanımda, millet kızları götürürken, kenarda, uzakta kalan ve öylece seyredenleri tanımlar oldu. Dansa katılmayan, skor yapamayan, diğerlerinin soytarısı olan delikanlı – işte karşınızda parigüayo.

Dominik'e Dair Her Şey sözlüğüne bakacak olursanız, ***parigüayo*** maddesinin karşısında Oscar'ın adını görürsünüz. Bu unvan ona ömrü boyunca tebelleş olacak, onu bir başka Seyirciye, ayın mavi yüzünden dünyayı dikizleyene götürecekti.

tığı, abilerimizin arabasını sürdüğü, evden, ana-babamızın burnunun dibinden sıvıştığı günlerde, o aç kurt gibi, peş peşe yalayıp yutmaktaydı: Lovecraft, Wells, Burroughs, Howard, Alexander, Herbert, Asimov, Bova, Heinlein, hatta yıldızı sönmeye yüz tutmuş olan eskileri bile – E.E. "Doc" Smith, Stapledon ve bütün şu Doc Savage kitaplarını yazan adam. Kitaptan kitaba, yazardan yazara, çağdan çağa geçiyordu gözü dönmüşçesine. (Şansına, Paterson'daki kütüphanelerin bütçeleri öylesine yetersizdi ki, rafları hâlâ, eski kuşak inekliklerle doluydu.) İçinde canavarların, uzay gemilerinin, mutantların, kıyamet hilelerinin, mucizelerin, büyü ya da iblislerin bulunduğu herhangi bir filmden, TV dizisi ya da çizgi romandan koparmak olanaksızdı oğlanı. Bunları ne yapıp edip edinirken, işte bir tek o zaman, babaannesinin ailede bulunduğunu öne sürdüğü dehayı sergilerdi. Elviş dilinde yazabiliyor, Çakobsa'ca konuşabiliyor, bir Slan, bir Dorsai ve bir Lensman'ı* en ince ayrıntılarına varıncaya dek ayırt edebiliyor, Marvel Evreni hakkında Stan Lee'den çok daha fazla şey biliyordu; bir de, oyuncuların karaktere büründüğü, aktif rol aldığı şu rol-canlandırma-oyunlarının, RCO'ların fanatiğiydi. (Bari video oyunlarında iyi olsaydı, hanesine koca bir sayı yazdırmış olurdu, ama ne yazık ki, bir Atari'yle Intellivision'a sahip olmasına karşın, oyunların gerektirdiği süratten, reflekslerden yoksundu.) Benim gibi otakune'liğini** saklamayı becerebilseydi, belki hayat denen boku daha kolay olur-

---

* A.E. van Vogt'un 1946 tarihli "Slan" eserindeki, süper-varlıklardan oluşan, kurgusal Slan ırkı. Gordon R. Dickson'ın "Childe Cycle" adlı, bitmemiş bilimkurgu roman dizisindeki Dorsai halkı. E.E. Smith'in 1934-1948 yılları arasında yazdığı, "uzay operası" diye de nitelenen fantastik roman dizisi. (ç.n.)

** Japonca'da, son 15-20 yıldır, ilgi alanlarına, hobilerine aşırı düşkün, özellikle anime filmlere, bilgisayar oyunlarına, vs. bağımlılık derecesinde meraklı kişileri tanımlamakta kullanılan, argo sözcük. (ç.n.)

du, oysa saklayamıyordu. Eleman, inekliğini bir alametifarika gibi taşımaktaydı; Jedi'nin ışın kılıcı ya da Lensman'ın merceği gibi. Çok isteseydi bile, kendini asla "Normal" diye yutturamazdı.[6]

---

6 Oğlanın bu olağandışı bilimkurgu merakının nereden kaynaklığını bilen yok gibi. Belki Antilli olmanın (kim bizden daha bilimkurgu olabilir ki?) bir sonucu ya da hayatının ilk yıllarını DC'de geçirmiş olması, sonra, bir anda toprağından sökülüp New Jersey'e yerleştirilmesi – bir yerleşme izni, bir yeşil kartla salt dünya (Üçüncü Dünya'dan Birinci'ye) değil, yüzyıl da değiştirirsiniz (neredeyse sıfır televizyon ya da elektrikten, bir televizyon ve elektrik bolluğuna). Böylesi bir geçişten sonra, bana kalırsa, insanı bir tek en uç, en aşırı senaryolar tatmin edebilir. Belki de nedeni, DC'deyken çok fazla *Örümcek Adam* izlemiş olması, çok fazla Run Run Shaw kung-fu filmine götürülmüş olması, abuela'sından çok fazla el Cuco ve la Ciguapa korku masalı dinlemiş olmasıydı. Belki de onu okumaya alıştıran, ABD'deki ilk kütüphanecisi; ilk Danny Dunn kitabına dokunduğunda hissettiği elektrik çarpması? Belki de yalnızca zamanın ruhu (İnek Çağı'nın doğuşu, yetmişli yılların başına rastlamıyor mu?) ya da çocukluğunun büyük bir bölümünde tek bir arkadaşının bile olmaması? Yoksa daha derin, daha atalardan kalma bir şey mi?

Kim bilebilir?

Kesin olan tek şey, bir kitap kurdu olmak (daha iyi bir tanım bulamadım), ergenlik döneminin zor, çetin günlerini atlatmasını sağlıyor, ama aynı zamanda da Paterson'ın gaddar sokaklarında iyice (daha da) göze batmasına, diğer oğlanların hedefi olmasına yol açıyordu – yumruklar, iteklemeler, dirsek atmalar, kırılan gözlükler, tanesi elli sente mal olan, yepyeni kitapların gözünün önünde yırtılması. Kitap seviyorsun, ha? İyi ya, şimdi iki kitabın oldu! Hah-ha! Malum, zulüm görenden daha zalimini bulamazsınız. Öz annesi bile, oğlanın uğraşılarını çatlakça buluyordu. Çık dışarı da oyna biraz! diye buyuruyordu günde en az bir kez. Pórtate como un muchacho normal. [Normal bir erkek çocuğu gibi davran.]

(Onu destekleyen tek kişi, yine iyi bir okur olan ablasıydı. Daha zengin bir kütüphanesi olan kendi okulundan kitaplar taşırdı ona.)

Kendini bir X-Man gibi hissetmenin nasıl bir şey olduğunu gerçekten bilmek istiyor musunuz? Günümüz Amerikan varoşunda, zeki, kitap düşkünü bir siyah oğlan çocuğu olmanın? Vay anacığım! Yarasa kanatlarına ya da göğsünüzden fışkıran bir çift dokunaca sahip olmaktan farksızdır.

Oscar sosyal açıdan zayıf, içedönük biriydi; beden eğitimi dersinde korkudan titreyen, *Doktor Who* ve *Blake's 7* gibi İngiliz "inek" dizilerini izleyen ve size bir Veritech savaşçısıyla bir Zentraedi yürüyüşçüsü arasındaki farkı söyleyebilen, çokbilmiş bir bilimkurgu manyağıydı; yetmezmiş gibi, liseyi bitireceği bile şüpheli zenci haytalarla konuşurken, ***bitimsiz*** ve ***halihazırda*** türünden, kulağa çok önemli gelen, (tam ineklik) koca koca sözcükler kullanırdı.

Sürekli kütüphanede saklanan, Tolkien'e, son zamanlarda Margaret Weis'la Tracy Hickman'ın romanlarına tapan (en sevdiği karakter, Raistlin'di elbette), seksenli yıllar almış başını giderken, kafayı Dünyanın Sonu'na takan, gittikçe derinleşen bir saplantı haline getiren bir inek. (Yeryüzünde görmediği, okumadığı ya da oynamadığı tek bir kıyamet filmi, kitabı ya da oyunu yoktu – en tartışmasız favorileri de Wyndham, Christopher ve Gamma World idi.) Evet, ne demek istediğimi anladınız. Onun bu yeniyetmelik inekliği, bir gençlik aşkı yaşama şansını, en küçük bir olasılığını bile buharlaştırıyordu. Onun dışında herkes, ilk aşkının teröründen ve mutluluğundan, ilk buluşmaların, ilk öpüşmelerin heyecanından geçerken, Oscar sınıfın en arka-

---

Pa'fuera! [Çık dışarı!] diye kükrüyordu annesi. O da çıkıyordu, lanetlenmiş bir çocuk gibi, birkaç saat, öteki çocukların eziyetine katlanmak için -Lütfen, evde kalmak istiyorum, diye yalvarırdı annesine, ama kadın onu ite kaka çıkarırdı-Sen kadın mısın ki evde oturacaksın?- bir saat, iki saat, sonunda gizlice, çaktırmadan eve süzülür, üst kattaki dolaba saklanır, kapı aralığından sızan ince, uzun ışık huzmesinde kitap okurdu. Annesi onu er geç bulur, bir kez daha toprağından koparırdı: Lanet olsun, senin neyin var Allah aşkına?

(Ve daha o zamandan çiziktirmeye başlamıştı; kâğıt parçalarına, kompozisyon defterlerine, ellerinin tersine; henüz ciddi şeyler değil, yalnızca en sevdiği öykülerin kabataslak taklitleri; bu yarım buçuk göndermelerin, hicivlerin son kertede Kader'ini belirleyeceğine dair henüz hiçbir işaret yoktu.)

sında, sıra kapağının gerisinde oturdu, ergenlik çağının akıp gidişini seyretti.

Ergenliği ıskalamak berbattır; biraz, güneş yüz yıldan sonra ilk kez yüzünü gösterdiğinde, Venüs'te bir dolapta kilitli kalmaya benzer. Benim birlikte büyüdüğüm ineklerin çoğu gibi, kızları umursamayan biri olsaydı, belki işi biraz daha kolay olurdu, ama ne yazık ki, bizimki hâlâ (çocukken olduğu gibi) çabucak ve harbiden tutulan, ihtiraslı bir enamorado'ydu [âşık, sevdalı]. Kentin dört bir yanına saçılmış gizli aşkları vardı, hepsi de şu kıvırcık saçlı, iri, gösterişli tiplerdendi; onun gibi bir eziğe selam bile vermeyecek, ama onun düşleyip durduğu, kafasından bir türlü atamadığı kızlar. Bu tutku (görünüşüne, yaşına ya da müsait olup olmadığına aldırmaksızın, gözünün değdiği her kıza yönelik o aşk, korku, özlem, istek ve şehvetten oluşan, çekim gücü yüksek kütle) yüzünden acı çekmediği gün yok gibiydi. Kendisinin devasa ve gürültücü bir güç olarak gördüğü bu muhabbet, gerçekte bir hayaletten farksızdı, çünkü onu kızların hiçbiri doğru dürüst fark etmiyordu. Arada bir, Oscar'ın yanından geçerken ürperdikleri ya da kollarını kavuşturdukları oluyordu, ama hepsi bu kadar. Şu ya da bu kıza duyduğu sevda yüzünden, sıkça ağlardı. Banyoda, kimsenin duyamayacağı yerde.

Başka yerde olsaydı, hanımlar arenasındaki bu bol sıfırlı skoru, kimsenin gözüne batmazdı, ama burada Dominikli bir ailenin Dominikli oğlundan söz ediyoruz: elemandan çapkınlık dalında rekor kırması bekleniyordu; piliçleri üçer-beşer götürmesi bekleniyordu. Oyundaki başarısızlığının herkes farkındaydı, çünkü Dominkliydiler ve habire bunu konuşuyorlardı. Özellikle de -Adalet'teki son ve nihai konukluğundan yeni salıverilmiş olan, şimdi Main Caddesi'nde, onlarla aynı evde yaşayan- Rudolfo tio'su akıldanelik konusunda son

derece cömertti. Dinle, palomo [güvercin], kendine derhal bir muchacha [genç kız] yapmalısın, y metéselo [ve içine dalmalısın]. Bu *bütün* sorunları halleder. İşe bir fea'yla [çirkin, paçoz] başla. Sonra da o fea'ya bir güzel metéselo! Rudolfo'nun üç ayrı kadından dört çocuğu vardı, dolayısıyla zenci, hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde, ailenin kadrolu metéselo uzmanıydı.

Annesinin yaptığı tek yorum? Sen sadece notlarını dert et. Daha iç-gözlemsel anlarda da: Şansının bana çekmediğine şükret, hijo [oğul, erkek evlat].

Hangi şans? diye alayla güldü tio'su.

İşte, onu diyorum ya, dedi kadın.

Arkadaşları Al ile Miggs mi? Ahbap, biraz fazla şişmansın, yani.

Abuela'sı La Inca? Hijo, sen tanıdığım en gösterişli erkeksin!

Oscar'ın ablası, Lola, çok daha gerçekçi, pratikti. Deli çağlarını atlatınca (hangi Dominikli kız atlatmamıştır ki?), Jersey'in sert, dişli Dominicana'larından biri olup çıkmıştı; kendi arabasını süren, kendi çek defteri olan, erkeklere "kancık" diyen ve iriyarı bir bıçkını, gözünüzün önünde, bir zerre vergüenza [utanma, sıkılma] sergilemeden mideye indiren bir uzun mesafe koşucusu. Dördüncü sınıftayken, yaşça büyük bir tanıdığının saldırısına uğramış, bundan bütün ailenin haberi olmuştu (ve Paterson'ın irice bir bölümünün, Union City'nin ve Teaneck'in); bu acı çekme, yargılanma ve bochinche urikàn'ını [dedikodu fırtınası] atlatmak, onu elmastan da katı biri yapmıştı. Geçenlerde, gidip saçını kısacık kestirdi ve annesini bir kez daha çileden çıkardı – bana kalırsa, nedeni kısmen, küçükken ailesinin saçlarını ta kıçına kadar uzatması (bir gurur kaynağı), bunun da muhtemelen saldırganın dikkatini ve hayranlığını çekmiş olmasıydı.

Oscar, diye uyardı Lola defalarca, *değişmek* için bir şeyler yapmazsan, bâkir bir erkek olarak öleceksin.

Ben bilmiyor muyum sanki? Beş yıl daha böyle gidersem, biri bir kiliseye benim adımı vermeye kalkışacak, emin ol.

Saçını kes, gözlüğü kaybet, spor yap. Şu porno dergileri de kaldır at. Mide bulandırıcı şeyler, Mami'yi rahatsız ediyorlar; ayrıca onlar sana kız mız bulamaz.

Sağlam tavsiyelerdi, ama Oscar uymadı. Egzersiz yapmayı birkaç kez denedi, bacak kaldırma, mekik, sabah erkenden mahallede turlamalar filan, fakat kendisinden başka herkesin bir sevgilisi olduğu gözüne batıp durdu, morali iyice bozuldu ve yeniden, bodoslama yemeğe daldı. *Penthouse*'lara, zindan tasarımlama oyunlarına ve kendine acımaya.

Anlaşılan spora alerjim var, dedi.

Hah, dedi Lola, senin *çaba harcamaya* alerjin var.

Paterson'la civar mıntıkalar, Don Bosco gibi ya da arada bir okuduğu şu yetmişli yıllara özgü feminist bilimkurgu romanlar gibi olsaydı, bu kadar zorlanmazdı – salt erkeklere mahsus bölge, yani. Oysa Paterson, tıpkı New York gibi tepeleme kızdı; Paterson, tıpkı Santo Domingo gibi, silme kızdı. Paterson çılgın kızlarla doluydu; eh, bu kadar guapa işini görmüyorsa, geberesice, o zaman şöyle azıcık güneye iniver ve işte karşında Newark, Elizabeth, Jersey City, Oranges, Union City, West New York, Weehawken, Perth Amboy – ülkenin her yanındaki zencilerin "Negrapolis Bir"* dediği, bereketli vaha. Uzun lafın kısası, Oscar nereye baksa kız görüyordu – İspanyolca konuşan, Karayipli kızlar.

Kendi evinde bile güvende değildi, ablasının kız arkadaşları evden hiç eksik olmazdı. Bu daimi konuklar etraftayken, oğlanın *Penthouse*'lara ihtiyacı yoktu. Bu kızlar pek zeki sayıl-

---

* Negra: zenci kız. Polis: kent, şehir (ç.n.)

mazdı, ama ölümüne güzeldiler: yalnızca halter filan kaldıran moreno'larla ya da beşikten beri tabanca taşıyan Latino delikanlılarla çıkan, ateşli Latin dilberleri. Hepsi de voleybol takımındaydı, uzun boylu, fit, taş gibi taylar; maça çıktıklarında onları seyrederken, koşu takımının terörist cennetindeki halini görür gibi olurdunuz. Bergen ilçesinin özbeöz cigüapa'ları [dişi leylek]. Bir numara, Gladys'di; sürekli göğüslerinin büyüklüğünden yakınır, İkizler daha küçük olsaydı, belki kendime normal bir erkek bulabilirdim, derdi; sonra, ileride Michigan Institute of Technology'ye girecek olan, Oscar'dan *nefret* eden, oysa Oscar'ın içlerinde en çok hoşlandığı Marisol; ülkeye yeni gelmiş, yarı Haitili yarı Dominikli, yani Dominik hükümetinin *var olmadığına* yeminler ettiği o özel harmandan olan, aralarındaki en koyu aksanlı Leticia – öyle terbiyeli bir kızdı ki, *peş peşe üç erkek arkadaşıyla da* yatmaya yanaşmamıştı! En tatsızı da, bu piliçlerin oğlumuza sağır-dilsiz bir haremağası muamelesi çekmesiydi; emirler yağdırır, ayak işlerine koşturur, hobileri ve görünüşüyle alay ederlerdi; daha da beteri, *Dragon*'un son sayısına yapışmış, mutfakta oturan oğlanı adam yerine koymaksızın, şen şakrak, cinsel yaşamlarının ayrıntılarına girmeleriydi. Hey, diye haykırırdı Oscar, belki bilmek istersiniz, burada bir erkek var!

Hani, nerede? diye sorardı Marisol yumuşacık bir sesle. Ben göremiyorum.

Söz ne zaman Latin oğlanların nasıl sırf beyaz kızlarla çıkmak istediğine gelse, bizimki, *ben* İspanyol kızlara bayılırım, diye atılır, Marisol'un buna lütfedercesine verdiği karşılıksa hiç değişmezdi: Bu harika, Oscar. Tek sorun, İspanyol kızların seninle çıkmak istememesi.

Rahat bırak onu, dedi Leticia. Bence çok şirinsin, Oscar.

Ya tabii tabii, diye güldü Marisol, gözlerini devirerek. Şimdi senin hakkında bir kitap yazmaya kalkar garanti.

Bunlar Oscar'ın özel tapınağına yerleştirdiği öfkeli, şirret tanrıçalarıydı; herkesten çok düşlediği, onu en çok hırpalayan, sonunda da küçük öykülerine giren kızlar. Hayallerinde onları ya uzaylı yaratıklardan kurtarırdı, ya da bir gün mahalleye zaferle dönerdi – zengin ve ünlü. Bu, o! Dominikli Stephen King! Sonra Marisol görünür; kucağı Oscar'a imzalatmak istediği Oscar kitaplarıyla doludur. Oscar, lütfen, evlen benimle. Oscar, alaylı: Kusura bakma, Marisol, cahil sürtüklerle evlenemem. (Ama sonra, evlenir tabii.) Hâlâ, uzaktan uzağa gözetlediği Maritza'yı da bir gün, nükleer bomba patladığında (ya da veba salgını başladığında ya da Tripodlar dünyayı işgal ettiğinde) ve uygarlığın sonu geldiğinde, röntgen ışınları saçan yaratıkların elinden kurtaracaktı; ardından ikisi, el ele, yerle bir olmuş Amerika'yı arşınlayacak, daha güzel yarınların peşine düşeceklerdi. Böyle kıyamet senaryolarıyla dolu hayallerde, kendisi hep, şöyle ya da böyle plátano* Doc Savage** idi; dünya çapındaki dövüş sanatları becerisiyle ölümcül, ateşli silahlar uzmanlığını birleştiren bir süperdâhi. Havalı tüfekle bile bir kez olsun ateş etmemiş, tek yumruk atmamış, SAT skoru*** bini hiç geçmemiş bir zenci için hiç de fena değil, ha?

---

* Plátano: Asıl anlamı muz, muz ağacı olan sözcüğü yazar, bizde Muz Cumhuriyetleri denen, Karayip Denizi'ndeki ada-devletlerin (Küba, Tahiti, Dominik, Jamaika, vs) halkı için kullanıyor. Muz devleti, muz halkı, anlamında. (ç.n.)

** Lester Dent'in yarattığı, 1930'lu, 40'lı yılların en ünlü kurgu kahramanlarından. (ç.n.)

*** Önceleri Scholastic Aptitude Test ve Scholastic Assessment Test denen, 2005'te adı SAT Reasoning Test olarak değiştirilen, ABD'de üniversiteye kaydolabilmek için girilmesi gereken, standart değerlendirme, seviye belirleme sınavı. (ç.n.)

OSCAR CESUR

Lise sona davul gibi şişmiş, hazımsızlık çeken, en gaddarı da sevgilisiz, yapayalnız bir delikanlı olarak başladı. İki inek arkadaşı, Al ve Miggs, her ikisi de, feleğin en akla hayale gelmeyecek oyunuyla, o yıl birer kız düşürmeyi başarmışlardı. Öyle ahım şahım şeyler değil, işin aslı iki paçoz, ama yine de kız işte. Al kendininkiyle Menlo Park'ta tanışmıştı. O *bana* asıldı, diye övünüp duruyordu; sonra kız, bizimkine saksafon çektikten sonra tabii, birisiyle tanışmaya *can atan* bir kız arkadaşı olduğunu söylemiş, Al de hemen Miggs'i atarisinin başından yaka paça kaldırıp sinemaya sürüklemişti; gerisi malum. O hafta dolmadan, Miggs de gerdeğe girdi ve olup bitenden Oscar'ın ancak o zaman haberi oldu. Onun odasındaydılar, *Death-Dealing Destroyer*'lara karşı yeni bir "şapka-uçuran" *Champions* serüvenine hazırlanıyorlardı. (Oscar sevgili *Aftermath!*'ını rafa kaldırmak zorunda kalmıştı, çünkü ondan başka hiç kimse, virüs-enkazı Amerika'nın kıyamet-sonrası harabelerinde oynamak istemiyordu.) Bu çifte-ganimetli, sarsıcı haberi alınca, önce pek bir şey söylemedi. d10'larını çevirdi de çevirdi. Amma da şanslıymışsınız çocuklar, dedi. Bu kız talanına dahil edilmemek, canevinden vurmuştu onu; onun yerine Miggs'e haber verdiği için Al'den, artık bir sevgilisi olduğu için Miggs'ten nefret ediyordu, nokta. Al'in bir kız tavlamasını, Oscar anlayabiliyordu; Al (asıl adı Alok) şu uzun boylu, alımlı Kızılderililerdendi, sanal karakter oyunlarına düşkün bir inek olduğuna hiç kimse ihtimal vermezdi. Oscar'ın kafasının bir türlü basmadığı şey, Miggs'in nasıl olup da bir kızı götürebildiğiydi; bu onu hayretler içinde bırakıyor, kıskançlıktan çatlatıyordu. Ona kalırsa Miggs, kendisinden de beter bir ucubeydi. Bol miktarda sivilce, tam bir gerzek gülüşü ve küçükken verilen bir ilaç yü-

zünden, resmen gri dişler. Ee, kız arkadaşın şirin mi? diye sordu Miggs'e. Bir görmelisin ahbap, dedi beriki; çok güzel. Koca koca memeler, diye atıldı Al. O gün, Oscar'ın dünyaya beslediği şu kadarcık inanç da bir SS-N-17 tüfeğiyle tam alnından vuruldu. Sonunda, artık daha fazla kaldıramaz hale geldiğinde, içler acısı bir sesle sordu: Ne yani, bu kızların başka arkadaşı yok mu?

Al'le Miggs karakter sayfalarının üstünden bakıştılar. Hiç sanmıyorum, ahbap.

İşte o anda, dostları hakkında hiç bilmediği (ya da kendine hiç itiraf etmediği) bir şey öğrendi. Tam oracıkta, şişko benliğinde yankılanan bir vahiy yaşadı. Ayvayı yemiş, çizgiroman-müptelası, bilgisayar-oyunları-delisi, sporun-s'sinden-bihaber arkadaşları ***ondan*** utanıyordu.

Ayağının altındaki zemin kayıvermişti. Oyunu erkenden sonlandırdı, Exterminator'lar Destroyer'ların saklandığı yeri hemen buldular – Hile yaptın, diye homurdandı Al. Onları geçirdikten sonra odasına kapandı, sersemlemiş bir halde birkaç saat yattı, sonra kalktı, ablası Rutgers'da olduğu için, artık onunla paylaşmak zorunda olmadığı banyoda soyundu, aynada kendini inceledi. Onca yağ! Kilometrelerce uzunluğundaki büklümler, kat yerleri! Şişmiş, kabarmış orantılarının korkunçluğu! Doğruca Daniel Clowes'un komik kitaplarının birinden fırlamıştı sanki. Ya da Beto Hernández'in Palomar'ındaki şişko, zencimsi oğlandı.

Aman Tanrım, diye fısıldadı. Ben bir Morlock'um.*

Ertesi sabah kahvaltıda, annesine sordu: Ben çirkin miyim?

Annesi içini çekti. Şey, hijo, bana çekmediğin kesin.

---

* H.G. Wells'in 1895 tarihli *Zaman Makinesi* romanı için yarattığı kurgusal canlı türü. (ç.n.)

Dominikli ebeveynler! Tanısanız bayılırdınız onlara!

Tam bir hafta boyunca aynadaki yansısını süzdü, sağa sola dönerek, mal mevcudunu sayarak, kaytarmadan; ve sonunda kararını verdi: Roberto Durán gibi olacaktı, hem de derhal. Pazar günü berber Chucho'ya gitti, Porto Rico tarzı afrosunu bir güzel kazıttı. (Durun hele, dedi Chucho'nun ortağı. *Sen* gerçekten Dominikli misin?) Şimdi sıra önce bıyığı, ardından da gözlüğü def etmeye gelmişti; kereste deposunda kazandığı parayla göz merceği aldı ve Dominikliliğinden geriye artık ne kaldıysa onu cilalamaya, kabadayı edalı, ağzı bozuk kuzenlerine benzemeye çalıştı, çünkü hafiften kuşkulanmaya başlamıştı: Belki de çıkış yolu, onların bu Latin usulü aşırı-erkeksi tavırlarındaydı. Öte yandan, hızlı çözümler konusunda biraz aşırıya kaçmıştı. Al ve Miggs'le bir sonraki buluşmada, tam üç gündür ağzına lokma koymadığını açıkladı. Miggs sordu: Ahbap, neyin peşindesin?

Değişimin, dedi Oscar düzmece bir ketumlukla.

Ne yani, albüm kapağı mı olacaksın?

Başını ciddiyetle salladı. Hayatımın yeni bir safhasına geçiyorum.

Şunun laflarına da bakın. Duyan da çoktan koleje başlamış sanır.

O yaz, annesi onu ve ablasını Santo Domingo'ya yolladı; bu kez Oscar daha önceki gidişlerin aksine, hiç direnmedi. Birleşik Devletler'de onu tutan ne vardı ki?

Baní'ye, hepsini de doldurmaya kararlı olduğu, bir deste not defteriyle ayak bastı. Artık bir oyun üstadı olmadığına göre, ellerini gerçek bir yazar olma amacıyla kullanacaktı. Bu yolculuk onun için bir tür dönüm noktası sayılırdı. Abuela'sı Nena Inca, yazmasını kösteklemek, annesinin yaptığı gibi ev-

den kovalamak yerine, onu kendi haline bıraktı. Evin arka tarafında istediği kadar oturmasına izin veriyor, "dışarıya, dünyaya" çıkman gerek, diye tutturmuyordu. (Oscar'la ablasına oldu bitti çok düşkündü; ikisini de aşırı kollardı. Bu aile yeterince şanssızlık yaşadı, diye burnunu çekerdi.) Müziğin sesini kısıyor, oğlanın yemeklerini her gün, mutlaka aynı saatte veriyordu. Ablası evden salt bir bikiniyle fırlar, ateşli Adalı arkadaşlarıyla sağda solda sürter, Ada'nın farklı bölgelerine yatılı geziler düzenlerken, Oscar yerinden kıpırdamadı. Abuela'sı, onu görmeye gelen akrabaları tek ve ihtişamlı bir el hareketiyle kışkışlıyordu. Muchacho [oğlan] çalışıyor, görmüyor musun? Neye çalışıyor? diye sordu kuzenler, şaşkın. Neye çalışacak, dâhi olmaya, diye yapıştırdı La Inca kibirle. Hadi bakalım, şimdi vàyanse [yaylanın]. (Oscar daha sonra düşününce, dank etti: Onlarla takılsaydı, bu kuzenlerden birini yatağa atması, bayağı büyük bir olasılıktı. Ama yaşamadığın yaşama hayıflanamazsın.) Akşamüstleri, artık tek sözcük daha yazamaz olduğunda, abuela'sıyla birlikte evin önünde oturur, yoldan geçenleri seyreder, komşuların bağrış çağrış gevezeliklerini dinlerdi. Bir akşam, ziyaretinin sonunda, abuela'sı onunla dertleşti: Annen doktor olabilirdi, tıpkı büyükbaban gibi.

Ne oldu, peki?

La Inca başını salladı. Oscar'ın annesi Beli'nin en sevdiği fotoğrafına bakıyordu; özel okuldaki ilk gününde çekilmiş olan, şu son derece ciddi, tipik DC hatıra fotoğrafı. Her zaman olan şey oldu, dedi. Un maldito hombre. [Kahrolası bir erkek.]

Oscar o yaz, dünyanın sonu geldiğinde mutantlarla çarpışan, genç bir adam hakkında iki kitap yazdı (hiçbiri sağ kalamıyordu). Delice miktarlarda gezi notları aldı, daha sonra bilimkurgusal ve fantastik amaçlarla kullanmayı düşündüğü

nesne adlarını not etti. (Aile lanetini belki birinci kez dinlemekteydi ve çok tuhaf ama, romanına katmaya değmeyeceğini düşünüyordu – İyi de, canına yandığım, lanetli olmadığını düşünen tek bir Latin aile var mıdır, yani?) Ablasıyla birlikte Paterson'a dönme vakti gelince, üzüldü denilebilir. Neredeyse. Abuela'sı elini onun başına koydu, hayır duası etti. Cuidate mucho, mi hijo. [Kendine iyi bak, oğlum.] Bu dünyada, seni daima sevecek biri olduğunu bil.

JFK havalimanında, tio'su az kaldı onu tanıyamıyordu. Harika, dedi Rudolfo, onu yan yan, hoşnutsuzlukla süzerken; şimdi de Haitililere benzemişsin.

Döndükten sonra, Al ve Miggs'le takıldı, onlarla birlikte film izledi, onlarla Los Brothers Hernández, Frank Miller ve Allan Moore'u konuştu; yine de, Santo Domingo'dan önceki sıkı-fıkı dostluklarına bir daha hiç dönemediler. Oscar telesekreterine bıraktıkları mesajları dinledi, ama hemen atlayıp evlerine gitme arzusunu bastırdı. Haftada bir, taş çatlasın iki kereden fazla görüşmüyordu onlarla. Oyunları, kitapları ve sözcükleriyle baş başa olduğu, yapayalnız, boktan haftalardı. Şimdi de bir münzevi anasıyım, demek, diye yakındı annesi acı acı. Geceleri uyuyamıyor, bir sürü kötü TV dizisi izliyordu; özellikle iki tanesini saplantı haline getirmişti: *Zardoz* (ikinci kez kodese tıkılmasından önce, amcasıyla birlikte izlemişti) ve *Virüs* (Japon yapımı kıyamet filminde, *Romeo ile Juliet*'teki seksi piliç oynuyordu). Özellikle *Virüs*'ün sonunu gözyaşlarına boğulmadan getiremiyordu; Japon kahramanın sırf rüyalarındaki kadın uğruna yürüyerek, Washington'dan kalkıp And Dağları'nı bir uçtan ötekine geçerek ta Güney Kutbu'ndaki üsse varışı, dayanılır gibi değildi. Beşinci romanımı yazıyorum, diyordu neden ortalarda görünmediğini merak eden oğlanlara. *Olağanüstü* bir kitap.

Gördünüz mü? Ne demiştim ben? Bay Kolej Çocuğu!

Eskiden, sözde dostları onu kırdığı ya da güvenini çamurlara buladığı zaman, Oscar her seferinde, bile isteye, sırf yalnız kalma korkusundan, sürünerek bu tacize döner, bunu yaptığı için de kendinden nefret ederdi, ama bu sefer, hayır! Bütün lise yıllarında, kendisiyle gururlandığı tek bir an varsa, o da kesinlikle buydu. Bunu, bir sonraki gelişinde, ablasına da anlattı. Vay, epey yol kat etmişsin! dedi kız. Nihayet biraz omurga, buna bağlı olarak da gurur sergilemişti ve her ne kadar canını yakıyor olsa da, anasını sattığım, *güzel* bir duyguydu.

OSCAR BİR FIRSAT YAKALIYOR

Ekimde, bütün kolej başvuruları yapıldığında (Fairleigh Dickinson, Montclair, Rutgers, Drew, Glassboro State, William Paterson; milyonda bir ihtimalle de olsa şansını deneyip New York Üniversitesi'ne bile başvuru formu yollamıştı, ama öyle hızlı reddedildi ki, şaştı kaldı; yoksa Pony Express yolladığı boku aynen geri mi iade etmişti?) ve kış o soluk, sefil kıçını New Jersey'in kuzeyine yaymaya koyulduğunda, Oscar SAT sınavına hazırlık kursundaki bir kıza âşık oldu. Derslerin verildiği "Öğrenme Merkezi" evine oldukça yakın, bir kilometre kadar uzaktaydı; kursa yürüyerek gidip geliyor, kilo vermek için gayet sağlıklı bir yol, diye düşünüyordu. Biriyle tanışmayı beklediği yoktu, ama sonra, arka sıradaki güzeli gördü ve bütün duyularının harekete geçtiğini hissetti. Adı Ana Obregón'du; mantık problemleriyle boğuşması gerekirken Henry Miller okuyan, alımlı, ağzı iyi laf yapan bir gordita [atıp tutan, geveze]. Beşinci derste, kızın *Sexus*'u okuduğunu fark etti, kız da onun fark ettiğini fark etti ve öne doğru eğilip bir paragrafı gösterdi, bizimki de sertleşmenin kralını yaşadı.

Acayip olduğumu düşünüyorsundur herhalde? dedi kız teneffüste.

Acayip değilsin, dedi Oscar. İnan bana – bu alanda eyaletin bir numaralı uzmanıyım.

Ana konuşkandı, nefis Karayipli-kız gözleri vardı, som antrasit; Adalı zencilerin neredeyse tamamının bayıldığı şu topluca kızlardandı; onunki giyinikken de çıplakken de güzel göründüğünü bildiğiniz vücutlardandı; ayrıca kilosundan utandığı filan da yoktu, mahalledeki bütün kızlar gibi siyah, daracık pantolonlar ve parasının yettiği en seksi iç çamaşırlarını giyer, büyük bir özenle, inceden inceye boyanırdı; makyaj denen bu karmaşık, çok-yönlü beceri Oscar'ı büyülüyordu. Ana, fingirdek kadınla masum kızın bir arada olduğu, özel karışımlardandı (Oscar daha onun evine ayak basmadan, yatağının üzerine yığılmış oyuncak hayvanlarla karşılaşacağını biliyordu), ancak kızın bu iki farklı yüzü arasında kolayca, engelsizce gidip gelişindeki bir şey, oğlanı her ikisinin de maske olduğuna, derinlerde bir üçüncü Ana bulunduğuna ikna etti: Hangi durumda hangi maskenin takılacağına karar veren, ama karanlıkta kalmayı, asla tanınmamayı yeğleyen, gizli bir Ana. Henry Miller'a meraklıydı, çünkü eski sevgilisi Manny askere giderken kitaplarını ona bırakmıştı. Manny'nin ona kitaptan paragraflar okuduğunu söyledi. Bu beni *öyle* azdırırdı ki. Çıkmaya başladıklarında henüz on üçündeydi, delikanlıysa yirmi dördündeydi ve kurtulmaya çalışan bir uyuşturucu bağımlısıydı – kız bunları gayet olağan, sıradan şeylermişçesine anlatıyordu.

On üç yaşındaydın ve annen moruğun tekiyle çıkmana *izin verdi*?

Annemle babam Manny'ye *bayılırdı*, dedi kız. Annem ona habire yemek pişirirdi.

Geleneklere oldukça aykırı bir tutum, dedi Oscar; daha sonra evde, kış tatiline gelmiş olan ablasına sordu: Sırf sohbet

olsun diye soruyorum, buluğa yeni ermiş kızının, yirmi dört yaşındaki bir erkekle ilişkiye girmesine göz yumar mıydın?

Önce oğlanı bir güzel öldürürdüm.

Oscar, bu sözlerin içini ne kadar rahatlattığını ayrımsayınca, şaşırdı.

Dur, tahmin edeyim: Bunu yapan birini tanıyorsun?

Oscar başıyla doğruladı. SAT sınıfında, yanımda oturan kız. Galiba orkidegillerden.

Lola onu kaplan-rengi gözbebekleriyle, düşünceli düşünceli süzdü. Döneli bir hafta olmuştu ve kolej-seviyesindeki yarışın, canını çıkardığı belliydi, çünkü normalde pırıl pırıl olan iri manga-gözlerinin akı şimdi kırmızı damarlarla kaplıydı. Biliyor musun, dedi sonunda, biz siyahlar çocuklarımızı ne kadar sevdiğimiz konusunda atıp tutarız, mangalda kül bırakmayız, ama aslında sevdiğimiz filan yok. Soluğunu bıraktı. Sevmeyiz, sevmeyiz, sevmeyiz.

Oscar ablasının omzuna dokunmak istedi, kız onun elini silkeleyiverdi. En iyisi gidip biraz mısır patlat, Bayım.

Lola ne zaman ona şefkat duysa ya da yanlış yaptığını hissetse, böyle hitap ederdi. Daha sonra bunu kardeşinin mezar taşına yazdırtmak istedi, ama kimse izin vermedi; ben bile.

Aptallık.

PENDEJO'NUN [BUDALA] AŞKI

O ve Ana SAT dersinde, o ve Ana daha sonra otoparkta, o ve Ana hamburgercide; o ve Ana arkadaş. Oscar her gün, kızın adiós'u çekmesini bekliyordu, fakat kız her gün, hâlâ oradaydı. Haftada birkaç kez telefonlaşır olmuşlardı; doğru dürüst bir şey konuştukları yoktu, yalnızca gündelik yaşamlarından sözcük eğiriyorlardı. İlk arayan *kız* oldu, kursa gi-

derken arabasıyla almayı teklif etti; ertesi hafta Oscar onu aradı, sırf denemek için. Kalbi öyle hızlı atıyordu ki, düşüp öleceğini sandı, ama telefon açılır açılmaz, Ablamın sıktığı *palavrayı* bir duysan, dedi ve konuşmaya, söz-delenlerinden birini daha inşa etmeye koyuldular. Beşinci arayışında iyice rahatlamıştı, her an korkuyla, o büyük Hadi Bana Eyvallah'ı beklemiyordu artık. Ana, ailesindeki kadınların dışında, aybaşısı olduğunu saklamayan, hatta açıkça söyleyen tek kızdı; *domuz* gibi kanamam var, dediğinde, Oscar bu afallatıcı güveni, sırdaşlığı zihninde defalarca evirip çevirdi, kesinlikle bir anlamı vardı, sonra kızın gülme biçimini, sanki çevresindeki havanın sahibiymişçesine gülüşünü anımsayınca, yüreği göğsünde gümbürdedi; ıssız bir liman. Ana Obregòn'a, gizli kozmolojisindeki diğer kızların aksine, zamanla tutulmuştu; birbirlerini tanıdıkça. Kız onun yaşamına ansızın, radarına yakalanmadan dalıverdiği için, Oscar şu bildik, zırvalarla dolu duvarını dikecek ya da kızın yoluna eşekçe beklentiler döşeyecek zamanı bulamamıştı. Belki de sadece yorgun, dört yıl süren abazanlıktan sonra bitkindi; ya da belki, aradığı zemini nihayet bulmuştu. İnanılmaz ama, hayatında konuşabildiği, sohbet edebildiği bu ilk kıza karşı, tahminlerin aksine, kendini hiç de rezil rüsva etmediği gibi, samimiyeti de aceleye getirmedi, adım adım ilerledi. Onunla yalın, rahat bir dille, çaba harcamaksızın konuşuyordu; sürekli kendi kendini eleştirmesinden, kızın fazlasıyla hoşlandığını keşfetmişti. Aralarındaki durum şaşırtıcıydı; Oscar gayet sıradan, sönük bir şey söylüyor, kız hemen atılıyordu: Oscar, lanet olsun, sen gerçekten zekisin. Kız, erkeklerin ellerine *bayılırım*, dediğinde, bizimki iki elini de kaldırıp ardına kadar açıyor, yapay bir kayıtsızlıkla, Aa, *cidden mi*? diyordu. Buysa kızı eritiyordu.

Ana, ne oldukları hakkında hiçbir yorum yapmıyordu; yalnızca, Ya, seni tanıdığıma çok memnunum, demişti.

Oscar'ın karşılığıysa, ben de seni tanıyanın ben olduğuma memnunum, oldu.

Bir gece odasında New Order'ı dinler, *Clay's Ark*'la uğraşırken, ablası kapısına vurdu.

Konuğun var.

Benim mi?

Evvet! Lola sırtını kapının pervazına dayadı. Kafasını sıfır numaraya vurdurmuştu, Sinead O'Connor tarzı; artık herkes, annesi dahil, onun *lezbiana* olacağından emindi.

Belki biraz toparlanmak istersin. Oğlanın yüzüne tatlılıkla dokundu. Şu civciv tüylerini de tıraş et.

Ana'ydı. Oscar'ların holünde; yere kadar inen deriler içinde, triguena [buğday rengi] tenine soğuktan kan-hücum etmiş, göz-kalemli, rimelli, fondöten, allık ve rujlu yüzü muhteşem.

Dışarısı buz gibi, dedi. Tek elinde tuttuğu eldivenleri, pörsümüş bir çiçek buketine benziyordu.

Oscar'ın söyleyebildiği tek şey, Hey, oldu. Üst kattaki ablasını duyabiliyordu; dinlediğini.

Ne yapıyordun? diye sordu Ana.

Yani hiçbir şey.

Yani sinemaya gidelim o zaman.

Yani tamam, dedi Oscar.

Üst katta ablası, alçak sesle çığlıklar atarak yatağının üzerinde zıplıyordu. Çıkıyorlar, çıkıyorlar; sonra yatağa sırtüstü devrildi, az kaldı yuvarlanıp yatak odasının camından dışarı fırlıyordu.

Yani şimdi bu bir tür çıkma mı, diye sordu Oscar, kızın arabasına binerken.

Kız hafifçe gülümsedi. Öyle de denilebilir.

Ana'nın arabası bir Cressida'ydı; arabayı yakındaki sinemaya sürmek yerine, doğruca Amboy Multiplex'e yöneldi.

Buraya bayılıyorum, dedi otoparkta boş yer aranırken. Burası arabalı sinemayken, babam bizi sık sık getirirdi. O zamanlar buraya hiç gelmiş miydin?

Oscar başını salladı. Son zamanlarda burada bir sürü araba çalındığını duydum.

Bu bebeği kimse çalamaz.

Olup bitene inanmak öyle zordu ki, Oscar bir türlü ciddiye alamıyordu. Bütün film -*Manhunter*- boyunca, zencilerin ellerinde kameralarla ortaya fırlamasını, Sürpriz! diye bağırmasını bekledi. Vay be, dedi, kızın çizdiği rotada kalmaya çalışarak, sıkı film ha. Ana başıyla doğruladı; Oscar'ın adını bilmediği bir parfüm kokuyordu; oğlana yaklaştıkça bedeninden yükselen ısıysa *baş döndürücüydü.*

Dönüş yolunda, Ana başının ağrıdığından yakındı, uzunca bir süre konuşmadılar. Oscar radyoyu açmak istedi, ama kız, Yo, başım beni gerçekten öldürüyor, dedi. Oscar ona takıldı: Biraz ot ister misin? Hayır, Oscar. Bunun üzerine arkasına yaslandı, Hess Binası'nı, üst üste binen resimler gibi, önünden karman çorman kayıp geçen Woodbridge'in kalanını seyretti. Birden ne kadar yorgun olduğunu fark etmişti; bütün gece içinde bir fırtına gibi esen gerginlik, bitap düşürmüştü onu. Aralarındaki sessizlik uzadıkça, suratı da asıldı. Sadece bir film, dedi kendi kendine. Öyle çıkma filan sayılmaz.

Ana son derece üzgün görünüyor, altdudağını dişliyordu; öyle ki, sonunda rujunun çoğu dişlerine sıvaştı. Oscar bu konuda bir yorum yapmaya niyetlendi, ama sonra vazgeçti.

Son zamanlarda iyi bir şey okudun mu?

Hayır, dedi kız. Sen?

Dune'u okuyorum.

Kız başını salladı. O kitaptan *nefret* ederim.

Elizabeth çıkışına gelmişlerdi, *gerçek* New Jersey'e; paralı otoyolun her iki yanı sanayi atıklarıyla doluydu. Oscar hava-

daki berbat kokulu dumanları içine çekmemek için soluğunu tutuyordu ki, Ana'nın tiz çığlığıyla yanındaki kapıya doğru savruldu. Elizabeth! diye çığırdı kız. Kapa şu lanet olası bacaklarını!

Sonra dönüp oğlana baktı, başını geriye atıp gülmeye başladı.

Eve dönünce, ablası sordu. Ee?

Ne ee'si?

Becerdin mi kızı?

Tanrım, Lola, dedi Oscar kızararak.

Bana yalan söyleme.

O kadar aceleci değilimdir. Durdu, gülümsedi. Bir başka deyişle, boyun atkısını bile çıkaramadım.

Bana biraz kuşkulu göründü. Siz Dominikli erkekleri bilirim. Lola ellerini kaldırdı, şakacı bir tehditkârlıkla parmaklarını kıvırdı. Son pulpos [Sizi ahtapotlar].

Ertesi gün Oscar, bir anda yağlarından, bu ağır prangadan kurtulduğu duygusuyla uyandı, sanki bütün ıstırabı akıp gidivermişti; uzunca bir süre, neden kendini böyle hissettiğini çıkaramadı, sonra kızın adını söyledi.

OSCAR ÂŞIK

Artık her hafta ya sinemaya ya da alışveriş merkezine gidiyorlardı. Konuşuyorlardı. Eski sevgilisi Manny'nin kızı tartakladığını, canını çıkardığını öğrendi; burası biraz karmaşık, diye itiraf etti kız, çünkü yatakta azıcık haşin erkeklerden hoşlanıyordu. Oscar onun henüz çok gençken, Macoris'te, bir araba kazasında babasını kaybettiğini, yeni üvey babasının onu hiç mi hiç umursamadığını, bok gibi davrandığını öğrendi, ama önemli değildi, kendini Penn State'e bir attı mı, artık

buralara dönmeye hiç niyeti yoktu. Oscar da buna karşılık, kıza bazı yazılarını gösterdi, bir araba ona çarptığında yaşadıklarını, hastaneyi anlattı, tio'sunun ensesinde nasıl boza pişirdiğini, hatta bir ara Maritza Chacón'a abayı yaktığını bile itiraf etti; bunun üzerine kız çığlığı bastı: Maritza Chacón mu? O cuero'yu [kaşarlanmış karı, orospu] tanırım! Yüce Tanrım, Oscar, yanılmıyorsam üvey babam bile yatmış onunla!

Ah, yakınlaştılar elbette, ama kızı arabada hiç öptü mü? Ellerini kızın eteğinin altına soktu mu? Klitorisini parmakladı mı? Peki, kız ona sımsıkı yapışıp, genizden gelen bir sesle adını söyledi mi? Kız ona saksofon çekerken, bizimki kızın saçlarını okşadı mı? Hiç seviştiler mi?

Zavallı Oscar. Farkına bile varmadan, şu Sadece-Arkadaş-Olalım girdabına yuvarlanıvermişti; bütün inek oğlanların ortak felaketine. Bu tür ilişkilerde, aşk beklerken başına gelen şey, depoya atılmak, yedekte bekletilmek, bolca acı çekmektir; hüsranın ve kalp kırıklığının dışında eline ne geçtiğini anlayana da rastlanmamıştır. Belki biraz bilgi; kendin ve kadınlar hakkında.

Belki.

Nisanda ikinci SAT sonuçlarını aldı (eski sisteme göre, 1020 puan), bir hafta sonra da Rutgers New Brunswick'e kabul edildiğini öğrendi. Eh, başardın işte, hijo, dedi annesi; kibarlık sınırlarını aşacak kadar ferahlamış görünüyordu. Sokaklarda kalem satmam gerekmeyecek, diye kabullendi Oscar. Ablası yüreklendirdi: Oraya bayılacaksın. Biliyorum, eminim. Ben koleje gitmek için yaratılmışım. Ana'ya gelince; Penn State için yol hazırlıklarına başlamıştı bile. Eh, üvey babam kıçımı öpsün artık! Yine nisanda, kızın eski sevgilisi Manny askerden döndü – Oscar bunu Yaohan Alışveriş Merkezi'nde öğrendi. Adamın böyle apansız çıkıp gelişi ve Ana'nın buna gösterdiği sevinç, oğlanın yeşerttiği bütün umutları yerle bir

etti. Yani, temelli mi döndü? diye sordu. Ana başını evet anlamında salladı. Görünen o ki, Manny başını yine derde sokmuştu, uyuşturucular; ama bu sefer, diye bastırdı Ana, üç cocolos'un oyununa gelmiş; kızın bu sözcüğü kullandığını daha önce hiç duymamıştı, Manny'den kaptığını tahmin etti. Zavallı Manny, dedi kız.

Ya evet, zavallı Manny, diye homurdandı Oscar soluğunun altından.

Zavallı Manny, zavallı Ana, zavallı Oscar. Durumlar çabucak değişti. Öncelikle, Ana artık sürekli evde değildi; telesekreteri Oscar'ın mesajlarıyla dolup taşıyordu: Ben Oscar, ayının teki bacaklarımı parçalıyor, lütfen ara beni. Ben Oscar, bir milyon dolar istiyorlar, yoksa işimi bitirecekler; lütfen ara beni. Ben Oscar, az önce acayip bir göktaşının düştüğünü gördüm, incelemeye gidiyorum. Kız bu mesajları hep birkaç gün sonra yanıtlıyordu; hâlâ sıcak, canayakındı, ama yine de... Sonra peş peşe üç cuma randevusunu iptal etti, Oscar da salt pazar günü, kilise sonrasına indirgendiği açıkça görülen buluşmalarla yetinmek zorunda kaldı. Ana gelip onu alıyor, arabayı Doğu Bulvarı'na sürüyordu; orada park eder, birlikte Manhattan'ın siluetini seyrederlerdi. Tamam, bir okyanus değildi, bir dağla boy ölçüşebilecek çapta da değildi, ama -en azından Oscar için- her ikisinden de iyiydi ve en güzel sohbetlerine esin veriyordu.

Bu küçük sohbetlerin birinde, Ana ağzından kaçırıverdi: Tanrım, Manny'ninkinin ne kadar büyük olduğunu unutmuşum.

Bunu duymam şart mıydı yani, diye tersledi Oscar.

Kız duraksadı. Özür dilerim. Her şeyi konuşabileceğimizi sanıyordum.

Eh, Manny'nin anatomik aşırılıklarını kendine saklasan hiç fena olmaz.

Her şeyden konuşamıyoruz, yani?

Oscar yanıt vermeye bile tenezzül etmedi.

Manny ve o *koca taklavatı* etrafta olduğu için, Oscar da nükleer imha hayallerine geri döndü; mucizevi bir tesadüfle, saldırıdan ilk onun haberi oluyor, hiç vakit yitirmeden tio'sunun arabasına atlıyor, doğruca markete gidip tıka basa erzakla dolduruyor (belki yolda birkaç yağmacıyı vuruyor), sonra da Ana'yı almaya gidiyor. Peki, ya Manny? diye haykırıyor kız feryat figan. Oscar bastırıyor, Vakit yok! Kızı kaptığı gibi gazlıyor, yolda birkaç yağmacı daha vuruyor (artık hafiften mutasyona uğramış durumdalar) ve kendilerini dört dörtlük aşk sığınağına atıyorlar; Ana onun idareyi ele alış dehasına ve artık sinirleriyle beyni iyice gelişmiş olan yeni fiziğine çabucak tav oluyor. Moralinin daha iyi olduğu günler, Ana'nın Manny'yi salondaki avizeden sallanırken bulmasına izin veriyor; dili şişmiş, mosmor bir iç lastiği, pantolonu bileklerine düşmüş. Açık televizyonda, her an beklenen saldırının haberleri; elemanın göğsüne iğneyle tutturulmuş, yarı cahil bir not. *Buna dayanamayçağım.* Bunun üzerine Oscar Ana'yı az ve öz bir bilgelikle teselli ediyor: Bu Çetin Yeni Dünya için fazla zayıftı.

Bir sevgilisi var, demek? diye sordu Lola pat diye.

Evet, dedi Oscar.

Bir süreliğine geri çekilmelisin.

Dinledi mi, peki? Tabii ki dinlemedi. Kızın mızmızlanmaya gereksindiği her an, bizimki emre amadeydi. Hatta sonunda -aman ne büyük mutluluk!- meşhur Manny'yle tanışma şerefine bile erişti, buysa bir okul partisinde ibne diye çağrılmak (ki, olmuştu) (iki kez) kadar eğlenceliydi doğrusu. Onunla Ana'nın evinin önünde karşılaştı. Maraton-koşucusunun sırım gibi kol ve bacaklarına, obur gözlere sahip, ciddi yüzlü, bir deri bir kemik bir herifti; el sıkışırlarken öyle ters, aksi davrandı ki, Oscar zencinin ona tokadı yapıştıraca-

ğını sandı. Manny muy [çok, pek çok] keldi, bunu gizlemek için de kafasını tıraş etmişti; her iki kulağında birer küçük halka, halinde tavrındaysa gençlik sevdasındaki geçkin bir herifin şu köselemsi, güneşte-çok-kalmış, ağırkanlı havası.

Demek Ana'nın küçük arkadaşı sensin, dedi Manny.

O benim işte, dedi Oscar, sesi öyle bir masumiyet, öyle şen bir zararsızlıkla çınçın ötüyordu ki, içinden kendini vurmak geldi.

Oscar çok parlak bir yazar, diye atıldı Ana. Her ne kadar onun yazdıklarını okumak istediğini bir kez olsun dile getirmemiş olsa da.

Adam burun büktü. Yazacak ne bulabiliyorsun ki?

Daha çok spekülatif tarzlara düşkünüm. Sözlerinin kulağa ne kadar absürd geldiğinin farkındaydı.

Daha spekülatif tarzlar. Manny onun etinden bir dilim kesmeye hazır gibi görünüyordu. Bayağı uçuk kaçık laflar ettiğinin farkındasın, değil mi evlat?

Oscar gülümsedi, bir depremin bütün Paterson'ı yerle bir etmesini diledi.

Bak oğlum, kızıma yazılmaya çalışmıyorsun umarım?

Oscar, Ha-ha, dedi. Ana kıpkırmızı oldu, bakışlarını yere indirdi.

Tam bir mutluluk. Manny ortalardayken, Ana'nın bambaşka bir yönüyle muhatap oluyordu Oscar. İyice seyrekleşen görüşmelerinde, konuştukları tek konu artık sadece Manny ile kıza yaptığı korkunç şeylerdi. Manny onu tokatlamış, Manny onu tekmelemiş, Manny ona şişko sürtük demiş; Manny'nin onu aldattığından emindi, şu ortaokuldaki Kübalı piliççikle. Bu da son günlerde neden hiçbir kızdan randevu koparamadığını açıklıyor, sebebi Manny'ymiş, diye takıldı Oscar, ama Ana gülmedi. On dakika olsun rahat yoktu; Manny zırt pırt kızın çağrı cihazını bipletiyor, o da onu ara-

yıp başka biriyle olmadığına dair güvence veriyordu. Bir gün, Oscar'ların evine yüzünde bir çürük, bluzunda bir yırtıkla geldi; Oscar'ın annesi çıkıştı: Burada sorun istemiyorum!

Ne yapacağım ben? diye soruyordu sürekli, Oscar da her seferinde onu beceriksizce kucaklıyor, öğütlüyordu: Şey, madem sana bu kadar kötü davranıyor, ondan ayrılmalısın; ama kız başını sallıyor, Haklısın, biliyorum, ama yapamam, diyordu. Ona *âşığım*.

Aşk. Oscar işte tam o anda hesabı kapatıp gitmesi gerektiğini anladı. Olaya sadece yansız, antropolojik bir merak duyduğunu, buralarda sırf bu ilişkinin nasıl sonuçlanacağını görmek amacıyla oyalandığını söyleyerek kendini kandırıyordu, ama işin doğrusu, kendini bu çıkmazdan çekip kurtaramıyordu. Ana'ya sırılsıklam, geri dönülemez biçimde âşıktı. Gerçek anlamda hiç tanımadığı bütün o kızlara duyduğu hisler, Ana'ya beslediği amor'la kıyaslanamazdı bile. Bu aşk bir cüce-yıldızın kahrolası yoğunluğuna sahipti ve bazı anlar, bu aşkın onu resmen delirteceğinden en küçük bir kuşkusu kalmıyordu. Bu duyguya yaklaşabilen tek şey, kitaplarına hissettikleriydi; okuduğu her şeye ve yazmayı umduğu her şeye duyduğu aşkın toplamı, buna ancak yaklaşabiliyordu.

Her Dominikli ailede çılgın âşıklara, sevdanın tadını kaçıran zencilere ilişkin öyküler vardır; Oscar'ın ailesi de farklı değildi.

Abuelo'su, hapiste ölmüş olanı, bir şeye (ne olduğunu kimse, asla söylemedi) şiddetle karşı çıkmış, sonunda da kendini hapiste bulmuştu, önce delirip sonra da ölmüştü; diğer abuelo'su, Nena Inca'nın kocasıysa evlendikten altı ay sonra can vermişti. Adam Semana Santa'da boğulmuş, kadın da bir daha hiç evlenmemiş, bir başka erkeğe el sürmemişti. Oscar onun sık sık, Yakında birbirimize kavuşacağız, dediğini duyardı.

Annen, diye fısıldamıştı tia Rubelka bir keresinde, iş aşka geldiğinde bir loca'ydı [deli, çılgın]. Bu da az kaldı ölümüne neden oluyordu.

Şimdi de anlaşılan sıra Oscar'daydı. *Aileye hoş geldin*, dedi ablası bir rüyada. *Gerçek aileye yani.*

Olup biten gayet açıktı, fakat elinden ne gelirdi ki? Duygularını yadsımanın anlamı yoktu. Uykuyu yitirmiş miydi? Evet. O değerli odaklanma, dikkatini toplama saatlerini yitirmiş miydi? Evet. Andre Norton kitaplarını okumayı bırakmış, hatta *Watchmen*'in, olay örgüsünün en hastalıklı biçimde çözüldüğü son sayılarıyla bile ilgilenmez olmuş muydu? Evet. Tio'sunun arabasını ödünç alıp ta Sahil'e kadar sürüyor, Sandy Hook'ta, annesinin hastalanmadan önce, sahile gitmeyi hepten kesmeden önce, Oscar aşırı şişmanlamadan önce, onları sık sık götürdüğü yerde duruyor muydu? Evet. Bu karşılıksız gençlik aşkı ona kilo verdirtti mi? Maalesef, bir tek bunu sağlamadı, o da nedenini hayatı boyunca anlayamadı. Lola Golden Gloves'dan* ayrıldığında neredeyse on kilo vermişti. Bu ne menem bir genetik ayrımcılıktı böyle, hangi ikinci sınıf Tanrı'nın marifetiydi ya?

Akıl almaz işler olmaya başladı. Bir gün, tam bir kavşaktan geçerken kendini kaybetti, gözlerini, başına üşüşmüş bir ragbi takımının ortasında açtı. Bir başka sefer, Miggs onu yerden yere vuruyor, bilgisayar oyunu yazma emelleriyle alay ediyordu – karmaşık bir hikâyeydi; Oscar'ın oyun yazmayı umduğu ve onun PsiWorld modüllerinden birini almayı düşünen şirket, Fantasy Games Unlimited geçenlerde kapanmış, Oscar'ın bütün umutlarını ve yeni Gary Gygax olma hayallerini delik deşik etmişti. Eh, dedi Miggs, *o* kapıdan da ekmek çıkmadı; ve Oscar bütün arkadaşlıkları boyunca ilk kez

* (İng.) Altın Eldivenler. (ç.n.)

kendini kaybetti, tek kelime etmeden Miggs'e öyle sert bir yumruk indirdi ki, oğlanın dudağından incecik bir kan filizi fışkırdı. Yüce Tanrım, diye haykırdı Al. Sakin ol! İstemeden oldu, dedi Oscar, hiç de inandırıcı olmayan bir sesle. Kazara oldu. Anasını sattığım, dedi Miggs. Anasını sattığım. Oscar öyle kötü haldeydi ki, çaresizlikten iyice bunaldığı bir gece, telefonda hıçkırarak Manny'nin son bokluğundan yakınan Ana'yı dinledikten sonra, şimdi kiliseye gitmem lazım, diyerek telefonu kapadı, tio'sunun odasına gitti (Rudolfo dışarıda, striptiz barındaydı) ve antik Virginia Dragoon'unu aşırdı; şu çok ünlü, ilk yerli yok edicimiz, 44'lük Colt'u; eşek ölüsünden de ağır, iki misli de çirkin. Tabancanın etkileyici namlusunu beline soktu, çıkıp Manny'nin oturduğu binaya gitti, neredeyse bütün gece karşısında dikildi. Binanın alüminyum kaplamasıyla bayağı samimi oldu. Hadi, çık dışarı, orospu çocuğu, diye fısıldadı sakin bir sesle. Senin için elimde on birlik, nefis bir kız var. Sonsuza kadar kodese tıkılma olasılığının epey yüksek olması, ya da onun gibi zencilerin hapiste hem arkadan *hem de* ağızdan becerildikleri, ya da polis onu enselediği ve tabancayı bulduğu takdirde, tio'sunun kıçının, şartlı salıverilme yasasını ihlal suçundan fena halde derde girebileceği umurunda bile değildi. O gece hiçbir şeyi umursamıyordu. Kafasının içi bomboştu; sıfır. Bir yazar olarak istikbali gözünün önünde belirdi; yalnızca tek ve pespaye bir roman yazabilmişti (Avustralya'da bir grup kasabalı genci pençesine alan serüven açlığı hakkındaydı), daha iyi bir şey yazma olasılığı filan da yoktu – kariyeri bitmişti. American Letters'in* şansı varmış ki, Manny o gece eve dönmedi.

Açıklaması güçtü. Nedeni salt Ana'yı mutluluk için son lanet olasıca şansı olarak görmesi değildi -ki, aklından geçen

---

* Yenilikçi ve sıradışı yazıları destekleyen bir edebiyat dergisi. (ç.n.)

aynen buydu- aynı zamanda da, o kızın yanındayken tattıklarını on sekiz yıllık sefil ömründe hiç ama hiç tatmamış olmasıydı. Asırlarca âşık olmayı bekledim, diye yazdı ablasına. Kimbilir kaç kez, *bana nasip olmayacak,* diye düşündüm. (Bütün zamanların en sevdiği ikinci çizgi filmi *Robotech Macross*'ta, Rich Hunter nihayet Lisa'yla birleşince, Oscar televizyonun karşısında kendini koyvermiş, hüngür hüngür ağlamıştı. Yoksa Başkan'ı mı vurdular, diye seslendi tio'su, çaktırmadan adı-lazım-değil çektiği arka odadan.) Sanki cennetten bir parça koparıp mideye indirmiş gibiydim, diye yazdı ablasına. Bu duyguyu tahmin edemezsin.

İki gün sonra daha fazla dayanamadı ve silah olayını ablasına itiraf etti; kısa bir çamaşır yıkama ziyaretine gelmiş olan Lola kafayı yedi. Onu merhum abuelo'ları için yaptıkları küçük mihraba götürdü, karşısında diz çöktürdü ve bir daha asla böyle bir şeye kalkışmayacağına dair, annelerinin üzerine yemin ettirdi. Kardeşi için öylesine endişelenmişti ki, ağladı bile.

Buna bir son vermelisin, Bayım.

Biliyorum, dedi delikanlı. Ama burada olduğumun bile farkında değilim, anlıyor musun?

O gece ikisi de kanepede uyudu; önce Lola. Erkek arkadaşından yeni ayrılmıştı, belki onuncu kez, ama Oscar bile, şu haline karşın, göz açıp kapayıncaya kadar barışacaklarını biliyordu. Bir ara, gündoğumuna yakın, rüyasında âşık olduğu bütün kızları gördü, sıra sıra, dizi dizi, tıpkı Alan Moore'un *Miracleman*'indeki mucize insanların ekstra bedenleri gibi. *Yapabilirsin,* diyorlardı.

Uyandığında üşüyordu, boğazı kupkuruydu.

Edgewater Yolu'ndaki Japon alışveriş merkezi Yaohan'da buluştular, Oscar'ın şu uzun "canım sıkkın" araba gezilerinin

birinde keşfettiği ve artık ilişkilerinin bir parçası, ileride çocuklarına anlatabilecekleri bir anı olarak görmeye başladığı yerde. Anime bantlarını ve mecha modellerini hazırlamak için buraya gelir olmuştu. Her ikisi için de körili tavuk katsu ısmarladı, sonra geniş kafeteryada Manhattan'ın manzarasını gören bir masaya oturdular; bütün mekândaki tek gaijin.

Oscar'ın açılış cümlesi, Göğüslerin çok güzel, oldu.

Şaşkınlık, telâş. Oscar, bu da nereden çıktı şimdi?

Camdan dışarı, Manhattan'ın batı kanadına baktı; derin, düşünceli bir zenci gibi uzun uzun baktı. Sonra, kıza söyledi.

Sürpriz olmamıştı. Ana'nın gözleri yumuşadı, elini onun elinin üzerine koydu, iskemlesini yaklaştırdı; dişlerinde sarı, ince bir sebze lifi vardı. Oscar, dedi şefkatle, benim *zaten* bir sevgilim var.

Oğlanı eve bıraktı; kapıda Oscar, bana vakit ayırdığın için teşekkür ederim, dedi, içeriye girdi, kendini yatağa bıraktı.

Haziranda Don Bosco'yu bitirdi. Mezuniyet töreninde onları görmeliydiniz: Annesi zayıflamaya başlamış (kanserin pençesine düşmesi yakındı), Rudolfo'nun kafası bok gibi kıyak, bir tek Lola harika görünüyor; ışıl ışıl, mutlu. Başardın, Bayım. Başardın işte. Oscar Paterson'ın bu kesimindeki herkesin sınıfı geçtiğini duymuştu, ama mezuniyet balosuna bir tek onunla Olga katılmadı – zavallı, ayvayı yemiş Olga. Ahbap, diye takıldı Miggs, belki de *ona* çıkma teklif etmeliydin.

Eylülde Rutgers New Brunswick'e yollandı, annesi ona yüz dolarla beş yıldır ilk öpücüğünü verdi, tio'su da bir kutu prezervatif: Hepsini kullan, dedi, sonra ekledi: Kızlara, yani. Kendini kolejde, tek başına bulmanın o ilk, çarpıntılı coşkusunu yaşadı: bağlardan kurtulmuş, özgür, tamamen kendi başına; yüreğinde, binlerce gencin arasında kendisi gibi birini bulma iyimserliği. Ne yazık ki, bu gerçekleşmedi. Beyaz oğlanlar onun kara derisini, afro saçlarını süzdüler, zalim,

aşağılayıcı bir neşeyle davrandılar. Renkli çocuklar, onun konuşma tarzını duyup yürüyüşünü, halini tavrını görünce, başlarını esefle salladılar. Sen Dominikli değilsin. O da defalarca, üst üste yineledi: Öyleyim. Soy Dominicano. Dominicano soy. Sonu hiçbir yere varmayan, tam tersine birkaç sarhoş beyaz oğlanın tehditlerine maruz kaldığı bir parti sağanağının ve tek bir kızın bile yüzüne bakmadığı düzinelerce dersin ardından, iyimserliğinin solduğunu hissetti ve daha neler olup bittiğini bile anlayamadan, kendini bütün lise yaşamı boyunca uzmanlaştığı şeyin kolej çeşitlemesine gömülmüş bir halde buldu: abazanlık, kızsızlık. En mutlu anları, bilimkurgu anlarıydı; örneğin, *Akira*'nın gösterime girmesi (1988). Çok acıklı. Haftada iki kez ablasıyla Douglass yemek salonunda buluşuyorlardı; kız kampusun Ağır Abla'larındandı; her tür pigmentli, herkesi tanıyordu, her protestoda, her yürüyüşte parmağı vardı, ama bunun Oscar'a hiçbir faydası olmuyordu. Görüşmelerinde, kardeşine öğütlerde bulunur, bizimki sessizce başını sallar, sonra otobüs durağında oturup birbirinden güzel Douglass kızlarını yiyecekmiş gibi süzerken, yaşamının neresinde hata yaptığını düşünürdü. Kitapları, bilimkurguyu suçlamayı çok istiyor ama yapamıyordu – onları çok fazla seviyordu. İnek görüntüsünü değiştirmek için antlar içeli onca zaman olmasına karşın, yemeyi, egzersiz yapmamayı, dikkat çeken, çarpıcı sözcükler kullanmayı sürdürdü; ablası sayılmazsa tamamen arkadaşsız geçen iki sömesterden sonra, yatılı öğrencilerin inek derneğine, RU Gamers'a katıldı; Frelinghuysen'in altındaki dersliklerde toplanıyor, salt erkek üyelerden oluşan bir dernek olmakla övünüyorlardı. Kolejde talihinin, kızlar açısından yani, daha yaver gideceğini sanmıştı, oysa ilk yıllar hiç de öyle olmadı.

II
WILDWOOD
1982 – 1985

Her şeyi değiştiren, asla bizim istediğimiz değişimler değildir.

Her şey şöyle başlar: Annen seni banyoya çağırır. Tam o anda ne yapmakta olduğunu, ömrünün sonuna kadar anımsayacaksındır: Watership Down'u okumaktasındır, erkek ve dişi tavşanlar kendilerini gemiye atmaya çalışıyordur ve sen kitabı yarım bırakmak istemiyorsundur, çünkü kitap yarın erkek kardeşine iade edilecektir; ama annen seni yeniden çağırır, bu kez daha yüksek sesle; dalga-geçmiyorum-ölümüne-ciddiyim sesiyle; bunun üzerine sinirle mırıldanırsın, Sí, señora.

Annesi, ilaç dolabının aynasının karşısında duruyor; belden yukarısı çıplak, sutyeni yırtık bir yelken gibi beline düşmüş,

sırtındaki yara izi bir deniz kadar engin ve avutulamaz. Kitabına dönmek, onu duymamış gibi yapmak istiyorsun, ama artık çok geç. Göz göze geldiniz bile; annenin, ileride senin de sahip olacağın o iri, dumanlı gözleri. Ven acá, [buraya gel] diye buyuruyor. Kaşlarını çatmış, bir göğsünün üzerindeki bir şeye bakıyor. Annenin göğüsleri uçsuz bucaksız. Dünyanın harikalarından biri. Bunlar kadar irisini sadece çıplak dergilerde gördün, ya da gerçekten şişman kadınlarda. Sutyen ölçüsü 35 DDD; meme başları birer uzay gemisi büyüklüğünde, katran kadar da kara; kenarlarındaki sert kılları annen bazen cımbızla alıyor bazen almıyor. Kendini bildin bileli bu göğüsler seni utandırıyor, annenle sokakta yan yana yürürken, sürekli gözüne batıyorlar. Yüzüyle saçlarından sonra, en çok göğüsleriyle gururlanır. Baban bunlara doymak bilmezdi, diye övünür habire. Ama evliliğinin üçüncü yılında kaçıp gittiğine bakılırsa, doyabilmiş demek.

Annenle konuşmak, ödünü koparıyor. O tek yanlı giydirme-fırçalama fasılları. Seni banyoya çağırmasının nedeni, yine perhizin hakkında ahkâm kesmek herhalde. Annen, daha çok plátanos yediğin takdirde, ansızın, onunki gibi olağanüstü, tren-deviren, baş döndüren bir cinsel cazibe edineceğinden emin. Sense daha o yaşta bile biliyorsun; neyin varsa annenden aldıkların; aksi halde hiçbir şey olamazdın. On iki yaşındasın ama şimdiden boyun onun kadar uzun; zayıf, sırım gibi, ince-boyunlu bir balıkçılsın. Onun yeşil gözlerine (ama daha duru, parlağına), seni Dominikliden çok Hintli'ye benzeten, beşinci sınıftan beri oğlanların diline doladığı, çekiciliğinin nedenini bir türlü çözemediğin, düz saçlarına sahipsin. Ten rengini de ondan almışsın, ki bu siyaha yakın olduğun anlamına geliyor. Ancak bütün benzerliklere karşın, soyaçekim medceziri henüz göğsüne ulaşamadı. Göğüs denen şeyin sadece gölgesine sahipsin henüz; çoğu açıdan bakıldığında tahta kadar düz-

sün ve sana yine sutyen kullanmayı yasaklamasından korkuyorsun, çünkü sutyenin göğüslerinin gelişimini boğduğuna, bedeninden özgürce fışkırmalarını engellediğine inanıyor. Onunla ölümüne tartışmaya hazırsın, çünkü sutyenlerine de, satın almaya başladığın altbezleri kadar düşkünsün.

Ama hayır, daha çok plátanos yemen konusunda tek kelime etmiyor. Onun yerine, sağ elini tutuyor, yönlendiriyor. Annenin hali tavrı hep sert, hoyrat, oysa bu kez nazik, yumuşak. Bunu becerebileceği, aklına bile gelmezdi.

Hissedebiliyor musun? diye soruyor, fazlasıyla tanıdık, hışırtılı sesiyle.

Başta, tek hissedebildiğin vücudunun ısısı ve dokusunun yoğunluğu, tıpkı kabarmayı hiç kesmeyen ekmek gibi. Parmaklarını etine bastırıyor, tam orayı mıncıklatıyor. Hiç olmadığınız kadar yakınsınız şu an, sense sadece kendi soluklarını duyabiliyorsun.

Hissedemiyor musun?

Sana doğru dönüyor. Cono, muchacha, bana bakmayı kes de hissetmeye çalış.

Bunun üzerine gözlerini yumuyorsun, parmaklarınla bastırıyor, yokluyorsun ve Helen Keller'i düşünüyorsun, küçükken nasıl onun yerinde olmak istediğini, ama daha rahibemsi bir Helen Keller, diye düşünürken, birden eline bir şey değiyor. Derinin hemen altındaki bir düğüm; sert, bir entrika kadar ketum, ağzı sıkı. Ve tam o anda, asla anlayamayacağın bazı nedenlerle, çok şiddetli bir duyguya kapılıyorsun, bir önseziye: hayatında bir şey değişmek üzere. Başın dönüyor, kanın damarlarında zonkladığını duyumsuyorsun; bu bir nabız, bir ritim, bir davul vuruşu. Parlak ışıklar içini delip geçiyor; ışın torpidoları gibi, kuyruklu yıldızlar gibi. Bu şeyi neden, nasıl bildiğini bilmiyorsun, ama bildiğin su götürmez. Müthiş coşturucu, soluk kesici bir şey bu. Zaten doğduğun günden beri,

bruja [büyücü, kâhin] tavırların oldu; annen bile senin bu yönünü kıskandı. Tia'na söylediğin sayılar piyangoyu kazanınca, Hija de Liborio, [Liborio'nun kızı] dedi sana, sen de Liborio'nun bir akraba olduğunu sandın. Bu, Santo Domingo'dan önceydi, Tanrı'nın Yüce Gücü'nü öğrenmenden önce.*

Hissediyorum, diyorsun, neredeyse bağırarak. Lo siento [hissediyorum].

Ve böylece, her şey değişiyor. Kış bitmeden, doktorlar o yoğurduğun göğsü, koltukaltı lenf nodülüyle birlikte alıyor. Annen ameliyatlar yüzünden kolunu havaya, başının üstüne kaldırmakta zorlanacak. Saçları dökülmeye başlıyor, bir gün kendi eliyle hepsini yolup bir naylon torbaya koyuyor. Sen de değişiyorsun. Hemen değil, ama oluyor. Her şey işte o banyoda başladı. Senin başladığın yerde.

"Punk" piliç. Sonunda olduğum şey, bu işte. Siouxsie&Banshees grubunun âşığı, punk piliç. Mahalledeki Porto Rikolu çocuklar saçımı görünce gülmekten yere yattılar, bana Dracula'dan bozma Blacula lakabını taktılar, moreno'larsa ne diyeceklerini bilemediler: şeytan-kancık deyip işin içinden çıktılar. Ben şeytan-kancık, yo, *yo*! Rubelka tia'm kafayı üşüttüğümü sandı. Hija, dedi, pastelito [börek] kızartırken, belki de *yardıma* ihtiyacın vardır. Ama en kötüsü, annemdi. Yetti artık, diye haykırdı avaz avaz; bardak taştı. Bardak. Taştı. Ama onun bardağı hep taşardı zaten. Sabahları aşağıya indiğimde onu mutfakta kahvesini yapar, Radyo WADO'yu dinlerken bulurdum, beni ve saçımı görür görmez sil baştan delirirdi, gece boyunca kim olduğumu unutmuş gibi. Annem Paterson'ın en uzun boylu kadınlarından biriydi, öfkesi de

* New York'ta yetmişli yıllardan başlayarak ünlenen, Sicilya kökenli Mafia lideri.(ç.n.)

boyuyla orantılıydı. Bu öfke, uzun kollarıyla sizi bir kerpeten gibi yakalardı; en küçük bir zayıflık gösterdiğiniz an, işiniz biterdi. Que muchacha tan fea, [Bu kız beş para etmez, anlamında], dedi iğrentiyle, kahvesinin kalanını evyeye dökerken. Yeni adım fea'ydı [çirkin, paçoz]. Yeni sayılmazdı, aslında. Bize kendimizi bildik bileli böyle lakaplar takardı. Annem yılın annesi ödülünü asla kazanamayacak, inanın. Ona ortada olmayan ebeveyn diyebilirdiniz: eğer işte değilse, odasında uyuyordu; etraftayken de yaptığı tek şey sanki avaz çığlık bağırmak ve bizi tartaklamaktı. Çocukken, Oscar'la ben annemden, karanlık ya da öcü El Cuco'dan korktuğumuzdan çok daha fazla korkardık. Rasgele, neremize gelirse vurur, chancla [terlik, tokyo] ve correa [kemer] kullanma konusunda gayet eli açık davranırdı, üstelik herkesin önünde; ama şimdi, kanser olduktan sonra yapabileceği pek bir şey kalmamıştı. Beni saçım yüzünden dövmeye son yeltenişinde, sinmek ya da kaçmak yerine, eline bir yumruk attım. Tamamen bir refleksti, ama olan olmuştu, artık geri alamazdım, asla; böylece, yumruğum sıkılı bir sonraki hamlesini, Pathmark'taki şu kadına yaptığı gibi, bana dişleriyle saldırmasını bekledim. Ama orada, zangır zangır titreyerek, öylece durdu, başında o salak perukla, o salak bata'sıyla [sabahlık], sutyeninin içine sokuşturduğu, dev boyutlu iki köpük protezle, çevremizi sarmış yanık peruk kokusuyla. Neredeyse acıdım ona. İnsan annesine böyle mi davranır? diye bağırdı. Eğer yapabilseydim, o anda, bütün hayatımı boylu boyunca suratına çarpar, parçalardım; onun yerine haykırdım: İnsan kızına böyle mi davranır?

Aramız tam bir yıldır bozuktu. Nasıl olmasın ki? O benim Eski Dünyalı Dominikli annemdi, bense onun tek kızıydım, hem de kimseden yardım almaksızın, tek başına büyüttüğü kızı; bunun anlamıysa şuydu: Beni ayağının altına alıp güzelce ezmek onun göreviydi. On dört yaşındaydım ve dünyada

kendime ait, onunla hiçbir ilintisi olmayan, küçücük bir parsele şiddetle, umutsuzca gereksiniyordum. Çocukken *Big Blue Marble*'da izlediğim dünyayı istiyordum, beni uzak ülkelerden mektup arkadaşları edinmeye, okuldaki atlasları eve taşımaya iten yaşamı. Paterson'ın ötesinde, ailemin, İspanyolca'nın ötesinde var olan yaşamı. Ve annem hastalanır hastalanmaz, önümde beliren fırsatı gördüm. Numara yapmayacak, özür dilemeyeceğim: karşıma bir fırsat çıktığını gördüm, sonunda da kullandım. Benim gibi yetiştirilmediyseniz, anlayamazsınız; eh, anlamayınca da beni yargılamanız, eleştirmeniz pek doğru olmaz. Annelerimizin, hiç ortalarda görünmeyen annelerin bile pençelerini bize nasıl geçirdiğini bilmiyorsunuz, bilemezsiniz – *özellikle de*, ortalarda görünmeyenlerin. Mükemmel Dominikli kız evlat olmanın -ki mükemmel Dominikli köle olmanın kibarcasıdır- ne demek olduğunu. Ömrü hayatında, ne çocukları ne de dünya hakkında tek bir olumlu sözcük etmiş olan, sürekli kuşkulanan, sizi sürekli kötüleyen, hayallerinizi dikiş yerlerine kadar söküp atan bir anneyle büyümenin ne demek olduğunu bilmiyorsunuz. İlk mektup arkadaşım, Tomoko, üç mektuptan sonra bana yazmayı kesince, kahkahalarla gülen o oldu: Ne sandın, birinin sana yazmakla ömür tüketeceğini mi? Ağladım tabii; sekiz yaşındaydım ve Tomoko'yla ailesinin beni evlat edineceğine dair hayaller kurmaya başlamıştım bile. Annem elbette, bu hayallerin ta iliğini kemiğini görmüş, bu yüzden gülmüştü. Ben olsam, ben de sana yazmazdım, dedi. Böyle bir anneydi: sizi kendinizden şüpheye düşürecek, izin verdiğiniz takdirde sizi ezip dümdüz edecek bir anne. Ama bir kez daha, numara yapmayacağım: Uzun bir süre, hakkımda istediği şeyi söylemesine göz yumdum, daha da kötüsü, uzun bir süre ona inandım. Ben bir fea'ydım, değersizdim, budalanın tekiydim. İki yaşından on üçüme kadar ona, her dediğine inandım, ona

inandığım için de kusursuz hija oldum. Yemek pişiren, temizlik yapan, çamaşır yıkayan, alışverişe giden, evin kredi taksitlerinden biri geciktiğinde, bankaya mektup yazıp nedenini açıklayan, yazışmaları tercüme eden. Sınıftaki en iyi notlar benimkilerdi. Asla sorun çıkarmadım, düz, dümdüz saçlarım yüzünden, morena'lar ellerinde makas peşime düştüğü zaman bile. Hep evdeydim, Oscar'ın karnını doyurdum, annem işteyken evdeki düzenin aksamamasını sağladım. Oscar'ı büyüttüm, kendimi büyüttüm. Tek başıma. Sen benim hija'msın, derdi annem; yapman gerekeni yapıyorsun. O şey başıma geldiğinde sekiz yaşındaydım; sonunda o adamın bana ne yaptığını anneme anlattığım zaman, çenemi kapamamı, ağlamayı kesmemi söyledi, ben de aynen yaptım, ağzımı kapadım, bacaklarımı sımsıkı kapadım, tabii zihnimi de; bir yıla kalmadan, o komşunun nasıl bir adam olduğunu, hatta adını sorsanız söyleyemezdim. Durmadan yakınıyorsun, derdi annem bana. Ama gerçek hayatın ne olduğundan haberin bile yok. Sí, señora. Altıncı sınıftayken bana okul arkadaşlarımla birlikte Bear Dağı'na kampa gidebileceğimi söyleyince, harçlığımdan biriktirdiğim parayla bir sırt çantası aldım, Bobby Santos'a pusulalar yazdım, çünkü kulübeme dalıp beni herkesin önünde öpeceğine yeminler ediyordu, çünkü anneme inanmıştım; yolculuk sabahı bana gidemeyeceğimi söyledi; Ama söz vermiştin, dedim, o da, Muchacha del diablo, [şeytanın kızı] ben sana hiçbir söz vermedim, dedi; ne ona sırt çantamı fırlattım, ne de gözlerimi ayırdım, sonunda Bobby Santos'la öpüşen ben değil de Laura Saenz olunca bile, tek kelime etmedim. Sadece odamda salak Ayıcık-Ayıcık'a sarılıp yattım, fısıl fısıl şarkı söyledim, büyüyünce nereye kaçacağımın hayalini kurdum. Japonya olabilirdi, Tomoko'nun izini bulabilirdim; Avusturya'ya da gidebilirdim, belki sesimi beğenir, *Neşeli Günler*'i yeniden çekerlerdi. O dönemdeki en

sevdiğim kitapların tamamı, kaçıp gitmeler hakkındaydı. *Watership Down, The Incredible Journey, My Side of the Mountain;* Bon Jovi'nin "Runaway" şarkısı çıkınca, doğrudan beni söylediklerini düşündüm. Neler olup bittiğinden kimsenin haberi yoktu. Okuldaki en uzun boylu, en koyu tenli kızdım; her Cadılar Bayramı'nda "Mucize Kadın" kılığına giren, ağzını açıp tek kelime etmeyen kız. İnsanlar, beni gözlüğümle, elden düşme giysilerimle görenler, nelere muktedir olabileceğimi tasavvur bile edemezdi. Sonra, on ikimdeyken garip bir hisse kapıldım, şu ürkütücü cadımsı duyguya, sonra, bir anda annem hastalandı ve o vahşilik, içimde baştan beri var olan, susturmaya, ev işleriyle, okul ödevleriyle, kapağı koleje attıktan sonra canının istediğini yaparsın vaatleriyle bastırdığım o çılgınlık, patlayıverdi, lav gibi fışkırdı. Engel olamadım. Bastırmaya çalıştım, ama o aktı aktı, bütün kuytu köşelerime sızdı. Bir duygudan çok bir mesaj gibiydi, bir çan gibi sürekli çınlayan bir ileti: değiş, değiş, değiş.

Bir gecede olmadı, tabii. Evet, o vahşilik, azgınlık içimdeydi, evet, bitmek bilmez günler boyunca yürek atışlarımı hızlandırıyordu, evet, yolda yürürken etrafımda dans ediyordu, evet, bana bakan oğlanların doğruca yüzüne bakmaya zorluyordu beni, evet, kahkahamı bir öksürükten uzun bir ateşli hummaya çevirmişti, ama hâlâ korkuyordum. Nasıl korkmazdım ki? Öyle bir annenin kızıydım. Üzerimdeki nüfuzu aşktan da güçlüydü. Bir gün, o sıralar arkadaşım sayılabilecek Karen Cepeda'yla yürüyerek eve dönüyordum. Karen şu vahşi gotik tarzı gerçekten iyi uygulardı; diken diken Robert Smith saçları vardı, hep siyahlar giyerdi, teni de bir hayalet kadar beyazdı. Paterson'da onunla dolaşmak, sirkteki sakallı kadınla dolaşmaktan farksızdı. Herkes gözünü dikip bakardı, müthiş korkutucu bir şeydi; yaptığım şeyi yapmamın nedeni de galiba buydu.

Main'den aşağı yürüyorduk, istisnasız herkesin bakışları altında; ansızın şöyle dedim: Karen, saçımı kesmeni istiyorum. Söyler söylemez de anladım. Kanımdaki o duygu, o çıngırak sesi, beni bir kez daha pençesine almıştı. Karen kaşlarını kaldırdı: Peki ya annen? Anlıyor musunuz, tek ben değildim, Belicia de León'dan herkesin ödü kopuyordu.

Siktir et onu, dedim.

Karen bana kafayı yemişim gibi baktı – asla küfür etmezdim; eh, değişmesi gerekenlerden biri de buydu. Ertesi gün Karen'in banyosuna kapandık; alt katta babasıyla amcaları bir futbol maçına böğürmekteydi. Pekâlâ, nasıl istiyorsun? diye sordu. Aynadaki yansıma uzunca bir süre baktım. Bildiğim tek şey, onu bir daha asla görmek istemediğimdi. Saç kesme makinasını Karen'in eline tutuşturdum, çalıştırdım ve elini yönlendirdim – hepsi, tamamen gidinceye kadar.

Artık punk mısın, yani? dedi Karen, ikircikli.

Evet, dedim.

Ertesi gün annem peruğunu suratıma fırlattı. Bunu takacaksın! Her gün takacaksın. Seni onsuz görürsem, gebertirim!

Hiçbir şey söylemedim. Peruğu ocağın üstüne tuttum.

Yapma, diye haykırdı, ocağın çakmağı çıtırdarken. Sakın ola...

Bir anda tutuştu, benzin kadar, aptalca bir hayal kadar çabuk; hemen evyeye fırlatmasaydım, kendisiyle birlikte elimi de yakacaktı. Koku iğrençti; Elizabeth'teki bütün fabrikaların bütün kimyasallarının bileşimi gibi.

İşte beni tokatlaması, benim de onun eline vurmam, elini hızla, aleve değmişçesine çekmesi, o zamandı.

Dünyanın en kötü kızı olduğumda herkes hemfikirdi, elbette. Tia'm, komşular durmadan yineliyordu, Hija, o senin

annen, ölüyor, bak; ama ben dinlemiyordum. Eline vurduğum an, bir kapı açılmıştı. Ve benim bu kapıya sırtıma dönmeye hiç niyetim yoktu.

Hey Tanrım, o ne mücadeleydi öyle! Hasta olsun olmasın, can çekişsin çekişmesin, annem öyle kolay yenilmeyecekti. O bir pendeja [ödlek] değildi. Onu koca adamları tokatlarken, beyaz polis memurlarını bir itişte kıçüstü oturturken, bütün bir bochinche [meyhane] takımına sövüp sayarken görmüştüm. Beni ve kardeşimi tek başına büyütmüş, yaşadığımız bu evi satın alıncaya kadar aynı anda üç işte çalışmış, babam tarafından terk edilmeyi sağ salim atlatmış, gencecik bir kızken, tek başına Santo Domingo'dan kalkıp buraya gelmiş, oturma izni alabilmek için ülkesinde dövüldüğünü, yakıldığını, ölüme terk edildiğini iddia etmişti. Dolayısıyla, canımı almadan yakamı bırakmayacaktı. Figurin de mierda, [kıçımın züppesi] dedi bana. Kendini bir şey sanıyorsun, oysa bir hiçsin. Çok derinlere indi, her zamanki gibi kolayca yırtabilmek için dikiş yerlerimi arandı, ama pısmadım, sinmedim; hiç niyetim yoktu. Beni korkusuz yapan şey, içimdeki o duyguydu; hayatımın beni karşı tarafta beklediği duygusu. En sevdiğim posterlerimi yırtıp atınca –Aquí yo no quiero maricones– [evimde ibneleri istemiyorum] gidip yenilerini aldım. Yeni giysilerimi parçalamakla tehdit edince, bir kısmını okuldaki kilitli dolabıma, diğerlerini de Karen'in evine taşıdım. Yunan lokantasındaki işimi bırakmak zorunda olduğumu söyledi, ben de patronuma annemin kemoterapi yüzünden kafayı bozduğunu açıkladım, dolayısıyla, arayıp da artık orada çalışamayacağımı söylediğinde, adam ahizeyi bana uzattı, gözlerini mahcup bir ifadeyle müşterilere dikti. Eve giremeyeyim diye kapının kilidini değiştirince (geç saatlere kadar dışarıda kalıyor, on dördümde olmama karşın yirmi beş gösterdiğim için Limelight'a girebiliyordum), Oscar'ın camını tık-

latırdım, o da beni içeri alırdı, ödü kopa kopa, çünkü ertesi gün annemin evde bağıra çağıra dört döneceğini bilirdi, Bu hija de la gran puta'yı [evlat denen bu büyük orospu] eve hangi kahrolasıca soktu? Kim? Kim? Oscar da kahvaltı sofrasında kekeler dururdu, Bilmiyorum, Mami, bilmiyorum.

Gazabı evi pis kokulu bir duman gibi dolduruyordu. Her şeye sinerdi, saçlarımıza, yemeklere; tıpkı okulda bize anlattıkları, bir nükleer patlamadan sonra tepemize kar taneleriymişçesine yağacak olan, radyoaktif zerrecikler gibi. Kardeşim ne yapacağını bilemiyordu. Odasına kapanıyor, arada bir, dili dolaşarak neler olduğunu soruyordu. Hiçbir şey. Bana anlatabilirsin, Lola, diyordu, bense sadece gülüyordum. Kilo vermen lazım, ahbap.

O son haftalarda aklımı kullandım ve annemin yanına bile yaklaşmadım. Çoğunlukla, dikenli gözlerle öylece bana bakmakla yetiniyordu, ama bazen, en küçük bir uyarıda bulunmaksızın boğazıma yapışıyor, ben parmaklarını güçbela gevşetene kadar da bırakmıyordu. Ölüm tehditleri savurmanın dışında, benimle konuşmaya tenezzül etmiyordu. Büyüdüğün zaman, en ummadığın anda, zifiri karanlık bir geçitte beni karşında bulacaksın, o zaman seni öldüreceğim ve benim yaptığımı kimse öğrenemeyecek! Bunları söylerken, ciddi ciddi nanik yapıyordu.

Sen delisin, dedim.

Bana deli diyemezsin, dedi, sonra bir iskemleye çöktü; soluk soluğa.

Kötüydü, ama ardından geleni hiç kimse beklemiyordu. Oysa şimdi düşünüyorum da, her şey öyle açık seçik, öyle ortadaydı ki.

Doğduğum günden beri, hep bir gün ortadan kaybolacağımı söyledim.

Ve bir gün, dediğimi yaptım.

***

Kaçmamın nedeni, bir bakıma, bir oğlandı.

Onun hakkında size ne söyleyebilirim ki? Bütün oğlanlar gibiydi: güzel ve toy; bir böcek kadar hareketli, bir an yerinde duramayan. Bir gece Limelight'ta tanıştığım, uzun, kıllı bacaklı bir blanquito [beyaz].

Adı Aldo'ydu.

On dokuz yaşındaydı ve Jersey Sahili'nde, yetmiş dörtlük babasıyla yaşıyordu. Kampus arazisinde, Oldsmobile'ının arkasında, deri eteğimi yukarı file çoraplarımı aşağı sıyırdım; kokum dört bir yana yayıldı. İlk buluşmamızdı. Üniversitedeki ikinci yılımın baharında, birbirimize yazdık, günde en az bir kez telefonlaştık. Hatta bir keresinde, Karen'in arabasıyla onu görmeye Wildwood'a gittik (Karen'in ehliyeti vardı, benim yoktu). Evi de çalıştığı yer de tahta yürüyüş yolunun yakınındaydı; çarpışan otomobilleri çalıştıran üç oğlandan biri, tek dövmeli olmayanıydı. Burada kalsana, dedi bana o gece sahilde yürürken; Karen epeyce önden gidiyordu. Nerede yaşayacağım? diye sordum, gülümsedi. Benimle. Bana yalan söyleme, dedim, ama o açıklara, dalgalara baktı. Gelmeni istiyorum, dedi gayet ciddi.

Tam üç kez istedi. Biliyorum, saydım.

O yaz erkek kardeşim ömrünü rol-canlandırma-oyunları tasarlamaya adayacağını açıkladı, annemse ameliyatından sonra ilk kez, ikinci işine de gitmeye başlamıştı. Ama olmuyordu. Eve bitkin bir halde geliyor, artık ben de yardım etmediğim için, evde hiçbir şey yolunda gitmiyordu. Bazı hafta sonları Rubelka tia'm gelip yemeğe, temizliğe filan el atsa da, Oscar'la bana söylenip duruyor, bakmak zorunda olduğu asıl ailesini anımsatıyordu, dolayısıyla, çoğunlukla bir başımızaydık. Gel, diyordu Aldo telefonda. Sonra, ağustosta Karen çekip gitti; Slippery Rock'a. Liseyi bir yıl erken bitirmişti. Pa-

terson'ı bir daha hiç görmesem bile, çok çabuk görmüş olurum, dedi giderken. O eylül, okulu daha ilk haftada altı kez kırdım. Artık okula gidemiyordum, o kadar. İçimdeki bir şey buna izin vermiyordu. Ayn Rand'dan *Hayatın Kaynağı*'nı okuyor olmamın da katkısı vardı tabii; ben Dominique'tim, Aldo'ysa Roark. Sonsuza kadar bu şekilde, bırakın sıçramayı kıpırdamaktan bile korkarak, olduğum yerde kalabilirdim, eminim, ama sonunda, hepimizin beklediği şey oldu. Annem akşam yemeğinde, sakince açıkladı: İkiniz de beni dinleyin: doktor bana yeni testler yapacak.

Oscar her an ağlayacak gibiydi. Başını öne eğdi. Benim tepkim mi? Anneme baktım, şöyle dedim: Tuzu uzatır mısın, lütfen?

Bugünlerde, tokadı suratıma yapıştırdığı için onu suçlamıyorum, ama o sırada, tam aradığım bahaneydi. Birbirimizin üzerine saldırdık, masa devrildi, sancocho [et ve muzla yapılan bir güveç yemeği] yerlere saçıldı; Oscar bir köşeye büzülmüş böğürüyordu: Durun, kesin şunu, kesin!

Hija de tu maldita madre [orospu çocuğu], diye haykırdı annem.

Bu seferkinde umarım ölürsün, diye bağırdım.

Ev birkaç gün tam bir savaş mıntıkasıydı, sonra, cuma günü odamdan çıkmama izin verdi, kanepede yanına oturmama, televizyondaki diziyi izlememe ses çıkarmadı. Kan tahlilinin sonuçlarını bekliyordu, ama şu an bir sırat köprüsünde olduğunu asla anlayamazdınız. Diziyi, dünyanın en önemli meselesi oymuş gibi izliyor, karakterlerden biri bir sinsilik yaptığında, kollarını öfkeyle sallıyordu. Biri şunu durdursun! Şu puta'nın ne haltlar karıştırdığını göremiyorlar mı kuzum?

Senden nefret ediyorum, dedim çok alçak bir sesle; duymadı. Bana bir bardak su getir, dedi. İçine de buz at.

Bu, onun için yaptığım son şey oldu. Ertesi sabah, Sahil'e giden otobüsteydim. Bir çanta, bahşişlerden kazandığım iki yüz dolar, tio Rudolfo'nun eski bıçağı. Korkudan ölüyordum. Tirtir titriyordum. Bütün yolculuk boyunca gökyüzünün yarılmasını, annemin aşağıya uzanıp beni yakalamasını, sarsmasını bekledim. Ama olmadı. Geçidin öteki tarafındaki koltukta oturan adamın dışında beni fark eden olmadı. Gerçekten çok güzelsin, dedi. Bir zamanlar tanıdığım bir kıza benziyorsun.

Geride bir not bırakmamıştım. İşte onlardan bu kadar nefret ediyordum. Ondan.

· O gece Aldo'nun boğucu sıcak, kedi-kumu-kokulu odasında, şöyle dedim: Yapmak istiyorum.

Pantolonumun düğmelerini çözmeye başladı. Emin misin?

Kesinlikle, dedim, gaddarca.

Uzun, ince bir penisi vardı, canımı fena yaktı, yine de sürekli, Ah, evet, Aldo, evet, dedim, çünkü sevdiğini sandığın bir oğlana "bekâretini" verirken böyle söylemen gerektiğini düşünüyordum.

Yaptığım en aptalca şeydi galiba. Felaket mutsuzdum. Ve sıkıntıdan patlıyordum. Ama tabii ki itiraf etmiyordum. Evden kaçmıştım, dolayısıyla ***mutluydum***. Mutlu! Aldo beraber yaşamamız için beni ikna etmeye çalışırken, bunca zamandır, bir ayrıntıya değinmeyi unutmuştu: babasının ondan nefret ettiği olgusuna; tıpkı benim annemden nefret ettiğim gibi. Baba Aldo II. Dünya Savaşı'na katılmış, yitirdiği arkadaşları yüzünden Japonları asla bağışlamamıştı. Babam boktan palavracının tekidir, dedi Aldo. Dix Kalesi'nden hiç ayrılmamış. Babasının, onlarla yaşadığım sürece bana dört sözcükten fazlasını sarf ettiğini sanmıyorum. Aksi, vicdansız bir viejito'ydu

[ihtiyar], buzdolabına bile asma kilit vururdu. Sakın dokunma dolaba, dedi bana. Dolaptan buz bile alamıyorduk. Babaoğul ucuzun ucuzu bir bungalovda yaşıyorlardı, Aldo'yla ikimiz, adamın iki kedisinin pisleme kumunu koyduğu odada kalıyorduk, geceleri kum kabını koridora çıkarırdık, ama adam daima bizden önce kalkar, kabı yeniden odaya sokardı – Size eşyalarımı ellemeyin demedim mi ben! Şimdi düşününce, komik geliyor. Ama o sırada hiç de komik değildi. Gezinti yolunda, kızarmış patates satan bir büfede iş bulmuştum, burnum kızgın yağla kedi sidiğinden başka koku almaz olmuştu. İzin günlerimde ya Aldo'yla bir şeyler içerdik, ya da tepeden tırnağa siyahlara bürünüp kumsalda oturur, günlüğüme bir şeyler yazardım; günlüğümün, insanoğlu kendini patlatıp radyoaktif zerreciklere dönüştüğünde kurulacak yeni, ütopik toplumun temelini oluşturacağından emindim. Bazen diğer oğlanlar yanıma gelir, laf atarlardı: Kim öldü ya? Saçına ne oldu? Yanıma, kuma otururlardı. Ne güzel kızsın; bikiniler içinde olmalıydın. Niye, ırzıma geçesiniz diye mi? Aman Tanrım, dedi içlerinden biri, ayağa fırlarken, senin derdin ne be?

Nasıl dayandığımı halen anlamış değilim. Ekim başında büfedeki işimden çıkarıldım; gezinti yolundaki çoğu yer kapanmıştı artık, bizim lisedeki kütüphaneden bile küçük olan halk kütüphanesinde oyalanmaktan başka yapacak bir şey bulamıyordum. Aldo babasının araba garajındaki işine dönmüş, bu da aralarını daha da bozmuştu; birbirlerine, bunun bir uzantısı olarak da bana ateş püskürüyorlardı. Eve gelince bira içer, Phillies'ten yakınırlardı. Savaş baltasını temelli gömüp el birliğiyle bana saldırmaya karar vermediklerine de şükür. Eve becerebildiğimce geç dönüyor, duyguların bana dönmesini, şimdi ne yapmam gerektiğini söylemesini bekliyordum, ama içim kupkuru, bomboştu; ne bir hayal, ne bir gaye. Bel-

ki de, diye düşünmeye başladım, kitaplarda dendiği gibi, bekâretimi kaybettiğim an gücümü de yitirdim Bunun üzerine Aldo'ya gerçekten kızdım. Sen ayyaşsın, dedim. Ve budala. Ee, ne olmuş? diye yapıştırdı. Senin de kutun kokuyor. O zaman uzak dur ondan! Duracağım! Ama olsun, mutluydum elbette! Mutlu! Resimli afişlerimi gezinti yoluna asan, gelip geçene broşürlerimi dağıtan ailemle burun buruna gelmeyi bekleyip duruyordum: Annem, görünürdeki en uzun boylu, en kara, en iri göğüslü şey; kahverengi bir baloncuğa benzeyen Oscar; Rubelka tia'm, hatta tio Rudolfo – tabii onu eroinden bir süreliğine ayırmayı başarabildilerse. Bütün bu senaryodan tutturabildiğim tek şey, gezinti yolunda gözüme çarpan, birinin kaybolan kedisi için yapıştırdığı afişler oldu. İşte, alın size beyazlar. Kedisini kaybeder ve dört bir yana haber salar, biz Dominkililer ise bir kız evlat kaybederiz ve kuafördeki randevumuzu bile iptal etmeyiz.

Kasımda işim öylesine bitmişti ki, Aldo ve çürümüş babasıyla televizyonun karşısına geçip yeniden gösterilen eski dizileri izler olmuştum; çocukken, kardeşimle birlikte seyrettiğimiz *Three's Company, What's Happening, The Jeffersons* filan; hayal kırıklığım çok yumuşak, çok narin bir organı büker, kıvırır, bir laternaymışçasına gıcırdatırken, öylece oturuyordum. Havalar da soğumaya başlamıştı, rüzgâr doğruca bungalova dalıyor, battaniyenizin altına süzülüyor, sizinle birlikte duşa giriyordu. Berbattı. Gözümün önünde ikide bir, kendine yemek pişirmeye çalışan kardeşimle ilintili, şapşalca imgeler beliriyordu. Nedenini sormayın. Evde yemekleri pişiren bendim, Oscar'ın elinden bir tek peynirli tost gelirdi. Onu, bir saz kadar ince, mutfakta beceriksizce dolanır, dolapları umutsuzca açarken düşlüyordum. Rüyamda annemi bile görmeye başlamıştım, ama rüyalarımda hep küçük bir kızdı, demek istediğim, gerçekten küçük; onu avucumun içinde tuta-

biliyordum, o da hep bir şey söylemeye çalışıyordu. Onu kaldırıp kulağıma yapıştırıyor, yine de duyamıyordum.

Böyle apaçık, kör gözüme değnek rüyalardan oldu bitti nefret etmişimdir. Hâlâ da ederim.

Sonra, Aldo şirinlik etmeye karar verdi. İlişkimizin onu mutsuz etmeye başladığını seziyordum, fakat durumun ne kadar kötü olduğunu, ancak arkadaşlarını eve davet ettiği gece tam olarak anlayabildim. Babası Atlantic City'ye gitmişti, bizimkiler içiyor, esrar çekiyor, saçma salak espriler yapıyorlardı, ansızın Aldo şöyle dedi: Pontiac'ın açılımını biliyor musunuz? Poor Old Nigger Thinks It's A Cadillac.* İyi de, bunu söylerken kimin gözlerinin içine bakıyordu? Benim.

O gece beni istedi, elini itiverdim. Dokunma bana.

Alınganlık etme, dedi, elimi tutup aletine götürürken. Kızacak bir şey değildi ki.

Sonra, güldü.

Bunun üzerine, bir-iki gün sonra gerçekten budalaca bir şey yaptım. Evi aradım. İlkinde açan olmadı. İkincide, Oscar yanıtladı. De León'ların meskeni; sizi kime bağlayayım? Erkek kardeşim böyle biriydi işte. Dünyadaki herkesin onda nefret ettiği şey de bu küstahlığı değil miydi?

Benim, gerzek. Lola.

Öyle sessizleşti ki, ahizeyi diğer kulağıma geçirdim, sesime rahat, gelişigüzel bir tını vermeye çalıştım. Herkes nasıl?

Lola, annem seni *öldürecek.*

Bağırmasana, sersem. Annem evde yok, değil mi?

İşte.

Aman ne sürpriz, dedim. Annem işte. Ömrünün son gününün son saatinin son dakikasında annem işte, çalışıyor olacaktı. Füzeler havada uçuşurken, annem işte olacaktı.

---

* Baş harfleri PONTIAC kelimesini oluşturan sözcükler; yaşlı yoksul zenci onu Cadillac sanıyor, anlamında. (ç.n.)

Galiba Oscar'ı fena halde özlemiştim, ya da benim hakkımda *bir* şey bilen biriyle görüşmek istedim, ya da kedi çişi kokusu sağduyuma zarar vermişti, çünkü ona gezinti yolundaki bir kafenin adresini verdim, yanında birkaç giysimle bazı kitaplarımı getirmesini tembihledim.

Para da getir.

Durakladı. Annemin parayı nerede sakladığını bilmiyorum.

Bal gibi biliyorsun, Bayım. Al getir işte.

Ne kadar? diye sordu çekinerek.

Hepsini.

Bu çok para, Lola.

Uzatma da getir şu parayı, Oscar.

Tamam, tamam. Derin soluklar aldı. Bana en azından iyi olup olmadığını söyleyemez misin?

İyiyim, dedim; bütün konuşma boyunca ağlamama ramak kaldığı tek an bu oldu. Yeniden konuşabilecek duruma gelinceye kadar, biraz sustum, sonra anneme çaktırmadan buraya nasıl geleceğini sordum.

Beni bilirsin, dedi, cılız bir sesle. Bir ev kedisi olabilirim, ama kaynakları olan bir ev kedisiyim.

Çocukken en favori kitabı *Kahverengi Ansiklopedi* olan birine güvenilmeyeceğini bilmem gerekirdi. Ama doğru dürüst düşünemiyordum, onu görmeyi öyle çok istiyordum ki.

Planım şuydu. Kardeşimi benimle birlikte kaçmaya razı edecektim. Dublin'e gidecektik. Gezinti yolunda birkaç İrlandalı oğlanla tanışmıştım, ülkelerini pek bir ballandırmışlardı. U2'nun yedek şarkıcılarından biri olacaktım, hem Bono hem de davulcu bana tutulacaktı, Oscar da Dominikli James Joyce olacaktı. Bunların olacağına ciddi ciddi inanıyordum. O sıralar beynim işte böylesine sulanmıştı.

Ertesi gün, iki dirhem bir çekirdek, kafeye gittim; oradaydı, elinde bir torba. Oscar, dedim gülerek, daha da şişmanlamışsın!

Biliyorum, dedi mahcup. Senin için çok kaygılandım da.

Belki bir saat sarmaş dolaş kaldık, sonra ağlamaya başladı. Lola, *çok üzgünüm.*

Tamamdır, önemli değil, dedim; başımı kaldırınca annemin, Rubelka tia'mın ve tio'mun kafeye girdiğini gördüm.

Oscar! diye çığırdım, ama artık çok geçti. Annem beni kıskıvrak yakalamıştı bile. Nasıl da zayıf ve bitkin görünüyordu, neredeyse bir kocakarı gibi, ama bana, elindeki avucundaki son kuruşmuşum gibi yapışmıştı, kızıl peruğunun altındaki yeşil gözleri ateş saçıyordu. Aklım başka yerde olmasına karşın, gözümden kaçmadı: bu iş için basbayağı giyinip kuşanmıştı. Tam ona göre bir şeydi. Muchacha del diablo, diye haykırdı avaz avaz. Onu kafenin dışına sürüklemeyi becerdim, bana tokat atmak için elini kaldırınca da kendimi ondan kurtardım. Tabanları yağladım. Arkamda tepetakla yuvarlandığını, bir çatırtıyla kaldırıma çarptığını duydum, fakat dönüp bakmadım. Hayır – koşuyordum. İlkokulda, her spor bayramında, sınıfın en hızlı kızı ben olurdum, bütün kurdeleleri toplayıp eve dönerdim; ama bu haksızlık, derlerdi, çünkü çok iriydim; ne derlerse desinler, hiç aldırmazdım. İsteseydim, oğlanları bile yenerdim, dolayısıyla hasta annemin, hayatı kaymış tio'mun, şişko kardeşimin beni yakalaması söz konusu bile değildi. Uzun bacaklarımın elverdiği ölçüde hızlı ve uzağa koşacaktım. Gezinti yolunun sonuna ulaşacak, Aldo'nun rezil evini geçecek, kendimi Wildwood'un, New Jersey'in dışına atacaktım; bir an bile durmayacaktım. Kanat takıp *uçacaktım.*

Ya da işte, olması *gereken* buydu. Bense durup geriye baktım. Elimde değildi. İncil'i, şu tuzdan heykele dönüşme dalgasını filan bilmediğimden değil, ama sizi tek başına, kimse-

den yardım almaksızın büyüten birinin kızıysanız, alışkanlıklardan zor kurtuluyorsunuz. Sadece annemin iyi olduğundan, kolunu kırmadığından ya da kafasını yarmadığından emin olmak istedim. Demek istediğim, cidden, kim kazara da olsa öz annesini öldürmek ister ki? Evet, geriye bakmamın tek nedeni buydu. Yere boylu boyunca serilmişti, peruğu uzağa uçmuş, zavallı kel kafası, gündüz gözü, mahrem ve utanılacak bir şeymişçesine ortaya çıkmıştı; ve anacığını yitirmiş bir buzağı gibi böğürüyordu. Hija, hija! Bense koşmak, geleceğime doğru kaçmak istiyordum. Bana yol gösterecek olan o duyguya gereksiniyordum, buysa son derece doğaldı; ne yazık ki, görünürde duygu filan yoktu. Bir tek ben. Sonuçta, gözüm yemedi; bunun için gereken yumurtalıklar bende yoktu. Yerdeydi; bir bebek kadar dazlak, ağlıyor, bağırıyor; büyük bir olasılıkla ölümden yalnızca bir ay uzakta, karşısındaysa tek ve biricik kızı. Yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Böylece yanına döndüm, kalkmasına yardım etmek için elimi uzatınca, iki eliyle bana mengene gibi yapıştı. İşte ancak o zaman ayrımsadım; gözlerinde yaşın damlası yoktu. Rol yapmıştı! Sırıtışı bir aslanınkinden farksızdı.

Ya te tengo, dedi bir sıçrayışta, zaferle kalkarken. Te tengo [yakaladım seni].

İşte, kendimi Santo Domingo'da bulmam, böyle oldu. Tahminimce, annem hiç kimseyi tanımadığım bir adadan kaçmamın çok daha zor olacağını düşündü, bir bakıma haklı da. Buradaki altıncı ayımdayım; son günlerde, olup bitene filozofça yaklaşmaya çalışıyorum. Başlarda böyle değildim tabii, ama sonunda peşini bırakmak, koyvermek zorunda kaldım. Bu bir yumurtayla bir taşın kavgasına benzer, dedi abuela'm. Kazanmak yoktur. Burada ciddi ciddi okula gidiyo-

rum, aldığım notlar döndüğümde, Paterson'da geçerli sayılmayacak, ama olsun, beni meşgul ediyor, haylazlıktan uzak tutuyor, hem yaşıtlarımla bir aradayım. Bütün günü bizim gibi moruklarla geçirmemelisin, diyor anneannem. Okula ilişkin duygularım karışık. Öncelikle, okul sayesinde İspanyolcam epey ilerledi. ____ Akademisi özel bir okul; tio'm Carlos Moya'nın los hijos de mami y papi [anneciğinin babacığının kuzuları] dediği insanlarla dolu bir Carol Morgan* özentisi. Ve karşılarında ben. Paterson'da gotik biri olmanın çetin bir iş olduğunu düşünüyorsanız, Dominik Cumhuriyeti'ndeki özel okulların birinde, New Yorklu bir Dominikli olmayı deneyin bakalım. Dünyanın hiçbir yerinde bunlardan daha şirret kızlar bulamazsınız. Hakkımda ölümüne fısıldaşıyorlar. Başkası olsa çözülür, sinir krizi filan geçirirdi, ama Wildwood'dan sonra hiç de öyle narin, kolay kırılır biri değilim. Bu tür şeylerin içime işlemesine izin vermiyorum. İşin en ironik tarafı mı? Okulun *koşu* takımındayım. Katılmamı sağlayan, arkadaşım Rosío; Los Mina'dan burslu gelen kız, bir gün, salt bacaklarımın uzunluğu sayesinde takımda parlayabileceğimi söyledi. Bunlar bir şampiyonun bacakları, kehanetinde bulundu. Eh, benim bilmediğim bir şeyi biliyormuş anlaşılan, çünkü şu an okulun 400 metre ve altındaki en iyi koşucusuyum. Böylesine basit bir şeyde yeteneğimin olması, inanılır gibi değil. Beni okulumun arkasında, Koç Cortés'in önce İspanyolca ardından Katalanca haykırışları eşliğinde "sprint" atarken görse, Karen düşüp bayılırdı herhalde. Nefes alın, derin nefes; *asılın*! Bedenimde bir gram yağ kalmadı sanki, bacak kaslarımın gelişkinliği herkesi şaşırtıyor, beni bile. Trafik tıkanıklığına yol açmadan şort giyemez oldum; geçen gün abuela'm anahtarı içeride unutmuş, kapıda kaldık,

* Santo Domingo'da son derece prestijli, uluslararası bir okul. (ç.n.)

sinir içinde bana döndü: Hija, tekmeyi bas da aç şunu. Bunun üzerine makaraları koyverdik.

Şu son aylarda öyle çok değişiklik oldu ki; kafamda, yüreğimde. Rosío beni "gerçek Dominikli kız" gibi giydiriyor. Saçımı yapan, makyajıma yardım eden de o; bazen kendimi aynada görüyor, bir an kim olduğumu çıkaramıyorum. Yo, hayır mutsuz filan değilim. Beni doğruca U2'nun evine götürecek bir uçanbalon bulsam bile, biner miyim, emin değilim. (Gerçi hain kardeşimle hâlâ konuşmuyorum, o başka.) İşin doğrusu, burada bir yıl daha kalmayı bile düşünüyorum. Abuela'm gitmemi hiç istemiyor – öyle yalın bir "seni özleyeceğim" diyor ki, doğruluğundan kuşkulanmak olanaksız; annem de istiyorsam kalabileceğimi ama canım istediği an eve dönebileceğimi söyledi. Rubelka tia'mın dediğine göre, annem yaşama sıkıca sarılmış, yine iki işte birden çalışıyormuş. Bana bütün ailenin bir arada olduğu bir fotoğraf gönderdiler, La Inca da çerçeveletti; gözlerim buğulanmadan bakamıyorum. Resimde annem peruğunu takmamış, öyle zayıf görünüyor ki, neredeyse tanıyamayacağım.

Şunu bil ki, senin için canımı veririm, dedi son konuşmamızda. Ve benim bir şey dememe kalmadan, telefonu kapadı.

Ama size anlatmak istediğim bu değil. Asıl, bütün bu karmaşayı başlatan şu çılgın duygudan söz etmek istiyorum; kemiklerimden şarkı söyleyerek fışkıran, pamuğa yayılan kan gibi beni ele geçiren şu bruja [büyücülük, kehanet] duygusu. Bana, yaşamımdaki her şeyin değişmek üzere olduğunu söyleyen his. Geri geldi. Dün değil evvelsi gün, karman çorman rüyalardan uyandım ve onu buldum; içimde nabız gibi atıyordu. İçinde bir çocuk varken, insan kendini aynen böyle hissediyor, sanırım. Önce korktum, bana yine alıp başımı gitmemi söylüyor sandım, ama gözlerimi evde her dolaştırışımda, abuela'mı her görüşte duygu daha da güçlendi, bu-

nun üzerine, bu seferkinin farklı olduğunu anladım. O sıralarda bir oğlanla çıkıyordum; Los Mina'da, Rosío'yu görmeye gittiğimde tanıştığım, Max Sánchez adında tatlı bir morenito [melez]. Boyu kısa, fakat gülüşü ve canlı giyim tarzı pek çok açığı kapatıyor. Ben Nueba Yol'lu olduğum için, habire ne kadar zengin olacağından bahsedip duruyor, umurumda bile olmadığını açıklamaya çalışınca da, bana deliymişim gibi bakıyor. Beyaz bir Mercedes-Benz alacağım, diyor. Tú veras. Ama en bayıldığım yönü, yaptığı iş; ilişkimizi başlatan da o zaten. Santo Domingo'da iki-üç sinema genellikle aynı film bobinlerini paylaşır, dolayısıyla ilk sinema salonu ilk bobini bitirince Max'a teslim ediyor, o da motosikletini deliler gibi sürerek bobini ikinci sinemaya yetiştiriyor, sonra geri dönüp ikinci bobini alıyor, böyle böyle devam ediyor. Gecikse ya da başına bir kaza filan gelse, film kesintiye uğrar, seyirciler de şişe fırlatmaya başlar. Şimdiye kadar talihinin yaver gittiğini söylüyor, Aziz Miguel madalyonunu öpüyor. Benim sayemde, diye övünüyor, bir film üçe katlanmış oluyor. Sahneleri birleştiren adam, benim. Max, abuela'mın tanımıyla "la clase alte"den [üst sınıf] değil, okuldaki kendini beğenmiş kancıklardan biri bizi görse, düşüp bayılır, ama ben ondan hoşlanıyorum. Bana kapıları açıyor, morena'm diyor; yürüklendiğinde koluma usulca dokunuyor, sonra elini hemen çekiyor.

Her neyse, içimdeki duygunun Max'la ilintili olabileceğini düşündüm ve beni şu aşk motellerinden birine götürmesine izin verdim. Öyle heyecanlıydı ki, az kaldı yataktan düşüyordu; ilk isteği, kıçıma bakmak oldu. Koca popomun bir gün bir yıldız gibi parlayacağı hiç aklıma gelmezdi, ama Max tüylerimi ürperte ürperte, onu dört-beş kez öptü, bir tesoro olduğunu ilan etti. İşimiz bitince, o da yıkanmak üzere banyoya girince, çırılçıplak aynanın karşısında durdum ve cu-

lo'mu [kıç] ilk kez alıcı gözle inceledim. Bir tesoro, diye yineledim. Bir hazine.

Okulda Rosío sordu: Evet? Başımı bir kez, şöyle bir salladım, bana sarıldı, kahkahalarla güldü, nefret ettiğim bütün kızlar dönüp bize baktı, ama bana ne yapabilirlerdi ki? Mutluluk, çıkıp geldiğinde, Santo Domingo'daki bütün gıcık kızların toplamından bile güçlüdür.

Ama aklım hâlâ karışıktı. Çünkü duygu güçlendikçe güçleniyor, bana uykuyu haram ediyor, bir an huzur vermiyordu. Yarış kaybetmeye başlamıştım, ki daha önce asla olmamıştı.

O kadar da muhteşem değilsin, ha gringa, diye tıslıyordu öteki takımlardaki kızlar; bense başımı önüme eğmekten başka bir şey yapamıyordum. Koç Cortés öyle mutsuzdu ki, kendini arabasına kilitliyor, hiçbirimizle konuşmuyordu.

Bütün bunlar delirtiyordu beni; sonra, bir gece, Max'la buluştuktan sonra eve döndüm. Beni Malecón'da uzun bir yürüyüşe götürmüştü -başka şeye parası yetmiyordu- palmiyelerin üstünde zigzaglar çizen yarasaları, açıklara doğru uzaklaşan eski gemiyi seyrettik. Ben diz arkasındaki kirişleri esnetirken, o da alçak, sakin bir sesle ABD'ye göçmekten söz etti. Döndüğümde, abuela'mın beni oturma odasındaki masada beklediğini gördüm. Gençken kaybettiği kocasının anısına hürmeten, hâlâ sürekli siyahlar giyiyor olsa da, tanıdığım en alımlı kadınlardan biri. İkimizde de aynı sivri, çentikli kenarlar, aynı öfke parlamaları var; her ne kadar itiraf etmek istemesem de, onu daha havalimanında gördüğüm an, iyi geçineceğimizi anladım. Sahip olduğu en iyi şey kendisiymiş gibi, dimdik duruyordu; beni görünce, Hija, seni gittiğin günden beri bekliyorum, dedi. Sonra beni kucakladı, öptü : Ben senin abuela'nım, ama istersen bana La Inca diyebilirsin.

O gece onun tepesinde, saçındaki ayrım kadar yakınında dikilirken, içime sımsıcak bir sevecenlik yayıldı. Kollarımı omzuna doladım ve ancak o zaman fotoğraflara bakmakta olduğunu fark ettim. Eski resimlerdi, bizim evde hiç görmediğim türden. Annemin gençlik fotoğrafları, başkalarının. Birini aldım. Annem bir Çin lokantasının önünde duruyordu. Belindeki önlükle bile, güçlü, yetkin görünüyordu, önemli biri olacak biri gibi.

Çok guapa'ymış, dedim öylesine.

La Inca burnundan bir horultu saldı. Guapa soy yo. Annen bir diosa'ydı [tanrıça]. Ama öyle cabeza dura'ydı ki [taş kafalı, inatçı, hırçın]. O senin yaşındayken, hiç geçinemezdik.

Bunu bilmiyordum, dedim.

Evet, o cabeza dura'ydı, bense...exigente [müşkülpesent, talepkâr]. Neyse ki, sonumuz gayet hayırlı geldi, diye iç geçirdi. Sana ve kardeşine sahip olduk, insan bundan daha fazla ne diler ki, hele de geçmişte yaşadıklarımızı düşünecek olursak. Resimlerden birini çekip aldı. Bu annenin babası, dedi bana uzatırken. Benim kuzenimdi, ve...

Tam bir şey daha söyleyecekken, sustu.

İşte o zaman, bir kasırga kadar şiddetli, saldırdı. Şu *duygu*. Dikiliverdim; sırtım annemin hep istediği kadar dikti şimdi. Abuela'm öylece, çaresizce oturuyor, doğru sözcükleri bir araya getirmeye çabalıyordu, bense ne kıpırdayabiliyor, ne de soluk alabiliyordum. Kendimi yarışların, her an infilak edeceğim duygusuna kapıldığım o son saniyelerindeki gibi hissediyordum. Bir şey söylemeye hazırlanıyordu ve ben onun ağzından çıkacakları bekliyordum. Başlamayı, hayatımın başlamasını bekliyordum.

III
BELICIA CABRAL'IN ÜÇ HÜSRANI
1955 - 1962

PRENSESE BAKIN

Amerika Öyküsü'nden önce, Paterson'ın Oscar'la Lola'nın önüne bir rüya gibi açılmasından önce, hatta Ada'dan tahliyemizi duyuran trampet seslerinin yükselmesinden bile önce, anneleri vardı, Hypatía Belicia Cabral:

öyle uzun boylu bir kız ki, sırf ona bakmak bile bacak kemiklerinizi sızlatır;

öyle esmer ki, sanki Yaratan onu yaratırken gözünü kırpmış;

halinde tavrında, tıpkı henüz doğmamış kızı gibi, tuhaf, kendine özgü bir Jersey keyifsizliği – hep başka yerlere duyulan, bastırılamaz bir özlem.

DENİZİN ALTINDA

O günlerde Baní'de yaşıyordu. Şu anki çıldırmış, çılgınlığı Boston, Providence ve New Hampshire'ın büyük bölümüne el koyan biz Dominikliler tarafından durmaksızın beslenen Baní'de değil ama. Geçmiş zamanların güzelim Baní'siydi; güzel ve saygıdeğer. Karalığa direnişiyle ünlenmiş bir kentti, ama işte, öykümüzün en kara tenli karakteri burada yaşıyordu. Ana meydanın yakınındaki geniş caddelerin birinde. Artık ayakta olmayan bir evde. Beli burada, anne-halasıyla, tam anlamıyla hoşnut sayılmasa da, görece huzurlu bir ortamda yaşamaktaydı. "Hija" ile "madre", 1951 yılından beri Plaza Central'in yakınındaki ünlü fırınlarını işletiyor, sararıp solmaya yüz tutmuş, havasız evlerini iki dirhem bir çekirdek tutuyordu. (1951'den önce, yetim kızımız bir başka bakıcı ailenin, dedikodulara inanılacak olursa canavar bir ailenin yanında kalmaktaydı; yaşamının bu karanlık dönemine ne o ne de madre'[anne]si, asla değinmezdi. Onların página en blanco'suydu.) [beyaz, boş sayfa]

Bunlar Güzel Günlerdi. Çıplak elleriyle hamuru yumruklar, yoğururlarken, La Inca Beli'ye gerçek ailesinin şanlı geçmişini anlatırdı. (Senin baban! Senin annen! Senin kız kardeşlerin! Senin evin!). Bazen de aralarındaki tek ses, Carlos Moya'nın radyosundan yükselen seslerle Beli'nin mahvolmuş sırtına uygulanan tereyağının hışırtısı olurdu. Mango günleri, ekmek günleri. O dönemden kalabilen fazla fotoğraf yok, ama onları gözünüzün önüne getirmek zor değil –Los Pescadores'teki bakımlı, gıcır gıcır evin önüne dizilmişler. Birbirlerine dokunmuyorlar, çünkü bu onların tarzı değil. La grande'nin [aile büyüğü, hatırlı kişi] saygınlığı, ancak bir lehim lambasıyla kesilebilecek denli yoğun; la pequena'da ise

[küçük kız, ufaklık] öyle Minas Tirith* bir kuşkuculuk, sakınganlık ki, üstesinden gelebilmek için Mordor'un** tamamı gerek. Onlarınki, Güney'in İyi İrısanları'nın yaşamıydı. Haftada iki kez kilise, cumaları Baní'nin merkez parkında gezinti; o nostaljik Trujillo günlerinde bu parkta tek bir arsız çocuk görülmezdi ve nefis bandolar çalardı. Ana-kız aynı bel vermiş yatakta yatarlar, sabahları La Inca chancleta'larını [terlik] körlemesine aranırken, Beli soğuktan ürpererek dışarı, evin önüne fırlar, La Inca kahvesini yaparken, o da sırtını çite dayayıp bakardı. Neye? Komşulara mı? Yerden kalkan toza? Dünyaya?

Hija, diye seslenirdi La Inca. Buraya gel, kızım.

Dört-beş kez, sonunda yanına gidip kızı çekiştirir, Beli de zoraki içeri girerdi.

Neden bağırıyorsun ki? diye sorardı madre'sine, canı sıkılmış.

La Inca onu sırtından iterek eve sokardı: Şu kızın laflarına da bakın! Daha şimdiden kendini bir şey sanıyor!

Beli mi? Kesinlikle. Şu Oyá*** ruhlardan biriydi; sürekli dönüp duran, sakinliğe, kıpırtısızlığa alerjisi olan. Üçüncü Dünyalı hangi kız olsa, kavuştuğu bu mübarek yaşam için Tanrı'ya şükrederdi: her şey bir yana, onu dövmeyen, tam tersine (suçluluk duygusu ya da kıza düşkünlüğü yüzünden) alabildiğine şımartan bir madre'si vardı; ona son moda elbiseler alır, fırında çalıştığı için haftalık verirdi; tamam, kabul ediyorum fındık fıstık parası, ama yine de, benzer du-

---

* Tolkien'in kurgusal *Middle-earth* yazılarındaki Gondor'un başkenti olan, Minas Anor da denen, son derece korunaklı, muhkem kale-şehir. (ç.n.)

** Yine aynı eserdeki, Sauron'un da yaşadığı, üç yanı aşılmaz dağlarla çevrili, korunaklı bölge; bu bölgede yaşayan halk. (ç.n.)

*** Yoruba mitolojisinde Nijer Irmağı Tanrıçası; rüzgâr, şimşek, doğrurganlık, ateş ve büyü simgesi, savaşçı-tanrıça. (ç.n.)

rumdaki çocukların yüzde doksan dokuzunun kazandığından (yani sıfırdan) fazlaydı. Kızımız *yırtmıştı*, fakat içten içe hiç de böyle hissetmiyordu. Beli yarım yamalak anlayabildiği nedenlerle, sözünü ettiğimiz dönemde artık fırında çalışmaya da, "Baní'nin en saygın kadınlarından biri"nin "kızı" olmaya da tahammül edemiyordu. Katlanamıyordu, nokta. Şu anki yaşamındaki her şey bunaltıyordu onu; bütün yüreğiyle *başka* bir şey istiyordu. Bu hoşnutsuzluğun yüreğine ne zaman yerleştiğini anımsayamıyordu, daha sonra kızına, *doğduğumdan beri* benimleydi, diyecekti, ama doğru muydu bakalım? Tam olarak ne istediği de o kadar net değildi: Kendine ait, olağanüstü bir yaşam mı, evet; yakışıklı, varsıl bir koca mı, evet; birbirinden güzel çocuklar mı, evet; gerçek bir kadının bedeni mi, evet, kesinlikle! Eğer bunu kelimelere dökmek zorundaysam, şöyle diyebilirim: Onun istediği, her şeyden çok arzuladığı şey, Yitik Çocukluğu boyunca zaten arzulayıp durduğu şeydi: Kaçmak. *Neyden* kaçmak diye sorarsanız, sayması kolay: fırından, okuldan, ölümüne sıkıcı Baní'den, madre'siyle aynı yatakta yatmaktan, istediği elbiseleri alamıyor olmaktan, saçlarını düzleştirmek için on beşinci yaşını bekleme zorunluluğundan, La Inca'nın gerçekleştirilmesi olanaksız beklentilerinden, ana-babasını daha bir yaşındayken kaybetmiş olduğu olgusundan, bunu Trujillo'nun yaptığı fısıltılarından, yetim kaldıktan sonraki o ilk birkaç yıldan, o dönemden kalma, korkunç yara izlerinden, hor görülen kara derisinden. Ancak *nereye* kaçmak istediğini sorsanız, söyleyemezdi. Bana kalırsa, görkemli bir şatoda yaşayan bir prenses olsaydı, ya da merhum ebeveyninin eski mülkü, muhteşem Casa Hatüey mucizevi bir biçimde Trujillo'nun Omega Etkisi'nden kurtarılıp geri alınsaydı bile, hiç fark etmezdi. Beli yine de kaçmak, alıp başını gitmek isterdi.

Her sabah, aynı hikâye: Hypatía Belicia Cabral, ven acá! [buraya gel]

Sen ven acá, diye homurdanırdı Beli, soluğunun altından. Sen.

Tamam, Beli'nin de neredeyse bütün ergen kaçak adaylarının, bütün bir kuşağın henüz olgunlaşmamış özlemleriyle dolu olduğunu söyleyeceksiniz; peki, ben de size şöyle diyorum: Ee, ne olmuş, anasını satayım? Dünyanın bütün iyimserliği, hüsnüniyeti birleşse bile, onun gelmiş geçmiş diktatörlerin en diktacısı Rafael Leónidas Trujillo Molina'nın Dominik Cumhuriyeti'nde yaşayan, ergen bir genç kız olduğu gerçeğini, bu kaskatı, hazmı zor gerçeği değiştiremiyordu. Onlar, resmen ve de zımnen, kaçış-geçirmez bir biçimde tasarımlanmış bir ülkenin, kaçması-olanaksız ulusuydu. Burası da, Antiller'in Alcatraz'ı. Dikilen Plátano Perdesi'nde, Houdini gelse delik açamazdı. Zaten Taino ırkı kadar azalmış olan seçenekler, geliri kısıtlı, öfkesi burnunda, koyu tenli bir flaca [sıska, güçsüz] için daha da azdı. (Kızın huzursuzluğuna, yerinde duramazlığına daha somut bir açıklama istiyorsanız: Onun derdi de, genç Dominiklilerin oluşturduğu bütün bir kuşağı boğan aynı havasızlık, oksijensizlikti. Bu boğucu ortamı sağlayansa, Trujillo'yla birlikte geçirilen yirmi küsur yıldı. Beli'nin kuşağı, Devrim'i başlatacak olan, ama şu an havasızlıktan morarmış olan kuşaktı. Bilinç denen şeyden habersiz bir toplumda, bilinçlenmekte olan bir nesil. Değişim vaat eden bir ittifak tarafından değişmesi engellenen, önüne *set* çekilen kuşak. Beli yaşamının sonlarında, kanser tarafından kemirilirken, gençliğinden, kendilerini nasıl kapana kısılmış hissettiklerinden söz ederdi. Bir okyanusun dibindeydik sanki, dedi. Hiç ışık yoktu ve koskoca okyanus üzerine abanıyordu. Ama çoğunluk buna öyle alışmıştı ki, normal sayıyordu; yukarıda bir dünya olduğunu bile unutmuştuk.)

İyi de, onun elinden ne gelirdi ki? Beli küçük bir kızdı, canına yandığım; aşmasına, yırtmasına yardım edecek ne gücü, ne güzelliği (henüz), ne yeteneği, ne de ailesi vardı, yalnızca La Inca; La Inca da kızımızın herhangi bir şeyden kaçmasından yana değildi. Tam tersine, kardeşim; sert, kolalı etekleri ve zorba edalarıyla La Inca'nın başlıca hedefi, Belicia'yı Baní'nin taşralı, dar kafalı topraklarına ekmek, o kaçınılmaz gerçeğe, hiç tanımadığı, bebekken yitirdiği ailesinin Göz Kamaştırıcı Altın Geçmişi'ne güzelce dikmekti. (Unutma, senin baban bir doktordu, bir ***doktor***; annense hemşireydi, bir ***hemşire***.) La Inca kızdan, katledilen ailesinin son ve parlak umudu olmasını, tarihi bir "iadeiitibar" misyonunda kilit rolü oynamasını bekliyordu; iyi de, kız dinleyip durduğu, kusturacak kadar yinelenen öyküler dışında, ailesi hakkında ne biliyordu ki? Ve, daha da önemlisi, ne umurundaydı ki? O, ayakuçları geçmişe çevrik, geberesice bir moruk değildi. La Inca'ya defalarca, defalarca anımsattığı gibi, onun ayakları ileriye dönüktü. Geleceğe.

Baban bir doktordu, diye tekrarladı La Inca, hiç oralı olmaksızın. Annen bir hastabakıcıydı. La Vega'nın en büyük evi onlarındı.

Beli dinlemiyordu, ama gece, alize rüzgârı esince kızımız uykusunda inliyordu.

LA CHICA DE MI ESCUELA [BENİM KÜÇÜK OKULLUM]

Beli on üçündeyken, La Inca ona Baní'nin en iyi okullarından biri olan El Redentor'da bir burs ayarladı. Kâğıt üzerinde oldukça sağlam görünüyordu. Yetim ya da değil, Beli Cibao'nun en iyi ailelerinden birinin Üçüncü ve Son kızıydı;

düzgün bir eğitim almak onun salt görevi değil, doğuştan hakkıydı da. La Inca aynı zamanda da, okula gitmenin Beli'nin huzursuzluk ateşini azıcık düşüreceğini umuyordu. Yeni bir okul, vadinin en iyi insanları, diye düşünüyordu, bunların iyileştiremeyeceği ne olabilir? Ancak hayran olunası soyu sopuna karşın, Beli ana-babasının mensup olduğu üst sınıfta, seçkin çevrede yetişmemişti. La Inca (yani babasının en sevdiği kuzeni) onun izini nihayet buluncaya (onu kurtarıncaya), o günlerin karanlığından çekip Baní'nin aydınlığına çıkarıncaya kadar, kızı eğiten, herhangi bir terbiye veren olmamıştı. Şu son yedi yılda, bilgi-görgü konularında titiz, dikkatli La Inca, Dış Azua'nın verdiği hasarın büyük bir kısmını onarmış olsa da, kızın dış çeperleri hâlâ tam anlamıyla yontulmamıştı, epey pütürlüydü. Bütün o üst-sınıf mağrurluğundan, kibrinden istemediğin kadar bol, ama ağzı bir colmado [ucuz meyhane, şarapevi] müdavimi kadar bozuk. Birini, bir hiç yüzünden çiğ çiğ yiyebilirdi. (Suçlusu, Dış Azua'da geçirdiği yıllardı.) Onun kapkara yarı-campesina [köylü, taşralı] kıçını, rejimin en tepesindeki ladronazo'larının [yağmacı, hırsız] beyaz tenli çocuklarıyla dolu, havalı bir okula sokmak, teoride iyi ama pratikte kötü bir fikirmiş meğer. Merhum babası istediği kadar parlak bir doktor olsun, Beli El Redentor'da göze battı. Bulunduğu zeminin kayganlığını düşünürsek, başkası olsaydı, belki daha iyi uyum sağlamak adına kişiliğine ince ayar çekebilirdi; kafayı fazla kaldırmamaya, öğrencilerin hatta çalışanların her Allah'ın günü fırlattığı on bin mızrağı görmezden gelerek sağ kalmaya çalışırdı. Beli değil. Asla itiraf etmiyordu (kendine bile), ama El Redentor'da kendini fena halde çıplak, savunmasız hissediyordu; bütün o soluk gözler, kızın koyu esmerliğini çekirgeler gibi kemirmekteydi – o da böyle bir saldırının nasıl savuşturulacağını bilemiyordu. Bunun üzerine, geçmişte işine ya-

rayan, onu kurtaran şeyi yaptı. Savunmacı, saldırgan ve aşırı, delicesine tepkisel davrandı. Diyelim ki, ayakkabıları hakkında hafiften olumsuz bir şey söylediniz, ânında sıralamaya başlıyordu; gözünüzün bozukluğundan tutun da, kıçına taş batmış bir keçi gibi dans ettiğinize kadar. Vay ki vay. Azıcık dalga geçmek istediniz diyelim, bir de bakmışsınız, kızımız en yukarıdaki trapezden gülle gibi tepenize inmekte.

Her neyse, şu kadarını söyleyelim yeter: İkinci ders yılının sonunda Beli koridorlardan, herhangi birinin ona takılmasından, bulaşmasından korkmaksızın geçebiliyordu. Bunun kötü yanı, elbette, tamamen yalnız, tek başına kalmasıydı (Hiç de *Kelebekler Zamanı*'ndaki gibi değildi; nazik, şefkatli Mirabal kız kardeşlerden[7] biri öne çıkıp zavallı burslu öğrenciyle dost filan olmuyordu. Burada Miranda yoktu: herkes sırtını dönmüştü Beli'ye.)

İlk günlerdeki aşırı şişkin beklentilerine, sınıf birincisi olma, yıl sonu balosunda kraliçe seçilip yakışıklı Jack Pujols'la dans etme hayallerine karşın, Beli kısa sürede kendini bu makro-evrenin iskeletinin dışına sürülmüş, Chüd Ayini'yle* bir güzel şutlanmış buldu. Şu acınası alt-gruba inme şansı bile yoktu – eziklerin dahi eleştirdiği, burnuna takmadığı şu mega-ezikler takımına. O bunun da aşağısındaydı, Sycorax**

---

7 Mirabal Kardeşler, dönemin Yüce Şehitleri'ydi. Patria Mercedes, Minerva Argentina ve Antonia Maria – Salcedolu, birbirinden güzel bu üç kız kardeş Trujillo'ya direnmiş, bu yüzden de öldürülmüştü. (Salcedolu kadınların müthiş öfkeleri, dik başlılıklarıyla ünlenmelerinin ana nedenlerinden biri de budur; kimseden emir filan almaz, zırvalığa boyun eğmezler; Trujillo'ya bile.) Mirabal kardeşlerin öldürülmesi ve bunun yarattığı toplumsal infial, pek çok kişi tarafından Trujillato'nun sonunun başlangıç vuruşu, halkın "yeter artık" dediği, taşma noktası olarak kabul edilir.

* Stephen King'in 1986'da yayınlanan *It* adlı romanında bir bölüm. (ç.n.)

** Shakespeare'in *Fırtına*'sında görünmeyen ama adı geçen bir karakter; buna atfen, *Doktor Who* bilimkurgu dizisindeki yabancı, dış-dünyalı ırk. (ç.n.)

diyarında. Yoldaş ultra-dalit'leriyse* şunlardı: Demir Ciğerli oğlan, yani hizmetkârların sürdüğü tekerlekli sandalyeyle her sabah sınıfın bir köşesine bırakılan ve sürekli gülümsermiş gibi görünen budalayla ülkenin en büyük pulperia'sının [süpermarket] sahibi olan, kuşkulu, karanlık bir lakapla, Trujillo'nun Çino'su diye anılan adamın kızı olan Çinli kız. El Redentor'daki iki yılında Wei üstünkörü bir İspanyolca'dan fazlasını öğrenmeyi beceememişti, ama çektiği su götürmez öğrenme güçlüğüne karşın, dersleri bir gün olsun aksatmazdı. Başlarda öğrenciler onu bildik Asya-karşıtı zırvalarla taciz ettiler. Saçlarıyla (Ay, ne kadar yağlı!), gözleriyle (O daracık şeylerle gerçekten görebiliyor musun?), yemek çubuklarıyla (Elimde sana uygun bir değnek var!), diliyle (çing-çong'canın çeşitlemeleri) alay ettiler. Özellikle oğlanlar suratlarını şekilden şekile sokup çekik gözler, dişlek gagalar yapmaya bayılıyordu. Büyüleyici. Ha-ha. Şakanın bini bir para.

Yeni oyuncaktan nihayet bıkınca (kız asla karşılık vermedi), öğrenciler Wei'yi Hayalet Kuşağı'na sürgün ettiler; sonunda *Çin,Çin,Çin* çığlıkları bile kesildi.

İşte, Beli'nin lisedeki ilk iki yılında, yanında oturan kız buydu. Öte yandan, Wei'nin bile Beli için söylenecek birkaç seçmece sözcüğü vardı.

Sen siyah, dedi, Beli'nin ince koluna dokunarak. *Siyah*-siyah.

Beli kendini cidden zorluyordu, ama ne yapsa, hafif-dereceli uranyum geçmişinden, bomba-sınıfı plütonyum elde etmesi olanaksızdı. Yitik Yılları boyunca eğitim nedir bilmemişti ve bu eksikliğin acısı şimdi sinirsel patikalarından çıkıyordu; şöyle ki, kız önündeki malzemeye asla tam anlamıyla

---

* Hindu kast sisteminde, "Dokunulmazlar"da (dokunulamayacak kadar pis, yoksul) denen en alt tabaka; ayaktakımı. (ç.n.)

yoğunlaşamıyordu. Belicia'nın, yürek burkan yalnızlığına ve Wei'ninkilerden bile kötü olan notlarına rağmen, küreklere asılmasını sağlayan kamçı, bir kendi inatçılığıydı, bir de La Inca'nın beklentileri. (Doğrusu bir Çinli'den daha yüksek notlar tutturacağını sanırdım, diye yakınıyordu La Inca.) Diğer öğrenciler hararetle, gözleri dönmüşçesine sınav kâğıtlarına eğildiğinde, Beli gözlerini karşıya, Jack Pujols'un alabros tıraşındaki nefis kasırga dalgalarına dikiyordu.

Senorita Cabral, bitirdiniz mi?

Hayır, maestra [hoca, öğretmen]. Sonra, zorla suya batırılıyormuşçasına, önündeki problemlere dönüş.

Okuldan ne kadar nefret ettiğini barrio'sundaki [mahalle, semt] hiç kimse tahmin edemezdi. Hele La Inca'nın bundan kesinlikle haberi yoktu. Colegio El Redentor, ana-kızın yaşadığı orta halli, çalışan-sınıf mahallesinden bir milyon kilometre uzaktaydı. Beli de okulunu diğer Ölümlülerle birlikte gülüp eğlendiği bir cennet, Tanrı katına yükselmeden önce geçirilen dört yıllık süreçmiş gibi sunmak için elinden geleni yapmaktaydı. Havası, kibri daha da artmıştı: Daha önce La Inca onun dilbilgisini düzeltir, argo kullanmasını engellerken, şimdi Aşağı Banî'nin en düzgün telaffuzu, en zengin ifade tarzı ondaydı. (Cervantes gibi konuşmaya başladı, diye övünüyordu La Inca komşulara. Söylemiştim, o okul bütün zahmetlere değer diye.) Beli'nin mahallede de arkadaştan yana şansı pek açık değildi – bir tek Dorca vardı; La Inca'ya temizliğe gelen kadının, bir çift pabucu bile olmayan, Beli'nin bastığı toprağa bile tapan kızı. Dorca'ya, dünyadaki bütün gösterileri sollayacak bir gösteri sunuyordu. Formasını bütün gün, La Inca zorla çıkarttırana kadar çıkartmıyor (Ne sanıyorsun yani, bunları *bedava mı* dağıtıyorlar?), sürekli okul arkadaşlarından söz ediyor, hepsini de en sıkı dostu ve sırdaşı olarak betimliyordu – özellikle de, onu yok saymayı ve her

şeyden dışlamayı görev edinmiş kızları; bundan böyle Yüce Bölük diyeceğimiz bu dört kız, onun öykülerinde, Belicia'yı sık sık bir köşeye çeken, okula, genel olarak da yaşama ilişkin paha biçilmez öğütler veren, yücegönüllü, olgun kişiler olarak resmedilmekteydi. Ama sonra, bu bölüğün, Jack Pujols'la (sevgilimle yani, diye anımsattı Dorca'ya) ilişkisini feci kıskandığı ortaya çıkar, içlerinden biri kaçınılmaz olarak zaafına yenik düşer ve Beli'nin elinden novio'sunu [sevgilisi, sözlüsünü] almaya kalkışır, ama tabii oğlan bu haince yaklaşımlara hiç yüz vermez, onu ayartmaya çalışan kızı her seferinde tersler. *Dehşete düştüm*, der Jack, fingirdeği yerden yere vururken. Hem de dünyaca meşhur cerrahın kızı Belicia Cabral size bu kadar iyi davranırken! Öykünün bütün çeşitlemelerinde, bölüğün bu suçlu üyesi, uzun süren buz gibi bir küslükten sonra, kendini Beli'nin ayaklarının dibine atıyor, af diliyordu, Beli de gergin bir düşünme sürecinin ardından onu mutlaka bağışlıyordu. Ellerinde değil, zayıflar işte, diye açıkladı Dorca'ya. Tabii bir de, Jack'in böylesine guapo [yakışıklı, havalı] olması var. Beli olağanüstü bir dünya dokuyordu! Partilerden, havuzlardan, polo maçlarından, kanlı bifteklerin tabaklara yığıldığı, üzümün mandalina kadar sıradan sayıldığı akşam yemeklerinden söz ediyordu. Aslında, farkında bile olmadan, asla tadamadığı yaşamı anlatmaktaydı: Casa Hatüey'deki yaşamı. Tanımlamaları öyle renkli, öyle şaşırtıcıydı ki, Dorca sık sık, bir gün okula beni de götürsene, diyordu.

Beli alayla gülüyordu. Delirdin herhalde? Amma aptalsın!

Bunun üzerine Dorca başını öne eğerdi. İri, taraklı ayaklarına bakardı. Şıpıdık terliklerin içindeki tozlu ayaklarına.

La Inca, Beli'nin doktor olmasını istiyor (İlk kadın doktor olmayacaksın, ama en iyisi olacaksın!), hija'sını deney tüplerini ışığa doğru kaldırırken hayal ediyordu, oysa Beli derslerin çoğunu etraftaki oğlanları hayal ederek geçiriyordu (öğret-

menlerden biri eve bir mektup yolladıktan, La Inca da onu bir güzel haşladıktan sonra, oğlanlara gözünü dikip bakmayı kesmişti. Kendini nerede sanıyorsun sen? Genelevde mi? Orası Baní'nin en iyi okulu, muchacha, sense adını iki paralık ediyorsun!); onları düşünmediği zamanlarsa, bir gün sahip olacağından hiç kuşku duymadığı evin hayalini kuruyor, zihninde güzelce döşüyordu, oda oda. Madre'si onun ne yapıp edip Casa Hatüey'i geri almasının derdindeydi, oysa Beli'nin evi yeniydi, gıcır gıcırdı, sırtında geçmişten en küçük bir yük yoktu. En sevdiği Maria Montez fantezisinde, tıpatıp Jack Pujols'a benzeyen, Avrupalı bir Jeans Pierre Aumont onu fırında görüyor, delice âşık oluyor ve alıp Fransa'daki şatosuna uçuruyordu.[8]

(Uyan, kızım! Fırındaki ekmekler yanacak!)

Böyle hayal âleminde gezinen tek kız o değildi. Bu romantik saçmalıklar ***havaya*** sinmişti; kızları dört koldan, gece gündüz bu zırvalarla besliyorlardı. Beli, kafasının içinde dönüp duran o baskın bolero, cancione ve verso [dans, şarkı, türkü ve şi-

---

8 Ünlü Dominikli yıldız María Montez, ABD'ye göçmüş, 1940-1951 yılları arasında yirmi beşten fazla film çevirmişti; aralarında *Arap Gecleri, Ali Baba ve Kırk Haramiler, Kobra Kadın* ve benim kişisel favorim olan *Atlantis Sireni* vardı. Hayranları ve sinema tarihçileri tarafından "Technicolor Kraliçesi" diye taçlandırıldı.

6 Haziran 1912'de Barahona'da doğan Maria Africa Gracia Vidal, sahne adı olarak, on dokuzuncu yüzyılın namlı fahişelerinden (pek çok kişinin yanısıra, özellikle yarı-Tahitili Alexandre Dumas'yla yatıp kalkmasıyla ünlenen) Lola Montez'i seçmişti. Maria Montez, Jennifer Lopez'in (ya da işte döneminizin gözleri yuvalarından uğratan, dumanı tüten yakıcı dilberi hangisiyle onun) atası, DC'nin ilk gerçek uluslararası yıldızıydı. II. Dünya Savaşından sonra bir Fransızla evlenip Paris'e yerleşti. Otuz dokuz yaşındayken, banyo küvetindeki suda boğulmuş bir halde bulundu. Mücadele izi yok, cinayete dair herhangi bir belirti yok. Trujillo rejimi için birkaç kıyak yaptıysa da, ciddi bir şey sayılmaz. Maria'nın Fransa'dayken bayağı bir "inek" olup çıktığını belirtmekte yarar var. Üç kitap yazdı. İkisi yayınlandı. Üçüncü elyazması, ölümünden sonra kayboldu.

ir] atlıkarıncasından, *Listin Diario*'nun sosyete sayfalarından fırsat bulup da başka, farklı bir şey düşünebilseydi, şaşardık zaten. On üç yaşındaki Beli'nin aşka duyduğu inanç, ailesi, kocası, çocukları ve talih tarafından terk edilmiş, yetmişlik bir dulun Tanrı'ya duyduğu inançtan farksızdı. Belicia, Kazanova Dalgası'na akranlarının çoğundan daha fena kapılmıştı – tabii bu mümkünse. Kızımız tam bir şıpsevdi, düpedüz *oğlan delisi* idi. (Santo Domingo'da oğlan delisi diye tanımlanmak ayrı, farklı bir sınıflandırmadır: Ortalama Kuzey Amerikalı kızı yakıp kül edecek kara sevdalara taş gibi dayanıklı, anlamına gelir.) Otobüsteki genç bravo'lara [hayta, bıçkın] yiyecekmiş gibi bakar, fırına gelip giden buenmoso'ların ekmeğini gizlice öper, kendi kendine hep o güzelim Küba aşk şarkılarını söylerdi.

(Oğlanların *herhangi* bir şeye çözüm olduğuna inanıyorsan, diye homurdanırdı La Inca, Tanrı yardımcın olsun.)

Ama oğlan konusu bile, içinde kalan bir başka ukdeydi. Barrio'daki zencilere ilgi duysaydı, Beli'mizin hiçbir sorunu olmazdı; bu firlamalar onun romantik ruhuna bin şükreder, ânında üzerine atlarlardı. Ama ne yazık ki, La Inca'nın Colegio El Redentor'dan beklentisi, okuldaki özel, kaliteli havanın kızın kişiliğine olumlu etki yapabileceği umudu (tıpkı ıslak-kemerle indirilen bir düzine darbenin ya da ısıtılmayan bir manastırda geçirilen üç ayın yapacağı gibi) sadece bu alanda meyve vemiş, on üçündeki Beli'nin gözü dünyadaki Jack Pujols'lardan başkasını görmez olmuştu. Ancak, bu tür durumlarda hep olduğu gibi, şiddetle arzuladığı bu yüksek sınıf delikanlıları onun ilgisine karşılık vermiyordu – Beli'nin elinde, bu Rubirosa'ları zengin-kız hayallerinden koparıp alacak pek bir şey yoktu.

Ne hayat ama! Her gün, ekseni üzerinde bir yıldan da yavaş dönüyordu. Beli okula, fırına, La Inca'nın boğucu, vesveseli ilgisine çenesini sıkarak tahammül ediyordu. Kent dı-

şından gelen ziyaretçileri açlıkla süzüyor, en ufak bir esintide kollarını ardına kadar açıyor, geceleriyse üzerine abanan okyanusla Yakup peygamber gibi boğuşuyordu.

KİMOTA!*

Ne oldu peki?
Bir oğlan.
İlk sevgilisi.

NÚMERO UNO

Jack Pujols elbette: okulun en yakışıklı (yani: en beyaz) çocuğu; mağrur, ince uzun bir Melniboné'li,** saf kan Avrupalı; bir usta tarafından yontulmuş gibi görünen yanaklarında tek bir yara izi, ben, kusur ya da kıl bulunmayan, küçük, pembe meme uçları, salchicha [domuz sosisi] dilimleri kadar kusursuz ovallikte bir oğlan. Trujillo'nun gözbebeği hava kuvvetlerinde albay olan babası, Baní'nin ağır toplarındandı (devrim sırasında başkenti bombalamak, zavallı amcam Venicio dahil, onca çaresiz sivili öldürmek gibi son derece yararlı hizmetlerde bulunacaktı); Venezuela ölçülerinde, eski bir güzellik kraliçesi olan annesiyse şimdi Kilise'nin aktif bir destekçisiydi; bir kardinal-yüzüğü-öpücüsü ve bir yetim socorro'su [hâmi, kurtarıcı]. Jack, En Büyük Oğul, Ayrıcalıklı Tohum,

---

* Georg Khoury'nin bilimkurgusal "Mucize Adam" dizi kitaplarından biri; daha sonra Şazam! sihirli sözcüğünün yerine kullanılır oldu. (ç.n.)

** Michael Moorcock'un kitaplarındaki hayali ülke, Ejderha Adası olarak da bilinen ada; halkı insanlardan değil, güzellik ve büyü güçleriyle ünlü bir tür cinden oluşur. (ç.n.)

Hijo Bello, Meshedilen, ailenin dişi üyeleri tarafından el üstünde tutulmaktaydı – bitmek bilmez muson yağmurlarıymışçasına üzerine yağan bu yüceltme ve hoşgörü sağanağı, oğlanın içinde çabucak bir yetkinlik bambusu yeşertivermişti. Kendisinin iki misli oğlanların fiziksel kasıntılığına ve sivri bir mahmuz gibi insanlara batırdığı, katlanılmaz, bangır bangır bağıran bir kendini beğenmişliğe sahipti. İleride, kozunu İblis Balaguer'den yana[9] oynayacak ve Panama büyükelçiliğiyle ödüllendirilecekti, ama şimdilik okulun Apollo'su, Mithra'sıy-

9 Balaguer her ne kadar öykümüz için elzem değilse de, Dominik'in öyküsü için öylesine elzem ki, suratına işemeyi yeğlememe karşın, ondan söz etmek zorundayım. Büyüklerimiz, ***İlk kez sarf edilen bir söz, şeytanı çağıran sözdür***, derler; dolayısıyla, yirminci yüzyıl Dominiklileri ***özgürlük*** sözcüğünü bir ağızdan, ilk kez kullandıklarında, çağırdıkları şeytan Balaguer oldu. (Nam-ı diğer Seçim Hırsızı -1966 DC seçimlerine bakın- ve Homunculi [Latince "küçük adam" sözcüklerinden türetme, aracı, taşeron, etkin ama gölgede kalmayı yeğleyen emir kulu anlamında; aynı zamanda gerçek yüzünü gizleyen iblis, şeytan. (ç.n.)] diye de bilinir.) Trujillato günlerinde, Balaguer yalnızca El Jefe'nin ayakçılarından biriydi, ama diğerlerinden daha becerikli bir ayakçıydı. Zekâsıyla ve dünya zevklerinden uzak duruşuyla (küçük kızların ırzına geçtiğinde, bizimkinin ***tersine***, çok iyi gizlerdi) Rezil Sığır Hırsızı'nı etkilemeyi başarmıştı. Trujillo'nun ölümünden sonra Domo Projesi'ni üstlendi, ülkeyi 1960-62, 1966-72, son olarak da 1986-1996 arasında yönetti (eleman artık yarasa kadar kör, yaşayan bir mumyaydı). Ülkede "On iki Yıl" diye tanımlanan ikinci iktidar döneminde, Dominik soluna karşı büyük bir şiddet dalgası başlattı, yüzlerce kişiyi kurşuna dizdirdi, binlercesini de yurtdışına sürdü. Diaspora dediğimiz şeyi başlatan/besleyen kişidir. Milli "dehamız" kabul edilen Joaquín Balaguer bir zenci-yutan, bir soykırım savunucusu, bir seçim düzenbazı, kendisinden iyi yazanları öldürten, kıskanç bir katildi – en bilinen olayı da, gazeteci Orlando Martínez'in ölüm emrini vermesiydi. Daha sonra anılarını yazdığında, bu kötü işi yapanları (kendisi değildi elbette) bildiğini ve ölümünden sonra gerçeğin yazılacağı, boş bir sayfa bıraktığını belirtti. (***Kişisel dokunulmazlık*** diyelim mi?) Balaguer 2002'de öldü. Sayfa hâlâ boş. Vargas Llosa'nın ***Teke Şenliği*** adlı eserinde sempatik bir kişilik olarak boy gösterdi. Çoğu homunculi gibi hiç evlenmedi, arkasında varis bırakmadı.)

dı. Öğretmenler, personel, kızlar, oğlanlar, hepsi de bu biçimli ayakların dibine gül yaprakları serpmekteydi: Tanrı'nın (yüce, mutlak Tanrı! Demokrasinin merkezi ve çevresi!) çocuklarını eşit oranda sevmediğinin canlı, somut kanıtıydı.

Peki, bu akıllara ziyan el bebek gül bebekle Beli'nin etkileşimi nasıldı? Bir bakıma, tam da kızın kalın kafalı dobralığına yaraşır biçimde: Koridorda, kitaplarını yeni tomurcuklanmış göğüslerine bastırıp gözleri yerde, sert adımlarla ilerler, oğlanı görmemiş gibi yaparken, onun kutsal bedenine toslayıverdi.

Caramb... diye geveledi afallayan oğlan, yana kaçarken; sonra, çarpanın Belicia olduğunu, eğilmiş, yere saçılan kitaplarını topladığını gördü, kendisi de eğildi (hiçbir şey olmasa bile, bir caballero'ydu [centilmen, beyefendi]); öfkesi dağılmıştı, yerini şaşkınlık, gerginlik almaktaydı. Caramba, [Vay canına] Cabral, nesin sen, yarasa mı? *Yürürken*. Önüne. Baksana.

Geniş alnını kırıştıran, tek bir endişe çizgisi ("Jack'in parçası" diye bilinirdi) ve en koyusundan gök mavisi gözleri vardı. Atlantis'in Gözleri. (Bir keresinde Beli onu sayısız kadın hayranından birine övünürken duymuştu: Ah, bunları mı diyorsun? Onları Alman abuela'mdan almışım.)

Hadi ama, Cabral, senin derdin ne?

Senin hatan! diye tısladı kız, birden çok şeyi kastederek.

Hava karanlık olsaydı, belki gözleri daha iyi görürdü, diye atıldı oğlanın yağcılarından biri Beli.

Belki de karanlıktı. Çünkü onca niyete ve çabaya karşın, oğlan için görünmez biriydi Beli.

Görünmezliği ebediyen de sürerdi, eğer Beli'ye okuldaki ikinci yılının yazında büyük biyo-kimyasal piyango vurmasaydı; o yıl, İkinci Cinsel İnkişaf Yazı'nı yaşadı ve mutlak bir dönüşüm geçirdi (*dehşetengiz bir güzel doğmuştu*). Eskiden çok uzun boylu, sıska bir balıkçılken, ancak sıradan denebilecek bir güzelliği varken, yazın sonunda tam bir kadın oldu, o ün-

lü bedenine, Baní'de dillere destan olan vücuduna kavuştu. Merhum ana-babasının genleri, şu Roman Polanski tarzı dalgalardan birine konmuş, hiç tanımadığı ablası gibi, Beli de neredeyse bir gecede genç irisi bir afete dönüşmüştü; Trujillo son sertleşme demlerinde olmasaydı, büyük bir olasılıkla pençelerini ona geçirirdi, tıpkı, söylentilere bakılırsa, zavallı merhum ablasına geçirdiği gibi. Kayıtlara geçsin diye söyleyeyim, o yaz kızımız öyle tahripkâr bir gövdeye kavuştu ki, onu yalnızca bir porno filmci ya da bir mizah çizeri duru bir zihinle tasarımlamış olabilirdi. Her mahallenin koca memeli bir afeti vardır, ama Beli hepsini gölgede bırakırdı, o "La Tetúa Suprema" idi: teta'ları öyle inanılmaz, öyle muazzam kürelerdi ki, şefkatli kadınların onların taşıyıcısına acımasına, etraftaki bütün erkeklerin de acınası yaşamlarını yeniden gözden geçirmelerine neden oluyordu. Luba'nın Göğüsleri vardı onda (35DDD). Peki ya, zencileri bile suspus eden, lanet olası ağızlarını bir karış açık bırakan şu süper-sonik popoya ne demeli? Öyle bir culo ki, que jalaba màs que una junta de buey [bir çift öküzü bile çekebilecek güçte]. Yüce Tanrım! Bu hâkir Gözlemciniz bile, onun eski resimlerini elden geçirirken, ne canına yandığım bir bebek olduğunu görünce çarpılıp kaldı.[10]

Hay kör şeytan! diye çığırdı La Inca. Hija, sen neyle *besleniyorsun* kuzum?

Beli normal bir kız olsaydı, mahallenin en göze çarpan tetúa'sı olmak onu çekingenleştirebilir, hatta pestilini çıkaracak

10 Jack Kirby'ye olan eğilimimi saymasak bile, bir Üçüncü Dünyalı olarak Gözlemci Uatu'ya [Gözlemci Uatu, yazar Stan Lee ile çizer Jack Kirby tarafından yaratılan kurgusal karakter; uzayda yaşayan ve diğer türleri, özellikle Dünya'yı ve güneş sistemini gözleyen Gözlemciler/İzleyiciler ırkının bir üyesi. (ç.n.)] karşı belli bir ilgi duymamam olanaksız; o ayın gizli Mavi Bölgesi'nde yaşar, biz Karanlık Kuşak halkıysa (Glissant'ın tanımıyla) dünyanın gizli yüzünde.

bir bunalıma sokabilirdi. Başta, Beli bu iki tepkiyi de verdi, yanı sıra, ergenlik döneminde size bedavaya, kovayla sunulan malum duyguya da doydu: *Utanç. Sharam. Vergüenza.* Artık La Inca'yla birlikte yıkanmak istemiyor, her sabah yinelenen bu alışkanlığa noktayı koyuyordu. La Inca üstünde durmadı: Eh, tek başına yıkanacak kadar büyüdün sanırım. Ama alındığını anlayabiliyordunuz. Beli banyonun mahrem loşluğunda Novi Orbis'inin* etrafında kederle dönüp duruyor, aşırı hassas meme uçlarını inatla görmezden geliyordu. Şimdi dışarıya her çıkışında, erkeklerin lazer gözleriyle, kadınların ustura fısıltılarıyla dolu bir Tehlike Odası'na adım attığı duygusuna kapılmaktaydı. Araba kornalarının cayırtısı, kendini yiyip bitirmesine yetiyordu. Sırtına binen bu yeni yük yüzünden dünyaya da, kendine de ateş püskürmekteydi.

Bu, ilk ay için geçerli. Sonra, kızımız yavaş yavaş bütün bu laf atmaların arkasını, *Dios mio asesina*'ların, [Tanrım, insanı öldürür bu] *y ese tetatorio* [hele şu bombalara] ve *que pechonalidad*'ların [ne memeler ama] gerisini, bu yorumları harekete geçiren gizli mekanizmayı görmeye başladı. Bir gün fırından, yanı başında o günkü tariflere ilişkin bir şeyler mırıldanan La Inca'yla birlikte eve dönerken, Beli'ye dank etti: Erkekler ondan hoşlanıyordu! Sırf hoşlanmakla kalmıyor, fena halde hoşlanıyorlardı! Kanıtı da, müşterilerinden biri olan, mahalledeki dişçinin parayı uzatırken arasına sıkıştırdığı nottu; Seni görmek istiyorum; bu kadar basit. Beli dehşete kapılmış, yerin dibine girmiş, sersemlemişti. Dişçi, La Inca'ya neredeyse her ay, ya yedi çocuğundan ya da elli küsur yeğeninden biri için (belki de kendisi, sırf kendi boğazı için) pasta ısmarlayan, şişman bir kadınla evliydi. Kadının sarkık bir gerdanı, her türlü koltu-

---

* Döneme ait bir belgede, Columbus'tan Yeni Dünya'nın (Novi Orbis'in) kâşifi diye söz ederken kullanılan tanımlama; yeni keşfedilen dünya anlamında. (ç.n.)

ğun canına okuyan, devasa bir orta-yaş kıçı vardı. Beli notu, bizzat Tanrı'nın ilah oğlundan gelmiş bir evlenme teklifiymişçesine, uzun uzun, hülyalı hülyalı düşündü, her ne kadar dişçi kel kafalı, sıkı bir biracı kadar göbekli biri olsa, yanakları ince, kırmızı damarlarla kaplı olsa da. Adam her zamanki gibi fırına geldi, ama şimdi gözleri sorgulayıcıydı; Selam, Senorita Beli! selamına şehvet ve tehdit sinmişti, Beli'nin kalbiyse şimdiye kadar hiç duymadığı bir gümbürtüyle atıyordu. Böyle iki ziyaretten sonra, fevri bir kararla, adama bir pusula yazdı, Evet, beni şu-şu saatte parktan alabilirsin, paranın üstüyle birlikte verdi, sonra da allem edip kallem edip La Inca'yı tam randevu saatinde parktan geçirdi. Yüreği çıldırmış gibiydi; ne beklediğini bilmiyordu, ama içinde delice bir umut vardı, tam parktan çıkmak üzereyken, dişçiyi gördü; kendisine ait olmayan bir arabada oturmuş gazete okur gibi yapıyordu, ama meyus gözlerle kıza bakmaktaydı. Bak, Madre, dedi Beli yüksek sesle, bu bizim dişçi; La Inca dönüp baktı, oğlumuz da çabucak, eli ayağına dolanarak arabayı çalıştırdı, La Inca'nın el sallamasına bile kalmadan gazlayıp gitti. Ne kadar tuhaf! dedi La Inca.

Ondan hoşlanmıyorum, dedi Beli. Sürekli bana bakıyor.

O günden sonra, pastaları almaya hep karısı geldi. Y el dentista? [Peki ya dişçi?] diye sordu Beli masumca. Öyle tembel ki, kıpırdamaya üşeniyor, dedi karısı, hiç de kızgın olmayan bir sesle.

Bütün hayatı boyunca, tam da bu vücut gibi bir şeyi beklemiş olan Beli'yi, edindiği bu yeni bilgi *göklere uçurdu*. Şiddetle arzulanan biri olmanın yadsınamaz somutluğu, bir bakıma, Güç anlamına geliyordu. One Ring'in* tesadüfen keşfi gibi. Büyücü Şazam'ın mağarasına yuvarlanıvermek ya da

---

* Tek Yüzük: Tolkien'in ilk *The Hobbit*'inde (1937) bahsi geçen, görünmezlik sağlayan sihirli yüzük. (ç.n.)

Yeşil Fener'in parçalanmış gemisini buluvermek gibi! Hypatía Belicia Cabral nihayet güce ve gerçek bir benlik algısına kavuşmuştu. Omuzlarını geriye atmaya, bulduğu en dar elbiseleri giymeye başladı. Kızı sokağa çıkarken her görüşünde, Yüce Tanrım, diye inliyordu La Inca. Tanrı sana bu yükü üstelik böyle bir ülkede ne diye verdi ki?

Beli'ye o kıvrımlarla gösteriş yapmamasını söylemek, acı içinde kıvranan, şişman bir çocuğa, yeni keşfettiği genlerle oynama yeteneğini kullanma, demekten farksızdı. Büyük güç beraberinde büyük sorumluluk getirir...miş! *Palavra*. Kızımız yeni bedeninin temsil ettiği geleceğe koşarak daldı, bir daha da arkasına bakmadı.

IŞIK ŞÖVALYESİNİ AVLAMAK

Beli yaz tatilinin bitiminde El Redentor'a tepeden tırnağa, öhö, teçhizatlı bir biçimde döndü, okulu ve öğrencileri telaşa verdi, tıpkı Ahab'ın adı-lazım-değil'i kovalayışındaki müthiş kararlılıkla Jack Pujols'un peşine düştü. (Son kertede, Ahab'ın kafaya taktığı albino balinamız yalnızca bir simgeydi. Avın böylesine hırslı, ateşli geçmesine hâlâ şaşıyor musunuz?) Başka bir kız olsaydı daha sinsi, daha kurnaz davranır, avını kendine çekerdi; amma velakin yol yordam ya da sabır denen şey Beli'de ne gezer? Neyi var neyi yok, Jack'e fırlattı. Gözleriyle oğlanı öyle çok sopaladı ki, az kaldı gözkapaklarını incitiyordu. Heybetli göğsünü, bulduğu her fırsatta oğlanın göz hizasına soktu. Öğretmenlerden azar işitmesine neden olan, oğlanların ve erkek eğitimcilerin ağzının suyunu akıtan bir yürüyüş biçimi edindi. Fakat Pujols etkilenmedi; o derin, yunus gözleriyle kızı süzdü, kılını bile kıpırdatmadı. Bu minvaldeki bir haftanın sonunda, oğlanı ağına ânında düşüreceğini sanan

Beli artık çıldıracak haldeydi; böylece, bir gün utanmayı filan ortadan kaldıran bir çaresizlikle, bluzunun düğmelerini açık unutmuş gibi yaptı, içinde Dorca'dan (artık o da bayağı gösterişli bir balkon edinmişti) aşırdığı dantelli sutyen vardı. Ancak Beli'nin görkemli çatalını sergilemesine -bir başka deyişle, dalga-devinimli silahını çekmesine- kalmadan, Wei, alı al moru mor, bir koşu gelip düğmelerini ilikledi.

Her yanın görünüyor!

Ve ilgisizce uzaklaşan Jack.

Her yolu denedi, tutturamadı. Bir de baktık, Beli koridorda oğlana toslama rutinine dönüvermiş. Cabral, dedi Jack gülümseyerek. Daha dikkatli olmalısın.

Seni seviyorum! diye haykırmak istedi Beli. Senin çocuklarını doğurmak istiyorum! Senin kadının olmak istiyorum! Onun yerine, Bence asıl *sen* dikkatli ol, dedi.

Yüzü hiç gülmüyordu. Eylül geçip gitti; inanılır gibi değildi ama okuldaki en iyi ayını yaşamıştı. Eğitimsel açıdan, yani. En sevdiği ders İngilizce'ydi (ne kadar ironik). Elli eyaletin adını ezbere sayabiliyordu. Kahve isteyebiliyor, banyonun, postanenin yerini, saati sorabiliyordu. İngilizce öğretmeni (bir cinsel sapık) aksanının *superb, superb** olduğunu söylüyordu. Diğer kızlar adamın onları ellemesine izin veriyorlardı, ama erkek sapkınlıklarına artık son derece duyarlı olan ve kendini ancak bir prense layık gören Beli, adamın kıvrak, kıpırdak ellerinin altından sıvışıveriyordu.

Öğretmenlerden biri onlardan yeni on yıllık dönem üzerinde düşünmelerini istedi. Önümüzdeki yıllarda kendinizi, ülkenizi ve şanlı Başkanımızı nerede görmek istersiniz? Kimse soruyu anlamadı, adam da ikiye bölüp basitleştirmek zorunda kaldı.

---

* (İng.) Nefis, muhteşem. (ç.n.)

Ödev, sınıf arkadaşlarından birinin, Mauricio Ledesme'nin başını büyük bir belaya soktu; durum öyle ciddiydi ki, ailesi oğlanı ülkeden kaçırmak zorunda kaldı. Bölük kızlarından birinin yanında oturan, kıza duyduğu aşkla yanıp tutuşan, sessiz sakin bir oğlandı. Belki de kızı etkileyeceğini sanmıştı. (Aslında haksız da sayılmazdı, çünkü bir-numaralı-yatağa-atmatekniği "Amerikalı Mike Gibi Ol" değil de, "Che Gibi Ol" kuşağının eli kulağındaydı.) Belki de yalnızca burasına gelmişti. Her neyse, oğlan oturdu, müstakbel bir devrimci-şairin haşin, anlaşılmaz el yazısıyla döktürdü: Ülkemizi, Birleşik Devletler gibi demokratik bir ülke olarak görmek isterim. Keşke diktatörlerin artık sonu gelse. Ayrıca, Galíndez'i öldürenin de Trujillo olduğuna inanıyorum.[11]

---

11 O günlerde haberlerden inmeyen Jesús de Galíndez, Bask kökenli, Columbia Üniversitesi mezunu bir süper-inekti; oldukça rahatsız edici bir doktora tezi yazmıştı. Konusu mu? Maalesef, ne acıklı, ne esef verici ki: Rafael Leónidas Trujillo Molina. İspanya İç Savaşı'na kraliyet yanlısı olarak katılan Galíndez, bu tür rejimler hakkında birinci elden bilgi sahibiydi, 1939'da Santo Domingo'ya sığınmış, daha sonra yüksek mevkilerde görev yapmıştı; Sığır Hırsızı'na karşı, 1946'da ülkeden ayrılışıyla başlayan ölümcül bir alerji geliştirdi ve Trujillo iktidarı denen vebayı afişe etmeyi, ipliğini pazara çıkarmayı en yüce görev edindi. Crassweller onu "tam bir kitap kurdu, Latin Amerika'daki etkin siyasi eylemlerin ayrılmaz bir parçası...ödüllü bir şair" diye tanımlıyor, yani biz Daha Yüksek Düzlemdekiler'in tanımıyla 2. Sınıf İnek. Ama eleman ateşli bir solcu, Trujillo-karşıtı tezini, bütün tehlikelerine rağmen, yiğitçe sürdüren bir muhalifti.

Bu arada, diktatörle yazarların alıp veremediği nedir, kuzum? Şu rezil Caesar-Ovid savaşından beri, yiyişip duruyorlar. Fantastik Dörtlü ile Galactus, X-men ile İblis Mutantlar Kardeşliği, Teen Titanlar ile Death-stroke, Foreman ile Muhammet Ali, Morrison ile Crouch, Sammy ile Sergio gibi, onların da alnına sanki Er Meydanı'nda sonsuz, ebedi bir güreşe tutuşmak yazılmış. Salman Rüşdi, zorbalarla yazarların doğal hasımlar olduğunu söylüyor, ama bence bu fazla yalın bir yorum, yazarların yakayı kolaycacık sıyırmasını sağlıyor. Bana kalırsa, diktatörler rakiplerini bir bakışta tanıyor. Aynı şey yazarlar için de geçerli. Dedikleri gibi, *it iti tanır*.

Bu kadarı yetmişti. Ertesi gün Mauricio da öğretmen de ortalarda yoktu. Kimse bir şey söylemiyordu.[12]

Beli'nin kompozisyonuysa tartışma yaratmaktan çok uzaktı. *Yakışıklı ve zengin bir erkekle evleneceğim. Aynı zamanda doktor olacağım ve açacağım hastaneye Trujillo'nun adını vereceğim.*

Evde Dorca'ya atıp tutmayı, sevgilisiyle övünmeyi sürdürüyordu; Jack Pujols'un fotoğrafı okul gazetesinde yayınlanınca, gazeteyi eve büyük bir zaferle getirdi. Dorca öylesine sarsıldı ki, geceyi onların evinde geçirdi; hüngür hüngür ağlıyor, avutulamıyordu. Beli onun hıçkırıklarını açık seçik duyabiliyordu.

Neyse, öyküyü özetleyelim: Tezin varlığını öğrenen El Jefe, önce onu satın almayı denedi, başaramayınca baş Nazgul'unu [Nazgul: Tolkien'in *Yüzüklerin Efendisi* yapıtında, Sauron'un "en korkunç hizmetkârları" diye bilinen, dokuz ölümsüz insan-kral. (ç.n.)] mezarcı Felix Bernardino'yu New York'a gönderdi, birkaç güne kalmadan da Galíndez derdest edilip başkente getirildi; efsaneye göre, kloroformun etkisinden çıkınca kendini çırılçıplak, ayaklarından tavana asılmış, aşağıdaki ***kızgın yağla*** dolu kazana bakarken bulmuş, El Jefe de az ileride, elinde suç unsuru tez dosyasıyla durmaktaymış. (Siz de ***kendi*** tez sunumunuzun çetin geçtiğinden yakınıyordunuz, öyle mi?) Hangi aklı başında insan böylesine iğrenç bir şeyi, anasını bellediğim bir dehşeti akıl edebilir? Kısacası, El Jefe konukseverliğini gösterdi, bu zavallı, lanetli ineği bir güzel ağırladı. Hem de ne ağırlama, İsa aşkına!

Her neyse, Galíndez'in ortadan kayboluşu ABD'de büyük bir infial yarattı, herkes Trujillo'yu suçladı, ama bizimki tabii, masum olduğuna yeminler etti; işte, öykümüzdeki Mauricio'nın değindiği olay buydu. Ama moralinizi bozmayın: Can veren her inek sürüsüne karşılık, başarıya ulaşan birkaç inek mutlaka vardır. Bu dehşet verici cinayetten kısa bir süre sonra, bir grup devrimci inek, tekneyle Küba'nın güneydoğu kıyısında, sığ bir kumsala çıktı. Evet, Batista'yla ödeşmeye gelen Fidel'le Devrim Tayfası. Kıyıya çıkan seksen iki devrimciden yılbaşını kutlayabilenlerin sayısı sadece yirmi ikiydi – şu kitap-delisi Arjantinli dahil. Batista'nın güçlerinin, teslim olanları bile kırıp geçirdiği, tam bir katliam. Ama daha sonra anlaşıldığı üzere, yirmi iki yeterli bir sayı.

12 Bana şu acıklı Rafael Yépez olayını anımsattı: Yépez, otuzlu yıllarda başkentte, yaşadığım yere oldukça yakın, küçük bir üniversiteye hazırlık oku-

Sonra, ekimin ilk günlerinde, halk Trujillo'nun yaş gününü kutlamaya hazırlanırken, Beli'nin kulağına bir fısıltı çalındı; Jack Pujols kız arkadaşından ayrılmıştı. (Bu kız arkadaştan baştan beri haberi vardı Beli'nin, ama umurunda mıydı dersiniz?) Bunun yalnızca bir söylenti olduğundan emindi, yine boş umutlara kapılıp acı çekmek istemiyordu. Ama bir süre sonra, söylentiden ve boş umuttan fazlası olduğu ortaya çıktı, çünkü aradan iki gün geçmiş geçmemişti ki, Jack Pujols koridorda Beli'yi durdurdu, hayatında ilk kez görüyormuş gibi baktı. Cabral, diye fısıldadı, *çok güzelsin*. Kolonyasının keskin baharatı, sarhoş ediciydi. Biliyorum, dedi kız, ateş basmış yüzü alev alev. Şey, dedi oğlan, beysbol eldiveniyle o düz, dümdüz saçlarını kaşırken.

Arkası hızlı geldi; kızı yepyeni Mercedes'iyle gezdirmeler, cebinde taşıdığı dolar tomarını çıkarıp helado [dondurma] almalar. Yasal açıdan, yaşı araba kullanmaya uygun değildi, ama Santo Domingo'da herhangi biri bir albayın oğlunu herhangi bir şey için durdurur mu sizce? Özellikle de Ramfis Trujillo'nun sırdaşlarından, can dostlarından biri olduğu söylenen bir albayın oğlunu?[13]

---

lu işletiyordu; daha çok, Trujillato'nun alt-seviyedeki hırsızlarının çocuklarına hizmet vermekteydi. Talihsiz bir gün, Yépez öğrencilerinden, konusunu kendilerinin seçeceği bir deneme yazmalarını istedi – ve tahmin edileceği üzere, oğlanlardan biri, Trujillo ile karısı Doña María'ya bir methiye düzmeyi seçti. Bunun üzerine Yépez hayatının hatasını yapıp sınıfa, diğer Dominikli kadınların da (günümüz ve gelecekteki kadınların) yüceltilmeyi Doña María kadar hak ettiğini, onlar gibi genç erkeklerin de ileride Trujillo kadar büyük liderler olacağını söyleme gafletinde bulundu. Yépez yaşadığı Santa Domingo'yu bir *başka* Santa Domingo'yla karıştırmış olmalı. O gece zavallı öğretmen, karısı ve kızıyla birlikte, ve tabii bütün öğrenciler, askeri polis tarafından yataklarından toplandı, kapalı kamyonlarla Ozama Kalesi'ne götürülüp sorgulandı. Öğrenciler daha sonra serbest bırakıldı, ama garibim Yépez'le ailesinden bir daha hiç haber alınamadı.

13 Ramfis Trujillo derken, Rafael Leónidas Trujillo Martínez'i kastediyorum elbette; El Jefe'nin ilk oğlunu, annesi hâlâ bir başka erkekle, bir Kübalıyla

Hiç de sonradan iddia ettiği gibi romantik bir aşk macerası değildi. Birkaç sohbet, kumsalda, sınıf arkadaşları piknik yaparken, baş başa bir yürüyüş, ve daha ne oluyor demeye kalmadan, derslerden sonra gizlice girdikleri dolapta oğlanın korkunç bir şeyi onun içine kaydırıvermesi. Şu kadarını söyleyeyim, diğer oğlanların ona neden Ripio Jack* adını taktıklarını nihayet anlıyordu; oğlan, tecrübesiz Beli'nin bile anlayabildiği gibi, devasa bir penise sahipti; tam Şiva'lık bir organ, dünya çapında bir torpido muhribi. (Oysa Beli hep oğlanların ona Sustalı Jack dediğini sanırdı. Hah!) Pujols'un ona ne kadar az saygı gösterdiğini daha sonra, Gangster'le birlikte olduğunda ayrımsayacaktı. Ancak o sırada, elinde kıyaslayabileceği bir veri olmadığından, düzüşmenin insana böyle, için bir cam parçasıyla kesiliyormuş hissi verdiğini varsaydı. İlk seferinde, korkudan ödü bokuna karıştı, çok da fe-

---

evliyken doğanı. Ancak Kübalı adam oğlanı nüfusuna almayı reddettikten sonradır ki Trujillo Ramfis'i kabullendi. (Sağol Babacığım!) El Jefe'nin, dört yaşındayken albay yaptığı, dokuz yaşında da tuğgeneralliğe yükselttiği ünlü oğlan (halk arasında Minik Bok Surat diye bilinirdi.), büyüyünce bir polo oyuncusu, Kuzey Amerikalı film yıldızlarının düzücüsü (Kim Novak, bunu nasıl yapabildin?), babasıyla sürekli didişen, İnsanlık Notu sıfırı geçmeyen, taş kalpli bir iblis oldu; 1959 (Küba İşgali yılındaki) ve 1961'de ayrım gözetilmeksizin, rasgele işlenen işkence-cinayetlerini bizzat yönetti (tıpkı babasının öldürülmesinden sonra, zanlılara uygulanan tüyler ürpertici işkencelere bizzat katıldığı gibi). ABD konsolosunun hazırladığı (şu an JFK Başkanlık Kütüphanesi'nde bulunan) gizli bir dosyada, Ramfis çocukken sırf eğlence olsun diye tabancayla tavukların kafasını uçuran, "dengesiz" biri olarak tanımlanıyor. Ramfis, Trujillo'nun ölümünden sonra yurtdışına kaçtı, babasının yağmaladığı ganimet sayesinde krallar gibi yaşadı ve 1969'da kendi kullandığı arabayla yaptığı kazada öldü; çarptığı diğer arabada bulunan Albuquerque Düşesi Teresa Beltrán de Lis oracıkta can verdi; anlayacağınız, Minik Bok Surat öldürmeyi son nefesine kadar sürdürdü.

* (İsp.) Parçalayan, kesip biçen. (ç.n.)

na canı yandı, ama hiçbir şey sonunda yola çıkabildiği, bir yolculuğun başladığı, ilk adımın atıldığı, ciddi bir şeylerin başladığı duygusunu gölgeleyemezdi.

Daha sonra oğlana sarılmak, ipeksi saçlarına dokunmak istedi, fakat beriki onun okşayışlarını silkeleyiverdi. Hadi giyin, çabuk! Yakalanırsak kıçım fena yanar.

İşte bu komikti, çünkü ***kendi*** kıçının içinde bulunduğu durum *aynen* buydu.

Bir ay kadar okulun çeşitli, gözden uzak köşelerinde yiyişip durdular; ta ki bir gün, öğretmenin teki öğrenci cemaatinden aldığı isimsiz bir ihbarla, süpürge dolabına gizlenmiş olan çifti tam iş üzerinde basıncaya kadar. Gözünüzün önüne bir getirin: Beli çırılçıplak, sırtında kimsenin bugüne kadar görmediği büyüklükte bir yara izi; Jack'in pantolonu bileklerine yığılmış.

Ne skandal! Olayın geçtiği yeri ve zamanı unutmayın: Elli yılların sonu, Baní. Buna bir de, Jack Pujols'un Kutsal B____ aşiretinin, Baní'nin en saygıdeğer (ve bok gibi zengin) ailesinin bir numaralı oğlu olduğu gerçeğini ekleyin. Dahası, kendi sınıfından biriyle değil de (ki, bu bile sorun yaratırdı), burslu okuyan bir prieta [siyahımsı esmer, zenci] ile yakalanmasını katın. (Kahrolası yoksul prieta'lar, elitler için en doğal kullanım alanları olarak görülürdü, yeter ki gizli tutulsun, ortalığa saçılmasın; başka yerlerde Strom Thurmond* Manevrası denen şey, yani.)

Pujols tabii bütün suçu Beli'ye yıktı. Rektörün odasında oturdu, kızın kendisini nasıl baştan çıkardığını en ince ayrıntısına dek anlattı. Ben masumum, diye bastırdı. Bütün suç onda! Ancak asıl rezalet, Pujols'un şu öteki sevgilisiyle hâlâ ni-

* Strom Thurmond (1902-2003) Koyu ırkçılığıyla, insan hakları tanımazlığıyla ünlü Güney Carolina valisi ve ABD senatörü. (ç.n.)

şanlı olmasıydı; Baní'nin yine çok güçlü ailelerinden birinin, R____'lerin kızı olan, üzüntüden yataklara düşen Rebecca Brito'yla. Dolayısıyla, Jack'in bir dolapta bir prieta'yla basılması, iyi bir aileye kapılanma hayallerini tam anlamıyla kebap etmekteydi. (Kızın ailesi, Hıristiyan saygınlıklarını koruma konusunda aşırı titizdi.) Pujols'un babası öylesine öfkelendi/yerin dibine battı ki, oğlanı eline geçirir geçirmez dövmeye başladı, bir hafta içinde de Porto Riko'daki bir askeri okula postaladı; orada, Albay'ın deyişiyle, görev bilinci edinecekti. Beli onu bir daha hiç görmedi, yalnızca bir kez, artık ikisi de kırklı yaşlardayken, *Listin Diario*'da fotoğrafını gördü.

Pujols kendini beğenmiş hıyarın teki olabilirdi, ama Beli yine de tarih kitaplarına geçecek bir tepki verdi. Kızımız olanlardan en küçük bir utanç ***duymadığı*** gibi, kutsal üçlü -rektör, rahibe ve kapıcı- tarafından güzelce hırpalandıktan sonra bile, suçunu kabullenmeye kesinlikle yanaşmadı! Başını fırıl fırıl, 360 derece çevirip bezelye çorbası kussaydı, yaratacağı gürültü bundan daha az olurdu. Ama o tipik kalın kafalı, dediğim dedik Beli tarzıyla, yanlış bir şey yapmadığını, hatta işin aslı, hakkı olan bir şeyi yaptığını iddia ediyordu.

Kocamla canımın istediği her şeyi yapabilirim, diyordu inatla.

Anlaşıldığı kadarıyla Pujols, liseyi bitirir bitirmez evlenme sözü vermiş, Beli de ona inanmıştı; olta, iğne ve kurşun. Bu safdilliği, benim daha sonra tanıdığım, salt kendi çıkarını düşünen, palavraya karnı tok kadın-matadorla bağdaştırmak çok zor, ama unutmayalım: çok gençti ve *âşıktı*. Hayalcilerden söz etmiştik, anımsayın: Kızcağız Jack'in dürüstlüğüne içtenlikle inanmıştı.

El Redentor'un İyi Öğretmenleri kızdan bir mea culpa [suçlu, kabahatli] çıkarmayı bir türlü başaramadı, yanına bile yaklaşamadı. Bizimki ısrarla başını sallamayı, ayak diremeyi

sürdürdü; Evren'in Yasaları kadar inatçı, direngendi – Hayır Hayır Hayır Hayır Hayır Hayır Hayır. Ancak bunun ona hiçbir yararı olmadı. Belicia'nın okuldaki ayrıcalığı sona ermişti; La Inca'nın hayalleri, Beli'de merhum babasının dehasını, sihrini (her alandaki mükemmelliğini) yeniden-yaratma emelleri de.

Başka ailede olsaydı, böyle bir rezalet Beli'nin acilen, canı çıkıncaya, hastanelik oluncaya kadar dövülmesi, iyileşip taburcu olunca yeniden dövülmesi ve *gerisin geri* hastaneye götürülmesi anlamına gelirdi, fakat La Inca bu türden bir ebeveyn değildi. O, anlıyor musunuz, ciddi, aklı başında, onurlu bir kadındı, sınıfının en iyilerinden biri, ama kızı fiziksel olarak cezalandırmaktan acizdi. İster evrendeki bir aksaklık deyin, ister ruhsal bir zayıflık, ama La Inca'nın kıza el kaldırması mümkün değildi, o kadar. Ne o zaman, ne de daha sonra. Tek yapabildiği, kollarını havada sallamak, feryat figan bağırmak oldu. Böyle bir şey nasıl olur? diye soruyordu. Nasıl? *Nasıl?*

Benimle evlenecek! diye çemkirdi Beli. Çocuklarımız olacak!

Sen *delirdin mi?* diye kükredi La Inca. Hija, sen *aklını mı* kaçırdın?

Bokun yatışması biraz zaman aldı -komşular olup bitene bayıldı (size söylemiştim, siyahlar beş para etmez diye!)- ama sonunda ortalık sakinledi, bunun üzerine La Inca "kızın geleceği" konulu, özel bir seans düzenledi. Giriş faslı olarak Beli'ye diliyle beş milyon beş kırbaç darbesi indirdi, yerlerde sürünen muhakeme gücünün, ahlakının, her şeyinin derisini yüzdü; bu ön hazırlığın güzelce anlaşılıp sindirilmesinin ardından, raconu kesti: Okula döneceksin. El Redentor'a değil, ama hemen hemen onun kadar iyi bir yere. Padre Billini'ye.

Ve Beli, gözleri Jack-kaybından hâlâ şiş, güldü: Okula gitmeyeceğim. Bir daha asla.

Yitik Yılları'nda, eğitim alma uğruna çektiklerini unutmuş muydu? Bedellerini? Sırtındaki korkunç yaraları? (*Yanış'ı.*) Belki unutmuştu, belki de bu Yeni Çağ'ın ayrıcalıkları, Eski'nin yeminlerini, antlarını geçersiz kılmıştı. Öte yandan, o kovulma-sonrası allak bullak haftalarda, kızımız yatakta "kocasını" yitirmenin acısıyla kıvranıp dururken, olağanüstü aydınlanma anlarıyla sarsılmadan da edemedi. Aşkın kırılganlığına ve erkeklerin doğalın-çok-ötesindeki ödlekliğine ilişkin ilk dersi almıştı. İşte, bu büyük hayal kırıklığıyla karmaşadan, Beli'nin ilk erişkin yemini çıktı, yetişkinliğinde, Birleşik Devletler'de ve sonrasında asla bozmayacağı ilk andı: Kulluk etmeyeceğim! Bundan böyle kendi önderliğinden başkasına asla boyun eğmeyecekti. Ne rektörün, ne rahibelerin, ne La Inca'nın, ne de zavallı merhum ebeveyninin. Sadece benim kararlarım, diye fısıldadı. Benim.

Bu yeminin toparlanmasında, canlanmasında çok büyük etkisi oldu. Okula-dönme perdesinin inmesinden kısa bir süre sonra, Beli sırtına La Inca'nın elbiselerinden birini geçirdi (elbiseyi patlatması an meselesiydi), bir taksiye binip merkez parka yollandı. Muazzam bir adım değildi. Ama yine de, Beli gibi bir kız için, önemli gelişmelerin habercisiydi.

Akşamüstü eve dönünce, açıkladı: Bir iş buldum! La Inca alayla hıh'ladı. Kabarelerin kapısı herkese açık, galiba.

Kabare değildi. Beli komşularının evren-bilimsel tespitine göre puta'ların [sürtük] kraliçesi olabilirdi, ama bir cuero [fahişe] asla değildi. Hayır: Parktaki bir lokantada garsonluk işi bulmuştu. Juan Then adında, iyi giyimli, enine boyuna bir Çinli olan lokanta sahibinin aslında elemana filan ihtiyacı yoktu, işin doğrusu, kendine bile ihtiyacı olduğundan emin değildi. İşler berbat, diye söylendi. Çok fazla politika. Politika her şeye kötü; politikacılar hariç.

Fazladan verecek para yok, dedi. Ama boş oturan garson yeterince var.

Beli'nin geri çevrilmeye hiç niyeti yoktu. Elimden çok şey gelir. Sahip olduğu "değerleri" kanıtlamak için de sırtını dikleştirdi, kürekkemiklerini iyice gerdi.

Erdem konusunda azıcık daha gevşek bir erkek olsaydı, bunu apaçık bir davet olarak algılardı, ama Juan sadece gülümsedi: Mecbur ediyor, hiç utanmadan. Seni deneyeceğiz. Deneme süresi. Söz filan yok. Politik şartlar vaatte bulunmaya uygun yok.

Maaşım ne kadar?

Maaş! Yok maaş! Sen garson, bahşiş topla.

Ne kadar tutar?

Surat bir kez daha asıldı: Kesin değil.

Anlamıyorum.

Erkek kardeşi José kan çanağı gözlerini spor sayfasından kaldırdı. Kardeşim duruma bağlı, demek istiyor.

Şimdiyse La Inca başını sallamaktaydı: Garsonluk. İyi de, hija, sen bir fırıncının kızısın, servis yapmaktan ne anlarsın?

La Inca, Beli'nin son zamanlarda fırını da, okulu da, ev işlerini de boşlamasına bakarak, kızın kendini zángana'ya [avarelik, haylazlık] vurduğu sonucunu çıkarmıştı. Ama kızımızın ilk hayatında bir criada [hizmetçi, evlatlık] olduğunu unutuyordu; ömrünün yarısında çalışmaktan *başka* hiçbir şey tatmamıştı ki. La Inca onun bir-iki ay içinde işi bırakacağından emindi, fakat Beli pes etmedi. Hatta olanca kalitesini sergiledi: işe asla geç kalmadı, asla hastalık numarasına yatmadı, o hatırı sayılır kıçından terler akana dek çalıştı. Canına yandığım, işi *seviyordu*. Cumhurbaşkanlığı sayılmazdı elbette, ama evden mümkün olduğunca uzak durmak isteyen on dördün-

deki bir kızın işini görüyordu; hem beklerken...şeyi... Muhteşem Geleceği'nin cisimleşmesini beklerken, dünyayla haşır neşir olmasını sağlıyordu.

Palacio Peking'de on sekiz ay çalıştı. (Lokantanın özgün adı, Amiral'in gerçek ama asla-ulaşılamayan hedefinin onuruna El Tesoro [Hazine] idi, ancak Then Kardeşler Amiral'in salt adının bile bir fukú olduğunu öğrenir öğrenmez, lokantanın adını değiştirdiler. Çinliler lanet hoşlanmaz, dedi Juan.) Beli hep lokantada olgunlaştığını söylerdi; bazı bakımlardan doğruydu. Erkekleri dominoda yenmeyi öğrendi, sorumluluk bilinci edindi; öyle ki, Then Kardeşler onu aşçının ve diğer garsonların başına dikip balık avlamak, kalın bacaklı sevgilileriyle buluşmak için sık sık sıvışır oldular. İleriki yıllarda Beli, "Çino"larıyla teması kopardığı için hep hayıflanacaktı. Çok iyiliklerini gördüm, diye iç geçirirdi Oscar'la Lola'ya. Babanız olacak beş para etmez esponja'nın [parazit, asalak] aksine. Juan, melankolik kumarbaz; Şanghay'ı göklere çıkarır, sevdiğin ama sahip olamayacağın, çok güzel bir kadının söylediği bir sevda şarkısıymışçasına, özlemle yad ederdi. Miyop, romantik Juan; sevgilileri tarafından soyulup soğana çevrilen, İspanyolca'nın üstesinden bir türlü gelemeyen (gerçi daha sonraki yıllarda, Illinois'deki Skokie'de yaşarken, Amerikalılaşmış torunlarına o gırtlaktan gelen İspanyolca'sıyla bağıracak, kıkır kıkır gülen çocuklar onun Çince konuştuğunu sanacaktı), Beli'ye domino oynamayı öğreten, tek tutucu yanı, kurşun geçirmez iyimserliği olan Juan: Eğer Amiral ilk bizim lokantaya gelmiş olsaydı, düşünsenize ne dertlerden kurtulurduk! Sürekli terleyen, iyi huylu Juan, ağabeyi olmasaydı lokantayı çoktan kaybederdi. Anlaşılması zor, gizemli José; bir kasırganın bütün tehditkârlığıyla etrafta dolanıp duran, çevreyi tarayan, karısıyla ço-

cuklarını otuzlu yıllarda savaş lordlarına kurban vermiş olan, lokantayı ve üst kattaki odaları amansız bir yırtıcılıkla koruyan José. Yaşadığı trajedi bedenindeki bütün yumuşaklığı, boş gevezelikleri ve umudu çekip almıştı. Beli'yi de diğer çalışanları da bir türlü beğenmez gibiydi, ama Beli ondan korkmayan tek kişi olduğundan (Neredeyse aynı boydayız!), üstünlük taslayabilmek adına, kıza yararlı, kullanışlı bilgiler verirdi: Ömrünü beceriksiz bir kadın olarak mı tamamlamak istiyorsun? Beli'nin ondan öğrendiği her şey, çivi çakmak, elektrik prizlerini onarmak, chow fun pişirmek, araba sürmek, ileride, Diaspora İmparatoriçesi olduğunda çok işine yarayacaktı. (José daha sonra kahramanca devrime katılacak, ancak üzülerek belirtmeliyim ki, pueblo'ya [halka] karşı savaşacak ve 1976'da, Atlanta'da pankreas kanserinden ölecekti; hemşirelerin Çince abuklamalar sandığı, karısının adını haykırarak.)

Bir de Lillian vardı, öteki garson kız, bastı bacak sirke fıçısı; dünyaya duyduğu hınç öyle köklüydü ki, insanlık vahşet, onursuzluk ve hilekârlıkta onun beklentilerini bile aştığında, basbayağı coşkuya dönüşürdü. Başta Beli'ye hiç yüz vermedi, rakibesi saydı, ama giderek az çok hürmet gösterir oldu. Lillian, kızımızın tanıştığı, gazete okuyan ilk kadındı. (Daha sonra, oğlunun kitap düşkünlüğü ona hep Lillian'ı anımsatacaktı. Dünya ne âlemde? diye sorardı Beli ona. Kadının yanıtı hiç değişmezdi: jodido [rezil, kepaze].) Bir de Kızılderili Benny vardı; sessiz, kılı kırık yaran garson; hayallerinin muhteşem bir seyirlikle, teker teker yıkılışına çoktan alışmış bir adamın hüzünlü havası vardı onda (yüzü hiç gülmezdi). Lokantadaki fısıltılara bakılırsa, Kızılderili Benny onu taze, leziz et bulması için sık sık sokağa salan, iştahlı, devanası bir Azualı'yla evliydi. Benny'yi bir tek José'yi dominoda yendi-

ği zamanlar gülümserken görürdünüz – her ikisi de sıkı taş sürücüler ve elbette ölümüne hasımlardı. O da devrime katılacak, ev sahibi takım adına vuruşacaktı; Ulusal Kurtuluş Yazı'mız boyunca, Kızılderili Benny'nin yüzünden tebessümün bir an olsun silinmediği söylendi; Bahriyeli bir keskin nişancı onun beynini nöbet tuttuğu yere boca ettiği zaman bile, gülümsemekten vazgeçmemişti. Peki ya aşçı, Marco Antonio; doğruca Gormenghast'tan* çıkıp gelmiş, tek bacaklı, kulaksız grotesk? (Görünüşünü şöyle açıklıyordu: Bir kaza geçirdim de.) Onun derdi de, Cibaolular'a** duyduğu neredeyse fanatik güvensizlikti; onların şu ünlü, ulusal gururlarının, Haiti ölçeğinde bir sömürgecilik emelini maskelediğinden emindi. Cumhuriyetimizi ele geçirmek istiyorlar. Size söylüyorum, Hıristiyan kardeşlerim; kendi devletlerini kurmanın peşindeler!

Beli her gün, akşama kadar her cins erkekle içli dışlı olmaktaydı; kaba hatlı, ılımlı bir hoşgörü, belli bir yumuşak başlılık geliştirdiği yer burası oldu. Tahmin edebileceğiniz gibi, herkes ona tapıyordu. (İş arkadaşları dahil. Ama José onları uyarmıştı: Ona parmağınızı sürerseniz, bağırsaklarınızı culo'nuzdan söker alırım. Şaka yapıyorsun herhalde, diye savundu Marc Antonio kendini; iki bacağım olsaydı bile o dağa tırmanamazdım.) Müşterilerin ilgisi coşku vericiydi, Beli de karşılığında onlara, çoğu erkeğin asla doyamayacağı bir şey veriyordu – şakalaşma, çekici bir kadının içten, kaygılı anaçlığı. Baní'de hâlâ, onu büyük bir muhabbetle anan bir sürü zenci var – eski müşterileri.

---

* Mervyn Peake'in 1946-59 arası yazdığı üç romanı, Gormenghast şatosunun çevresinde geçer; daha sonra BBC tarafından dizi filmi yapıldı. (ç.n.)

** El Cibao: Dominik Cumhuriyeti'nin kuzeyini kaplayan bölge. (ç.n.)

Beli'nin Düşüşü, prensesten mesera'ya [garsonluğa] inişi La Inca'yı kahrediyordu elbette – dünya nereye gidiyor böyle? Evde nadiren konuşur olmuşlardı; La Inca konuşmayı deniyor, ama Beli dinlemiyordu, o da sessizliği dualarla doldurup kızı uslu, vazifesini bilen bir kız evlada dönüştürecek bir mucize için yakarıyordu. İş kadere kalsaydı, kadın Beli'yi pençesinden öyle bir kaçırırdı ki, artık Tanrı bile onu geri getirecek gücü bir araya toplayamazdı. Dolayısıyla, La Inca işi kadere bırakmıyor, arada bir kalkıp lokantaya gidiyordu. Tek başına, tepeden tırnağa siyahlar içinde, bir vaaz kürsüsü kadar dik oturur, bir yandan çayını yudumlarken bir yandan da yaslı, matemli bir dikkatle kızı gözetlerdi. Belki de Beli'yi mahcup edip "Cabral Evini Geri Kazanma Operasyonu"na döndürmeyi umuyordu, fakat kız işine dört elle, malum şevkiyle sarılmıştı. "Kızının" nasıl şiddetli, keskin bir biçimde değiştiğini görmek, La Inca'yı dehşete düşürmüş olmalı; insan içinde konuşmaya alışık olmayan, ağzını bıçak açmayan Beli, Palacio Peking'de usta bir masalcının palaver [konuşma, anlatım] yeteneğini sergilemekte, hepsi de erkek olan müşterileri zevkten dört köşe etmekteydi. 142. Cadde ile Broadway'in kesiştiği köşede durmuş olanlarınız varsa, kızın nelerden söz ettiğini kestirebilir: bir pueblo'nun [avam, ayak takımı] pervasız, fütursuz argosu; bütün culto [terbiyeli, iyi yetişmiş] Dominiklileri sık dokunmuş, kaliteli çarşaflarında karabasanlara boğan, kızın Dış Azua'daki ilk yaşamında edindiği, La Inca'nın çoktan silinip gittiğini sandığı bir argo; oysa işte karşısında, capcanlı duruyordu ve kızdan bir an olsun ayrılmadığı anlaşılıyordu: Oye, parigüayo, y qué pasó con esa esposa tuya? [Hey, hımbıl, karından ne haber, ha?] Gordo, no me digas que tú todavía tienes hambre? [Şişko, o koca miden hâlâ doymadı mı?]

Er geç, La Inca'nın masasına uğramak zorunda kalıyordu: Başka bir şey ister miydiniz?

Sadece okula dönmeni, mi'ja.

Kusura bakmayın. Beli onun taza'sını [fincan] alır, tek ve baştan savma bir hareketle masayı silerdi. Pendejada [salaklık, budalalık] servisini geçen hafta bıraktık.

Bunun üzerine La Inca parasını öder, çıkıp gider, Beli'nin de sırtından ağır bir yük kalkardı; hissettiği ferahlama, doğru olanı yaptığının kanıtıydı, değil mi?

O on sekiz ayda, kendisi hakkında çok şey öğrendi. Dünyanın en güzel kadını olma, cenazesinde kendini camlardan atacak biraderlerime sahip olma fantezileri kursa da, Belicia Cabral âşık oldu mu, âşık kalıyordu. Onu evlilik (ya da en azından düzüşme) yoluyla ele geçirme amacıyla lokantaya doluşan, yakışıklı, havalı, ya da gösterişsiz, çirkin erkek bolluğuna karşın, onun aklı fikri hâlâ Jack Pujols'daydı. Kızımız kalben, Babil Fahişesi değil sadık Penelope imiş meğer. (Kapısının eşiğini çamurlayan erkek geçidine bizzat tanık olan La Inca, aynı fikirde değildi elbette.) Beli rüyasında sık sık Jack'i görüyordu; askeri okuldan döndüğünü, lokantanın kapısında onu beklediğini ya da masalardan birine, yüzünde muhteşem bir sırıtışla, nefis bir kopuk gibi yayıldığını, Atlantis Gözleri'ni nihayet ona, sadece ona diktiğini. *Senin için döndüm, aşkım. Geri geldim.*

Beli, karşısındaki kişi Jack Pujols gibi sıçanın teki bile olsa, erkeğine sadık, vefalı biri olduğunu öğrenmişti.

Ancak bu, erkekler dünyasından elini ayağını bütünüyle çektiği anlamına gelmiyordu. (Tamam, sadık olmasına sadıktı da, erkeklerin ilgisi olmadan da gayet güzel yuvarlanıp giden kız kardeşlerimden değildi.) Zorlu bir dönemden geçmekte olan Beli'nin çevresi erkeklerle, peşinden ayrılmayan, karşılarındaki zalim, taşlı topraklı Cennet'in gerisinde bekle-

yen şeyin umuduyla, her şeyi göze alıp onun dikenli telle çevrili, mayın döşeli yüreğine dalmaya hazır hayranlarla sarılıydı. Zavallı, şaşkın takoz kafalılar. Gangster'in ona her yönden, bütünüyle sahip olmasına daha vakit vardı; bu Gangster-öncesi, gariban sapo'lar [ödlek], bir abrazo'ya [kucaklaşma] bile şükredecek haldeydi. Şimdi, o cehennemden özellikle iki sapo'yu huzura çağıralım: Fiat satıcısı, kel, beyaz, güler yüzlü, sıradan Hipólito Mejía; ama tatlı dilli, kibar bir adamdı, ülkeye kaçak sokulmuş kısa dalga radyosunda maç dinleme uğruna canını tehlikeye atacak kadar da beysbol hastasıydı. Kuzey Amerika beysboluna bir yeniyetmenin ihtirasıyla bağlıydı; gelecekte Dominiklilerin Birinci Lig'i kasıp kavuracağına, dünyanın Mantle'ları ve Marise'leriyle yarışacağına inanırdı. Marichal,* bir reconquista [geri almak, yeniden fethetmek] için yalnızca bir başlangıç, diye öngörüyordu. Sen delirmişsin, dedi Beli, onu ve "jueguito"sunu [eğlence, oyuncak] alaya alarak.

Karşı-programlamanın bir cilvesi olarak, diğer hayranı UASD üniversitesinde öğrenciydi – on bir yıldır okuyan ve mezuniyet için gereken toplam puanı bir türlü tutturamayan şu Ebedi Öğrenci'lerden. Günümüz öğrencileri alınmasın, ama Arbenz'in Düşüşü, Nixon'ın Taşlanışı, Sierra Madre Gerillaları ve Amerikan Polis-Asker ikilisinin bitmek bilmez, ahlakdışı manevraları tarafından çılgınlığa varacak ölçüde kışkırtılmış bir Latin Amerika'da – Gerilla On Yılı'na gireli bir buçuk yıl olmuş bir Latin Amerika'da üniversite öğrencisi olmak, bambaşka bir şeydi; değişimin temsilcisi, sabit, temkinli Newton evreninde titreşen, gergin bir kuantum teli olmaktı. Arquimedes de işte bu öğrencilerdendi. O da radyo dinlerdi, ama Dodgers'ın yaptığı sayıları değil; onun uğ-

* Juan Marichal: Dominikli beysbol oyuncusu. (ç.n.)

runa hayatını tehlikeye attığı şey, Havana'dan sızan haberler, geleceğin haberleriydi. Arquimedes işte bu nedenle bir *öğrenci,* bir Zapatero'yla bir ebenin oğlu, için için yanan, saman altından su yürüten bir muhalifti. Başarısız 1959 Küba İşgali sonrası, Trujillo ile Johnny Abbes'in[14] önüne geleni kepçeyle topladığı bir ülkede öğrenci olmak şaka değildi. Hayatının tehlikeye girmediği tek bir gün bile geçirmiyordu; belirgin bir adresi yoktu, önceden haber vermeden çıkıp geliyor, Beli'yi şaşırtıyordu. Bol saçlı, iri kafası, Héctor Lavoe gözlükleri ve South Beach'li bir diyetisyenin ciddiyetiyle, yaygın adıyla Archie. DC'ye uyguladıkları Sessiz İşgal yüzünden Kuzey Amerikalıları, Kuzey'in müsaderesine köle gibi boyun eğdikleri için de Dominiklileri yerden yere vurur-

14 Johnny Abbes García, Trujillo'nun gözde kara prenslerindendi. Ülkenin en korkulan ve en güçlü kurumu, SIM gizli polisin şefi olan Abbes, Dominik halkının görüp gördüğü en büyük işkenceci kabul edilir. Çin işkence tekniklerine düşkün olan adamın, emrinde çalıştırdığı bir cüceye, tutukluların testislerini ısırttığı, dişleriyle parçalattığı söylenirdi. Trujillo karşıtlarının amansız takipçisi, sayısız genç devrimcinin ve öğrencinin katiliydi (Maribal kardeşler dahil). Trujillo'nun buyruğuyla, Venezuela'nın demokratik yolla seçilmiş devlet başkanı Rómulo Betancourt'a suikast düzenlemişti! (Betancourt'la Trujillo kadim düşmanlardı, bizimkinin SIM'i, kırklı yıllarda, Havana'da sokağın ortasında Betancourt'a zehirli iğne saplamaya çalışmıştı, o zamandan beri hırlaşmaktaydılar.) İkinci girişim de sonuca ulaşmadı. Yeşil bir Oldsmobile'e yerleştirilen bomba, başkanın Cadillac'ını Caracas'ta havaya uçurdu, şoförün ve yoldan geçen birinin canını aldı, ama Betancourt'u öldürmeyi başaramadı! Şimdi, *Hayret bir şey!* demenin tam sırası. (Venezuellalılar: Sakın ola, ortak tarihimiz yok, demeyesiniz. Paylaştığımız tek şey romanlar ya da bizlerin ellili, altmışlı, yetmişli ve seksenli yıllarda, çalışmak için, akın akın sizin sahillere hücum etmemiz değil. Gördüğünüz gibi, diktatörümüz sizin devlet başkanınızı havaya uçurmaya çalıştı!) Trujillo'nun ölümünden sonra Abbes (sırf ülkeden dehlenmek amacıyla) Japonya'ya konsolos yapıldı, sonunda da şu öteki Karayipli kâbusun, Haitili diktatör François "Papa Doc" Duvalier'nin hizmetine girdi. Ancak ona, Trujillo'ya gösterdiği sadakati göstermedi – bir kazık-atma teşebbüsünün

du. Guacanagari* hepimizi lanetlemiş! Gözde ideologlarının, hoşlandıkları tek bir zenciyle bile tanışmamış olan Alman felsefeciler olması, konu dışıydı.

Beli iki elemana da kök söktürdü. Birini kaldığı pansiyonda, ötekini araba galerisinde ziyaret eder, her ikisine de günlük "oynaşmama, elleşmeme" tayınını sunardı. Fiat satıcısı her buluşmada, bir kerecik elleşme için resmen *yalvarıyordu.* İzin ver, sadece elimin tersiyle bir dokunayım, diye inliyordu, ama kız neredeyse her seferinde topu taca atıyordu. Arquimedes, reddedilince, en azından azıcık gurur sergiledi. Ne somurttu ne de, Öyleyse, ne demeye para harcıyorum ki? diye söylendi. Felsefi takılmayı yeğledi. Başını esefle sallayıp, Devrim bir günde gerçekleşmez, dedikten sonra taktik değiştirdi, gizli polisi atlatma öyküleriyle kızı bir güzel eğlendirdi.

Jack Pujols gibi bir sıçana bile vefalıydı, evet, ancak sonunda o defteri kapatmayı başardı. Bir romantikti, tamam, ama pendeja'nın [ahmak, budala] teki de değildi. Öte yandan, kızımız nihayet aklını başını devşirebildiğinde, ortalık en hafif deyişle toz dumandı. Ülke karışık, tekinsizdi; 1959'daki ba-

---

ardından Papa Doc, Abbes'i ve ailesini kurşuna dizdirdi, lanet olası evlerini de havaya uçurdu. (Bence Doc Baba nasıl bir yaratıkla haşır-neşir olduğunun farkındaydı.) Abbes'in öldüğüne inanan tek bir Dominikli bulamazsınız. Dünyanın bir yerlerinde dolandığı, bir sonraki El Jefe'yi beklediği, işte o zaman karanlıklardan çıkacağı söyleniyor.

* Hispaniola'nın beş kabile reisinden biri; egemenlik alanı adanın kuzey parçası, günümüz Haiti'siydi. Gemisi batan Christopher Columbus'u adada ağırladı. Columbus'un ayrılmasından sonra komşu kabile reisleri, İspanyolların yerleştiği La Navidad'a (günümüz Haiti'sindeki Caracol Körfezi) saldırdılar. İspanyollar kılıçtan geçirildi, hem La Navidad hem de Guacanagari'nin kenti yakılıp yıkıldı. İspanyolları adadan atmaya çalışan diğer kabile reisleriyle işbirliğine yanaşmayan Guacanagari dağlara kaçmak zorunda kaldı, daha sonra da orada öldü. (ç.n.)

şarısız işgal girişiminin ardından gençlerin kurduğu yeraltı örgütü açığa çıkarılmıştı, genç insanlar dört bir yanda tutuklanıyor, işkence görüyor, öldürülüyordu. Politika, diyordu Juan tükürür gibi, boş masalara bakarak, *politika*. José herhangi bir yorumda bulunmadı; o üst kattaki yatak odasının mahremiyetinde Smith&Wesson tabancasını temizlemekle meşguldü. Bu sefer paçayı sıyırıp sıyıramayacağımdan emin değilim, dedi Arquimedes, kızın acıma duygusundan bir düzüşme koparabilme umuduyla, arsızca dilenerek. Atlatırsın, merak etme, dedi Beli, beline dolanan kolları iterken. Sonunda haklı çıktı; oğlan, bütün bu hengâmeden taşakları kızartılmadan kurtulabilen bir avuç delikanlıdan biri oldu. (Archie hâlâ aramızda; adamım Pedro'yla başkentten geçerken, arada bir, kampanya afişlerindeki fotoğrafi gözüme çarpıyor; yegâne ilkesi elektriği Dominik Cumhuriyeti'ne geri getirmek olan, radikal hizip partilerinden biri adına çalışmakta. Pedro alayla homurdanıyor: Ese ladrón no va' pa' ningún la'o.)

Şubatta, Lillian işten ayrılmak zorunda kaldı, hasta annesine bakmak üzere campo'suna [köyüne] dönüyordu; kendini, sağlığını zerre kadar takmadı, dedi annesi için. Dünyanın her yerindeki kadınların yazgısı zaten bu, diye ekledi, sürekli acı çekmek; sonra gitti, geride işaretlemekten, üzerini çizmekten pek hoşlandığı ucuz, eşantiyon takvim kaldı. Bir hafta sonra Then Kardeşler Lillian'ın yerini doldurdu. Yeni bir kız. Constantina. Yirmilerinde, neşeli, sevimli, tombalak, pipa [fıçı, varil] gibi bir vücut, no culo; [kıç yok] dönemin konuşma tarzıyla bir "mujer alegre" [neşeli, mutlu kadın] Constantina sık sık, öğle servisine doğruca bir partiden çıkıp geliyordu; buram buram viski ve adi sigara kokarak. Muchacha, el lío en que me metí anoche [dün geceki rezalete, şamataya], inanamazsın. İnsanın elini kolunu bağlayacak kadar soğukkanlıydı ve yakası açılmadık küfürler bi-

liyordu; kendisiyle aynı soydan birini hemen tanımış olmalı ki, kızımızdan görür görmez hoşlandı. Hermanita'm, diyordu Beli'ye. Dünyanın en güzel kızı. Sen Tanrı'nın Dominikli olduğunun kanıtısın.

Constantina, Jack Pujols denen Hüzün Türküsü'nü Beli'nin içinden nihayet söküp atan kişi oldu.

Verdiği öğüt mü? Unut şu hijo de la porra'yı [tokmakçı], şu comehuevo'yu [korkak, ödlek]. Şu kapıdan giren her desgraciado [talihsiz, bahtsız] sana âşık. İstesen dünyanın bütün geberesiceleri senin olur.

Dünya! Beli'nin bütün yüreğiyle istediği şey de buydu zaten, iyi de ona nasıl ulaşacaktı? Parkın önünden akan trafiği seyrediyor, yanıtı bulamıyordu.

Bir gün, genç kızlara özgü fevri bir burbuja'yla [coşku, kabına sığamama] işlerini erken bitirdiler, o günkü kazançlarını caddenin aşağısındaki İspanyol'un avucuna sayıp birbirinin eşi, iki elbise aldılar.

İşte şimdi candela [ateş parçası, yakıcı] oldun, diye onayladı Constantina.

Şimdi ne yapacaksın peki? diye sordu Beli.

Çarpık, hınzırca bir sırıtış. Ben mi; Hollywood'a dansa gidiyorum. Yakın bir arkadaşım kapıda görevli; dediğine göre kapıda, zengin ve tek derdi bana tapmak olan erkeklerden oluşan acayip uzun bir kuyruk oluşmuş, ay sí [ya, evet]. Elleriyle baldırlarını, kalçalarını sıvazladı. Sonra gösteriyi kesti. Hey, özel okullu prensesimiz de bana eşlik etmek ister mi?

Beli durup bir an düşündü. Onu evde bekleyen La Inca'yı düşündü. Yüreğindeki, hafiften küllenmeye başlamış yangını düşündü.

Evet. isterim.

İşte, alınmıştı: Her Şeyi Değiştiren Karar. Ya da, son günlerinde Lola'ya itiraf ettiği şekliyle: Tek istediğim, dans et-

mekti. Onun yerine elime *esto* [işte bu] geçti, dedi, kollarını hastaneyi, çocuklarını, kanserini, Amerika'yı kucaklayacak biçimde açarak.

EL HOLLYWOOD

El Hollywood Beli'nin ilk gerçek gece kulübüydü.[15] Bir düşünün: O günlerin Baní'deki en "in" mekânı; bir Alexander, Café Atlántico ve Jet Set karışımı. Işıklar, zengin dekor, kaliteli lacileri çekmiş guapo'lar, en çarpıcı cennet-kuşu pozlarını almış kadınlar; yükseltideki orkestra ritim dünyasından gelme, seçkin bir ziyaretçi sanki; dansçılar topuk vurmaya öylesine kaptırmış ki, bizzat ölümle vedalaştıklarını sanırsınız – hepsi buradaydı. Beli kulvarının dışına çıkmış olabilirdi, içki ısmarlamayı ya da o yüksek iskemlelerde ucuz ayakkabılarını düşürmeden oturmayı beceremiyor olabilirdi, ama müzik başlayınca, eh, hiçbirinin önemi kalmadı. Şişman bir muhasebeci elini uzattı, bunu izleyen iki saat boyunca Beli beceriksizliğini, şaşkınlığını, korkusunu unuttu ve ***dans etti***. Dios mío, hem de ne dans etmek! Yeri göğü sarsarak, kavalyeden kavalyeye geçerek. Orkestra şefi, Latin Amerika ve Miami'yi kapsayan bir düzine turnenin kır saçlı emektarı bile dayanamayıp ona seslendi: La negra está encendida! La negra está encendida, gerçekten de! [siyah afet alev alev yanıyor] İşte, kızımız nihayet gülümsüyor: Bunu belleğinize nakşedin, öyle pek sık göremeyeceksiniz. Herkes onu, gösteri için gelen Kübalı bir balerin sanmış, kendileri gibi Dominikli olduğuna inanamamıştı. Olamaz, no lo pareces, vs, vs. [bize hiç benzemiyor].

---

15 Kitabı neredeyse tamamlamak üzereyken, annemden, El Hollywood'un Trujillo'nun da sıkça takıldığı, favori mekânlarından biri olduğunu öğrendim.

İşte bu paso [akış], guapo ve tıraş losyonu dönme dolabında, erkek belirdi. Beli bardaydı, Tina'nın "sigara molası"ndan dönmesini bekliyordu. Elbisesi: harap durumda; saçlarının bukleleri: can çekişiyor; ayak kemerleri: Çin usulü ayak bağlama kursundaki ilk dersi almış gibi. Erkeğe gelince, tam tersine, bir sükûnet ve soğukkanlılık abidesi. İşte, karşınızda: de León ve Cabral kuşaklarının geleceği, Kurucu Ana'nızın kalbini çalan, onu, dolayısıyla istikbaldeki çocuklarını Diaspora'ya fırlatan adam. Siyah smokin ceketi, beyaz pantolonuyla, buzdolabından çıkıp gelmişçesine, tek damla terden yoksun. Kırklı yaşların ortasında, hafif kalantor göbekli; Hollywood'lu film prodüktörü tarzı bir yakışıklılık, çok şey görmüş (ve hiçbirini kaçırmamış), gri, altı torbalı gözler. Beli'nin de çoktan fark ettiği bu gözler, neredeyse bir saattir onu dikizlemekteydi. Kodaman zenci belli ki bir gece kuşu, bir âlemciydi, kulüpteki herkesten saygı görüyordu; sağından solundan, Atahualpa'yı* fidyesini ödeyip kurtaracak kadar altın sallanmaktaydı.

İlk temaslarının pek umut verici olmadığını söylemekle yetinelim. Sana bir içki ısmarlayayım mı? dedi adam, kız kabaca sırtını dönünce de, kolunu yakaladı, sordu: Nereye gidiyorsun, morena? [zenci, siyah] Beli'nin içindeki vahşi kurdun ortaya fırlaması için bu kadarı yeterliydi. Öncelikle, dokunulmaktan hoşlanmazdı. Hem de hiç, asla. İkincisi, o bir morena değildi (araba satıcısının kafası bile bundan iyi çalışıyordu, ona "Kızılderilim" derdi). Üçüncüsü, tepesi zaten çok çabuk atan biriydi. Âlemci onun kolunu bükünce, kızımız sıfır öfkeden maksimum gazaba iki saniyenin de altında

* (1497-1502) Son Inca imparatoru; İspanyol işgali sırasında Francisco Pizarro tarafından esir alındı ve imparatorluğu denetim altında tutmak için kullanıldı; sonunda da boğularak idam edildi. (ç.n.)

ulaştı. Çığlığı bastı: *No. Me. Toques.* [Dokunma Bana.] Adama kadehindeki içkiyi, ardından çantasını fırlattı – yakınlarda bir bebek bulunsaydı, onu da tutup fırlatırdı. Sonra sıra bir deste kâğıt peçeteyle yaklaşık yüz adet plastik zeytin kürdanına geldi; bunlar fayans zeminde zıplayıp dururken, kızımız bir Sokak Kavgacısı'nın bütün zamanların en büyük, en zincirleme saldırılarından birine girişti. Bu benzeri görülmemiş tekme-tokat yaylımı sürerken, Gangster başını kollarının arasına aldı, yüzünü rasgele darbelerden kaçırmanın dışında hiç kıpırdamadı. Beli'nin işi bitince, adam siperden etrafı kolaçan eden bir asker gibi başını kaldırdı, parmağıyla dudağına dokundu. Burayı ıskaladın, dedi, gayet ciddi.

Pekâlâ.

Sade, sıradan bir tanışmaydı. Eve dönüşte La Inca'yla yaptığı kavga çok daha önemliydi; La Inca onu elinde kemerle bekliyordu, danstan yorgun argın dönen kızı görünce, gaz lambasının ışığında kemeri havaya kaldırdı ve Beli'nin elmas gözleri ona kilitlendi. Anneyle kız arasında, dünyanın bütün ülkelerinde oynanan, temel sahne. Hadi, durma, Madre, dedi Beli, ama La Inca gücünü yitirdi, yapamadı. Hija, bir daha bu kadar geç kalırsan, bu evi terk edersin. Beli yapıştırdı: Merak etme, yakında gidiyorum zaten. O gece La Inca onunla aynı yatağa girmeye yanaşmadı, sallanır koltuğunda uyudu, onunla ertesi gün de konuşmadı; hayal kırıklığı, mantar şeklindeki bir duman gibi tepesinde salınıp duruyordu. Beli'nin kaygılanması gereken kişi, madre'siydi, oysa haftanın tamamını, arpacı kumrusu gibi -kendi sözcükleriyle- gecesini mahveden gordo azarosa'nın [tehlikeli, uğursuz kalantor] salaklığını düşünerek geçirdi. Neredeyse her gün, kendini hem araba satıcısına hem de Arquimedes'e, bu karşılaşmayı bütün ayrıntılarıyla anlatırken buluyordu, ama her anlatışında, gerçeğe pek uymasa da özünde çok

doğru gelen, ilave rezillikler ekliyordu. Tam bir bruto [hödük] diyordu, adam için. Bir hayvan. Bana dokunmaya nasıl cüret edebildi! Kendini ne sanıyordu bu erkek müsveddesi, bu hıyar?

Sana vurdu, ha? dedi araba satıcısı, kızın başını tutmuş kendi bacağına doğru eğmeye çalışır ama başaramazken. Belki benim de yapmam gereken bu.

O zaman, aynı şey senin de başına gelir, dedi kız.

Beli onu görmeye geldiğinde bir dolaba gizlenmeyi alışkanlık haline getirmiş olan (Gizli polis her an içeriye dalabilir!) Arquimedes, Gangster'i tipik burjuva ilan etti; sesi, araba satıcısının hediye ettiği, Beli'nin de oğlanın evinde tuttuğu kat kat giysilerin arasından ulaşıyordu kıza. (Bu kürk *vizon* mu? diye sormuştu kıza. Tavşan, dedi Beli suratsızca.)

Bıçağı daldırmalıydım, dedi Constantina'ya.

Muchacha, bana kalırsa o *sana* daldırmalıydı.

Ne demek istiyorsun, ya?

Demek istediğim, habire ondan söz ediyorsun.

Hayır, diye atıldı Beli hırsla. Hiç de değil!

Sonra ondan söz etmeyi kesti. Tina olmayan saatine bakıyormuş gibi yaptı. Beş saniye. Kızımız rekor kırmıştı.

Adamı dilinden, aklından uzak tutmaya çalışıyor, başaramıyordu. Kolu en olmadık anlarda sızlıyor, erkeğin sinsi, ısrarcı gözlerini sürekli üzerinde hissediyordu.

Ertesi cuma, lokantada büyük bir gündü; Dominik Partisi'nin yerel merkezi bir kutlama yapmaktaydı, içmeye erkenden başlayan partililer gecenin ilerleyen saatlerinde hâlâ içmekteydi. Canlılığı, koşuşturmayı seven Beli, "büyü"sünün bir parçasını işe koşmuş, canla başla çalışıyordu, José bile aşçıya yardım etmek için ofisinden çıkmış, parti il başkanına "Çin romu" olduğunu iddia ettiği, aslında etiketi çıkarılmış, bir şişe Johnie Walker viskisi açmıştı. Daha üst kademedeki-

ler *chow fun*'larını afiyetle yalayıp yutarken, taşralı astları, tabaklarındaki erişteleri dertli dertli dürtüklüyor, üst üste, defalarca arroz con habichuela [kuru fasulye pilav] var mı, diye soruyorlardı, ama yoktu elbette. Genel olarak başarılı bir davet olmuştu, pis bir savaşın sürüp gittiğini asla tahmin edemezdiniz; sarhoşların sonuncusu da ayağa kaldırılıp taksiye bindirilince, zerre kadar yorgunluk hissetmeyen Beli, Tina'ya sordu: Yine gidelim mi?

Nereye?

El Hollywood'a.

Ama üstümüzü değiştirmeliyiz...

Merak etme, ben her şeyi getirdim.

Ve daha ne oluyor demeye kalmadan, Beli kulüpte, adamın oturduğu masanın dibinde dikilmekteydi.

Masadakilerden biri atıldı: Hey, Dionisio, bu seni geçen hafta bir güzel benzeten kız değil mi?

Gece kuşu, yüzü asık, başıyla doğruladı.

Adamın arkadaşı, Beli'yi yukarıdan aşağı süzdü. Umarım yeni bir maç için gelmemiştir. Bu kez sağ çıkabileceğini sanmam, dostum.

Âlemci, Beli'ye döndü: Neyi bekliyorsun? Gongun çalmasını mı?

Dans et benimle. Şimdi onu kolundan yakalayıp piste sürükleme sırası, kızdaydı.

Smokinli, kaslı, kalın bir kütük olabilirdi, ama rüya gibi dans ediyordu. Beni görmek için geldin, öyle değil mi?

Evet, dedi kız ve ancak o zaman anladı.

Yalan söylememene sevindim. Yalancılardan hiç haz etmem. Parmağını kızın çenesinin altına koydu. Adın ne?

Beli başını çekip kurtardı. Adım Hypatía Belicia Cabral.

Hayır, dedi erkek, eski usul bir pezevengin ciddiyetiyle. Senin adın Güzel.

HEPİMİZİN ARADIĞI GANGSTER

Beli'nin Gangster'i ne kadar tanıdığını, hakkında ne kadarını bildiğini hiç öğrenemeyeceğiz. İddiasına göre, erkek ona yalnızca bir işadamı olduğunu söylemiş. Beli'ye inandım elbette. Aksini nereden bileceğim ki?

Tamam, gerçekten de işadamıydı, ama aynı zamanda Trujillato'nun dalkavuklarındandı; üstelik öyle küçük, önemsiz bir yardakçı değil. Yanlış anlamayın: oğlumuz ne bir sirk-soytarısıydı, ne de şu bildiğimiz sadist manyaklardan biri.

Kısmen Beli'nin bu konudaki suskunluğu, kısmen de diğer insanların rejimden söz ederken hâlâ sürüp giden huzursuzluğu yüzünden, Gangster'e ilişkin bilgilerim bölük pörçük: Size toprağı kazıp yeryüzüne çıkarabildiklerimi sunacağım, gerisi páginas en blanco'ların [beyaz sayfaların] nihayet konuşacağı günü beklemek zorunda.

Gangster, yirmili yılların başında Samaná'da, bir sütçünün dördüncü oğlu olarak doğmuştu; büyüyüp adam olacağına kimsenin inanmadığı, sürekli ağlayan, bağırsakları kurtlu bir velet; ana-babası da bu görüşü paylaşıyor olmalı ki, oğlanı yedi yaşındayken evden kovdular. Ama ebeveynler, salt açlık, güçsüzlük ve aşağılanma vaat eden bir gelecek kavramının, genç bir insanı nasıl mahmuzlayacağını, kişiliğinde nasıl bir dürtüyü harekete geçireceğini tahmin bile edemezler. Gangster on ikisine bastığında, bu kara kuru, hiçbir özelliği olmayan çocuktan hiç beklenmeyecek bir beceriklilik ve korkusuzluk sergiledi. Başarısında ona Rezil Sığır Hırsızı'nın "ilham" verdiğini ileri sürmesi, Gizli Polis'in ilgisini çekti ve daha abra-kadabra demeye kalmadan, oğlumuz sendikalara sızıverdi; az sonra hem sağ hem de sol sendikaları yoklamaktaydı bile. On dört yaşındayken, ürkütücü Felix Bernardi-

no'ya[16] kıyak olsun diye, ilk "comunista"sını öldürdü; öyle sarsıcı, öyle *okkalı* bir cinayet oldu ki, Banî'deki solcuların yarısı derhal DC'yi terk edip, kendini Nueva York'un görece güvenliğine attı. Bizimki de kazandığı parayla kendine yeni bir takım elbiseyle dört çift ayakkabı aldı.

O andan sonra, genç canimiz gökyüzünden başka sınır tanımaz oldu. Bunu izleyen on yılda, defalarca Küba'ya gidip geldi, sahtecilik, hırsızlık, şantaj, gasp ve para aklamada uzmanlaştı – hepsi de Trujillato'nun Ölümsüz Saltanatı adına yapıldı. Hiçbir zaman kanıtlanamasa da, Mauricio Báez'i 1950'de Havana'da öldüren kişinin, Gangsterimiz olduğu bile söylendi. Kimbilir? Olası gibi görünüyor; o sıralarda Havana yeraltı dünyasıyla derin, sağlam bağlantılar kurmuştu ve "kahrolası orospu çocuklarını" katletmenin vicdanını şu kadarcık sızlatmadığı ortadaydı. Yine de somut kanıt çok kıt. Öte yandan, Johnny Abbes'in ve Porfirio Rubirosa'nın gözdesi olduğu kesinlikle yadsınamaz. Palacio'dan çıkma, özel bir pasaportu ve Gizli Polis'in şubelerinin birinde, önemlice bir rütbesi vardı.

---

16 La Romana'da doğup büyümüş olan Felix Wenceslao Bernardino, Trujillo'nun en meşum ajanlarından biriydi; Angmar Cadı-kralı. [Sauron'un en şeytanî ve en güçlü hizmetkârıdır. (ç.n.)] Sürgündeki Dominikli işçi-örgütçüsü Mauricio Bàez, Havana sokaklarında faili meçhul bir cinayete kurban gittiğinde, Bernardino Küba'da konsolostu. Dominikli sürgün lider Angel Morales'e düzenlenen başarısız suikast girişiminde de onun parmağı olduğu söyleniyordu (suikastçılar içeriye dalınca, tıraş olan sekreteriyle karşılaşır, yüzü köpüklü adamı Morales sanıp kurşun yağmurına tutarlar). Dahası, Jesus de Galíndez evine dönerken, Columbus Circle metro istasyonunda gizemli bir biçimde ortasan kaybolduğunda, hem Felix hem de kız kardeşi, Minerva Bernardino (dünyada, Birleşmiş Milletler'e elçi olan ilk kadın) New York'taydılar. Olay nerde, ben orda, derler ya. Trujillo'dan aldığı gücü hiç yitirmediği söylenirdi; Haitili işçilerini maaş vermektense denizde boğduran bu orospu çocuğu, hayli ilerlemiş bir yaşta, Santo Domingo'da nihayet geberip gittiğinde, hâlâ iliklerine kadar Trujillista idi.

Gangsterimiz türlü çeşitli rezillikte ustalaşmıştı, evet, ama asıl parladığı, rekorlar kırdığı ve altına boğulduğu alan, "et" ticaretiydi. O zamanlar, şimdi olduğu gibi, İsviçre çikolata için neyse, Santo Domingo da popóla için oydu. Böylece, kadınları zorla imzalatılmış senetlerle bağlamak, satmak, köle gibi kullanmak, adamımızın en başarılı yönünü ortaya çıkaran bir uğraş olup çıktı; bu alanda şaşmaz bir içgüdüsü, doğal bir yeteneği vardı – dört dörtlük Kıç Uzmanı diyebiliriz. Yirmi ikisine geldiğinde, başkent ve çevresine yayılmış bir genelev zincirinin sahibiydi, üç ülkede evleri, arabaları vardı. Jefe'ye [Başkan, Patron] karşı eli çok açıktı; ister para olsun, ister yağcılık, isterse Kolombiya culo'sunun en seçkin parçaları, asla cimrilik etmiyordu, dahası, rejime öylesine sadıktı ki, bir keresinde bir barda, sırf El Jefe'nin annesinin adını yanlış söylediği için bir adamı gebertivermişti. Patronunun da, ondan söz açıldığında, İşte karşınızda, *capaz* [hünerli, işinin ehli] bir adam, dediği söyleniyordu.

Gangster'in efendisine tapınması karşılıksız kalmadı. Kırklı yılların ortalarında, o artık sadece yüksek maaşlı bir teknisyen değildi; alguien [biri, birisi] olma yolunda hızla ilerlemekteydi – rejimin üç cadı-kralıyla -Johnny Abbes, Joaquín Balaguer ve Felix Bernardino- boy boy resim çektirmiş; elimizde El Jefe'yle ikisinin hiç fotoğrafı bulunmasa da, ekmeklerini paylaştıklarına, her boku konuştuklarına en küçük bir kuşku yok. Çünkü Trujillo ailesinin, Venezuela ve Küba'daki bazı mümessilliklerinin, imtiyazlarının yetkisini Gangster'e devreden, bizzat Büyük Göz'dü ve Dominikli seks işçilerinin "düzüş-kazan" denen iş hacmi, bizimkinin zalim, göz açtırmayan yönetiminde üçe katlanmıştı. Kırklı yıllarda Gangster altın çağını yaşadı; Amerika kıtasını baştan sona, Rosario'dan Nueva York'a dolaştı, günlerini pezevenklerin şahı stilinde, en iyi otellerde kalarak, en seksi hatunları becererek (ancak

morena'lara duyduğu sureno [güneyli, güneye özgü] iştahı hiç yitirmedi), karnını dört yıldızlı lokantalarda doyurarak, dünyanın her yanındaki en "baba" suçlularla haşır neşir olarak geçirdi.

Gözü doymaz bir fırsatçıydı, gittiği her yerde iş bağlıyordu. Başkente giriş çıkışlarına, içi dolar dolu valizler eşlik ediyordu. Ancak yaşam her zaman güllük gülistanlık değildi. Pek çok şiddet eylemi, tonla dayak, bıçaklama. Kendisi de bir sürü çete-saldırısından kıl payı kurtuldu; her tabancalı ya da arabalı saldırının ardından, bir çıtkırıldımın refleksiyle, mutlaka saçlarını sıvazlar, kravatını düzeltirdi. Gerçek bir gangsterdi, sapına kadar; bütün şu düzmece bitirim "rap" ayakları, onun yaşadığı hayatın yanında ninni gibi kalırdı.

Küba'yla epeydir süren cilveleşmesinin resmileşmesi de bu dönemde gerçekleşti. Gangster Venezuela'ya ve onun uzunbacaklı mulata'larına [beyaz ve zenci karışımı, melez kadın] muhabbet besliyor, Arjantin'in uzun boylu, donuk yüzlü güzellerine yanıp tutuşuyor, Meksika'nın kimselerle kıyaslanamaz esmerlerine bayılıyor olabilirdi, ama yüreğinin ait olduğu, kendini evinde hissettiği yer Küba'ydı. Yılın altı ayını Havana'da geçiriyordu desek, abartmış olmayız; büyük hizmetlerinin onuruna Gizli Polis'in verdiği kod adı MAX GÓMEZ'i kullanmaktaydı. Havana'ya öyle sık gidiyordu ki, 1958 yılının yılbaşı gecesi başının belaya girmesi, elbette kaçınılmazdı; Fulgencio Batista'nın kıçına tekmeyi yiyip Havana'dan kovulduğu ve bütün Latin Amerika'nın değiştiği o gece, gerillalar Santa Clara'ya ulaştığında, Gangsterimiz Havana'da Johnny Abbes'le âlem yapmakta, viskisini reşit olmamış kızların göbeğinden içmekteydi. Canlarını, Gangster'in tam zamanında çıkagelen bir muhbiri kurtardı. Burayı derhal terk edin, aksi halde kendinizi huevo'larınızdan [yumurtalık, taşak] asılmış bulursunuz! Dominik istihbarat tarihinin en

büyük fiyaskolarından birinin sonucunda, Johnny Abbes o yılbaşı gecesi, az kaldı Havana'dan çıkmayı başaramıyordu; Dominikliler kendilerini, sözcüğün gerçek anlamıyla, havalanan son uçağa attılar; buraya bir daha asla dönemeyeceğini bilen adamımızın yüzü cama yapışmıştı.

Beli Gangster'le tanıştığında, o rezil gece yarısı kaçışı adamın hâlâ yüreğini yakmaktaydı. Maddi bağlılığın ötesinde, Küba onun prestijinin, saygınlığının (daha da açıkçası, erkekliğinin) önemli bir unsuruydu ve adamımız, ülkenin ayaktakımının, bir avuç pespaye öğrencinin eline geçtiği gerçeğini bir türlü hazmedemiyordu. Bazı günler toparlanır gibi olsa da, kulağına devrimle ilgili son haberler geldiği an, saçlarını çekiştirmeye başlar, en yakındaki duvara saldırırdı. Batista'ya sövüp saymadığı tek bir gün geçmiyordu (O öküz! O köylü!), ya da Castro'ya (Keçi-beceren comunista!) ya da CIA şefi Allen Dulles'a (Kan kılıklı!); ve tabii, Batista'ya verdikleri boktan akılla Anneler Günü için genel af çıkarmasına, Fidel'le diğer Moncadista'ları* salıvermesine neden olanlara. O ahmak şu an karşımda olsa, gözümü kırpmadan vururum, diye ant içti Beli'ye; sonra da annesini tabii.

Yaşam, göründüğü kadarıyla Gangster'e zalim bir darbe indirmişti ve bizimki nasıl tepki vereceğini bilemiyordu. Gelecek gözüne bulutlu görünüyordu; Küba'nın düşüşünün, ona hem kendisinin hem de Trujillo'nun ölümlülüğünü hissettirdiği kesindi. Bu da, Beli'yi görür görmez neden üzerine atladığını açıklıyor. Demek istediğim, hangi normal, kadınlardan hoşlanan, orta-yaşlı birader, genç, taze etin simyası aracılığıyla yeniden doğmayı denememiştir ki? Eh, kızı Lola'ya sıkça söylediği şey doğruysa, Beli de etraftaki en halis,

* Küba'da hapsedildikleri Moncada Kışlası nedeniyle, Moncadistalar diye anılan, Gustavo, Sebastian ve Luis Arcos-Bergnes kardeşler; Castro'nun ateşli militanları. (ç.n.)

en leziz ete sahipti: Salt belimin seksi kıstağı bile, bin tane yola'yı [yelkenli tekne] rahatça barındırabilirdi. Evet, üst sınıftan delikanlılar kızımızla sorun yaşayabilirdi, fakat Gangster dünyayı tanıyan, görmüş geçirmiş bir erkekti ve sayamayacağınız kadar çok prieta'yı [zenci, esmer kadın] becermişti. Böyle bok püsüre pabuç bırakacak biri değildi. Beli'nin devasa memelerini emmek, onunla, apış arası mango-suyu denizine dönüşünceye kadar sevişmek, onu şuursuzca şımartmak istiyordu; ta ki Küba ve uğradığı bozgun silinip gidinceye kadar. Yaşlıların dediği gibi, clavo saca clavo, [çivi çiviyi söker], Küba yenilgisini de bir kardeşimizin zihninden ancak Beli gibi bir kız siler.

Başlarda Beli'nin Gangster konusunda bazı çekinceleri vardı. Onun ideal aşkı Jack Pujols'du, oysa şu an karşısında saçlarını boyayan, sırtında ve omuzlarında kıvırcık yün yumakları bulunan, orta yaşlı bir adam duruyordu. Parlak geleceğinin bir simgesinden çok, bir üçüncü-lig hakemi. Ama dostlar, sabrın sonu selamet özdeyişini asla küçümsemeyin; hele bir de yedeğine bolca lana'yla [kumaş, giysi] ayrıcalık da almışsa. Gangster, kızımıza sadece yaşı geçkin bir zencinin kıvırabileceği biçimde kur yaptı: olgun, soğukkanlı bir özgüvenle ve yılmaz, utanmaz bir baskıyla kızın çekincelerini ufak ufak törpüledi. Başından aşağı, Azua'yı süsleyecek bollukta çiçek döktü, işyerini ve evini gül bombardımanına tuttu. (Çok romantik, diye içini çekti Tina. Çok bayağı, diye söylendi La Inca.) Kızı başkentin en seçkin lokantalarına, bugüne kadar kapısından içeri müzisyen-olmayan tek bir prieto [zenci erkek] sokmamış kulüplere (eleman böylesine güçlüydü işte; *siyahlara* uygulanan yasakları bile delecek kadar), Hamaca gibi, Tropicalia gibi yerlere götürdü – ne yazık ki Country Club hariç; oraya onun bile gücü yetmiyordu. Birinci sınıf muela'larla gururunu okşadı (duyduğuma göre, di-

zeleri patlatmaları için üniversite mezunu birkaç Cyrano'ya iyi para ödemiş). Kızı tiyatrolara, sinemalara, danslara davet etti, dolaplar dolusu giysiye, kutular dolusu mücevhere boğdu, onu ünlülerle, hatta Ramfis Trujillo'yla bile tanıştırdı – bir başka deyişle, Beli'yi anasını sattığım dünyaya soktu (en azından, DC sınırları dahilindekine). Sonuçta, Beli gibi ideal aşk kavramını kafaya takmış, inatçı bir kızın, nasıl görüşlerini gözden geçirmeye, sırf Gangster'in hatırına bazı değişiklikler yapmaya hazır hale geldiğini görseydiniz, şaşardınız.

Gangster karmaşık (kimileri komik diyebilir), sıcakkanlı (gülünesi diyen de çıkabilir) bir adamdı ve Beli'ye son derece müşfik, alabildiğine düşünceli davranıyordu; kanatlarının ***altına*** (hem gerçek hem de mecazi anlamda) aldığı kızın, Çin lokantasında başlayan eğitimini bir güzel tamamladı. Dışadönük, sosyal bir erkekti, gezip tozmayı, görmeyi ve görülmeyi seviyordu, buysa Beli'nin hayalleriyle bire bir örtüşmekteydi. Ama aynı zamanda, geçmişi yüzünden çelişkili duygularla boğuşan biriydi. Bir yandan, başarısıyla gururlanıyordu. Kendimi ben yarattım, dedi Beli'ye, tek başıma. Arabalarım, evlerim, elektriğim, prenda'larım [giysi, üst baş] var, ama nino'yken [çocuk], ayağımda pabucum bile yoktu. Tek bir çift bile. Ailem yoktu. Öksüzdüm. Anlıyor musun?

Kendisi de öksüz olan kız, çok çok iyi anlıyordu.

Öte yandan, işlediği suçlar yüzünden acı çekiyordu. İçkiyi fazla kaçırınca, ki sık oluyordu, şuna benzer şeyler mırıldanırdı: Yaptığım diablura'ları [iblisçe işler, entrikalar] bilseydin, şu an asla yanımda olmazdın. Bazı geceler de Beli onun ağlamasına uyanıyordu. Yapmak istemedim! İstemedim!

Böylesi gecelerin birinde, kız onun başını göğsüne bastırır, gözyaşlarını silerken, irkilerek ayrımsadı: Bu gangsteri seviyordu.

Beli âşık! İkinci raund! Ama Pujols'la yaşadıklarının aksine, bu seferki gerçek hikâyeydi: halis, yontulmamış, su katılmamış aşk; hem kendisine hem de çocuklarına yaşadıkları sürece azap çektirecek, cinnet geçirtecek Kutsal Kâse.* Beli'nin sevme ve sevilme fırsatını ne zamandır, ne büyük bir hasretle beklediğini bir düşünün. İlk, yitik çocukluğunda bu şansı yakalayamamıştı, sonraki yıllarda da bu özlemi artarak, katlanarak büyümüştü, tıpkı dövülen, gerçekten bile daha keskin hale gelinceye kadar işlenen bir Japon kılıcı gibi. Kızımız Gangster'le nihayet bu fırsatı yakalamıştı. İlişkinin son dört ayında, böyle bir duygu seliyle karşılaşmaksa en çok kimi şaşırttı dersiniz? Ve beklenen oldu: Beli, Düşüş'ün kızı, bu felaketin en yoğun radyasyonlarına maruz kalan kişi, atomik boyutta bir aşka yuvarlandı.

Gangster'e gelince, normalde ona böylesine tutkun, kör kütük hayran bir oyuncaktan çabucak bıkabilirdi, oysa tarihin fırtına rüzgârlarıyla savrulmuş, karaya oturup kalmış olan adam, kendini bu aşka misliyle karşılık verirken buldu. Ağzından, kızının asla yemeyeceği vaatler dökülüyordu. Komünistlerle sorun halledilince, kızı Miami'ye, Havana'ya götürmeye söz verdi. Her iki şehirde de sana birer ev alacağım ki, seni ne kadar sevdiğimi anlayasın!

Ev mi? diye fısıldadı Beli. Tüyleri ürperdi. Yalan söylüyorsun!

Ben yalan söylemem. Kaç oda istersin?

On? dedi kız, yoklarcasına.

On dediğin ne ki? Şunu yirmi yapalım!

Kızın kafasına soktuğu fikirler. Biri onu bu yüzden tutuklatmalıydı. Ve inanın bana, bunu ciddi ciddi düşünen biri vardı. La Inca. Adam bir muhabbet tellalı, diye bağırıyordu. Ma-

* Hz. İsa'nın son akşam yemeğinde kullandığı varsayılan sahan veya kâse. (ç.n.)

sumiyetleri çalan bir hırsız! Elde, La Inca'nın haklı olduğuna dair sağlam deliller vardı elbette; Gangster, Beli'nin saflığından beslenen, kurt bir chulo'ydu [alçak, rezil]. Ama duruma başka, diyelim daha yüce gönüllü bir açıdan baktığınızda, Gangster'in kızımıza taptığını, bu tapınmanın da kıza bugüne kadar verilmiş en büyük armağan olduğunu ileri sürebilirdiniz. Bu duygu Beli'ye anlatılamayacak kadar iyi geliyor, onu iliklerine dek titretiyordu. (*Hayatımda ilk kez, tenime gerçek anlamda sahip olduğumu hissediyorum; o benim, ben de oyum sanki.)* Adam ona kendini guapa [güzel, değerli] hissettiriyordu; istendiğini, güvende olduğunu; bunu bugüne kadar kimse yapmamıştı. Hiç kimse. Birlikte oldukları geceler, elini kızın çıplak bedeninde gezdirirdi; yansısını gördüğü suyu okşayan, üst üste, defalarca, Guapa, guapa, guapa diye mırıldanan Narcissus. (Kızın sırtındaki yanık izlerini hiç dert etmiyordu: Bir kasırga resmine benziyor, eh, sen de aynen busun, mi negrita [esmerim, zencim], un tormenta en la madrugada [şafak vakti patlayan bir fırtına]. Kaşarlanmış yaşlı teke, kızla gündoğumundan günbatımına sevişebiliyordu; Beli'ye bedeni, orgazmları, ritimleri hakkında her şeyi öğreten o oldu; Gözüpek, cüretkâr olmalısın, dedi; salt bu öğüt için bile, hayırla anılmayı hak ediyor – sonu nasıl bitmiş olursa olsun.

Bu aynı zamanda, Beli'nin Santa Domingo'daki adını, şanını sonsuza dek lekeleyen, yakıp kül eden ilişki oldu. Baní'de Gangster'in kim olduğunu, ne yaptığını tam olarak bilen tek Allah kulu yoktu (adam bokunu iyi gizliyordu), fakat yaşını başını almış bir erkek olması yeterliydi. Komşuların gözünde, bu zenci aşüfte hayattaki gerçek yerini nihayet bulmuş, bir cuero [zengin erkeklerin sırtından geçinen; kapatma] olmuştu. Eski tüfekler bana Beli'nin DC'deki son aylarında aşk motellerinde geçirdiği zamanı, okulda bile geçirmediğini söylediler – abarttıklarına eminim, ancak kızımızın

halkın gözünde nerelere düştüğünü gösteriyor. Beli'nin de durumu düzeltmek için çaba harcamaya hiç niyeti yoktu. Zaferi olgunlukla karşılayacak biri değildi: Artık daha üst, daha ayrıcalıklı bir sınıfa atladığı için, mahallede çalım satarak dolanıyor, zafer sarhoşluğu Gangster dışında herkesin, her şeyin üzerine dumanı tüten aşağılama, hor görme öbekleri bırakıyordu. Mahallesini "cehennem", komşularını "barbarlar" ve "cochino'lar" [domuz, rezil] diye yerden yere vururken, yakında Miami'ye taşınacağıyla, bu süprüntü ülkeye daha fazla katlanmak zorunda kalmayacağıyla övünüp duruyordu. Kızımız evde asgari saygıyı gösterecek kadar bile kalmıyordu. Bütün bir geceyi dışarıda geçiriyor, canı ne zaman isterse saçına perma yapıyordu. La Inca onunla nasıl başa çıkacağını bilemez olmuştu; bütün konu komşu, kıza bir temiz sopa çekmesini öğütlüyordu (Hatta belki de öldürmelisin, diyorlardı, başlarını esefle sallayarak), fakat La Inca yıllar önce, yanıklar içindeki kızı kapatıldığı tavuk kümesinde bulmanın anlamını, bu görüntünün hafızasına nasıl kazındığını ve her şeyi nasıl altüst ettiğini, dolayısıyla şimdi kıza el kaldıracak gücü bir türlü bulamadığını kimselere açıklayamıyordu. Yine de, aklını başına getirmeye çalışıyor, sürekli konuşuyordu onunla.

Koleje ne oldu?

Koleje gitmek istemiyorum.

Ne yapacaksın peki? Ömür boyu bir gangsterin sevgilisi mi olacaksın? Annenle baban, huzur içinde yatsınlar, senden öyle çok şey bekliyorlardı ki.

Bana o insanlardan söz etmemeni söylemiştim. Sen sahip olduğum tek ebeveynsin.

Ve sen bana bu muameleyi layık görüyorsun. Bravo yani. Bazen La Inca umutsuzluğa düşüyordu. Belki de millet haklı. Belki de gerçekten lanetlenmişsin.

Beli güldü. Sen lanetli olabilirsin, ama ben asla.

Beli'deki tavır değişikliği Çino'ları bile çileden çıkardı. Sana yol vermek, dedi Juan.

Anlamıyorum.

Adam dudaklarını yaladı, bir daha denedi: Biz sana yol vermek.

Kovuldun, dedi José. Lütfen önlüğünü tezgâha bırakıver.

Gangster bunu duydu, ertesi gün gorillerinden birkaçı Then Kardeşler'i görmeye gitti ve kızımıza rütbesi ânında iade edildi. Ama eskisi gibi değildi artık. Kardeşler onunla konuşmuyor, Çin ve Filipinler'de geçen gençlik günlerine ilişkin martaval sıkmıyorlardı. Beli birkaç gün içinde bu sessiz protestodan gereken dersi çıkardı, lokantadan elini ayağını kesti.

İşte bak, şimdi de işsiz kaldın, diye hayıflandı La Inca.

İşe ihtiyacım yok. Bana bir ev alacak.

Seni kendi evine bir kez olsun davet etmeyen adam sana ev almayı vaat ediyor, sen de ona inanıyorsun? Ah, hija.

Evvet efendim: kızımız inandı.

Ne de olsa sırılsıklam âşıktı! Dünya dikiş yerlerinden patır patır sökülmekteydi – Santo Domingo devasa bir toprak kaymasının tam ortasındaydı, Trujillato yalpalıyordu, polis barikatları her köşebaşını tutmuştu. Terör dalgası, Beli'nin okula birlikte gittiği çocukları, en zekileri, en iyileri bile önüne katmış, sürüklemekteydi. El Redentor'dan bir kız, Jack Pujols'un kardeşinin El Jefe karşıtı bir örgütte yakalandığını, oğlanı işkenceden albay babasının bile kurtaramadığını anlattı; yediği elektrik şoku, bir gözünü çıkarmıştı. Beli bunları duymak istemiyordu. Ne de olsa, âşıktı! Âşık! Günlerini ruh gibi, travma geçirmiş bir kadının dalgınlığıyla geçiriyordu. Ancak elinde Gangster'in ne numarası vardı, ne de adresi (kötüye işaret, kızlar, hem de birincisi), dahası, adamın bazen günlerce, hiç haber vermeden ortadan kaybolmak gibi bir alışkanlığı vardı (bu da kötü işaretlerin ikincisi); Trujillo'nun dünya-

ya açtığı savaşın en tatsız, en acılı kreşendosuna ulaştığı (bizimkinin de Beli'ye prangayı vurduğu) bu dönemde, günler uzadıkça uzuyor, geçmek bilmiyordu, sonra, adam "iş gezisinden" leş gibi sigara ve korku kokuları saçarak çıkageliyor, sadece düzüşmek istiyor, ardından da aşk motelinin penceresinde dikilip viski içiyor, kendi kendine mırıldanıyordu. Saçlarının hızla kırlaştığı, Beli'nin gözünden kaçmıyordu.

Beli bu ortadan yok oluşları efendice karşılayamıyordu. La Inca ve diğerlerine, en tatlı sesleriyle, Kurtarıcın nerelerde, Musa'cığım? diye soran komşulara karşı kötü duruma düşüyordu. Adamı bütün eleştirilere karşı savunuyordu, elbette, hiçbir birader kendine bundan iyi avukat bulamazdı, ama acısını fena çıkarıyor, dönüşünde adamın canına okuyordu. Çiçeklerle çıkagelen erkeğe surat asıyor, zorla en pahalı lokantalara sürüklüyor, onu bu mahalleden kurtarması için, yirmi dört saat ensesinde boza pişiriyor, bilmem kaç gündür ne haltlar karıştırdığını soruyor, habire *Listin*'de okuduğu düğünlerden söz ediyordu; bu arada, La Inca'nın ektiği kuşku tohumlarının boşa gitmediğini de ekleyelim: Kızımız hemen bilmek istiyordu, adam onu evine ne zaman çağıracaktı, ha? Hija, lanet olası, anamı ağlattın yahu! Bir savaşın ortasındayız, anlamıyor musun? Kadın-döven bir erkek gibi Beli'nin tepesine dikildi, elindeki tabancayı salladı. Komünistler senin gibi kızlara ne yapar, haberin var mı? Sizi o güzelim memelerinizden asarlar. Sonra da memelerinizi kesip atarlar, tıpkı Küba'daki fahişelere yaptıkları gibi!

Gangster'in yine uzunca süren bir yokluğunda, Beli can sıkıntısından ve komşuların sözde acıyan bakışlarından (başkasının acısından zevk alan ışıltılardan) derhal kaçma ihtiyacıyla, Mavi Küre Ekspresi'ne son bir kez binme arzusuna karşı koyamadı – bir başka deyişle, eski ateşinin küllerini şöyle bir karıştırmak istedi. Amacı güya eski defterleri resmen ka-

patmaktı, ama bana kalırsa morali bozuktu ve erkek ilgisi istiyordu. Tamam, mahzuru yok. Ancak klasik bir hata yapıp Dominikli hombre'lere [erkeklere], hayatının yeni aşkından, ne kadar mutlu olduğundan filan söz etti. Kız kardeşlerim: Sakın yapmayın bunu, asla! Cezanızı kesmeye hazırlanan yargıca, bir zamanlar annesini bir güzel becerdiğinizi söylemek ne kadar akıllıca bir davranışsa, bu da o kadardır. Baştan beri nazik, terbiyeli olan araba satıcısı ona bir viski şişesi fırlattı, avaz avaz haykırdı: Senin gibi sersem, kokuşmuş bir mona [maymun, şaklaban] adına sevinmemi mi bekliyorsun, yani? Adamın Malecón'daki dairesindeydiler (En azından seni evine alıyordu, diye lafı sokacaktı Constantina sonradan); adam daha iyi bir atıcı olsaydı, Beli'nin kafasını yarabilir, sonra da tecavüz edip öldürebilirdi bile, neyse ki fırlattığı top yalnızca sıyırıp geçti, bunun üzerine, atıcının durduğu tümseğe çıkma sırası kıza geldi. Aynı viski şişesini kullanarak, adamın kafasına dört ölümcül darbe indirdi. Beş dakika sonra, onu koşarken görüp kuşkulanan Gizli Polis'in çevirdiği taksideydi, soluk soluğa ve yalınayak; kırık ağzına kanlı saç telleri, araba satıcısının düz, sarı saçları yapışmış olan şişeyi hâlâ sıkı sıkı tuttuğunu, ancak sorguya çekilirken ayrımsadı.

(*Olup biteni anlatınca, beni salıverdiler.)*

Hakkını teslim edelim, Arquimedes çok daha olgun bir tepki verdi. (Belki de nedeni, kızın güm diye verdiği haberi sindirecek zamanı bulamamış olmasıydı.) İtiraftan sonra Beli, delikanlının saklandığı dolaptan "hafif bir inilti" duydu, o kadar. Beş dakikalık sessizlikten sonra, En iyisi ben gideyim, diye fısıldadı. (Delikanlıyı bir daha hiç görmedi, sadece televizyonda, nutuk atarken izledi; ilerleyen yıllarda, arada bir merak ederdi; kendisinin yaptığı gibi, oğlan da onu hâlâ düşünüyor muydu?)

Görüşmeyeli neler yaptın bakalım? diye sordu Gangster, yeniden oraya çıktığında.

Hiç, dedi kız kollarını onun boynuna dolarken; hiçbir şey.

Kıyametin kopmasından bir ay önce, Gansgter Beli'yi geçmişine, Samaná'ya tatile götürdü. Birlikte ilk gerçek yolculuklarıydı; diğerlerinden daha uzun süren bir "iş gezisinin" ardından yakılan bir barış çubuğu, bir gönül alma hediyesi, ileride yapacakları yurtdışı seyahatlerine dair bir taahhütname. 27 Şubat'tan hiç ayrılmayan başkentliler ya da Güaley'i evrenin merkezi sayanlar için: Samaná es una chulería [Samana kendini beğenmiş, büyüleyici bir dişidir]. Kral James İncili'nin yazarlarından biri, Karayipler'i güzelce gezip dolaşmış; sık sık düşünürüm: Cennet bölümlerini yazarken, Samaná gibi bir yerden esinlenmiş olmalı. Çünkü gerçekten cennetti; deniz, güneş ve yeşilin bütün güçlerini birleştirip, ne kadar tumturaklı olursa olsun hiçbir düzyazının tanımlamayı başaramayacağı çetin, inatçı bir halk yarattığı, kutsanmış bir meridyen.[17] Gangster'in keyfi yerindeydi; bozgunculara karşı savaş iyi gidiyordu anlaşılan. (Çil yavrusu gibi dağıttık, diye böbürleniyordu. Çok yakında ortalık durulacak.)

Beli'ye gelince; o geziyi hep DC'de geçirdiği en keyifli zaman olarak yad etti. Ondan sonra ne zaman *Samaná* adını duysa, gençliğinin, kusursuzluğunun, hâlâ çok genç ve çok güzel olduğu dönemin o son primavera'sını [bahar] anımsadı. Samaná onda, son nefesine kadar, sevişmelerinin, ensesine sürtünen sert, pürüzlü çenenin anısını canlandıracak, leke-

17 İlk müsveddede anlattığım yer Samaná değil, Jarabacoa idi, ama o günlerdeki kız arkadaşım, Domo'da yaşayan ve ülke hakkındaki her şeyi bilen Leonie beni uyardı, Jarabacoa'da hiç kumsal olmadığını belirtti. Nefis ırmaklar, ama kumsal yok. Leonie bir konuda daha dikkatimi çekti; Perrito (bakınız: birinci bölümdeki, "Varoş İneği Dünyanın Sonunda" kısmının ilk paragrafları) ancak seksenli yılların sonu, doksanların başında ünlenmişti, ama bu ayrıntıyı düzeltmeye elim varmadı, imgeyi çok sevmiştim. Popüler dans tarihçileri, beni bağışlayın!

siz, bomboş kumsallarla oynaşan Mar Caribe'in fısıltısını, güvende olduğu duygusunu ve verilen sözleri anımsatacaktı.

O geziden üç fotoğraf var, Beli üçünde de gülümsüyor.

Biz Dominiklilerin tatilde yapmaya bayıldığımız her şeyi yaptılar. Pescado frito [yağda kızarmış balık] yediler, sığ suda oynadılar. Sahilde uzun yürüyüşlere çıktılar, gözlerinin gerisindeki et zonklayana kadar rom içtiler. Beli zamanını, mekânını hayatında ilk kez bütünüyle kendisi denetlemekteydi; Gangster hamağında huzurla şekerleme yaparken, o harıl harıl eş rolünü oynamakla, yakında kuracakları yuvanın ön-taslağını oluşturmakla meşguldü. Sabahları cabana'yı [kulübe] kazırcasına temizliyor, her kirişe, her pencereye avaz avaz haykıran, gümrah çiçekler asıyor, komşulardan takas usulü aldığı ürünler ve balıklarla, art arda, seyrine doyulmaz sofralar kuruyordu; Yitik Yıllar'da geliştirdiği hünerleri, becerileri sergilerken, Gangster'in doygunluğu, midesine pat pat vuruşu, apaçık minneti, hamağında çıkardığı hafif geğirtiler Beli için âdeta bir müzikti! (O hafta zihnen adamın karısı oldu; her anlamda, her açıdan – yasal olanı hariç.)

Birbirlerine yüreklerini açmayı bile başardılar. İkinci gün, erkeğin artık terk edilmiş, kasırga-yemiş eski evini gördükten sonra, sordu: Bir ailenin özlemini çekiyor musun?

Kentin tek iyi lokantasındaydılar; (insanların hâlâ belirttiği gibi) El Jefe de geldikçe yemeğini burada yerdi. Şu insanları görüyor musun? Parmağıyla barı gösterdi. Bütün bu insanların ailesi var, yüzlerinden anlaşılıyor; onlara bağımlı olan, onların bağımlı olduğu aileler, kimileri için bu iyi bir şey, kimileri içinse kötü. Ancak sonuç aynı boktan kapıya çıkıyor, çünkü içlerinden teki bile özgür değil! Yapmak istedikleri şeyi yapamazlar ya da olmak istedikleri kişi olamazlar. Dünyada kimsem olmayabilir, ama en azından özgürüm.

Beli bu sözleri birinin ağzından hiç duymamıştı. *Ben özgürüm*, Trujillo Çağı'nda pek yaygın bir nakarat değildi. Ama sözcükler bam teline dokundu, La Inca'yı, komşuları ve hâlâ-havada-duran yaşamını gözünün önüne serdi.

Özgürüm.

Senin gibi olmak istiyorum, dedi birkaç gün sonra, achiote sosunda pişirdiği yengeçleri yerlerken. Adam tam da Küba sahillerindeki çıplaklar kampından söz etmekteydi. Gösterinin yıldızı olurdun, diye güldü, kızın meme ucunu çimdiklerken.

Ne demek istiyorsun, benim gibi olmak derken?

Özgür olmak istiyorum.

Erkek gülümsedi, kızın çenesini okşadı. O zaman olacaksın, mi negra bella. [benim güzel zencim]

Ertesi gün, bu pastoral kaçamağın koruyucu balonu daha fazla dayanamayıp patladı ve gerçek dünyanın dertleri içeriye akın etti. Enine boyuna, felaket şişman bir polis, motosikletiyle cabana'larına geldi. Capitán, Palacio'dan isteniyorsunuz, dedi, çene kayışını oynatarak. Anlaşıldığı kadarıyla, bozgunculara yeni sorunlar yaşanıyordu. Araba gönderip seni aldırırım, diye söz verdi Gangster. Bekle, diye atıldı, yine yalnız bırakılmak istemeyen kız, ben de seninle geleceğim, ama adam ya duymadı ya da aldırmadı. Beklesene, lanet olası, diye haykırdı Beli çaresizce. Ama motosiklet yavaşlamadı. Dur! Adamın söz verdiği araba da görünmedi. Beli bir süredir, adamın yokluğunda geçinebilmek için, o uyurken cüzdanından para aşırır olmuştu; aksi halde o lanet olası kumsalda beş parasız, ortada kalabilirdi. Bir parigüaya gibi sekiz saat bekledikten sonra, çantasını sırtlandı (adamın eşyalarını kulübede bıraktı), yola koyuldu; kavurucu sıcakta iki bacaklı bir intikam yemini-miş-çesine yürüdü, ona yarım gün gibi gelen bir süre, karşısında bir colmado [ucuz lokanta, şarap dükkânı] buluncaya

kadar ilerledi; güneşten çarpılmış birkaç campesino [köylü] ılık biralarını yudumlarken, görünürdeki tek gölgeye çökmüş olan dükkân sahibi, şekerlerine konan sinekleri kışkışlamaktaydı. Tepelerine dikilen kızı görünce, hep birden ayağa fırladılar. Beli'nin artık öfkesi yatışmıştı ve istediği tek şey, bu yürüyüşten kurtulmaktı. Arabası olan birini tanıyor musunuz? Öğle olduğunda, toz toprak içindeki bir Chevy'yle, evine doğru yol almaktaydı. Kapıyı tutsan iyi edersin, dedi sürücü, yoksa düşebilir.

Düşsün öyleyse, dedi kız, kollarını göğsünde sımsıkı kavuştururken.

Bir ara, pıtrak gibi fışkırıp büyük kentler arasındaki atardamarları tıkayan, şu Tanrı'nın unuttuğu yerleşim birimlerinin birinden geçtiler; bir kasırga ya da benzeri bir afet tarafından iskân edilmişe benzeyen, derme çatma, acınası bir gecekondu yığını. Görünürdeki tek ticari meta, bir ipin ucundan sarkan, hiçbir albenisi olmayan bir keçi gövdesiydi; derisi yüzülmüş, turuncu, kirişsi kasları ortaya çıkmıştı – yalnızca, cenaze maskesini andıran yüzünün derisi duruyordu. Az önce yüzülmüş olmalıydı, sinek sürüsünün altındaki et hâlâ hafif hafif ürpermekteydi. Sıcaktan mı, yoksa dükkâncının çağırttığı kuzeni beklerken yuvarladığı iki biradan mı, yüzülmüş keçiden mi, yoksa Yitik Yıllar'ının donuk anılarından mı bilinmez, ama Beli mezbelelerden birinin önündeki sallanır koltukta oturan adamın *suratı olmadığına* ve önlerinden geçerken ona el salladığına yemin edebilirdi, ancak emin olmasına kalmadan, adam tozun içinde gözden yitti. Sen de gördün mü? Sürücü içini çekti: Lütfen yani, yolu bile doğru dürüst göremiyorum.

Dönüşünden iki gün sonra, buz gibi bir kütle gelip midesinin ortasına yerleşti; orada bir şey boğulmuştu sanki. Neyi olduğunu anlayamıyordu, ama her sabah kusuyordu.

İlk uyanan, La Inca oldu. Eh, sonunda bunu da yaptın. Hamilesin.

Hayır, değilim, diye soludu Beli, ağzındaki kokuşmuş lapayı silerken.

Ama öyleydi.

AYDINLANMA

Doktor, La Inca'nın en büyük korkusunu doğrulayınca, Beli bir sevinç çığlığı attı. (Küçük hanım, bu bir oyun değil! diye havladı doktor.) Aynı anda, hem korkudan ödü bokuna karışıyordu ***hem de*** mutluluktan çıldıracak gibiydi. Hayretten, inanmazlıktan uyuyamıyordu; öte yandan, gerçeği öğrenmesiyle birlikte, şaşılacak kadar saygılı ve uysal biri olmuştu. (Mutlusun, yani? Aman Tanrım, sen gerçekten budalanın tekisin kızım!) Beli için: İşte buydu! Çok uzun zamandır beklediği sihir. Elini düz karnına koyuyor, çınçın öten düğün çanlarını duyuyor, söz verilen, zaten çoktandır hayalini kurduğu evi zihin gözüyle görüyordu.

Kimseye söyleme, lütfen, diye yalvardı La Inca, ama kızımız tabii ki Dorca'ya fısıldadı, o da cümle âleme duyurdu. Başarı, tamam tanığa bayılır, ama yenilgi tanıksız var olamaz. Bochinche [dedikodu, haber] Baní'nin o kesimine kontrolden çıkmış bir yangın gibi yayıldı.

Gangster'le yeniden buluştuklarında, özenle süslenip püslendi, yepyeni bir elbise giydi, iç çamaşırlarına yasemin yaprakları sokuşturdu, saçını yaptırdı, hatta kaşlarını bile bir çift uyarı çizgisi halinde aldırdı. Adamınsa iyi bir tıraşa ve saç kesimine ihtiyacı vardı, kulaklarından fışkıran kıllar oldukça verimli bir hasada dönüşmek üzereydi. Öyle leziz kokuyorsun

ki, seni hemen yiyebilirim, diye hırladı, kızın yumuşak, kaygan boynunu öperken.

Bil bakalım ne oldu, dedi Beli cilveyle.

Adam başını kaldırıp baktı. Ne?

SONRADAN DÜŞÜNÜNCE

Beli'nin belleğine, adamın ona bebekten kurtulmasını söylediğine dair bir kayıt girmemişti. Ama daha sonra, Bronx'taki bodrum katında soğuktan titrer, ellerinin derisi soyuluncaya kadar çalışırken, adamın aynen *böyle* söylediğini anımsadı. Kendisiyse dünyadaki bütün âşık kızlar gibi, duymak istediği şeyi duymuştu yalnızca.

AD OYUNU

Umarım erkektir, dedi Beli.

Ben de, dedi adam, yarım ağız.

Bir aşk motelinde, yataktaydılar. Tepelerinde bir vantilatör dönüyor, yarım düzine sinek de vantilatörün kanatlarını kovalıyordu.

Göbek adını ne koysak? diye sordu kız heyecanla. Ciddi bir şey olmalı, çünkü oğlum doktor olacak, tıpkı papá'm gibi. Adamın karşılık vermesine kalmadan, atıldı: Ona Abelard adını koyacağız.

Gangster kaşlarını çattı. Bu da ne biçim maricón [kadınsı erkek, ibne] ismi böyle? Bebek *eğer* oğlansa, ona Manuel diyeceğiz. Büyükbabamın adıydı.

Aileni hiç tanımadığını sanıyordum.

Çekildi, kızın elinden uzaklaştı. No me jodas. [Tepemi attırma şimdi.]

Kırılan Beli elini aşağıya, karnına indirdi.

GERÇEK VE SONUÇLARI - 1

Gangster ilişkileri boyunca Beli'ye pek çok şey söylemiş, anlatmıştı, ama önemli bir ayrıntıyı atlamıştı. Evli olduğunu.

Bunu hepiniz tahmin ettiniz, eminim. Demek istediğim, her şey bir yana, eleman *Dominikliydi.* Ancak her bahse varım, kiminle evli olduğunu asla tasavvur edemezdiniz.

Bir Trujillo'yla.

GERÇEK VE SONUÇLARI - 2

Evet, doğru. Gangster'in karısı -sıkı durun şimdi- *geberesice Trujillo'nun geberesice kız kardeşiydi!* Samaná'lı bir sokak serserisinin, salt çok çalışmakla Trujillato'nun tepe kademelerine tırmanabileceğine gerçekten aklınız yattı mı? Dostlar, lütfen - bu lanet olası bir mizah kitabı değil!

Evet, Trujillo'nun kız kardeşi; sevenlerinin La Fea [çirkin, korkunç, berbat] dediği kadın. Gangster'in Küba'daki âlem günlerinde tanışmışlardı; adamdan on yedi yaş büyük, feleğin çemberinden geçmiş bir tacaña [fettan, düzenbaz] idi. Kıç sektöründe birlikte epeyce iş çevirdiler; kadın, ne oluyor demeye kalmadan, erkeğin coşkusuna, karşı konulamaz yaşama sevincine kapılıverdi. Karşısına çıkan hiçbir olağanüstü fırsatı kaçırmayan adam da bu ilgiyi teşvik etti - yıl sona ermeden düğün pastasını kesmiş, ilk dilimi El Jefe'nin tabağına koymuşlardı bile. Şu an hayatta olan ve La Fea'nın da, ağabeyi-

nin yükselişinden önce, bilfiil fahişelik yaptığını iddia edenler var, ancak kuru iftira da olabilir tabii; tıpkı Balaguer'in bir düzine gayrimeşru çocuğun babası olduğu, bunu örtbas etmek için de pueblo'nun parasını kullandığı dedikoduları gibi – Hey, bir dakika, bu doğru! Ancak öteki büyük bir olasılıkla gerçek değil. Allah kahretsin, bizimki kadar baká bir ülkede, neyin gerçek neyin yalan olduğunun izini kim sürebilir ki? Bilinen şu ki, ağabeyinin yükselişinden önce yaşadığı hayatın, onu bien fuerte y bien cruel [güçlü ve acımasız] bir kadın yaptığı; uzun lafın kısası, pendeja [budala, ödlek] değildi ve Beli gibi kızları kahvaltı niyetine yerdi; bu Dickens'ın romanlarından biri olsaydı, kadın genelev patroniçesi olurdu... Ama durun, bizimki *gerçekten de* genelev işletiyordu, hem de bir sürü! Şey, belki de Dickens onu bir yetimhanenin başına koyardı. Öte yandan, kadın yalnızca bir talan-okrasi'nin yaratabileceği karakterlerden biriydi: bankada yüz binlerce lirası varken, ruhunda tek kuruşluk merhamet yoktu; birlikte iş yaptığı herkesi, ağabeyi dahil, dolandırmış, daha şimdiden iki saygın işadamını, son meteliklerine kadar soyup soğana çevirerek, erkenden mezara yollamıştı. Başkentteki görkemli malikânesinde, ağının içindeki örümcek gibi oturur, bütün gün hesap kitap işleriyle, emrindekilere buyruklar yağdırmakla uğraşırdı; bazı hafta sonları tertulia'lar [sohbet toplantıları] düzenler, tonlamalara, vurgulara sağır denecek kadar duyarsız olan oğlunun (ilk evliliğinden; Gangster'le ikisinin hiç çocuğu olmadı) bağıra çağıra katlettiği şiirlere saatlerce katlanmak zorunda olan "dostlarını" ağırlardı. Her neyse, güzel bir mayıs günü, hizmetkârlarından biri kadının kapısına dikildi.

Şuraya bırak, dedi kadın, ağzında bir kalem.

Alınan derin bir soluk. Doña, haberler var.

Habersiz gün var mı ki? Evet, nedir?

Bırakılan soluk. Kocanızla ilgili.

İki gün sonra Beli merkez parkta, amansız bir siste dolaşıyordu. Saçları daha güzel günler görmüştü, deyip geçelim. Kendini dışarıya atmıştı, çünkü evde La Inca'yla baş başa olmaya katlanamıyordu, artık bir işi de olmadığından, kaçabileceği bir sığınaktan da mahrumdu. Derin düşüncelere gömülmüştü; bir eli karnında, öteki zonklayan başında, ağır ağır yürüyordu. Aklı, hafta başında Gangster'le yaptığı tartışmadaydı. Adamın aksiliği üzerindeydi, ansızın bağırıp çağırmaya başlamış, böylesine berbat bir dünyaya çocuk getirmek istemediğini haykırmıştı, Beli de avaz avaz yapıştırmıştı: Miami'de dünya bu kadar berbat değil! Bunun üzerine, adam onun boğazına yapıştı, böğürdü: Miami'ye gitmeye bu kadar hevesliysen, yüz o zaman! Ondan sonra da kızı hiç arayıp sormamıştı; Beli ona rastlama umuduyla dolaşıp durmaktaydı. Sanki adam Baní'de öyle uzun uzun takılırmış gibi. Ayakları şişmişti, başı, sancının fazlasını ensesinden aşağıya yolluyordu, yetmezmiş gibi, birden karşısına dikilen, Elvis Presley tarzı kabarık, spreyli saçları geriye taranmış, iki çam yarması onu kollarından yakalayıp parkın ortasına, kavruk bir jacaranda'nın* altındaki bankta oturan, iyi giyimli, yaşlı hanıma doğru sürüklemeye başladı. Beyaz eldivenler, boyunda inci bir kolye. Hiç kırpışmayan, iguana gözlerle Beli'yi süzüyor.

Kim olduğumu biliyor musun?

Nerden bileyim, lanet...

Soy Trujillo. Aynı zamanda da Dionisio'nun karısıyım. Kulağıma gelenlere göre, onunla evleneceğini *ve* çocuğunu doğuracağını söylüyormuşsun. Eh, buraya gelmemin nedeni, mi monita, sana her ikisinin de gerçekleşmeyeceği haberini

* Mavi çiçekli tropikal bir ağaç. (ç.n.)

vermek. Bu iki güçlü ve hünerli polis memuru seni bir doktora götürecek, doktor senin şu toto podrido'yu [çürümüş, kokuşmuş kıçını] güzelce temizleyince, ortada konuşulacak bir bebek de kalmayacak. Bundan sonra o siyah cara de culo'nu [göt suratını] bir daha asla görmemem, senin hayrına olur, zira seni bir daha görürsem, kendi elimle köpeklerime yediririm. Neyse, bu kadar gevezelik yeter. Randevu vaktin geldi. Hadi, vedalaşalım, gecikmeni istemem.

Beli kendini, kocakarı başından aşağı kızgın yağ boca etmiş gibi hissediyordu, ama öfkeyle hırlayacak kadar da yumurtalıklıydı hâlâ: Cómeme el culo, seni çirkin, iğrenç acuze!

Hadi, gidiyoruz, dedi Elvis Bir, onun kolunu kıvırıp sırtına doğru bükerken; sonra, ortağının da yardımıyla kızı parkın karşı tarafına, güneşte bekleyen, meşum görünüşlü arabaya sürükledi.

Déjame [bırakın beni], diye çığırdı Beli; başını kaldırıp bakınca, arabada bir polisin daha oturduğunu gördü, adam ona doğru dönünce de, *suratı olmadığını* gördü. Olanca gücünü yitiriverdi.

İşte böyle, sakinleş bakalım, dedi, daha irikıyım olanı.

Kızımızın şansı yaver gitmese, gözüne tam o anda kolunun altında kıvrılmış bir gazete, kumar molalarının birinden dönmekte olan José Then ilişmeseydi, sonu gerçekten acıklı olurdu. Adama seslenmek istedi, ama hepimizin gördüğü şu karabasanlarda olduğu gibi, ciğerlerinde yeterli havayı bulamadı. Onu ite kaka arabaya sokmaya çalışırlarken, eli arabanın cayır cayır yanan kromuna sürtününce, sesine kavuşabildi. José, diye fısıldadı, kurtar beni, lütfen.

Bunun üzerine, büyü bozuldu. Kapa çeneni! İki Elvis birden onun kafasını, sırtını yumruklamaya başladıysa da, artık çok geçti, José Then onlara doğru koşuyordu; arkasında da, bir mucize, erkek kardeşi Juan ve Palacio Peking tayfasının

tamamı: Constantina, Marco Antonio, Kızılderili Benny. Domuzlar tabancalarına davrandılar, fakat Beli tepelerindeydi, sonra José kendi silahını daha iri olanın kafatasına dayadı, herkes donup kaldı – tabii Beli'nin dışında.

Sizi orospu çocukları! Ben hamileyim! Anlıyor musunuz? Hamile! Hemen firladı, kocakarının onu huzura kabul ettiği yere koştu, ama kadın çoktan sırra kadem basmıştı.

Kız tutuklu, diye homurdandı domuzlardan biri ters ters.

Hayır, değil. José bir çekişte Beli'yi onların elinden aldı.

Onu bırak rahat! diye haykırdı Juan, her iki elinde birer et bıçağı.

Dinle, Çino, ne yaptığınızı bilmiyorsunuz siz.

Bu Çino ne yaptığını gayet iyi biliyor. José tabancanın horozunu kaldırdı, bir kaburganın kırılmasını andıran, berbat bir ses çıktı. Yüzü bir ölüm maskesiydi, yitirdiği her şeyi yansıtıyordu. Koş, Beli, dedi.

Ve Beli, yaşlar gözlerinden sel gibi boşanırken, koştu, ama önce, domuzlara son bir tekme indirmeyi ihmal etmedi.

Benim Çinolar, dedi daha sonra kızına, hayatımı kurtardılar.

TEREDDÜT

Kaçmayı sürdürmeliydi elbette, oysa kızımız en kısa yoldan eve döndü. Aklınız alıyor mu? Bu kahrolasıca öyküdeki herkes gibi, o da battığı bokun derinliğini kestirememişti.

Neyin var, hija? La Inca elindeki kızartma tavasını bırakıp kıza sarıldı. Ne oldu? Anlat, hadi.

Beli başını salladı, soluk alamıyordu. Kapıyı, pencereleri sürgüledi, bir bıçak alıp yatağına kıvrıldı; ağlıyor, tir tir titriyordu; karnındaki soğukluk, ölü balıktan farksızdı. Dioni-

sio'yu istiyorum, diye geveledi, hıçkırıkların arasından. Onu istiyorum, hemen!

Ne oldu?

Sonra anlatırım, diyerek atlatması gerekirdi, ama Gangster'ini görmek, onun ağzından bir açıklama duymak zorundaydı. Az önce ortaya çıkan gerçeklere karşın, umudunu hâlâ yitirmemişti: adam her şeyi düzeltecek, o boğuk sesiyle kızın yüreğini yatıştıracak, bağırsaklarını kemiren hayvansı korkuyu dindirecekti. Zavallı Beli. Gangster'e inanmıştı. Sonuna kadar da sadık kalmıştı. İşte bu yüzden, birkaç saat sonra komşulardan biri, Hey, La Inca, novio [damat] dışarıda, diye seslenince, roket hızıyla yataktan fırladı, annesinin yanından, tedbirin yanından rüzgâr gibi geçti, yalınayak, duran arabaya koştu. Karanlıkta, bunun Gangster'in arabası olmadığını fark edemedi.

Bizi özledin mi? diye sordu Elvis Bir, kelepçeyi onun bileğine geçirirken.

Beli çığlık atmaya çalıştı, ama artık çok geçti.

LA INCA, TANRISAL

Kız evden fırlayıp çıktıktan, komşulardan, Gizli Polis'in onu yaka paça götürdüğünü öğrendikten sonra, La Inca'nın demir zırhlı yüreği ta derinlerden fısıldadı: Kız lanetliydi; Cabral Laneti sonunda onun çemberine de sızmayı başarmıştı. Sokağın sonunda dimdik, bir kazık kadar kıpırtısız dikildi, gözlerini umutsuzca karanlığa dikti; buz gibi, ihtiyaçlarımız kadar derin bir çaresizlik girdabına yuvarlandığını hissetti. Başlarına gelen şeye ilişkin bin tane neden bulabilirdi (tabii melun Gangster'den başlayarak), ama şu anda önemli olan tek şey, bunun başlarına gelmiş olduğu gerçeğiydi. Giderek

büyüyen karanlıkta, tek başına, elinde bir isim, bir adres ya da Palacio'da görevli bir akraba olmaksızın, öylece dururken öne arkaya sallandı, az kaldı yere yığılıyordu; onu demir attığı yerden ayırmalarına, bir çocuk gibi taşımalarına, inancının aydınlık resifinden ayrı düşmüş, karanlık derinliklerde boy atmış, karman çorman bir yosun salkımı gibi taşımalarına göz yumdu. Öte yandan, bir yardım elinin uzandığını, bunun kimin eli olduğunu ayrımsaması da, yine bu acılı, bunalımlı dakikalarda oldu. Myotís Altagracia Toribio Cabral. Güney'in en Kudretlilerinden biri. *Onu sen kurtarmalısın,* dedi kocasının ruhu, *yoksa kimse kurtarmaz.*

La Inca bir silkelenişte bezginliğinden kurtuldu ve onun gibi yetişmiş kadınların çoğunun yapacağı şeyi yaptı. Altagracia Bakiresi'nin portresinin karşısına konuşlandı, duaya başladı. Biz postmodern Plátano'lar, yaşlılarımızın dindarlığını, Katolik ibadetini geçmiş kuşaklara, atalara mal edip demode, ilerlemeye engel, utanç verici bir alışkanlık olarak küçümseme eğilimindeyiz, oysa bu yürekten yakarış, bu vecit hali işte tam da böylesi anlarda, yani bütün umutlar tükendiğinde, son yaklaştığında gelip tahta kurulur.

Size şu kadarını söyleyeyim, Gerçek İmanlılar: Dominik dindarlık tarihinde, böyle bir dua faslı görülmedi. Tespihler La Inca'nın parmaklarının arasından, talihi kör giden bir balıkçının ellerinde uçuşan, incecik oltalar gibi kaymaktaydı. Ve daha Yüce! Yüce! Yüce! demesine kalmadan, çevresi bir kadın sürüsü tarafından sarılmıştı bile; genç, yaşlı, ateşli, mansa [uyuşuk], ciddi, alegre [şen şakrak], hatta düne kadar kıza dünyayı dar eden, ona fahişe diyen kadınlar; davet beklemeden çıkıp gelmiş, duaya katılmışlardı, hem de öyle fısıltılarla filan değil. Dorca oradaydı, dişçinin karısı da öyle, ve daha pek çokları. Göz açıp kapayıncaya kadar imanlılarla tıka basa dolan oda öyle yoğun, öyle elle tutulur bir ruhsallıkla zonk-

luyordu ki, Şeytan'ın bile o günden sonra, Güney'e aylarca adım atamadığı söylendi. La Inca farkında değildi. O an bir kasırga bütün kenti önüne katıp götürseydi de, kadının dikkatini dağıtamazdı. Yüz damarları şişmiş, boyun kirişleri gerilmiş; kan kulaklarında kükrüyor. Kendini misyonuna kaptırmış, bütünüyle adamıştı: Kızı cehennemden çekip alacak, geri getirecekti. İşin doğrusu, La Inca'nın temposu öyle gazap dolu, öyle amansızdı ki, kadınlar arasında *shetaat*'a (ruhsal tükeniş, cerzebe) kapılıp yere yığılanlar bile oldu; bunlar Todopoderoso'nun ilahi soluğunu bir daha da enselerinde hissedemediler. Hatta bir kadın, doğruyu yanlıştan ayırma yetisini yitirdi, birkaç yıl sonra da Balaguer'in yardımcı şeflerinden biri oldu. Gece bittiğinde, özgün halkadan yalnızca üç kişi kalmıştı: La Inca elbette, dostu ve komşusu (sığilleri tedavi edebildiği, sırf bakarak bir yumurtanın cinsiyetini belirleyebildiği söylenen) Momóna, bir de yedi yaşında, gözüpek bir kız; bir erkek gibi uluorta sümkürme huyu kızın dindarlığını, Tanrı'ya olan hürmetini hep gölgelemişti – şu âna kadar.

Bitap düşünceye kadar dua ettiler, hatta onun da ötesine, şu etin öldüğü ve yeniden dirildiği, her şeyin acıya kestiği, ışıltılı yere ulaşıncaya kadar yakardılar; sonunda, tam La Inca ruhunun çözüldüğünü, onu toprağa bağlayan raptiyelerden kurtulduğunu hissetmeye başlamıştı ki, tam çember dağılmaya başlamıştı ki...

SEÇİM VE SONUÇLARI

Çok hızlı gidiyorlardı. O günlerde kentler henüz metaztaz yapıp canavarlaşmamış, dumanı tüten, üst üste yığılan, sarmaşık filizi misali kulübelerle birbirlerini tehdit etmeye başlamamıştı; o günlerde kentlerin sınırları tam Corbuse'e la-

yık bir rüyaydı; şehir, yerleşim bölgesi birden, bıçakla kesilmişçesine biterdi; bir an yirminci yüzyılın (şey, Üçüncü Dünya'nın yirminci yüzyılının) göbeğindeyken, bir an sonra kendinizi 180 yıl geride, peş peşe akıp giden şekerkamışı tarlalarında bulurdunuz. Her iki durum arasındaki geçişi, zaman makinası denen şu zımbırtı sağlıyordu sanki. Duyumlarıma göre, o gece dolunay varmış; gökyüzünden yağan ışık, okaliptusların yapraklarını ışın sikkelerine dönüştürüyormuş.

Dışarıdaki dünya böylesine güzelken, arabanın içi...

Beli'yi sürekli yumrukluyorlardı; şişmiş sağ gözü habis bir yarıktı, sağ göğsü öyle akılalmaz bir biçimde şişmişti ki, her an patlayacakmış gibiydi, dudağı yarılmıştı, çenesinde de bir sorun olmalı ki ani, dayanılmaz bir acı dalgasına maruz kalmadan yutkunamıyordu. Her darbede çığlık attı, ama hiç ağlamadı, entiendes? [anlıyor musunuz?] Hırsı, metaneti beni afallatıyor. Adamlara o zevki tattırmayacaktı. Müthiş bir korku içindeydi, hani çekilmiş bir tabancanın, gecenin bir vakti uyanıp tepende bir adam bulmanın mide bulandırıcı, kan dondurucu korkusu. İşte böylesi bir dehşet, ama yine de, korkusunu açık etmiyordu. Bu adamlardan nasıl da nefret ediyordu. Onlardan hayatı boyunca nefret edecek, asla, asla bağışlamayacak, her hatırlayışında içine bir öfke kasırgasının dolmasını engelleyemeyecekti. Başkası olsa, yüzünü darbelerden sakınırdı, ama Beli yüzünü onlara sundu. Yumruklar inerken, o dizlerini kırdı, karnını korudu. Geçecek, atlatacaksın, diye fısıldadı, parçalanmış dudaklarının arasından. Sağ salim atlatacaksın.

Dios mío [Yüce Tanrım].

Arabayı yolun kenarına çektiler, onu kamışların arasına götürdüler. Çevrelerindeki kamışların kükremesi doruğa çıkıncaya kadar ilerlediler; sanki bir fırtınanın ortasındaydılar. Kızımız yüzüne dökülen saçlardan kurtulmak için başını sa-

ğa sola sallıyordu; düşünebildiği tek şey, minik, zavallı oğluydu; ağlamaya başlamasının tek nedeni de buydu zaten.

Daha cüsseli olan domuz, ortağına bir cop uzattı.

Hadi, acele et.

Hayır, dedi Beli.

Nasıl sağ kalabildi, hiç bilemeyeceğim. Onu bir köleymiş gibi dövdüler. Bir köpekmiş gibi. İzninizle, uygulanan şiddeti geçiyor, sadece hasar raporu veriyorum: köprücükkemiğiyle lades tutuşulmuş; sağ pazı kemiği, üç yerden kırık (o kolu eski gücüne bir daha hiç kavuşamadı); beş kaburga, kırık; sol böbrek, ezilmiş; karaciğer, zedelenmiş; sağ akciğer, sönmüş; ön dişler, dökülmüş. Toplam 167 maddelik bir hasar tutanağı; kafası fil-adam boyutlarında şişmiş olabilirdi, ama kafatasını bu orospu çocuklarının elinden kurtarabilmiş olması bir mucizeydi. Bir-iki tecavüze vakit kalmış mıydı? Bence kaldı, ama asla öğrenemeyeceğiz, çünkü Beli bundan hiç söz etmezdi. Uzun lafın kısası, dilin tükendiği, umudun tükendiği andı bu. İnsanı ortasından ikiye ayıran, tam anlamıyla parçalayan dayaklardandı.

Araba yolculuğunun neredeyse tamamında, hatta o vahşetin ilk kıtalarında, Gangster'in onu kurtaracağına, bir elinde silah bir elinde kurtuluş fermanı, karanlıktan fırlayacağına ilişkin aptalca umudunu sürdürdü. Yardım filan gelmeyeceği iyice anlaşılınca da, anlık bir baygınlık sırasında, hayaller gördü; adam onu hastanede ziyarete geliyor, oracıkta evleniyorlar, adam takım elbiseli, kendisi alçılar içinde; ama sonra, pazı kemiği mide bulandırıcı bir çatırtıyla kırılırken, bunun da *ple pla* [safsata, boş hayal] olduğu ortaya çıktı; şimdi derleyebildikleri yalnızca dayanılmaz bir ıstırapla budalalığının acısıydı. Yine bir şuur kaybı ânında, adamı o motosikletle çekip giderken gördü, dur, bekle diye haykırırken göğsündeki sıkışmayı duyumsadı. Kısacık bir an, La Inca'yı odasında dua

ederken gördü (şimdi aralarında uzanan sessizlik, aşktan bile güçlüydü) ve giderek tükenen gücünün alacakaranlığında, uçurum derinliğinde bir yalnızlık açıldı; ölümden de mutlak bir yalnızlık, hafızayı, bütün geçmişi fesheden bir yalnızlık, kendi adına bile sahip olamayan bir çocuğun yalnızlığı. İşte böylesi bir yalıtılmışlığa doğru kaymaktaydı, bundan böyle orada yaşayacaktı; sonsuza dek, tek başına, kara, fea, bir değnekle toza bir şeyler çiziktirerek, bu kargacık burgacık işaretler aslında harfler, sözcükler, isimlermiş gibi yaparak.

Evet, hiç umut kalmamıştı, ama sonra, Gerçek İmanlılar, sanki bizzat ataların elinden çıkmışa benzeyen bir mucize. Tam kızımız ufukta yitip gitmeye hazırlanırken, tam silinişin, yok oluşun soğuğu bacaklarına tırmanmaya koyulduğunda, içinde son bir direnç haznesi buldu: şu ünlü Cabral sihri – artık onu ateşlemek, harekete geçirmek için yapması gereken tek şey, bir kez daha oyuna getirildiğini, bir kez daha *oynandığını* ayrımsamaktı; Gangster tarafından, Santo Domingo tarafından, kendi kof ihtiyaçları tarafından. *Kara Şövalyenin Dönüşü*'ndeki, Coldbringer'i sağ salim atlatmak için, koskoca bir ormandaki fotonik enerjiyi boşaltan Superman gibi, bizim Beli de hayatta kalma enerjisini kendi öfkesinden damıttı. Bir başka deyişle, coraje'si [yüreklilik, öfke] onun hayatını kurtardı.

İçinde yanan beyaz bir ışık gibi. Doğan bir güneş gibi.

Azmış kudurmuş ayışığında kendine geldi. Kırık şekerkamışlarının üzerinde, kırık bir kız.

Ağrımayan hiçbir yeri yok, ama yaşıyor. Sağ.

Şimdi öykümüzün en tuhaf bölümüne geldik. Bundan sonrakiler Beli'nin enkaza dönüşmüş hayal gücünün uydurması mı ya da bambaşka bir şey mi, söyleyemem. Gözlemcinizin bile suskunluk anları var; boş, beyaz sayfaları. Kaynak

Duvarı'nı aşmaya cüret edebilen şeylerin sayısı çok az. Ancak gerçek ne olursa olsun, şunu unutmayın: Dominikliler Karayiplidir, dolayısıyla da aşırı, uçuk fenomenlere karşı olağanüstü bir hoşgörüleri vardır. Aksi halde, bütün o atlattıklarımızı nasıl atlatırdık? Velhasıl, Beli yaşamla ölüm arasında kanat çırparken, yanı başında bir yaratık belirdi; altın kaplan gözleri ve simsiyah postu olmasaydı, sevimli bir firavunfaresi sanılabilirdi. Cinsine göre hayli iriydi; küçük, duyarlı pençelerini kızın göğsüne dayadı, başını eğip yüzüne baktı.

Kalkmak zorundasın.

Bebeğim, diye hıçkırdı Beli. Mi hijo precioso. [Benim kıymetli, biricik oğlum.]

Hypatía, bebeğin öldü.

Yo, hayır, hayır, hayır.

Yaratık onun sağlam kolunu çekiştirdi. *Hemen şimdi ayağa kalkmalısın, yoksa oğlunu da kızını da doğuramazsın.*

Ne oğlu? diye inledi Beli. Hangi kızı?

Doğmayı bekleyenler.

Zifiri karanlıktı, altına kıvrılmış bacakları bir pus perdesi gibi titriyordu.

Beni takip et.

Yaratık kamışların arasına daldı, ıslak gözlerini kırpıştıran Beli, çıkış yolu hakkında en küçük bir fikri olmadığını anladı. Kimileriniz bilir, şekerkamışı tarlaları kesinlikle anasını sattığım bir şaka değildir, en zeki yetişkinler bile bu bitimsiz labirentte kaybolup gidebilir ve aylar sonra kemiklerden oluşan bir kabartma şeklinde ortaya çıkabilir. Neyse ki Beli, olanca umudunu da yitirmesine kalmadan, yaratığın sesini duydu. Dişi mahluk (sesinde kadınsı bir işve vardı çünkü) şarkı söylüyordu! Beli'nin tam çıkaramadığı bir aksanla; belki Venezuela, belki de Kolombiya vurgusuydu. *Sueño, sueño, sueño, como tú te llamas.* [hayaller, hayaller, hayaller, tıpkı adın gi-

bi]. Sallanarak doğruldu, bir kamışa tutundu, hamağa tutunan asırlık bir ihtiyar gibi, düştü düşecek, soluk soluğa, ilk adımını attı; uzun bir baş dönmesi, göz kararması nöbetiyle kısa bir mücadele, sonra ikinci adım. Son derece rizikolu bir ilerleyişti, çünkü yere yığılırsa bir daha kalkamayacağını çok iyi biliyordu. Ara ara, yaratığın, kamışların arasından parlayıveren kaplan gözlerini görüyordu. *Yo me llamo sueño de la madrugada.* [Bana şafağın sesi derler.] Kamışlar Beli'yi bırakmak istemiyordu, elbette; avuçlarını kamçılıyor, böğrüne batıyor, baldırlarına pençe atıyordu; o baygın, iğrenç kokularıyla kızın genzini tıkıyorlardı.

Ne zaman yere yığılacağını hissetse, hemen vaat edilen geleceğine -vaat edilen çocuklarının yüzlerine- odaklandı, devam etmek için gereksindiği gücü buldu. Metanetten, umuttan, nefretten, mağlup edilemez yüreğinden çekip aldığı, farklı farklı pistonlar onu yürüttü, ilerletti. Sonunda, hepsinin iflas ettiği, tehlikeli bir biçimde sendelemeye, yüzüstü yere çakılmak üzere olan bir boksör gibi öne doğru devrilmeye başladığı an, sağlam kolunu uzattı ve bir başka kamışa değil, hayat dolu, özgür dünyaya değdi. Parçalanmış, çıplak tabanlarının altındaki asfaltı hissetti, sonra da rüzgârı. Rüzgâr! Ancak bunun tadını yalnızca bir saniye çıkarabildi, çünkü aynı anda karanlıktan, korkunç bir kükremeyle, ışıksız bir kamyon fırladı. Ne hayat, diye düşündü, onca lucha'dan sonra [kavga dövüş, mücadele], köpek gibi bir kamyonun altında kalmak. Ama ezilmedi. Sürücü, daha sonra, karanlığın içinde ürkütücü parlaklıkta kehribar gözleri olan, kaplan-benzeri bir şey gördüğüne yeminler eden adam frene asıldı ve yalpalayan, kan revan içindeki, çıplak Beli'ye birkaç santim kala aracı durdurmayı başardı.

Şimdi dinleyin: Kamyonda bir *perico ripiao conjunta* grubu vardı, Ocoa'da çaldıkları düğünden dönmekteydiler. Ge-

ri vitese takıp oradan derhal tüymemek için, içlerindeki bütün cesareti, yiğitliği seferber etmeleri gerekti. Haykırışlar, Bu bir baká, yo bir ciguapa, hayır, bir Haitili, çığlıkları, grubun lideri de olan solist tarafından susturuldu: Bu bir kız! Orkestra üyeleri Beli'yi çalgılarının yanına yatırdılar, chacabana'larıyla kundakladılar, hem radyatör hem de *klerin*'i inceltmek için bulundurdukları suyla yüzünü yıkadılar. Etrafına çömelip ona baktılar; dudaklarını kemiriyor, titreyen elleriyle cılız saçlarını sıvazlıyorlardı.

Başına ne gelmiş dersiniz?

Bence saldırıya uğramış.

Bir aslan tarafından, diye atıldı sürücü.

Belki de bir arabadan düştü.

Bana arabanın *altına* düşmüş gibi geliyor.

Trujillo, diye fısıldadı Beli.

Dehşetle irkilen müzisyenler bakıştılar.

Onu bırakmalıyız.

Gitarist de aynı fikirdeydi. Direnişçilerden olabilir. Polis onu aramızda bulursa, bizi de öldürür.

Aldığımız yere bırakalım, diye yalvardı sürücü. Bırakalım aslan başladığı işi bitirsin.

Sessizlik, sonra solist bir kibrit çaktı, havaya kaldırdı, o minicik ışık huzmesinde yüz hatları bulanık, ama bir kaplanın altın gözlerine sahip bir kadın belirdi. Onu bırakmayacağız, dedi şarkıcı, tuhaf bir Cibaeña vurgusuyla; Beli ancak o zaman kurtulduğunu anladı.[18]

---

18 Firavunfaresi, evrenin en hareketli, en hercai taneciklerinden ve en büyük gezginlerinden biridir. İnsanoğlunun peşinden, Afrika'dan ayrılır, Hindistan'daki uzun bir tatilin ardından gemiye atlayıp diğer Hindistan'a, yani Karayip'e geçer. Yazılı kayıtlardaki ilk ortaya çıkışından (İ.Ö. 675'te, Aşurbanipal'in babası Esarhaddon'a yollanmış, imzasız bir mektupta) bu yana, firavunfaresi, kraliyet arabalarının, zincirlerin ve hiyerarşilerin can düşmanı

Ada içinde veya dışında, hâlâ pek çok kişi, Beli'nin yediği yarı-ölümcül dayağı, Cabral Evi'nin gerçekten de üst seviyede bir fukú'nun kurbanı, Atreus Evi'nin* yerel karşılığı olduğunun tartışılmaz kanıtı sayıyor. Bir ömürde Trujillo'nun iki lio'suna [bela, musibet] birden uğramak başka hangi zıkkımın köküyle açıklanabilir ki? Ancak bu mantığı sorgulayan, Beli'nin kurtuluşunun bunun tam tersini kanıtladığını ileri sürenler de var. Eh, lanete uğrayanların, sonuçta, berbat bir yara-bere listesiyle bir kamış tarlasından sürünerek çıkıp, hem de gece yarısı, karşısında sevecen, halden anlayan müzisyenlerle dolu bir minibüs bulması, onlar tarafından hiç vakit yitirmeden, tıp camiasıyla hiç akla gelmeyecek bağlantıları bulunan bir "anneye" yetiştirilmesi, pek sık rastlanan bir durum değil doğrusu. Eğer bütün bu beklenmedik tesadüfler, diyor bu aklı başında tipler, bir şeye işaret ediyorsa, o da Beli'mizin Tanrı'nın sevgili kulu olduğudur.

İyi de, ya ölen oğul?

Her neyse, dünya yeterince acıyla dolu, başımıza bir de açıklama yerine lanetlere, beddualara yazılan zenciler çıkmasın.

La Inca'nın kesinlikle karşı çıkmayacağı bir sonuç. Beli'nin o kamışlıkta bir lanetle değil bizzat Tanrı'yla karşılaştığına, öldüğü güne kadar inandı.

Bir şeyle karşılaştım, diyordu Beli, temkinli bir tavırla.

---

olduğunu defalarca kanıtlamıştır. İnsan'ın müttefiki olduğuna inanılır. Çoğu Gözlemci, firavunfaresinin dünyamıza bir başka dünyadan geldiğinden kuşkulansa da, böylesi bir göçün gerçekleştiğine dair hiçbir kanıt bulunamadı.

* Kral Atreus, Pelops'la Hippodameia'nın oğlu, Thyestes'in kardeşi; destanlarda Atreusoğulları diye anılan Agamemnon'la Menelaos'un babası. Homeros destanlarında anlatılan, insanlık dışı eylem ve tüyler ürpertici facialarla öyküleri; Yunan mitosunun başlıca efsane çemberlerinden biri olan trajedi. (ç.n.)

YAŞAYANLARIN ARASINA DÖNÜŞ

Gitti geldi, inanın, ta beşinci güne kadar. Sonunda bilincine kavuşması, *çığlık çığlığa haykırarak* oldu. Kolları, tam dirsekten bileğitaşıyla kesilmiş gibiydi, kafasına cayır cayır yanan bakır bir kasnak geçirilmişti, ciğeri patlamış bir *pinata*'ydı* – Jesú Cristo! Kendine gelir gelmez ağlamaya başladı, ama geçen haftanın yarısını, Baní'nin en iyi iki hekiminin bakımında geçirdiğini, gizlice tedavi edildiğini bilmiyordu; La Inca'nın dostu ve iliklerine kadar Trujillo-karşıtı olan doktorlar kızımızın kolunu yerine oturttular, alçıya aldılar, kafatasındaki korkutucu yarıkları diktiler (toplam altmış dikiş), yaralarına bir orduyu dezenfekte edecek bollukta antiseptik uyguladılar, morfin ve tetanos iğneleri yaptılar. Kaygı dolu pek çok gece geçirildi, ama göründüğü kadarıyla işin en kötü kısmı atlatılmıştı. Hekimler, La Inca'nın İncil grubunun da manevi desteğiyle bir mucize gerçekleştirmiş, geriye yalnızca toparlanma süreci kalmıştı. (Bu kadar güçlü olması büyük şans, dediler, stetoskoplarını toplarken. Tanrı'nın Eli üzerindeydi, diye onayladı baş duacılar, İncil'lerini kaldırırken.) Ancak Beli kendini hiç de Tanrı'nın sevgili kuluymuş gibi hissetmiyordu. Birkaç dakikalık histerik ağlama nöbetinin ardından, kendini yatağın, yaşamın gerçeğine yeniden ayarladıktan sonra, La Inca'nın adını böğürdü.

Velinimet'in sesi, yatağın hemen yan tarafından geldi: Konuşma. Kurtarıcı'na şükretmek dışında, hiçbir şey söyleme.

Mamá, diye haykırdı Beli. *Mamá*! Bebé'mi öldürdüler, beni öldürmeye çalıştılar...

Ve başaramadılar, dedi La Inca. Gerçi ellerinden geleni yaptılar tabii. Elini kızın alnına koydu.

---

* Tavana asılan, içi konfetilerle, şekerlemelerle dolu kavanoz ya da testi; eğlence olsun diye, gözü bağlananlar bir sopayla onu kırmaya çalışır. (ç.n.)

Şimdi susma zamanı. Kıpırdamadan yatma zamanı.

O gece, ortaçağa yaraşır bir dayanıklılık sınavıydı. Beli usul usul gözyaşı dökmekle, onu yataktan fırlatabilecek, yaralarını yeniden açabilecek şiddette rabia [aşırı hiddet, öfkeden kudurma] krizleri arasında gidip geldi. Cin çarpmış meczup bir kadın gibi, kendini şilteye gömdü, bir tahta parçası gibi kaskatı kesildi, sağlam koluyla havayı dövdü, bacaklarını çırptı, tükürdü, küfretti. Çığlıkları -sönmüş ciğerine, kırık kaburgalarına karşın- feryatları göğü tuttu. *Mamá, me mataron a mi hijo. Estoy sola, estoy sola.* [Anne, oğlumu öldürdüm ben. Yalnızım, çok yalnızım.]

La Inca onun üstüne eğildi. Sola? [Yalnız mı?] Gangster'ini aramamı ister misin?

Hayır, diye fısıldadı Beli.

La Inca onu yukarıdan dik dik süzdü. Ben de olsam aramazdım zaten.

O gece Beli uçsuz bucaksız bir yalnızlık okyanusunda sürüklendi, umutsuzluk kasırgalarıyla boğuştu, kısa, kesik uykularının birinde, gerçekten ve mutlak bir biçimde öldüğünü, bebeğiyle aynı tabuta konduğunu gördü; sonra tam anlamıyla uyandı, günün aydınlandığını, sokakta daha önce hiç tanık olmadığı şiddette bir matemin sürüp gitmekte olduğunu, bizzat insanlığın yarılan ruhundan fışkırıyormuşa benzeyen, karman çorman ağıtların, feryatların yükseldiğini duydu. Bütün gezegen için yakılan bir cenaze ağıtı.

Mamá, diye soludu, ***mamá.***

Mamá!

Sakin ol, muchacha.

Mamá, bu benim için mi? Ölüyor muyum? Dime, mamá. [söyle bana].

Ay, hija, saçmalama. La Inca sakar, beceriksiz ellerle kızı sardı, kulağına eğildi: Trujillo için.

Vurmuşlar, diye fısıldadı. Senin kaçırıldığın gece.
Henüz kimse bir şey bilmiyor. Öldüğü dışında, yani.[19]

LA INCA ÇÖKÜŞTE

Hepsi doğru, hemşehrilerim. La Inca duanın mantıkla açıklanamayacak, esrarlı gücüyle kızın hayatını kurtarmış, Cabral aile fukú'sunu dört dörtlük bir zafa'yla alt etmişti (peki ama, ne pahasına?). Mahallede kime sorsanız, kızın ülke-

19 Dediklerine göre, o gece, bizimki yine kıç peşindeymiş. Eh, bunda şaşacak ne var? Son nefesine kadar, dört dörtlük bir göt-okrat. Belki de o son gece, Bel Air'inin arka koltuğuna yayılmış olan El Jefe'nin aklında bir tek, onu Estancia Fundacion'da bekleyen piliç vardı. Belki de başka bir şey düşünüyordu. Kim bilebilir? Her neyse: İçi tıka basa, ABD destekli, üst seviyeden suikastçıyla dolu, siyah bir Chevrolet son sürat, Ölüm'ün kendisiymişçesine yaklaşıyor, kent sınırına, sokak lambalarının bittiği noktaya (Santa Domingo'da modernlik gerçekten de sınırlıydı) varmak üzere olan arabaya yetişiyor; ileride, karanlıkta, on yedi ay önce bir başka gencin suikast girişiminde bulunduğu, sığır pazarı seçilmekte. El Jefe şoförü Zacarias'tan radyoyu açmasını istiyor, ama tam o sırada -ne kadar da uygun- bir şiir okunmakta, bunun üzerine radyo kapatılıyor. Belki de şiir ona Galíndez'i anımsattı.

Belki de anımsatmadı.

Siyah Chevy uzunları yakıp söndürüyor, geçme izni istiyor, onu Gizli Polis sanan Zacarias da rahatça sollasın diye yavaşlıyor; iki araba yan yana gelince, Antonio de la Maza'nın elindeki escopeta [av tüfeği] patlıyor (Maza'nın erkek kardeşi -sürpriz, sürpriz- Galíndez cinayetine kılıf uydurulurken öldürülmüştü – bu da bize, inek öldürürken çok dikkatli olmamız gerektiğini gösteriyor, peşinize kimin düşeceğini asla bilemezsiniz çünkü). Bunun üzerine (efsaneye göre) El Jefe bir çığlık atıyor: Coño, me hirireron! İkinci kurşun Zacarías'ın omzuna isabet ediyor, adam acıdan ve şaşkınlıktan frene asılıyor. İşte, ünlü diyalog burada başlıyor: Silahları çıkar, diyor patronu. Vamos a pelear [Hadi, vuruşalım]. Hayır, Jefe, diyor Zacarías, son mucho [çok kalabalıklar]; bunun üzerine El Jefe yineliyor: Vamos a pelear. Zacarias'a arabayı çevirip güvenli başkente dönmesini emredebilirdi, onun yerine Tony Montana [Tony Montana: *Scarface* filminde,

den kaçışının hemen ardından La Inca'nın güçten düşmeye başladığını söyleyecektir – yüzüğün cazibesine kapılan Galadriel gibi.* Kimileri nedenini, Beli konusundaki hüsranına, kimileri de ancak Herkül'ün altından kalkabileceği o dua gecesine yoruyor. Hangisini seçerseniz seçin, Beli'nin gidişinden kısa bir süre sonra La Inca'nın saçlarının apak kesildiğini kimse yadsıyamaz; Lola onunla yaşamaya geldiğinde, büyükanne artık eskisi gibi Yüce Güç değildi. Evet, kızın haya-

---

Al Pacino'nun canlandırdığı hırslı, gözükara, saldırgan karakter. (ç.n.)] gibi davranıyor. Delik deşik Bel Air'den sendeleyerek iniyor, elinde bir 38'lik. Gerisi, malum. Bu bir film olsaydı, onu John Woo tarzı ağır çekimle çekerdiniz. Üzerine yirmi yedi kez ateş açılıyor -tam bir Dominikli sayı- ve tam dört yüz noktadan yara alıyor; Rafael Leónidas Trujillo Molina'nın bu ölümcül yaralarla, doğduğu yere, San Cristóbal'a doğru iki adım attığı söyleniyor, çünkü hepimiz biliriz ki, ister iyi olsun isterse kötü, bütün çocuklar sonunda evlerinin yolunu bulur; ama sonra, aklı başına gelmiş olmalı ki, geriye, sevgili başkentine doğru dönüyor ve son kez yere düşüyor. Zacarías yolun kenarındaki otların üzerinde, kafatasının yan tarafında koca bir Magnum 357 deliğiyle yatmakta; mucizeler mucizesi, sağ kurtulacak ve ajustamiento'nun [infaz] öyküsünü anlatacak. Muhtemelen zavallı, merhum, oyuna getirilmiş kardeşini düşünmekte olan Maza, Trujillo'nun 38'liğini elinden alıyor, tam yüzüne ateş ediyor ve şu ünlü sözlerini söylüyor: "Éste Guaraguao ya no comerá mas pollito." [Bu Guaraguao, artık bir tane daha piliç yiyemeyecek. (Guaraguao: Taino'ların kullandığı, açılımı "Kızıl Kuyruklu Şahin" olan, "burnu büyük, mağrur" anlamında kullanılan sözcük. – ç.n.)] Sonra, suikastçılar El Jefe'nin cesedini kaldırıp tıkıyorlar – nereye mi? Arabanın bagajına, elbette.

İşte, Bok Surat'ın sonu. İşte, Trujillo Dönemi'nin sonu (kısmen).

Yolun kıvrımına, yaylım ateşine tutulduğu noktaya gittim. Anlatmaya değecek pek bir şey yok, bir tek, karşıdan karşıya geçerken, her seferinde kıçımdan ayrılmayan şu Hainalı guagua [velet] hariç. Duyduğuma göre, dönemeçli yolun o düz kısmı, bir süre, El Jefe'yi en çok kaygılandıran tiplerin uğrak yeri olmuş: maricone'lerin.

* Tolkien'in "Yüzüklerin Efendisi" adlı eserinde, *Orta Dünya*'da bir elf soylusu; kraliçe değildir ama kraliyet soyundan gelir ve kendisine Işığın Hanımı, Ormanın Hanımı, vb. olarak hitap edilir. (ç.n.)

tını kurtarmıştı, tamam, ama sonuç? Kız büyük bir tehlike altındaydı. *Kral'ın Dönüşü*'nün sonunda, Sauron'un iblisi "müthiş bir rụzgâr" tarafından yakalanır ve kahramanlarımız üzerinde kalıcı bir hasar bırakmaksızın, güzelce "uçurulur";[20] oysa Trujillo fazla güçlü, fazla zehirli bir radyasyondu, öyle kolayca dağılıp gitmesi söz konusu değildi. Ölümünden sonra bile iblisliği *oyalandı*. El Jefe'nin yirmi yedi kurşunla bien pegao [sarmaş dolaş] dans etmesinin üzerinden birkaç saat geçmişti ki, yardakçıları amok koşusuna çıktı – adamın son arzusunu yerine getirmek, öcünü almak için. Ada'ya muazzam bir karanlık çöktü; Fidel ayaklanmasından sonra üçüncü kez, insanlar Trujillo'nun oğlu Ramfis tarafından toplu halde, yaka paça toplandı, önemlice bir kısmı da, oğulmuş, babaymış ayırt edilmeksizin, akla gelebilecek en aşağılık yöntemlerle kurban edildi; Trujillo'ya azgın, sefih bir terör cümbüşüne dönüşen bir cenaze töreni düzenlenmiş oldu. La Inca gibi, gizemli eş-dost halkasıyla Bani'de kendi özel Lothlòrien'ini oluşturmuş, güçlü, nüfuzlu bir kadın bile, kızı Göz'den gelecek apaçık bir saldırıdan koruyamayacağını anlamıştı. Katilleri geri dönüp başladıkları işi bitirmekten ne alıkoyabilirdi ki? Dünyaca ünlü Mirabal Kardeşler'i[21] öldürenlerin elinden, onun zavallı yetim negrita'sını kim alabilirdi? La Inca tehlikeyi elle dokunurcasına yakınında, yanı ba-

20 "Ve Kaptanlar gözlerini güneye, Mordor Ülkesi'ne diktiğinde, onlara, kapkara bulut kefeninde devasa bir gölge yükseliyormuş gibi geldi, içine nüfuz edilemez, şimşek-taçlı, bütün gökyüzünü dolduran bir gölge. Olanca haşmetiyle dünyanın tepesine dikilmişti ve uçsuz bucaksız, tehditkâr elini onlara doğru uzatmıştı; korkunç ama kudretsizdi, çünkü gölge onlara doğru eğildiği an, sert, çok güçlü bir rüzgâr onu yakaladı, önüne katıp götürdü; sonra bir sessizlik çöktü."

21 Mirabal Kardeşler nerede öldürülmüştü, peki? Bir şekerkamışı tarlasında, elbette. Sonra cesetleri bir arabaya konmuş, trafik kazası süsü verilmişti. Bir taşla iki kuş!

şında hissediyordu. Ve belki de son dua maratonunun gerginliğinden, ne zaman kıza baksa, hemen omuz başında dikilen, kapkara bir gölge gördüğüne yeminler ediyordu; daha iyi görebilmek için gözlerini kıstığı an, karaltı ortadan yok olmaktaydı. Pençesini onun yüreğine geçirmiş, karanlık, iğrenç bir gölgeydi. Giderek de büyüyordu sanki.

La Inca derhal *bir şeyler* yapmak zorundaydı; böylece, daha sahnelediği Kutsal Meryem oyununun yorgunluğunu atamadan, bir kez daha duaya çöktü, atalarını ve Jesú Cristo'yu yardıma çağırdı. O da yetmedi, kararlılığını, adanmışlığını vurgulamak için oruca da başladı. Rahibe Abigail kesildi. Günde bir portakaldan başka şey yemedi, sudan başka şey içmedi. Yaptığı o son, külliyetli dindarlık harcamasından sonra, ruhu tam bir şahlanma halindeydi. Onu nasıl yatıştıracağını bilemiyordu. Zihni bir firavunfaresininki gibi olsa da, son tahlilde, dünyevi, maddeci bir kadın değildi. Dostlarına danıştı, Beli'yi campo'ya [taşra, kırsal yöre] yollamasını önerdiler. Orada güvende olurdu. Rahibiyle konuştu. Onun için dua etmelisin.

Üçüncü gün, yanıtı buldu. Rüyasında, merhum kocasıyla birlikte, adamın boğulduğu kumsaldaydılar. Her yaz olduğu gibi, kocası yine kapkaraydı.

Onu buradan göndermelisin.

Ama campo'da onu hemen bulurlar.

Onu Nueva York'a yolla. Kesinlikle eminim, tek yol bu.

Sonra gururla ilerledi, suya girdi, La Inca onu çağırmaya çalıştı, Lütfen, geri dön, ama adam onu dinlemedi.

Öteki dünyadan gelen tavsiye, tartılamayacak kadar korkunçtu. Kuzey'e göçmek! Nueva York'a; öylesine yabancı bir kent ki, şöyle bir ziyaret etmeyi bile La Inca'nın yumurtalıkları bir türlü yememişti. Kızı buradan yollarsa, hem onu hem de Düşüş'ün yaralarını sağaltmayı, Cabral Evi'ni yeniden di-

riltmeyi hedefleyen yüce davasını ebediyen yitirmiş olurdu. Ayrıca o Yanki'lerin arasında kızın başına kimbilir neler gelirdi? La Inca'nın zihnindeki ABD, üç aşağı beş yukarı, gangsterler, puta'lar ve beş para etmezlerin istilasındaki bir ülkeydi. Şehirleri makinelerle, fabrikalarla kaynayan, Santo Domingo'nun sıcağı kadar baskın bir sinvergüenceria'yla [yüzsüzlük, küstahlık] dolup taşan, sürekli duman püskürten bir canavar; demir ayakkabılı bir cuco [kırkayak]; ışıksız gözlerinde buza gömülü madeni paranın ışıltılı vaadi. O uzun gecelerde La Inca kendi kendisiyle nasıl da güreşti! Yakup hangi tarafta, melek hangi taraftaydı? İyi ama, Trujillo hanedanının iktidarını sürdüreceği ne malumdu ki? El Jefe'nin büyücülere yaraşır, akıl almaz gücü daha şimdiden zayıflamaya başlamıştı, yerinde yeller esmesi yakındı. Söylentiler havada cigua [leylek] sürüleri gibi uçuşmaktaydı; Kübalıların işgale hazırlandığı, Amerikan donanmasının ufukta göründüğü söyleniyordu. Yarın ne olacağını kim bilebilirdi? Neden kalkıp biricik kızını uzaklara yollasın? Neden *aceleci* davransın?

La Inca kendini bir kez daha bir yol ayrımında bulmuştu; bu ikileme ilk kez, on altı yıl önce Beli'nin babası Trujillo'nun kudretine başkaldırdığı zaman düşmüştü. Eyleme mi geçmeli yoksa durup beklemeli mi?

Kararını veremiyor, yanıtı dualarda arıyordu – üç günlük bir oruç daha. Elvisler çıkıp gelmeseydi, işler nasıl gelişirdi acaba? Belki de Velinimetimiz, aynen Rahibe Abigail'in yaptığını yapardı. Neyse ki bir gün, evinin önünü süpürürken karşısında Elvis biraderleri buluverdi. Adın Myotís Toribio mu? Geriye taranmış, kabarık saçları, kara böceklerin sırtına benziyor. Uçuk renkli yazlık takımlara tıkıştırılmış Afrikalı kasları; ceketlerin altındaki sert, cilalı kılıflara sürtündükçe gıcırdayan tabancalar.

Kızınla konuşmak istiyoruz, diye hırıldadı Elvis Bir.

Hemen, diye ekledi Elvis İki.

Por supuesto, [elbette] dedi La Inca; evden çıktığında, elindeki satırı gören Elvisler geri çekildi, gülerek arabalarına bindi.

Elvis Bir: Geri döneceğiz, ihtiyar.

Elvis İki: Sözümüze güven.

Kimdi o? diye sordu Beli yattığı yerden; elleriyle olmayan karnını kavramıştı.

Hiç kimse, dedi La Inca satırı yatağın başucuna bırakırken.

Ertesi gece "hiç kimse" silahıyla evin ön kapısına temiz bir gözetleme deliği açtı.

Bunu izleyen birkaç geceyi, ana-kız yatağın altında geçirdiler; hafta sonuna doğru La Inca şöyle dedi: Başımıza ne gelirse gelsin, daima hatırla: Senin baban bir doktordu, bir *doktor*. Annen de bir hastabakıcıydı.

Ve sonunda, sözcükler ağızdan çıktı: Buradan gitmelisin.

Gitmek istiyorum. Buradan nefret ediyorum.

Kız artık topallayarak da olsa helaya kendi başına gidecek kadar güçlenmişti. Çok değişmişti. Gündüzleri camın önüne oturuyor, derin bir sessizliğe gömülüyordu, tıpkı La Inca'nın kocası boğulduktan sonra yaptığı gibi. Gülümsemiyordu, gülmüyordu, hiç kimseyle konuşmuyordu, arkadaşı Dorca'yla bile. Üzerine siyah bir zar inmişti; kahvenin üzerindeki kaymak tabakası gibi.

Anlamadın, hija. *Bu ülkeden* gitmelisin. Gitmezsen seni öldürecekler.

Beli güldü.

Ah, Beli dereyi görmeden paçayı sıvama: Yabancı ülkeler ya da diasporalar hakkında ne biliyorsun ki? Nueba Yol ya da ısıtması olmayan, ucuz, "eski usul" apartmanlar ya da kendilerine duydukları nefretten zihinleri kısa devre yapan çocuklar hakkında? *Göçmenlik* ne demektir, haberin var mı, Ma-

dam? Gülme, mi negrita, çünkü dünyan değişmek üzere. Tamamen. Evet: Dehşetli güzel olmak şöyledir, böyledir, vs. Ama yetmez. Bir de şunu dinle bakalım. Gülüyorsun çünkü ruhunun son zerresine kadar yağmalandın, çünkü sevdiğin adam sana neredeyse ölümüne ihanet etti, çünkü ilk oğlun ölü doğdu. Gülüyorsun, çünkü ön dişlerin yok ve bir daha asla gülümsememeye yemin ettin.

Daha farklı anlatmak isterdim, ama hepsi şurada, tam önümdeki kasette. Evet, La Inca sana ülkeden ayrılman gerektiğini söyledi, sen de kahkahalarla güldün.

Hepsi bu kadar.

CUMHURİYETİN SON GÜNLERİ

Son aylardan, ıstırabının ve ümitsizliğinin (bir de Gangster'in öldüğünü görme arzusunun) dışında pek bir şey anımsamayacaktı. Karanlığın pençesindeydi; günleri, yaşamın içinden süzülen bir gölge gibi geçirdi. Zorlanmadıkça evden dışarıya çıkmıyordu; La Inca'nın hep özlemini çektiği ilişki nihayet kurulmuştu, tek eksik, hiç konuşmamalarıydı. Söylenecek ne vardı ki? La Inca ölçülü, ılımlı bir dille kuzeye yapılacak yolculuktan söz ediyor, Beli ise irice bir parçasının gemiye binip çoktan yola çıktığını hissediyordu. Santo Domingo hızla gözden yitmekteydi. Ev, La Inca, ağzına attığı yuca [yiyecek, lokma] çoktan uzaklaşmıştı bile – şimdi tek mesele, dünyanın geri kalanının da onlara yetişmesini beklemekti. Kendini eski Beli'ye yalnızca bir kez yakın hissetti; Elvisleri mahallede arabayla sinsi sinsi dolanırken gördüğünde. Ölümcül bir dehşetle, avaz avaz haykırmak üzereydi ki, adamlar suratlarında pis bir sırıtışla gazlayıp gittiler. Yakında görüşeceğiz. Çok yakında. Geceleri şekerkamışı tarlasıyla, Yüzü Olma-

yan adamla ilintili karabasanlar görüyor, uyanınca La Inca'yı hemen yanı başında buluyordu. Sakin ol, hija. Sakinleş.

(Elvislere gelince: Onları durduran neydi? Artık Trujillo devrildiğine göre, cezalandırılma, eski günahların bedelini ödeme korkusu mu? Belki La Inca'nın nüfuzu. Belki de gelecekten geriye uzanan, üçüncü ve son kız evlâdı koruyan şu güç? Kimbilir?)

La Inca'nın o aylar boyunca, bir gece bile uyuduğunu sanmıyorum. Elindeki satırı nereye gitse bırakmadı. Kızımız da kolları sıvamıştı. Gondolin* düştüğünde, oturup Balrog'ların** kapıyı çalması beklenmezdi, biliyordu. Kıçını kaldırır, harekete geçerdin. O da öyle yaptı. Evraklar tamamlandı, rüşvetler dağıtıldı, izinler alındı. Başka zaman olsa, asla mümkün olamazdı, ama El Jefe ölmüş, Plátano Perdesi parçalanmış ve her tür kaçış kolaylaşmıştı. La Inca Beli'ye, El Bronx denen yerde, yanında kalacağı kadından gelen resimleri, mektupları verdi. Ama hiçbiri Beli'ye ulaşmadı. Resimlere bakmadı, mektupları okumadı; bu yüzden, Idlewild'a indiğinde kime bakınması gerektiğini bilemeyecekti. La pobrecita. [zavallıcık, biçare].

Tam "İyi Komşu" ile Trujillo Ailesi'nin artıkları arasındaki soğukluğun kırılma noktasına ulaştığı günlerde, Beli yargıcın karşısına çıkarıldı. Adam fazla soru soramasın, dili bağlansın diye, La Inca kızın ayakkabılarının içine ojas de mamòn [papaya yaprakları] koymuştu. Kızımız bütün duruşma boyunca öylece dikildi; dilsiz, dalgın. Bir hafta önce, Gangster'le ikisi nihayet bir araya gelebilmişti. Başkentin, Çino'ların işlettiği, Luis Díaz'ın şu ünlü şarkısına konu olan, ilk aşk

---

* Tolkien'in eserlerinde, elflerin gizli şehri. (ç.n.)

** Yine Tolkien'in, *Orta Dünya* fantezi anlatılarındaki uzun boylu, tehditkâr, insansı canlılar; ateşe, karanlığa ve gölgeye bürünüp gizlenme yetenekleri vardır. (ç.n.)

motellerinin birinde buluştular. Beli'nin hayalini kurduğu kavuşma değildi. Ay, mi pobre negrita, diye inledi adam, onun saçlarını okşarken. Bir zamanlar şimşeklerin çaktığı yerde şimdi, düz saçları sıvazlayan tombul parmaklar vardı. İhanete uğradık, sen ve ben. Berbat bir oyuna getirildik! Kız ölen bebekten konuşmak istediyse de, adam bir bilek hareketiyle minik hayaleti uzaklaştırıverdi; eğildi, kızın devasa göğüslerini kocaman bir zırha benzeyen sutyenden kurtarmaya girişti. Başkasını yaparız, diye söz verdi. Benim iki çocuğum olacak, dedi Beli sakince. Erkek güldü. Elli tane yaparız.

Gangster'in kafasında hâlâ bir sürü şey vardı. Trujillato'nun yazgısı için, işgale hazırlandığına inandığı Kübalılar için kaygılanıyordu. Benim gibileri sözde mahkemelerde yargılayıp kurşuna diziyorlar. Che'nin peşine düşeceği ilk kişi ben olacağım.

Nueva York'a gitmeyi tasarlıyorum.

Erkeğin, Hayır, gitme, demesini, en azından "seninle geliyorum" demesini bekledi. Oysa adam kalkmış, El Jefe'nin bir işi için Nueba Yol'a yaptığı yolculuğu, oradaki Küba lokantasında yediği yengeçten nasıl hastalandığını anlatmaktaydı. Karısına değinmedi elbette, kız da sormadı. İşte bu canına okurdu. Daha sonra, adam gelmeye başlayınca kıza sımsıkı tutunmak istedi, ama Beli bir silkelenişte kendini kurtardı, o da kızın sırtının esmer, mahvolmuş düzlüğüne boşaldı.

Kara tahtadaki tebeşir gibi, diye takıldı Gangster.

On sekiz gün sonra, havalimanında Beli hâlâ onu düşünmekteydi.

Gitmek zorunda değilsin, dedi La Inca ansızın, kız tam pasaport kuyruğuna girmek üzereyken. Çok geç.

Gitmek istiyorum.

Hayatı boyunca mutlu olmaya çalışmıştı, ama Santo Domingo... LANET OLASI, KAHROLASI SANTO DOMİN-

GO onu engellemiş, attığı her adımda karşısına dikilmişti. Şeytan görsün yüzünü.

Böyle konuşma.

Bu ülkeyi bir daha görmek istemiyorum.

Yepyeni biri olacaktı, ant içiyordu. Bir katır ne kadar uzağa giderse gitsin, geriye asla bir at olarak dönemez diyenlere gösterecekti!

Böyle gitme. Al şu yolluğu. Dulce de coco [Hindistan cevizi tatlısı].

Pasaport kontrol kuyruğuna girince fırlatıp atacağı kavanozu kucağına aldı.

Beni unutma. La Inca ona sarıldı, öptü. Kim olduğunu hatırla. Sen Cabral ailesinin üçüncü ve son kızısın. Sen bir doktorla bir hemşirenin çocuğusun.

La Inca'nın son görüntüsü: var gücüyle el sallıyor, ağlıyor.

Kontrol noktasındaki bir sürü sorunun ve kibirli bir damga sağanağının ardından, geçmesine izin verildi. Sonra uçağa biniş, sağında oturan, dört parmağı yüzüklü, kibar, şık elemanın uçuş-öncesi muhabbet girişimini –Nereye gidiyorsun?– kestirip atış –Dönüşü-yok-istan'a– ve sonunda, motorun şarkısıyla titreyen, sarsılan uçağın kendini topraktan, yeryüzünden koparışı, dindarlıkla filan ilgisi olmayan Beli'nin gözlerini yumup onu koruması için Tanrı'ya yakarışı.

Zavallı Beli. Neredeyse son dakikaya kadar, Gangster'in çıkıp geleceğine, onu kurtaracağına inanmıştı. Özür dilerim, mi negrita, çok üzgünüm, senden hiç ayrılmamalıydım. (Kızımızın imdada yetişme hayalleri hâlâ cafcaflıydı.) Her yerde aranmıştı adamı: havalimanına gelirken yolda, pasaportlara bakan memurların yüzlerinde, hatta uçağa binerken; son olarak da, deli saçması bir an, adamın sırtında gıcır gıcır pilot üniformasıyla kokpitten fırlayacağını bile düşünmüştü: Seni kandırdım, değil mi? Fakat Gangster bir daha karşısına kanlı

canlı hiç çıkmadı; yalnızca rüyalarında. Uçakta başka hayalleri de oldu. Irmak olmayı bekleyen bir sürü dere. Onu görür gibiyim: Anneliğe, Oscar'la Lola'nın doğmasını isteyenlere, yani bizlere gereken anne'ye her an biraz daha yaklaşıyor.

On altı yaşında; teni zifiri siyahtan bir önceki karanlığın tonunda, günün son ışığına özgü, mürdümeriği moru; göğüsleri cildinin altına hapsolmuş bir çift günbatımı; fakat olanca gençliğine, güzelliğine karşın, yüzünde ancak yoğun, hudutsuz bir zevk bastırdığı zaman dağılabilen, ekşi, kuşkucu bir ifade var. Hayalleri kıt, cılız, çünkü bir hedefin, amacın itkisinden, hırsın çekme gücünden yoksun. En ateşli emeli? Bir erkek bulmak. Henüz bilmedikleri: Fabrikalardaki soğuk, ağır, kemik-sızlatan iş, Diasporanın yalnızlığı, tatiller sayılmazsa, yaşamak için bir daha Santo Domingo'ya hiç dönmeyeceği, kendi yüreği. Bilmediği başka şeyler de var: yanında oturan adamın, ileride kocası ve iki çocuğunun babası olacağı, iki yıl sonra da onu terk edeceği, kalbinin üçüncü ve son kez kırılacağı, bir daha asla âşık olmayacağı.

Uyandığında, rüyasında bazı ciego'ların [kör adam, dilenci] bir otobüse bindiğini, para dilendiğini görmekteydi; Yitik Günleri'nden kalma bir rüya. Yan koltuktaki guapo, hafifçe dirseğine dokundu.

Señorita, bunu kaçırmamalısınız.

Daha önce de gördüm, diye tersledi adamı. Sonra toparlandı, yatıştı, camdan dışarıya baktı.

Geceydi ve Nueva York ışıl ışıldı.

IV
DUYGUSAL EĞİTİM
1988 - 1992

Benimle başladı. Oscar'ın düşmesinden bir yıl önce, ben de kendi çapımda bir badire atlattım; Roxy'den eve yürüyerek dönerken, saldırıya uğradım. Şu New Brunswick üniversite kasabalarının birinde, yani. Bir grup içine ettiğim moreno tarafından. Saat sabahın ikisiydi ve ben hiçbir nedeni yokken Joyce Kilmer'daydım. Tek başıma ve yayan. Neden mi? Çünkü sert, dişliydim, köşebaşındaki genç hayta güruhunun arasından geçip gidebileceğimi düşündüm. Büyük hata. Elemanlardan birinin yüzündeki sırıtışı, batasıca ömrümün sonuna kadar hatırlayacağım. Yanağımda tertemiz bir saban izi açan (izi hâlâ taşıyorum) lise yüzüğünü de öyle. Gayet sıkı dövüştüğümü söyleyebilmek isterdim, ama bu kabadayılar

beni bir güzel harcadılar. Tam o sırada arabasıyla orospu çocuklarının önünden geçen örnek vatandaş olmasaydı, muhtemelen öldürürlerdi de. Yaşlı adam beni Robert Wood Johnson'a götürmek istedi, fakat sağlık sigortam yoktu, dahası, erkek kardeşimin lösemiden ölmesinden bu yana doktorlarla aram nanemollaydı, dolayısıyla üst üste yineledim: Yo, hayır, hayır. Salt *dayakla* kurtulduğumdan, kendimi gerçekten de iyi hissediyordum. Ertesi güne kadar; ertesi gün, kendimi çoktan öteki dünyayı boylamış gibi hissettim. Başım öyle kötü dönüyordu ki, her ayağa kalkışta kustum. Bağırsaklarım sanki sökülüp çıkarılmış, çekiçle dövülmüş, sonra da raptiyelerle yeniden tutturulmuştu. Durumum cidden kötüydü ve onca dostumun -bütün o büyük, muhteşem dostlarımınarasından bir tek canına yandığım Lola kalkıp geldi. Başıma geleni Melvin'den duymuş, anında yanıma koşmuştu. Hayatımda birini gördüğüme bu kadar sevindiğimi anımsamıyorum. O iri, masum dişleriyle Lola. Halimi görünce basbayağı, cidden *ağlayan* Lola.

Bana baktı, perişan kıçımı toparladı. Yemek pişirdi, evi temizledi, okuldan ders notlarımı aldı, ilaçlarımı getirdi, yıkanmama bile yardım etti. Bir başka deyişle, taşaklarımı yerine dikti; pek az kadın yapar bunu bir erkek için. Bana inanın. Ayakta güçlükle durabiliyordum, başım çatlayacakmış gibi ağrıyordu ve Lola sırtımı sabunladı; bütün o rezillikten en çok anımsadığım da bu zaten. Süngeri tutan eli, tenimde gezinen sünger. Bir sevgilim olmasına karşın, o berbat geceleri yanımda geçiren kişi, Lola oldu. Saçlarını tarar -bir, iki, üç kez- sonra o uzun gövdesiyle yatağa kıvrılırdı. Artık gece yürüyüşleri yok, tamam mı, Kung Fu?

Kolejde hiçbir şeyi önemsememen, takmaman gerekir -yapman gereken tek şey, gününü gün etmektir- ama ister inanın ister inanmayın, ben Lola'yı önemsedim. Önemsenmesi çok

kolay bir kızdı. Lola genelde takıldığım kızların tam zıddıydı: kancık neredeyse bir seksen boyundaydı; teta [meme] meta hak getire, teniyse en esmer ninenizden daha koyu. Bir bedende iki kız gibi; sıskanın sıskası üst kısım, bir çift Cadillac kalçayla ve huysuz bir merkeple evlenmiş. Kolejdeki bütün faaliyetlere önayak olan, toplantılara takım elbise giyen, hani beklediğinizden çok daha başarılı çıkan piliçlerden. Kızlar birliğinin başkanı, S.A.L.S.A.'nın başı, radikal feminist örgüt "Take Back the Night"ın başkan yardımcısı. Kusursuz bir kendinibeğenmiş İspanyolca konuşuyordu.

Birbirimizi ilk ders yılından beri tanıyorduk, ama yakınlaşmamız ikinci sınıfta, annesinin hastalığının nüksettiği dönemde oldu. Açılış cümlesi, Beni eve götür, Yunior, idi; bir hafta sonra da işler çığırından çıktı. Çok iyi anımsıyorum, üzerinde Douglass eşofmanla Tribe tişörtü vardı. Sevgilisinin verdiği yüzüğü çıkardı, sonra beni öptü. Gözlerimden bir an olsun ayrılmayan, simsiyah gözler.

Harika dudakların var, dedi.

Böyle bir kızı nasıl unutabilirsiniz?

Yalnızca üç lanet olası gece, sonra erkek arkadaşı yüzünden büyük bir suçluluk duygusuna kapılıp aramızdaki ilişkiye noktayı koydu. Lola bir şeye noktayı koydu mu, *fena* koyar. Dövülmemden sonraki geceler bile, ona el sürmeme izin vermedi. Yani yatağımda *yatabilirsin*, ama *benimle* yatamazsın, öyle mi?

Yo soy prieta, Yunior, dedi, pero no soy bruta. [Zenci olabilirim, Yunior, ama aptal değilim.)

Ne beter bir sucio [ahlaksız, aşağılık] olduğumu bal gibi biliyordu. Ayrılmamızdan iki gün sonra, beni kızlar birliğindeki kız kardeşlerinden birine yazılırken görmüş, o uzun sırtını dönüvermişti.

***

Ezcümle: Erkek kardeşi Oscar, ikinci ders yılının sonunda o ölümcül bunalıma girdiğinde (kızın birinden kazık yedi diye, iki şişe 151 içmişti), kendini, buna bağlı olarak da annesini öldürmesine ramak kaldığında, devreye kim girdi dersiniz?

Ben.

Gelecek yıl kardeşiyle aynı odayı paylaşacağımı söylediğimde, Lola şaşkınlıktan altına ediyordu. Geberesice "ineğe" senin adına göz kulak olurum, dedim. İntihar piyesinden sonra Demarest'te hiç kimse oğlumuzla aynı odada kalmak istemiyordu, dolayısıyla, sondan bir önceki ders yılını bir başına geçirmesi gerekecekti, Lola da etrafta olmayacaktı, çünkü bir yıllığına İspanya'ya gitmeyi kafaya koymuştu, o büyük lanet olası hayali nihayet gerçekleşiyordu, ama kardeşi için de ölesiye kaygılanmaktaydı. Ben ilgilenirim, dediğimde Lola'yı kementle yakalamıştım, dediğimi gerçekten yapınca, can evinden vurmuş oldum. Oscar'la aynı odaya taşınmak. Hem de içine tükürdüğüm Demarest'te. Bütün çatlakların, ezikle-rin, ucubelerin yuvasında. 154 kiloluk halteri kaldırabilen, Demarest yatakhanesine gayet fütursuzca Homo-hane diyen, içinden, gördüğü her küçük beyaz sanatçı ruhlu zıpçıktıya tokadı yapıştırmak geçen ben! Tercihimi, yazarlık bölümüne verdiğim başvuru formunda belirttim ve eylül başında bir araya geldik; ben ve Oscar. Birlikte.

Salt hayırseverlikten, diyebilirim ama bu tam doğru sayılmaz. Tabii ki Lola'ya destek çıkmak, çatlak kardeşine gözkulak olmak istiyordum (oğlan Lola'nın bu dünyada gerçek anlamda sevdiği tek şeydi, biliyordum), ama aynı zamanda da lanet kendimi kolluyordum. O yıl, belki de kampus-yerleşim tombalasında, tarihin en düşük rakamını çekmiştim. Bekleme listesinin resmen son sırasındaydım, bunun anlamıysa, üni-

versitede konaklama şansımın sıfır olduğu, şu meteliksiz halimle ya ailemin evinde ya da sokakta yaşamam gerekeceğiydi; olanca ucubeliğiyle Demarest'in ve olanca mutsuzluğuyla Oscar'ın gözüme o kadar da kötü bir seçenek gibi görünmemesinin nedeni de buydu.

Benim için hepten yabancı sayılmazdı – ne de olsa, gölgesini bile düzmeye hazır olduğum kızın erkek kardeşiydi. Lola'nın ilk iki yılında, kampusta onları birlikte görmüş, akraba olduklarına inanamamıştım. (Ben Apokalips, o Yeni Genesis, diye dalga geçti oğlan.) Ben olsam böyle bir Caliban'dan köşe bucak kaçardım, oysa Lola ineği tüm kalbiyle seviyordu. Onu partilere, düzenlediği mitinglere çağırıyordu. Pankart taşıtıyor, broşür dağıttıyordu. Lola'nın koca-kıçlı asistanı.

Durumu kibarca şöyle özetleyeyim: Hayatımda onun gibi bir Dominikli hiç görmedim.

İlk gün Demarest'te beni, Selam, Tanrı'nın Köpeği, diye selamladı.

Ne demek istediğini anlamam, bir haftamı aldı.

Tanrı. Domini. Köpek. Canis.

Selam, Dominicanis.

Aslında ta baştan anlamam gerekirdi. Eleman lanetlendiğini söylüyordu, üstelik sık sık. Eğer ben gerçek, eski-usul bir Dominikli olsaydım, (a) serseme kulak verirdim, (b) tabanlarını yağlardım – aksi istikamete doğru. Ailem güneyliydi, Azua'dan, ve biz Azualı güneylilerin bildiği tek şey varsa, o da kahrolası lanetlerdir. Demek istediğim, Tanrım, hiç Azua'yı gördünüz mü? Annem olsaydı durup dinlemezdi bile, derhal kaçardı oradan. Öyle fukú'larla, guangua'larla filan

düşüp kalkan bir kadın değildi; asla. Ama ben, o sıralarda geçmişe, eskiye şimdi olduğum kadar saygılı değildim, budalanın dik âlâsıydım, Oscar gibi birine göz kulak olmanın hiç de Herküllük bir iş olmayacağını sanıyordum. Yani, ben bir halterciydim ulan, öyle değil mi; her lanet gün ondan çok daha büyük lanet ağırlıkları kaldırıp duruyordum yahu.

Gülme yarışmasını istediğiniz an başlatabilirsiniz.

Oğlan bana hiç değişmemiş gibi geldi. Hâlâ şişman ve hâlâ yitik. Hâlâ her gün on, on beş, yirmi sayfa yazıyor. Hâlâ bilimkurgu manyağı. Gerzek, yatakhane kapımıza nasıl bir tabela astı, biliyor musunuz? *Konuş, dostum ve gir.* Geberesice Elviş dilinde! (Nereden bildiğimi lütfen sormayın. Lütfen.) Yazıyı görünce, şöyle dedim: De León, dalga geçiyorsun herhalde? Elviş'çe ha?

İşin doğrusu, diye öksürdü, *Sindarin*'ce.

İşin doğrusu, dedi Melvin, *Şorololo*'ca.

Lola'ya verdiğim koruyup-kollama sözüne karşın, ilk birkaç hafta O'yla pek ilgilenmedim. Ne diyebilirim ki? Meşguldüm. Devlet üniversitesinde okuyan hangi çapkın değildir ki? Çalıştığım bir iş vardı, spor vardı, oğlanlar, novia'm [sevgilim] ve tabii sürtüklerim vardı.

Bunca şeyin arasında, o ilk ay Oscar diye daha çok battaniyenin altında uyuyan, heybetli bir tümsek gördüm. O inek kıçını geç saatlere kadar uyanık tutan tek şey, bilgisayar oyunları ve Japon animeleri, özellikle de o yıl en az bin kere izlediğine kalıbımı basacağım *Akira* idi. Kimbilir kaç gece eve gelip onu o filmin karşısına kamp kurmuş buldum. Havlardım: Yine bu boku mu izliyorsun? Oscar da, sırf varlığı için bile af dilercesine, şöyle derdi: Bitiyor, az kaldı. Hep de bitmek üzere, diye homurdanırdım. Aslında beni rahatsız etmiyordu. *Akira* türü zırvalardan hoşlanırdım, her ne kadar sonunu bir türlü getiremesem de. Yatağıma uzanır, *Tetsuo* diye

bağıran Kaneda'yı dinlerdim, sonra bir de bakmışım O utangaç bir tavırla üstüme eğilmiş, Yunior, film bitti, diyor; hemen doğrulur, söylenirdim: *Hasiktir!*

Aslında durum, daha sonra çizdiğim tablonun yarısı kadar bile kötü değildi. Bütün inekliğine rağmen, eleman gayet düşünceli, saygılı bir oda arkadaşıydı. Daha sonra birlikte kaldığım kahrolası çatlaklar gibi arıza çıkarmadı, küçük, aptalca pusulalar filan yazmadı; harcamaların yarısını, payına düşeni mutlaka öderdi, Dungeons&Dragons oyunlarından birine yumulmuşken içeriye girersem, hemen kapatır, kanal ya da oyun seçimini bana bırakırdı. *Akira*'ya katlanabilirdim, *Queen of the Demonweb Pits*'e hayır.

Küçük jestlerimi ihmal etmedim, elbette. Haftada bir öğün yemek. Yazdıklarını elime aldım (beş kitap olmuştu bile), bazılarını okumayı denedim. Benim tarzım değildi (*Bırak o faz cihazını, Arthurus Birincil!*), ama yeteneği olduğunu ben bile görebiliyordum. Diyalogları iyiydi, canlı betimlemeler patlatabiliyor, öykü akışını sağlayabiliyordu. Ona kendi öykülerimden bazılarını gösterdim; baştan aşağı silahlı soygunlar, uyuşturucu pazarlıkları, *Siktir ol git, Nando,* GRAV! GRAV! GRAV! vesaire. Sekiz sayfalık bir öykü için bana dört sayfa dolusu yorum, fikir sundu.

Kız meselesinde ona yardımcı olmaya çalıştım mı? Gününü gün etme konusundaki bilgeliğimin birazını olsun, aktardım mı?

Tabii ki yaptım. Sorun şuydu ki, iş mujere'lere [kadınlara] geldi mi, oda arkadaşım bu gezegendeki hiç kimseye benzemiyordu. Öncelikle, onunki gördüğüm en berbat "sana-kıç-yok-illeti" vakasıydı. Bununla, tam değilse de, hafiften kıyaslanabilecek tek kişi, liseden tanıdığım Salvatorlu oğlandı; zavallının bütün yüzü yanmıştı, kendine bir manita yapma şansı sıfırdı, çünkü Operadaki Hayalet'e benziyordu.

Şey: Oscar'ın durumu ondan da beterdi. Jefrey hiç olmazsa kapı gibi bir tıbbi gerekçe öne sürebilirdi. Oscar neyi öne sürecekti? Sauron'un suçu olduğunu mu? Eleman 139 kilo çekiyordu, canına yandığım! *Uzay Yolu*'ndaki bilgisayarlardan biri gibi konuşuyordu! İşin en acıklı yanıysa, hayatınızda bir kızı becermeyi bu kadar çok isteyen birini görmemişsinizdir. Demek istediğim, lanet olsun, ***kendimi*** dişilere çok düşkün sanırdım, ama kimse, yani ***hiç kimse*** kafayı onlara Oscar kadar takmış olamazdı. Onun için kızlar her şeyin başlangıcı ve sonuydu, Alfa ve Omega'ydı, DC ve Marvel'di. Oğlan *fena* durumdaydı, eli yüzü düzgün bir kız gördüğü an, zangır zangır titremeye başlıyordu. Durduk yerde abayı yakıyordu – salt o ilk sömesterde, en az iki düzine üst-seviyede tutulma olayı yaşamış olmalı. Bu zırvaların teki bile hayırlı bir sonuca ulaşamadı. Nasıl ulaşabilirdi ki? Oscar'ın cilveleşme oyunundan anladığı tek şey, bilgisayar oyunlarından söz etmekti! Bundan daha manyakça bir şey olabilir mi? (Favori olayımsa bir gün otobüste, ateşli bir morena'ya söyledikleriydi: Benim oyunumda olsaydın, sana tam *on sekiz* Charisma çekerdim!)

Tavsiye vermeye çalıştım, gerçekten denedim. Öyle çetrefil şeyler değil. Yolda tanımadığın kızlara böğürmeyi kes, fantastik kahramanlarına çok gerekmedikçe değinme, gibi. Beni dinledi mi? Tabii ki hayır! Oscar'a kızlar hakkında akıl vermeye çalışmak, Dokunulmaz Unus'a taş fırlatmaya çalışmaktan farksızdı. Elemana nüfuz etmek, söz geçirmek imkânsızdı. Sonuna kadar dinler, sonra omuz silkerdi: Hiçbir şey kâr etmiyor, en iyisi kendim gibi olmak.

İyi de, kendin dökülüyorsun be ahbap!

Maalesef, elimdeki avcumdakinin hepsi bu.

Ama en bayıldığım sohbet:

Yunior?

Efendim?

Uyanık mısın?

Bak, eğer *Uzay Yolu* hakkındaysa...

Hayır, değil. Öksürdü. Güvenilir bir kaynaktan, hiçbir Dominikli erkeğin bakir ölmediğini duydum. Bu alanda çok deneyimli biri olarak, sana, yani sence doğru mu bu?

Doğrulup oturdum. Eleman karanlıkta gözünü dikmiş bana bakıyordu; ölesiye ciddi.

Eh, bir Dominiklinin hiç olmazsa bir kere düzüşmeden ölmesi, doğa yasalarına aykırı.

İşte, diye iç geçirdi, beni endişelendiren de bu.

Ekim başında ne oldu dersiniz? Benim gibi playboylara illa ki olan şey.

Vuruldum.

Nasıl uçkuru-fora yaşadığım düşünülürse, hiç de şaşırtıcı değil. Üstelik öyle sıradan bir vurulma da değil. Kız arkadaşım Suriyan, hermana'larından [kız kardeş, yakın arkadaş] biriyle kırıştırdığımı öğrendi. Oyuncular: adı Awilda olan bir kancıkla asla asla *asla* düzüşmeyin. Çünkü kız kıçınızı awilda'ladığı an, gerçek acı neymiş anlarsınız. Sözü geçen Awilda, kimbilir neden, beni tufaya düşürdü; telefon konuşmalarımızdan birini ciddi ciddi kasete kaydetmiş; daha *Lanet olsun* demeye kalmadan, öğrenmeyen kalmadı. Kızımız bu oyunu beş yüz kez oynamış olmalı. İki yılda iki kez yakalanmak, benim için bir rekordu. Suriyan tam anlamıyla *çıldırdı*. Otobüste bana saldırdı. Oğlanlar gülüşüyor, kaçıyor; bense gayet masum havalardayım. Ansızın yatakhanede daha çok vakit geçirir oldum. Bir-iki öykü çiziktiriyorum. Oscar'la birlikte film izliyorum. *This Island Earth. Appleseed. Project A.* Sağa sola cankurtaran halatı atıyorum.

Yapmam gereken şey, kıç-bağımlılığından-kurtulma kurslarına yazılmaktı. Ama bunu yapacağımı sandıysanız, Dominikli erkekleri hiç tanımıyorsunuz demektir. Zorlu ve yararlı bir şeye, mesela, içine düştüğüm boka odaklanmak yerine, kolay ve kurtarıcı bir şeye odaklandım.

Birdenbire, üstelik kendi boksal durumumdan zerre kadar etkilenmeksizin -elbette hayır!- evet, durup dururken, O'nun hayatını yola sokmaya karar verdim. Bir gece, yine sefil yaşamı için ah vah ederken, soruverdim: Yaşamını gerçekten değiştirmek istiyor musun?

Elbette istiyorum, dedi; ama denemediğim kalmadı, hiçbiri de en küçük bir düzelme sağlamadı.

Ben senin hayatını değiştireceğim.

Ciddi misin? Yüzündeki o anlam... hâlâ yüreğimi burkar, bunca yıldan sonra bile.

Ciddiyim. Ama beni can kulağıyla dinlemelisin.

Bir anda ayağa fırladı. Elini yüreğine koydu. Size mutlak bağlılık yemini ediyorum, Lordum. Ne zaman başlıyoruz?

Göreceksin.

Ertesi sabah altıda, karyolasını tekmeledim.

Ne oluyor? diye çığırdı.

Aman aman bir şey değil, diyerek lastik pabuçlarını karnına fırlattım. Yalnızca yaşamının ilk günü başlıyor.

Suriyan meselesi beni gerçekten silkelemişti anlaşılan – aksi halde, Oscar Projesi gibi ciddi bir işe neden bulaşayım? O ilk haftalar, Suriyan'ın beni bağışlamasını beklerken, şişkonun tepesine Şaolin Tapınağı'ndaki dövüş sanatları ustası Katil Üstat gibi çöktüm. Yedi gün yirmi dört saat ensesindeydim. Öncelikle, hiç tanımadığı kızların yanına gidip "seni seviyorum" diye haykırma çılgınlığına son vereceğine yemin ettirdim. (Zavallı kızları salt korkuttuğunla kalıyorsun, O.) Perhizini bozmaması, sürekli olumsuz, kötümser konuşma-

ması için (*Benim yazgım kötü, bakir bir erkek olarak ölüp gideceğim, ben zarafet yoksunuyum*) baskı uyguladım, en azından ben etraftayken, bunu sağladım. (Olumlu düşün, diye bastırıyordum, olumlu düşün, orospu çocuğu!) Hatta dışarıya çıkarken, oğlanlarla buluşurken onu da yanımda götürdüm. Öyle önemli şeyler değil – garabetliğinin fazla göze batmayacağı, erkek erkeğe kafa çekmeler. (Oğlanlar nefret etti bundan. Sırada ne var? Evsizleri, sokak serserilerini de davet edelim bari.)

Ama yaptığım en büyük darbe mi? Elemanı spora başlatmak. Hem de kahrolasıca *koşuya*.

Sözün özü şuydu: O beni sayıyor, örnek alıyordu, cidden. Başka hiç kimse ona bunu yaptıramazdı. Koşmayı son denediğinde kolejin birinci sınıfındaymış ve yirmi beş kilo daha zayıfmış. Yalan söylemeyeceğim: İlk birkaç seferinde, onu George Caddesi'nden aşağı, surat bir karış, o küllü kara dizlerini langur lungur titreterek koşarken gördüğümde, az kaldı makaraları koyveriyordum. Başını iyice öne eğiyordu ki, gelen tepkileri görmek ya da duymak zorunda kalmasın. Genellikle üç-beş gıdaklama, dil şaklatma, bazen de aradan firlayıveren bir, *Hey, goca-göt*. Duyduklarımın en iyisi mi? Bak, Anne, şu adam gezegenini koşuya çıkarmış.

Boş ver, aldırma bu dalgacılara, dedim.

Derdim onlar değil, diye inledi nefes nefese, *ölüyorum*.

Eleman hiç de hevesli değildi, *hem de hiç*. Koşu bittiği an, kendini çalışma masasına atıyordu. Masaya adeta yapışıyordu; dişiyle tırnağıyla. Koşulardan kaytarmak için her yolu denedi. Sabahları beşte kalkmaya başlamıştı, uyandığımda onu çoktan bilgisayarın karşısına geçmiş buluyordum; inanılmaz önemli bir paragrafın tam ortasında olduğunu iddia ediyordu. Daha sonra yazarsın, oğlum. Dördüncü koşumuzdan sonra, resmen dizlerinin üzerine çöktü. Lütfen, Yunior, ya-

pamayacağım. Alayla hıh'ladım. Derhal kalk ve giy o lanet ayakkabıları!

Onun için hiç kolay değildi, biliyordum. Yüreğim nasır bağlamıştı, ama taş kesilmemişti. Neler çektiğinin farkındaydım. İnsanların şişman birinden tiksindiğini mi düşünüyorsunuz? Öyleyse, bir de zayıflamaya çalışan şişman birini deneyin! Zencilerin içindeki çanağına koyduğum Balrog'u ortaya çıkarıyor. Görüp görebileceğiniz en şirin kızlar yolda ona en aşağılık lafları atıyor, yaşlı hanımlar homurdanıyordu, Ah, mide bulandırıcı, *iğrenç*. Oscar-karşıtı kampanyaya hiçbir zaman katılmamış olan Harold bile, ona Koca Göt Jabba demeye başlamıştı, durup dururken. Tam manasıyla manyakçaydı.

Tamam, insanoğlu berbat, iyi de oğlumuzun başka seçeneği var mıydı? Oscar'ın mutlaka *bir şey* yapması gerekiyordu. Yedi gün yirmi dört saat bilgisayar başında, bilimkurgu şaheserleri yumurtlayarak, video oynamak için kapağı her fırsatta Öğrenci Merkezi'ne atarak, sürekli kızlardan bahsedip bir tekine bile dokunmadan – nasıl bir hayattı bu böyle? Lanet olsun, Rutgers'deydik ulan – Rutgers demek, dağ taş kız demekti, Oscar'sa kalkmış geceler boyu Yeşil Fener'den söz ediyor, beni uyutmuyordu. Yüksek sesle kafa yoruyordu: Bizler orc olsaydık, ırksal bir düzlemde, elf'ler gibi göründüğümüzü *varsayardık*, öyle değil mi?

Evet, elemanın acilen bir şeyler yapması gerekiyordu.

Yaptı da zaten.

Pes etti.

İşin aslı, çatlakça bir şeydi. Haftada dört gün koşuyorduk. Ben yalnızken sekiz kilometre yapardım, ama ikimiz birlikteyken, her gün biraz daha açılmayı yeğliyorduk. O'nun genel olarak fena gitmediğini düşünüyordum. Gelişme vardı, anlıyor musunuz? Ama bir sabah, koşunun tam ortasında duruverdi. George Caddesi'ndeydik, omzumun üstünden geri-

ye bakınca, orada öylece, iki büklüm durduğunu gördüm. Oluk oluk ter boşalıyordu her yanından. Kalp krizi mi geçiriyorsun? Geçirmiyorum, dedi. O zaman neden koşmuyorsun? Artık koşmamaya karar verdim. Nedenmiş o? İşe yaramayacak, Yunior. İşe yaramasını istemezsen, yaramaz, dedim. İşe yaramayacağını biliyorum. Hadi, Oscar, çalıştır o kopasıca ayaklarını. Ama oğlan başını hayır anlamında salladı. Elimi sıkmaya çalıştı, sonra Livingston Bulvarı'na doğru yürüdü, durdu, otobüse binip eve yollandı. Ertesi sabah onu ayağımla dürtükledim, hiç tınmadı.

Artık koşmayacağım, diye ünledi yastığın altından.

Sanırım çıldırmamalıydım. Lapacıya karşı daha sabırlı olmalıydım. Ama *çileden çıkmıştım*. Bu canı çıkasıca serseme yardım etmek için kendi kahrolası düzenimi bozuyor, hayatta yapmayacağım şeyleri yapıyordum, o ise kalkmış suratıma işiyordu. Durum gerçekten kanıma dokunmuştu.

Tam üç gün üç gece, koşalım diye başının etini yedim, o da, ben almayayım, ben almayayım, dedi. Kendince ortalığı yatıştırmaya, gargaraya getirmeye çalıştı. Filmlerini, çizgi romanlarını paylaşmayı, işi şakaya vurmayı, Oscar'ı Kurtarma Programı'nı başlatmamdan önceki halimize dönmeyi denedi. Ama ben yemedim. Sonunda ultimatomu çektim. Ya koşarsın ya da her şey biter.

Buna devam etmek istemiyorum! İstemiyorum! Sesi giderek yükseliyordu.

İnatçı katır. Tıpkı ablası gibi.

Son şansın, dedim. Lastik pabuçlarımı çekmiştim, fırlamaya hazırdım, bizimkiyse masasındaydı, beni fark etmemiş gibi yapıyordu.

Hiç kıpırdamadı. Ona dokundum.

Hadi, kalk!

İşte o zaman bağırdı. Beni rahat bırak!

sonra da dirseğiyle beni itti.

Amacının bu olduğunu sanmıyorum, fakat yaptığı buydu. İkimiz de donup kaldık. O tir tir titriyor, fena halde korkmuş; ben yumruklarım havada, gebertmeye hazır. Bir an boş verecek gibi oldum, yalnızca bir hata, bir hataydı işte, ama sonra kendimi, kim olduğumu anımsadım.

Onu ittim. İki elimle. Gidip duvara çarptı. Sertçe.

Ah, aptal, aptal, aptal. İki gün sonra Lola İspanya'dan aradı, sabahın beşinde.

Senin ***derdin*** ne be, Yunior?

Bu işten bıkmış usanmıştım. Hiç düşünmeden, ağzımdan çıkıverdi: Öff, siktir et, Lola.

Siktir et? Ölüm sessizliği. Canın cehenneme, Yunior. Bir daha sakın benimle konuşma.

Takılmaya çalıştım, Nişanlına benden selam söyle, ama telefonu çoktan kapamıştı.

Allah kahretsin, diye haykırarak ahizeyi dolaba fırlattım.

Böylece bitti. Büyük deneyimizin sonu. Oğlan birkaç kez, Oscar usulünce af dilemeye çalıştı, yüz vermedim. Eskiden ona karşı serinsem, şimdi buz gibiydim. Artık akşam yemeğine ya da içkiye çağırmak yok. Ayrı tellerden çalan oda arkadaşları nasıl davranırsa, öyle. Kibar ve mesafeliydik; eskiden öykü yazma filan hakkında habire çene çalarken, şimdi ona söyleyecek hiçbir şeyim yoktu. Eski yaşamıma dönmüştüm, uçkur-delisi sucio'luğa. Çılgınca bir toto-enerjisi patlaması yaşıyordum. Belki de bizimkine nispet yapmaya çalışıyordum. O da sekiz dilimlik pizzalar yemeye, kendini bir kamikaze gibi kızların üstüne atmaya döndü.

Oğlanlar, tabii, olup biteni, gordo'ya artık kol-kanat germediğimi sezdiler ve sürü halinde başına üşüştüler.

O kadar da kötü değildi, diye düşünmeye çalışıyorum. Oğlanlar onu itip kakmadı, eşyalarını filan aşırmadı. Ama ister doluya koyun ister boşa, bir hayli kalpsizceydi. Hiç toto yedin mi? diye sorardı Melvin, Oscar da başını sallar, Melvin kaç kere sorarsa sorsun, her seferinde terbiyelice yanıtlardı. Belki de yemediğin tek şeydir, ha? Sonra, devreye Harold girerdi: Tú no eres nada de Dominicano; Oscar'sa gayet mutsuz, bastırırdı: Ben Dominikliyim, öyleyim. Ne derse desin, hiç fark etmezdi. Tanrı aşkına, kim hayatında onun gibi bir Dominikli görmüş ki? Cadılar Bayramı'nda büyük bir hata yapıp Doktor Who kılığına girdi; üstelik kıyafetiyle bayağı da gururlanıyordu. Onu Easton'da, yazı bölümünden iki palyaçoyla birlikte görünce, şu şişko homo Oscar Wilde'a bu kadar benzemesine inanamadım, kendisine de söyledim. Tıpkı ona benzemişsin, dedim; Oscar için kötü haberdi, çünkü Melvin hemen atıldı: Oscar Wao, quién es Oscar Wao; ve olan oldu, ansızın herkes ona böyle demeye başladı: Hey, Wao, ne haber? Wao, çek şu ayaklarını iskemlemden!

Asıl trajedi mi? Birkaç hafta sonra eleman bu hitaba alıştı, *kabullendi.*

Terancyi ne kadar yinelesek de, bir kez olsun sinirlenmedi. Yüzünde allak bullak bir gülümsemeyle, öylece otururdu. İnsana kendini kötü hissettiriyordu. Birkaç kez, diğerleri gittikten sonra, şöyle dedim: Sadece takılıyoruz, Wao, biliyorsun, değil mi? Biliyorum, dedi canından bezmiş bir ifadeyle. Sorun yok, dedim omzunu tıpışlarken. İyiyiz.

Ablasının aradığı, telefonu benim açtığım günler sesimin neşeli çıkmasına çalışır, şirinlik ederdim, ama kız yemezdi. Kardeşim orda mı? dışında tek kelime etmedi. Satürn kadar soğuk.

***

Son günlerde kendime soruyorum: Beni daha çok kızdıran neydi? Şişko, ezik Oscar'ın havlu atması mı, yoksa şişko, ezik Oscar'ın bana karşı gelmesi mi? Ve merak ediyorum: Onu hangisi daha çok kırdı? Aslında hiçbir zaman onun dostu olmamam mı yoksa dostuymuş gibi davranmam mı?

İşte hepsi bu kadar, diyebilmeliydim. Mezuniyetten bir önceki yılımda, bir toramanla aynı odayı paylaştım. Hepsi bu işte, dahası yok. Ama sonra Oscar, ahmakların şahı, âşık olmaya karar verdi. Ve onu yalnızca bir yıllığına üstlenmiş olan ben, çanağına koduğumu hayatımın sonuna kadar sırtlanmış oldum.

Sargent'in şu portresini hiç gördünüz mü? *Madame X*'i? Tabii ki görmüşsünüzdür. Oscar'ın duvarında bir tane asılıydı – Robotech posterinin ve Tetsuo'yla NEO TOKYO İNFİLAK ETMEK ÜZERE sözcüklerinin bulunduğu, orijinal *Akira* sayfasının yanında.

İşte, kız o portre gibiydi; ölümüne güzel. Aynı zamanda da ölümüne çılgın.

O yıl Demarest'te kalsaydınız, onu mutlaka tanırdınız: Jenni Muñóz. East Brick City'den gelme, İspanyolca kesiminde kalan, boricua [borikli, asit borik] piliç. Tanıştığım ilk gerçek, sapına kadar gotik kız (1990'da biz zencilerin kafası gotikleri basmakta zorlanıyordu, nokta); üstelik Porto Rikolu bir gotik, buysa bize siyahi bir Nazi kadar yabancıydı. Jenni gerçek adıydı, ancak bütün o küçük gotik kankaları ona La Jablesse diyordu ve benim gibi bir elemanın her türlü ölçütü-

ne, anında kısa devre yaptıracak bir diabla'ydı [şeytan]. Kız resmen *ışık saçıyordu*. Nefis jibara [melez] bir ten, elmas-keskinliğinde yüz hatları, Mısırlı-tarzında kesilmiş, süper-siyah saçlar, sürmeli, kalemli gözler, siyaha boyalı dudaklar; görüp görebileceğiniz en yuvarlak, en dolgun kalçalar. Bu kız için her gün Cadılar Bayramı'ydı, gerçek Cadılar Bayramı'ndaysa -tahmin edebileceğiniz gibi- Dominatrix kılığına girmiş, müzik bölümündeki yumuşak oğlanlardan birine tasma takıp gezdirmişti. Hayatımda böyle bir vücut görmemiştim. İlk yarıyılda Jenni'ye kesiktim, ama bir gün, Douglass Kütüphanesi'nde asılmaya kalkıştığımda kahkahalarla yüzüme güldü; Bana gülemezsin, deyince de, çemkirdi: Neden gülemeyeyim?

Kahrolası sürtük.

Her neyse, şimdi tahmin edin bakalım, kim bu kızı hayatının aşkı ilan etti? Salt odasında Joy Division çaldığını duydu diye, kıza sırılsıklam tutulan, çünkü kendisi de Joy Division'a bayılan, kimdi? Oscar, elbette. Başlarda, eleman kıza uzaktan gözünü dikip bakmakla, iç geçirip "tarifi olanaksız kusursuzluğu" nedeniyle inlemekle yetindi. Senin menzilinin dışında, dedim, lafi hiç döndürüp dolaştırmadan. Omzunu silkti, bilgisayar ekranına konuştu: Herkes benim menzilimin dışında. Konuyu unutup gittim, ta ki bir hafta sonra bizimkini kantinde kıza hamle ederken yakalayıncaya kadar! Çocuklarla birlikteydim, Knicks'ten yakınmalarını dinliyor, sıcak-yemek kuyruğundaki Oscar'la La Jablesse'i izliyor, kızın oğlana toz ol diyeceği ânı bekliyordum; beni bir güzel benzettiğine göre, Oscar'ı *dümdüz* edeceği kesindi. Bizimki tam gaz, almış başını gidiyordu elbette, tipik *Gezegenler Savaşı* muhabbetini koymuş, yüzü gözü ter içinde, dakikada iki kilometre hızla konuşuyordu, kızımızsa elinde tepsisi, göz ucuyla ona bakmaktaydı – göz ucuyla, yan yan bakmayı, bu sırada da tepsisindeki peynir suflesini söndürmemeyi her kız

beceremez; eh, zenciler La Jablesse'e boşuna deli olmuyordu tabii. Az sonra kız uzaklaştı, Oscar da arkasından süperyüksek bir sesle bağırdı: Yakında görüşürüz! Kız şöyle geriye doğru, her yanından alay akan bir, *Tabii*, çekti.

O'ya el ettim, yanıma çağırdım. Ee, nasıl gitti, Romeo?

Gözlerini indirdi, ellerine dikti. Büyük olasılıkla âşık oldum.

Nasıl olabilirsin ki? Daha yeni tanıştın kancıkla.

Ona kancık deme, dedi karanlık bir sesle.

Evet ya, diye ona öykündü Melvin, ona kancık deme.

O'nun hakkını teslim etmek gerekiyor. Asla vazgeçmedi. Özsaygıdan tamamen arınmış bir şekilde, kıza asılmayı sürdürdü. Koridorlarda, tuvalet kapısının önünde, yemek salonunda, otobüslerde; eleman ***her an her yerdeydi***. Tanrı aşkına, kızın kapısına çizgi romanlar bile raptiyeledi.

Benim evrenimde, Oscar gibi bir inek, Jenni gibi bir kıza sulandığında, öyle hızlı geri çevrilir ki, hızına Daisy tia'nızın karşılıksız kira çekleri bile yetişemez. Ancak bu Jenni'nin ya beyninde bir hasar vardı ya da şişko ezik ineklere karşı zaafı, çünkü şubat sonu geldiğinde, oğlumuza gayet uygarca filan davranmaktaydı. Kafam daha bunu bile basmazken, bir de baktım, birlikte takılıyorlar! Uluorta, alenen! Çıkasıca gözlerime inanamıyordum. Sonra, bir gün yaratıcı-yazı dersimden dönünce La Jablesse'le Oscar'ı odamızda buldum. Sadece sohbet ediyorlardı, Alice Walker hakkında, ama olsun. Oscar az önce Jedi Tarikatı'na katılma daveti almış gibiydi, Jenni tatlı tatlı gülümsüyordu. Ben mi? Benim dilim tutulmuştu. Jenni beni anımsadı, tabii. O şirin, küçümseyen gözleriyle bana baktı, Yatağından kalkmamı ister misin? diye sordu. Salt o Jersey vurgusu bile elimi kolumu bağlamaya yeterdi.

Yo, dedim. Spor çantamı aldım, bir yerime neft sürülmüşçesine fırlayıp çıktım.

Spor salonundan döndüğümde, Oscar bilgisayarının karşısındaydı – yeni romanının bir milyarıncı sayfasında.

Sordum: Ee, Karadulla aranızda neler oluyor bakalım?

Hiçbir şey.

Siz ikiniz nelerden konuşuyorsunuz Tanrı aşkına?

Öyle havadan sudan, işte. Sesinin tonundaki bir şeyden, kızın bana çektiği fırçadan haberdar olduğunu sezdim. Lanet olsun. Eh, iyi şanslar, Wao, dedim. Umarım seni Beelzebub'a* filan kurban etmeye kalkışmaz.

Mart ayında sürekli birlikteydiler. Farkında değilmiş gibi davranmaya çalışıyordum, ama hepimiz aynı yatakhanedeydik, dolayısıyla kolay olmuyordu. Daha sonra Lola'dan, birlikte sinemaya bile gittiklerini öğrenecektim. *Ghost*'u, *Hardware* adındaki şu öteki süprüntüyü izlemişler. Filmden sonra Franklin'in Yeri'ne gitmişler, Oscar üç kişilik yememek için elinden geleni yapmış. Bunlar yaşanırken, ben pek yakınlarda değildim; dışarıda, hatun kovalıyordum, bilardo masaları teslim ediyordum, hafta sonları da oğlanlarla takılıyordum. Böyle ateş parçası bir zilliyle vakit geçirmesi, canıma okuyor muydu? Tabii ki okuyordu. Bu ikili ilişkide kendimi hep Kaneda olarak düşünürken, şimdi kalkmış Tetsuo'yu oynamaktaydım.

Jenni oyunu tam da Oscar'ın istediği gibi oynuyordu. Yürürken koluna girmeler, her fırsatta sarılmalar. Oscar'ın hayranlığı, yeni bulunmuş bir güneşin ışığıydı. Eh, bir Evren'in tam merkezinde olmak da, kızın bayıldığı şeydi elbette. Yazdığı şiirleri okudu oğlana (Sen esin perilerine bile esin verir-

* Antik Filistin'de, Ekron kentinde tapılan bir tanrı; daha sonra şeytan, iblis, vs ile özdeşleştirilmiştir. (ç.n.)

sin, dediğini duydum oğlumuzun), yaptığı o önemsiz, yavan çizimleri gösterdi (bizim salak da kalkıp kapımıza astı), hayatını baştan sona anlattı (bizimki de büyük bir hürmetle güncesine geçirdi). Kız teyzesiyle birlikte yaşıyordu, çünkü o yedi yaşındayken annesi yeni kocasının yanına, Porto Riko'ya taşınmış. Kız on bir yaşından bu yana gizlice Village'a gider, sağda solda sürtermiş. Koleje gelmeden önceki yıl Kristal Saray dediği, boş bir evde, kaçak yaşamış.

Oda arkadaşımın güncesini gizlice okuyup okumadığımı mı soruyorsunuz? Elbette okuyordum.

Ah, O'yu bir görmeliydiniz ama. Onu hiç böyle görmemiştim; aşk, sen ne güçlü bir dönüştürücüsün. Daha şık giyinmeye başladı; gömleklerini her sabah ütülüyordu. Şu tahta samuray kılıcını dolaptan çıkardı, her sabah Demarest'in çimenliğinde, belden yukarısı çıplak duruyor, milyonlarca hayali düşmanı kesip biçiyordu. Hatta yeniden koşmaya başladı! Şey, tempolu yürüyüşe yani. Lafı soktum tabii: Ya, *şimdi* koşabiliyorsun demek? Oflayıp puflayarak yanımdan geçerken kısa, kesik bir el hareketiyle beni selamladı.

Wao adına mutlu olmam gerekirdi. Yani, dürüst olalım, azıcık eğleniyor diye Oscar'a diş bilemek bana mı düşerdi? Bir değil, iki değil, tam üç kızı *aynı anda* düzen (partilerden, kulüplerden kaldırdığım tek-atımlık sürtükleri saymıyorum bile), bir eli yağda bir eli kızda olan bana mı? Ama tabii ki haset ediyordum orospu çocuğuna. Benimki gibi, büyürken sevgi, muhabbet nedir görmemiş bir yürek, en berbatıdır. O zaman da öyleydi, şimdi de öyledir. Onu La Jablesse'le birlikte gördüğümde, onu teşvik edeceğime kaş çattım, burun büktüm; kadın konusundaki bilgeliğimi paylaşmak yerine, kendine dikkat etmesini öğütledim – bir başka deyişle, playboylardan nefret eden biri gibi davrandım.

Hem de ben, playboyların kralı.

Kendimi boşuna yormuşum. Jenni'nin peşinden erkek eksik olmazdı. Oscar yalnızca bir mola, bir perde arasıydı. Bir gün kızı Demarest'in çimenliğinde uzun boylu, punk bir çocukla gördüm; Demarest'in sâkinlerinden değildi, ama sürekli buralarda dolanır, izin veren her kıza dalardı. Lou Reed kadar sıska, bir o kadar da kibirli, küstah. Kıza bir yoga zamazingosu gösteriyor, kız da kahkahalarla gülüyordu. İki güne kalmadan, Oscar'ı yatağında ağlarken buldum. Yo, homes, dedim, halterci kemerimi çekiştirerek. Neyin var yahu?

Rahat bırak beni, diye böğürdü.

Seni sepetledi mi? Evet, tekmeyi bastı, değil mi?

Git başımdan, diye haykırdı. RAHAT. BIRAK. BENİ.

Aman, her zaman yaptığını yapar nasılsa, diye düşündüm. Bir hafta dalgın küskün gezer, sonra yeniden yazmaya dönerdi. Onu ayakta tutan şeye. Ama yanılmışım. Yazı yazmayı kesince, bir terslik olduğunu anladım -Oscar yazmaktan asla vazgeçmezdi; ben aldatmayı ne kadar seviyorsam, o da yazmayı o kadar severdi- yatakta öylece yatıyor, boş gözlerle SDF-1'e bakıyordu. Tam on gün bir harabe gibi yatıp, Diğerleri nasıl iyi seksin hayalini kuruyorsa, ben de unutuluşun hayalini kuruyorum, türünden abuk sabuk laflar edince, endişelenmeye başladım. Bunun üzerine defterinden ablasının Madrid'deki telefon numarasını buldum, gizlice aradım. Kıza ulaşmak, yarım düzine denemeye ve iki milyon *vale*'ye [tamam, peki] patladı.

Ne istiyorsun?

Lola, kapatma. Mesele, Oscar.

O gece oğlanı aradı, neler olduğunu sordu, bizimki de anlattı tabii. Hemen orada, yanı başında oturmama rağmen.

Ablası buyurdu: Bu işin peşini bırakmak zorundasın, Bayım.

Yapamam, diye sızlandı oğlan. Yüreğim altüst.

Mecbursun. Böyle sürüp gitti, ta ki iki saatin sonunda oğlan deneyeceğine söz verinceye kadar.

Ona yirmi dakikalık bir istim salma süresi tanıdım. Hadi, Oscar, dedim, gidip biraz video oyunu oynayalım.

Başını olumsuz salladı, kıpırdamadı. Bir daha *Sokak Dövüşçüsü* hiç oynamayacağım.

Daha sonra telefonda, Lola'ya sordum: Ne yapacağız?

Bilmiyorum, dedi. Bazen böyle olur.

Benim ne yapmamı istersin?

Benim yerime ona göz kulak ol, tamam mı?

Hiç fırsatım olmadı. İki hafta sonra, La Jablesse Oscar'a "arkadaşlık" darbesini indirdi. Bunun üzerine, olaylar şöyle gelişti: Kız punk'ı "eğlendirirken" bizimki odasına dalmış, ikisini çırılçıplak, muhtemelen kan revan içinde yakalamış, kızın daha, Çık dışarı, demesine kalmadan da çıldırmıştı. Kıza orospu diye haykırıp duvarlarına saldırdı, posterlerini yırttı, kitaplarını sağa sola fırlattı. Benim haberim oldu, çünkü beyaz bir kız koşarak yanıma geldi, Özür dilerim, ama senin şu salak oda arkadaşın kafayı yedi, dedi. Hemen üst kata koştum, bizimkine bir el ense çektim. Oscar, diye kükredim, sakin ol, *sakinleş*. Bırak beni ulan, diye çığırdı; tepiniyor, ayaklarımı çiğnemeye çalışıyordu.

Gerçekten korkunçtu. Punk çocuğa gelince, eleman resmen camdan atlamış, ta George Caddesi'ne kadar koşmuş. Çırılçıplak.

Alın size Démarest. Tek bir dakikası bile sıkıcı değil.

Lafı fazla uzatmayayım: Yatakhaneden atılmamak için, rehber öğretmenle birkaç görüşme yapmayı kabul etmesi gerekti, ikinci kata her ne sebeple olursa olsun ayak basması yasaklandı; ama artık bütün kampusun gözünde su katılmamış

bir psikopattı. Özellikle kızlar ondan uzak duruyordu. La Jablesse'e gelince, o yıl mezun olacaktı, onun için de kızı bir ay sonra ırmak kıyısındaki yatakhaneye naklettiler ve konuyu kapadılar. Onu bir daha hiç görmedim; yalnızca bir kez, otobüsteydim o da kaldırımdaydı, Dominatrix çizmeleriyle Scott Hall'a doğru yürüyordu.

İşte, bir yılımız böyle sona erdi. Oscar umudu tüketmiş, bilgisayar klavyesini tıkırdatıyor, bense kantinde, Bay Çılgın'la aynı odayı paylaşmaktan hoşnut olup olmadığım sorularına muhatap oluyorum, karşılığında da, Ayağımla yatmak kıçınızın hoşuna gider miydi? diye soruyorum. Kör topal birkaç hafta. Yatakhaneye yeniden yazılma vakti geldiğinde O'yla ikimiz bu konuyu konuşmadık bile. Benim oğlanlar ana kucağından hâlâ kopamadığından, şansımı bir kez daha kura çekiminde denemek zorunda kaldım, ama bu kez canına yandığım büyük ikramiyeyi kazandım: Frelinghuysen'de tek kişilik oda. Oscar'a Demarest'ten ayrılacağımı söyleyince, kısa bir süreliğine bunalımından çıktı, yüzünde afallamış, bunu hiç beklemiyormuş ifadesiyle bakakaldı. Ben sanmıştım ki...kekeliyordum, ama başka bir şey söylememe kalmadan, Tamam, boş ver dedi; sonra, tam arkamı dönmek üzereyken elimi yakaladı, büyük bir resmiyetle sıktı: Bayım, benim için şerefti.

Oscar, dedim.

İnsanlar sorup durdu: Hiç şüphelenmedin mi? Hiçbir işaret almadın mı? Belki de almış ama kafa yormak istememiştim. Belki de almamıştım. Artık ne fark eder ki? Tek bildiğim, onu hiç bu kadar mutsuz görmediğimdi, öte yandan, bir parçam bunu hiç umursamıyordu. Bütün derdim, buradan mümkün olduğunca çabuk, doğduğum yerden uzaklaştığım hızla uzaklaşmaktı.

Oda arkadaşları olarak son gecemizde, ona aldığım iki şişe portakallı Cisco'yu çıkardı. Cisco'yu anımsar mısınız? Sıvı uyuşturucu, denirdi hani. Kısacası, bizim Hafif Sıklet *ayvayı yemiş* durumdaydı.

Bekâretime! diye haykırdı, kadeh kaldırırken.

Oscar, sesini alçalt, birader. Herkesin duymasına gerek yok.

Haklısın, bana *öküz* gibi bakmak yeter onlara.

Hadi ama, sakinleş.

Omuzları çöküverdi. Çok müteessirim.

Hayır, hiç de mütecaviz değilsin.

Müteessir dedim. Zaten herkes, başını esefle salladı, yanlış anlıyor beni.

Bütün posterler, kitaplar toplanmıştı, bu kadar mutsuz olmasaydı, kendimizi yine ilk günümüzde sanabilirdik. Gerçek ilk günümüzde, heyecandan yerinde duramamış, beni sürekli tam adımla çağırmıştı. Ta ki ben düzeltinceye kadar: Bana Yunior de, Oscar. Sadece Yunior.

Yanında kalmam gerektiğini bilmeliydim. Kıçımı iskemleye yerleştirmeli, Oscar, bu kepazelik de geçip gidecek, unutulacak, demeliydim, fakat son gecemizdi ve lanet olsun, oğlandan bıkıp usanmıştım. Douglass'ta tanıştığım şu Hintli kızı bir güzel becermek, esrarlı bir sigara tüttürmek, sonra da zıbarıp yatmak istiyordum.

Bahtın açık olsun, dedi arkamdan. Bahtın açık olsun!

Sonra, şunları yapmış: Üçüncü şişe Cisco'yu devirmiş, dışarı çıkmış, yalpalayarak New Brunswick tren istasyonuna yürümüş. Hani şu çöktü çökecek bir ön-cephesi, Raritan'a tepeden bakacak kadar yükseğe tırmanan, uzun, kıvrımlı bir demiryolu olana. Gecenin bu saatinde bile istasyona ulaşmak da, rayların üzerinde yürümek de öyle büyük bir çaba gerektir-

mez, bizimki de aynen böyle yapmış. Irmağa, 18. Yol'a doğru sendeleyerek ilerlemiş. New Brunswick'i arkasında, yokuşun dibinde bırakmış ve yirmi iki metre yükseğe çıkmış. Tamı tamına yirmi iki metre. Daha sonra anımsadığı kadarıyla, o köprüde epeyce uzun bir süre durmuş. Aşağıdaki trafiği, hızla akan ışıkları seyretmiş. İçler acısı yaşamını gözden geçirmiş. Farklı bir bedende doğmuş olmayı dilemiş. Hiç yazamayacağı bütün o kitaplara hayıflanmış. Kararını bir kez daha tartmayı denemiş de olabilir. Sonra uzaktan uzağa, Washington'a giden 4:12 ekspresinin düdüğü duyulmuş. Bizimki artık ayakta zor duruyormuş. Gözlerini yummuş (belki de yummamıştır), yeniden açtığında, yanında doğruca Ursula Le Guin'den fırlayıp gelen bir şey duruyormuş. Daha sonra, tanımlayacak hale geldiğinde, ona Altın Firavunfaresi dedi, ama bunun doğru olmadığının kendisi de farkındaydı. Alabildiğine sakin, alabildiğine güzel bir yaratıktı. İçinize işleyen, size öyle yargılamak ya da paylamak için değil, çok daha korkutucu bir amaçla dikilen, altın hareli gözler. Birbirlerine öylece bakakaldılar (yaratık bir Budist kadar dingin, Oscar mutlak bir inanmazlıkla), sonra trenin düdüğü bir kez daha ötmüş, bizimkinizin gözleri açılmış (ya da kapanmış) ve yaratık yok olmuş.

Eleman hayatı boyunca başına tıpkı böyle bir şeyin gelmesini beklemiş, hep bir büyü ve gizem âleminde yaşamak istemişti, ama yaşadığı bu kahrolası vahiyden bir ders çıkarmak ve kahrolası gidişatını değiştirmek yerine, o ablak kafasını sallamakla yetindi. Tren hızla yaklaşmaktaydı, o da kalktı, cesaretini yitirmesine kalmadan kendini karanlığa fırlattı.

Bana bir not bırakmıştı, elbette. (Arkasına da ablasına, annesine ve Jenni'ye yazılmış birer mektup eklemiş.) Her şey için teşekkür ediyor bana. Kitaplarını, oyunlarını, filmlerini, özel d10'larını alabileceğimi söylüyor. Dostluğumuzun onu mutlu

ettiğini söylüyor. Şöyle imzalamış: Compañero'n, [dost, yoldaş] Oscar Wao.

Eğer planladığı gibi 18. Yol'a düşseydi, ışıklar onun için sonsuza kadar sönerdi. Ama sarhoş kafayla iyi hesaplayamamış ya da annesinin ileri sürdüğü gibi, yukarıdan bir yerden korunmuş olmalı ki, eleman 18'i ıskalayıp tam ayracın üzerine düşmüş! Aslında bunun da işini görmesi gerekirdi; 18'deki ayraçlar beton giyotinlerden farksızdır. Bizimkinin icabına bir güzel bakar, bağırsaklarını bir konfeti sağanağı gibi saçabilirdi. Ancak sözünü ettiğimiz, üzerine çalıların, sarmaşıkların dolandığı şu bahçe paravanlarındandı, dolayısıyla O betona çakılmadı, taze sürülmüş gevşek toprağa düştü. Doğruca inek cennetini (her ineğe bilgisayar oyunu oynamak için elli sekiz bakirenin tahsis edildiği) boylamak yerine, gözlerini Robert Wood Johnson'da, iki kırık bacakla ve çıkmış bir omuzla açtı. Kendini nasıl mı hissediyordu? Eh, New Brunswick tren köprüsünden atlamış gibi.

Oradaydım elbette, annesi ve tuvalete ikide bir kokain çekme seferi düzenleyen, eşkıya kılıklı dayısıyla birlikte.

Sersem bizi görünce ne yaptı dersiniz? Başını öte yana çevirdi ve ağladı.

Annesi onun sağlam omzuna pat pat vurdu. Seninle işim bittiğinde ağlamaktan çok daha fazlasını yapacaksın!

Bir gün sonra Lola Madrid'den döndü. Daha tek kelime etmemize kalmadan, annesi kıza tipik bir Dominik hoş geldin'i çekti. Şimdi kalkıp geldin demek, kardeşinin ölümüne yetiştin? Dönmeni sağlayacak şeyin bu olduğunu bilseydim, kendimi uzun zaman önce öldürürdüm.

Lola onu duymazdan geldi, beni görmezden geldi. Kardeşinin yanına oturdu, elini tuttu.

Bayım, dedi, iyi misin?
Oğlan başını salladı: *Hayır.*

Üzerinden uzun, çok uzun zaman geçti, ama ne zaman onu düşünsem, gözümün önüne hâlâ hastanedeki hali gelir: doğruca Newark havalimanından çıkıp gelmiş, gözlerinin altında mor halkalar, saçları manea [bukağı] kadar yoluk yoluk, ama yine de zaman bulmuş, karşımıza çıkmadan önce rujunu sürüp azıcık da boyanmış.

Az biraz faaliyet umuyordum (hastanede bile kıç peşindeydim), onun yerine sıkı bir yıkama-yağlamadan geçtim. Neden Oscar'a göz kulak olmadın? diye sordu. Neden yapmadın?

Dört gün sonra oğlanı eve götürdüler. Ben de kendi hayatıma döndüm. Tek başına yaşayan annemin yanına, izbe London Terrace'a yollandım. Gerçek bir dost olsaydım, onu Paterson'da mesela haftada bir ziyaret ederdim, oysa yapmadım. Ne diyebilirim ki? Gözünü sevdiğim yaz mevsimindeydik, bir çift yeni kızın peşindeydim, ayrıca işim de vardı. Yeterince vakit yoktu, ama asıl yetersiz olan şey, ***gana*** idi [arzu, heves]. Durumunu sormak için birkaç kez telefonla aradım. Benim için bu bile fazlaydı, çünkü annesi ya da ablasının, onu kaybettik, demesinden korkuyordum. Ama hayır, bizimki "yeniden doğduğunu" iddia ediyordu. Bir daha asla intihara teşebbüs etmeyecekti. Bol bol yazıyordu, ki bu her zaman iyiye işaretti. Dominikli Tolkien olacağım, dedi.

Yalnızca bir kez evlerine uğradım; zaten Paterson'daydım, sucia'larımdan [sürtük, şıllık] birini görmeye gitmiştim. Baştan tasarlamamıştım, son anda direksiyonu kırıverdim, bir

benzincide durup telefon ettim, sonra da kendimi O'nun büyüdüğü evde buldum. Annesi odasından çıkamayacak kadar hastaydı, oğlumuzsa epeyce kilo kaybetmişti; onu hiç bu kadar zayıf görmemiştim. İntihar bana yaradı, diye takıldı. Odası kendisinden de ineksiydi; tabii böyle bir şey mümkünse. Tavandan X-kanatları, TIE-savaşçıları sarkıyordu. Hâlâ duran alçısındaki (sağ ayaktaki kırık ötekinden daha kötüydü) tek gerçek imzalar benimle ablasına aitti, gerisi Robert Heinlein, Isaac Asimov, Frank Herbert ve Samuel Delany'nin geçmiş olsun dilekleriydi. Lola geldiğimi duymamıştı, açık kapının önünden geçtiğini görünce güldüm, bayağı yüksek sesle sordum: Ee, muda'dan [değişken, ayran gönüllü] ne haber?

Burada olmaktan nefret ediyor, dedi Oscar.

Paterson'ın neyi varmış ki? diye sordum, yine bağırarak. Hey, mula [dişi katır], Paterson'ın nesini beğenmiyorsun?

Her şeyini, diye seslendi koridordan. Üzerinde şu kısacık koşu şortlarından vardı – salt hafif hafif sallanan bacak kaslarının görüntüsü bile, yolculuğa değerdi.

Oscar'la bir süre, fazlaca konuşmadan oturduk. Kitaplarına, oyunlarına baktım. Bir şey söylemesini bekliyordum; konunun öylece kapanıp gitmesine göz yumamazdım.

Çok aptalcaydı, dedi sonunda. Yanlış muhakeme.

Şunu bir daha tekrarlasana. Ne bok yemeye yaptın ki bunu, O?

Acınası bir tavırla omuz silkti. Başka ne yapabileceğimi bilmiyordum.

Ahbap, kesinlikle ölmek istemezsin. Sözüme güven. Abazanlık kötüdür. Ama ölüm, abazanlığı onla çarpar.

Bu böyle yarım saat kadar sürdü. Bütün o konuşmalardan, en çok aklımda kalan şu: Gitmek üzere kalkmıştım ki, şöyle dedi: Biliyor musun, bana bunu yaptıran, lanetti.

Ben o zırvalığa inanmıyorum, Oscar. Ana-babalarımızın zırvalığı o.

Hayır, bizim de, dedi.

İyileşecek mi? diye sordum Lola'ya, çıkmadan önce.

Bence evet, diye yanıtladı. Buz kabına musluktan su doldurmaktaydı. Baharda Demarest'e döneceğini söylüyor.

İyi bir fikir mi bu?

Bir an düşündü. İşte Lola böyleydi. Bence öyle, dedi.

Eh, en iyisini sen bilirsin. Cebimden anahtarlarımı çıkardım. Ee, nişanlı nasıl?

İyidir, dedi donuk bir sesle. Suriyan'la hâlâ birlikte misiniz?

Adını duymak bile beni öldürüyordu. Epeydir değiliz.

Sonra orada öylece durduk, bakıştık.

Daha iyi bir dünyada, uzanır, buz kaplarının üstünden onu öperdim ve bütün dertlerimiz sona ererdi. Ama nasıl bir dünyada yaşadığımızı siz de gayet iyi biliyorsunuz. Burası hiç de Tolkien'in içine ettiğim *Orta Dünya*'sı değil. Dolayısıyla, onu başımla selamladım, Görüşürüz, Lola, dedim, arabaya atlayıp eve döndüm.

Keşke, hepsi bu kadar, diyebilseydim. Bir zamanlar tanıdığım bir inek vardı, canına kıymaya kalkışmıştı; gerisi yok. Ancak de Leon'lar öyle kolayca savuşturabileceğiniz bir kabile değilmiş.

Son ders yılı başlayalı iki hafta olmuştu ki, O yatakhanemin kapısını çaldı! Yazdıklarını getirmek, benim yazdıklarımı sormak için! Gözlerime inanamıyordum. Son duyduğumda eski lisesine dönmeyi, bazı derslere yedek öğretmen

olarak girmeyi tasarlıyordu, şimdiyse karşımdaydı, elinde mavi bir klasör, kapımda mahcup mahcup dikiliyordu. Selam sana, Yunior, dedi. Oscar... dedim inanmazlıkla. Son gördüğümden bu yana daha da zayıflamıştı, saçına çeki düzen vermek için elinden geleni yapmış, tıraş olmuştu. İnanmayacaksınız ama çok iyi görünüyordu. Ancak aklı fikri hâlâ Uzay Operası'ndaydı – büyük tasarısı olan roman dörtlemesinin ilkini bitirdiğini, şu an kafayı bütünüyle buna taktığını söyledi. Canıma mal olabilir, diyerek iç geçirdi, aynı anda kendini toparladı. Özür dilerim. Demarest'te hiç kimse onunla oda arkadaşı olmak istemiyordu elbette -aman ne şaşırtıcı (hoşgörü denen şeyin ne kadar hoşgörülü olduğu hepimizin malumu)- baharda döndüğünde, iki kişilik odaya tek başına yayılacağını söyledi, benim için hiçbir sakıncası yok, diye gülümsedi.

Sonra, ciddileşti: Senin kemikleşmiş kötümserliğin olmayınca, Demarest aynı olmayacak.

Hah, dedim.

Fırsat bulur bulmaz mutlaka Paterson'a, beni görmeye gelmelisin. Elimde zevkle izleyeceğin yeni Japon animeleri var; bol miktarda.

Kesinlikle, kardeşim, dedim. Kesinlikle.

Hiç gitmedim. Başımı kaşıyacak vaktim yoktu, yemin ederim: Bilardo masaları taşımak, notları yükseltmek, mezuniyete hazırlanmak. Dahası, o sonbahar bir mucize oldu: Suriyan kapımı tıklattı. Hatırladığımdan da güzeldi. Bir kez daha denememizi istiyorum, dedi. Hiç ikiletmedim tabii, aynı gece de bir koşu gidip icabına baktım. Dios mío! Kimi zenci Kıyamet Günü bile kıç bulamazken, ben hiç kıçsız kalmıyordum; istesem bile.

Kayıtsızlığım, O'nun ara ara beni ziyarete gelmesini engellemedi; her seferinde kitabının yeni bir bölümünü, oto-

büste, sokakta, sınıfta gözüne çarpan, yeni bir kızın hikâyesini getirdi.

Hep aynı Oscar, dedim.

Evet, dedi cılız bir sesle. Hep aynı ben.

Rutgers oldu bitti çılgın bir yerdi, ama o son sonbahar, hepten kafayı yemişti sanki. Ekimde, Livingston'dan tanıdığım, birinci sınıftaki bir grup kız kokain satıcılığından yakalandı; dördü de etraftaki gordita'ların en sessiz sakinlerindendi. Dedikleri gibi: los que menos corren, vuelan [Yavaş atın tekmesi pek olur, anlamında]. Bush yüzünden, Lambdalarla Alfalar arasında saçma sapan bir kavga koptu ve haftalarca bir siyahlar-Latinler savaşından söz edildi, ancak hiçbir şey olmadı, çünkü herkes harıl harıl parti düzenlemekle, iliğine kadar düzüşmekle meşguldü.

O kış, her şeye rağmen, odamda hiç de kötü sayılmayacak bir öykü yazacak kadar kalmayı başardım; DC'deki evimin arkasındaki patio'da [avlu] yaşayan bir kadın hakkındaydı, herkes kadının fahişe olduğunu söylerdi, ama annemle abuelo'm işteyken erkek kardeşimle bana o bakardı. Profesörüm gözlerine inanamıyordu. Ben de etkilenmiştim. Koca öyküde tek bir kurşunlama ya da bıçaklama yoktu. Bir yararı olmadı ama. O yıl yaratıcı-yazarlık ödüllerinden hiçbirini kazanamadım. Az biraz umuyordum oysa.

Sonra finaller başladı ve ben kiminle burun buruna geliverdim? Lola'yla! Az kaldı tanıyamıyordum, çünkü saçlarını iyice uzatmıştı, çünkü beyaz, serkeş kızların takacağı türden, ucuz, kapkara bir gözlük takmıştı. Bileklerinde, kraliyet ailesini fidyeyle kurtaracak bollukta gümüş vardı, kot eteğinin altından uzanan bacak bolluğuysa, diğer kızlara resmen haksızlıktı. Beni fark edince, hemen eteğini çekiştirdi, fakat pek bir faydası

olmadı. E otobüsündeydik; benim için sıfır değerdeki bir kızla randevumdan dönüyordum, o ise bir arkadaşının onuruna verilen şu dandik veda partilerinden birine gidiyordu. Yanındaki koltuğa çöktüm. Ne haber? dedi. İnanılmaz irilikteki gözlerinde fettanlıktan eser yoktu. En küçük bir beklentiden de.

Görmeyeli nasılsın? diye sordum.

İyiyim. Sen?

Tatile hazırlanıyorum.

Mutlu Noeller. Sonra, su katılmamış bir de León olarak, okuduğu kitaba döndü!

Kitabı dürttüm. Japonca'ya Giriş. Hâlâ okuyor musun, yahu? Seni oradan çoktan atmadılar mı?

Gelecek yıl Japonya'da İngilizce dersi vereceğim, dedi, son derece doğal bir şeyden söz edercesine. *Harika* olacak.

Vermeyi *düşünüyorum* ya da *başvurdum,* değil. *Vereceğim.* Japonya? Güldüm, azıcık alayla. Dominikli bir kız Japonya'ya ne halt etmeye gider ki?

Haklısın, dedi, sinirli bir edayla sayfayı çevirirken. *New Jersey* dururken, *kim* kalkıp *herhangi* bir yere gitmek ister ki?

Bir saniye kadar sustuk.

Bu biraz ağır kaçtı, dedim.

Özürlerimle.

Dediğim gibi: Aralık ayındaydık. Benim Hintli kız, Lily, College Bulvarı'nda beni bekliyordu, Suriyan da öyle. İkisini de düşündüğüm yoktu. Ben Lola'yı o yıl gördüğüm tek günü düşünüyordum; Henderson Şapeli'nin önünde kitap okuyordu, kendini öyle bir kaptırmıştı ki, herhangi bir şeye bu kadar yoğunlaşmak sağlığa zararlı olabilirdi. Oscar'dan, kızın Edison'da birkaç arkadaşıyla aynı evde yaşadığını, bir ofiste çalıştığını, bir sonraki büyük serüveni için para biriktirdiğini duymuştum. O gün onu görünce, selam vermek istemiştim, ama taşağım yemedi, suratıma bakmaz diye korktum.

Commercial Bulvarı'nın önümden kayıp geçişini izledim; 18. Yol'un ışıkları ileride, az uzaktaydı. Bundan böyle Rutgers dendiğinde hep aklıma gelecek olan anlardan biriydi bu. Ön koltuktaki kızlar bir oğlan nedeniyle kıkırdaşıyor. Lola'nın elleri sayfanın üzerinde, tırnakları kızılcık rengine boyanmış. Benim ellerimse dev yengeçler gibi. Birkaç ay sonra, eğer gözümü açmazsam, kendimi London Terrace'a dönmüş bulacağım, Lola ise alıp başını gidecek, Tokyo'ya, Kyoto'ya ya da işte her nereye gidiyorsa. Rutgers'ta düşüp kalktığım onca piliç içinde, daha sonra düşüp kalktığım bütün piliçler içinde, kulpundan yakalayamadığım tek kız Lola oldu. Öyleyse nasıl oluyordu da, beni en iyi tanıyan kızın o olduğunu hissediyordum? Suriyan'ı düşündüm, benimle bir daha asla konuşmayacağını düşündüm. Korkularımı, gerçekten iyi biri olmanın nasıl ödümü koparttığını düşündüm, çünkü Lola Suriyan değildi, onunlayken, olmayı hiç denemediğim kişi olmak zorundaydım. College Bulvarı'na varmak üzereydik. Son şans. Bunun üzerine, Oscar gibi yaptım, doğrudan saldırdım: Benimle akşam yemeğine çık, Lola, dedim. Söz veriyorum, külotunu çıkartmaya kalkışmayacağım.

Ya tabii, dedi, yırtarcasına sayfayı çevirirken.

Elimi elinin üzerine koydum, döndü, kendine kızan birinin o yürek-sıkıştıran yüz ifadesiyle bana baktı; sanki benimle çoktan yolu yarılamış da nedenini bir türlü anlayamazmış gibi.

Sorun yok, tamamdır, dedim.

Hayır efendim, hiçbir bok tamam değil. Sen çok *kısasın*. Ama elini çekmedi.

Handy'ye, kaldığı yere gittik; daha onu doğru dürüst zımbalamama kalmadan, olayı durdurdu, kulaklarıma yapış-

tığı gibi beni toto'sundan yukarı çekti. Bu yüzü neden hiç, bunca yıldan sonra bile bir türlü unutamıyorum? Çalışmaktan yorgun, uykusuzluktan şiş; Lola olan ve daima Lola olarak kalacak olan, yırtıcılıkla incinebilirliğin o delice karışımı.

Suratıma artık daha fazla dayanamayacağım kadar uzun bir süre baktı, sonra şöyle dedi: Bana yalan söyleme yeter, Yunior.

Ben de söz verdim: Söylemem.

Gülmeyin. Gerçekten iyi niyetliydim.

Ekleyecek pek bir şey kalmadı. Şunun dışında:

O bahar, yeniden Oscar'ın odasına taşındım. Bütün kış ölçüp biçmiştim. Son gün bile, az kaldı fikir değiştiriyordum. Demarest'te, kapısının önünde bekliyordum ve sabahtan beri orada dikilip durmama karşın, dönüp kaçmamak için kendimi güç tutuyordum, ama sonra merdivenlerden gelen sesleri duydum; eşyalarını getiriyorlardı.

En çok kim şaşırdı, bilmiyorum. Oscar mı, Lola mı, yoksa ben mi?

Oscar'ın dediğine göre, elimi kaldırmış, *Mellon,* demişim.

Bir an sözcüğü anımsayamadı.

Sonunda, Mellon, dedi.

Düşüş'ten sonraki o ilk sonbahar, Oscar için karanlık bir dönemdi (günlüğünde okudum). Hâlâ yapmayı düşünüyor fakat korkuyordu. Daha çok ablasından, ama kendisinden de. Bir mucize olasılığından, geçmek bilmez, çetin bir yazdan. Okuyor, yazıyor, annesiyle birlikte televizyon izliyordu. Aptalca bir şeye kalkışırsan, diye ant içmişti annesi, yaşadığım sürece başına bela olurum. İnansan iyi edersin!

İnanırım, Señora, demiş bizimki, güncesine yazdığına göre. İnanırım.

O aylar uyuyamıyordu, bu yüzden de annesinin arabasına atladığı gibi gece turlarına çıkmaya başlamıştı. Evden gizlice her çıkışında, bunun sonuncu olduğunu düşünüyormuş. Arabayı rasgele sürüyordu; neresi gelirse. Camden'da kayboldu. Benim büyüdüğüm mahalleyi buldu. Tam kulüpler boşalırken, New Brunswick'ten geçti, herkese dikkatle baktı; midesi öldürüyordu onu. Wildwood'a bile gitti. Lola'yı kurtardığı kafeyi arandı, ama kapanmıştı. Yerine başka bir şey de açılmamıştı. Bir gece yoldan bir otostopçu aldı. Fena halde hamile bir kız. İngilizcesi çat pat. Yanakları gamzeli, kaçak bir Guatemalalı. Perth Amboy'a gitmesi gerekiyormuş; Oscar, kahramanımız atıldı: No te preócupas. Te traigo. [Merak etme. Ben seni götürürüm.]

Que Dios te bendiga, [Tanrı senden razı olsun.] dedi kız. Gerekirse camdan atlamaya hazır bir hali vardı.

Oscar ona telefon numarasını verdi; ne olur ne olmaz; ama kız hiç aramadı. Oscar buna şaşırmadı.

Bazı geceler arabayı öyle çok, öyle uzağa sürüyordu ki, resmen direksiyonda uyuyakalıyordu. Bir an yazdığı karakterleri düşünürken, bir an sonra sürüklenip gidiyordu; sarhoş edici, olağanüstü bir doygunluk; onun içine tepetakla, balıklama dalma arzusu, ama sonra, bir son dakika alarmı.

Lola.

Salt uyanarak canını kurtarmaktan daha keyif verici bir duygu olamaz (diye yazmış).

İKİ

Hiçbir insan elzem değildir. Ama Trujillo'nun yeri kesinlikle doldurulamaz. Çünkü Trujillo bir insan değildir. O... kozmik bir güçtür... Onu sıradan çağdaşlarıyla kıyaslamaya kalkışanlar, büyük bir hata yapmış olurlar. O bir tek... özel bir yazgıyla doğanlar kategorisine aittir.

La Nación

Bir kez daha denedim, elbette. İlkinden bile daha aptalcaydı. Tam on dört ay; sonra abuela'm Paterson'a, annemin yanına dönme vaktimin geldiğini ilan etti; söylediği şeye inanamıyordum. İhanetlerin en ağırına uğramış gibiydim. Bu duyguya bir kere daha, senden ayrıldığım zaman kapıldım.

İyi ama gitmek istemiyorum! diye karşı çıktım. Burada kalmak istiyorum!

Ama anneannem kulak asmadı. Elimden bir şey gelmez, dercesine ellerini havaya kaldırdı. Annen böyle istiyor, ben de öyle; doğrusu da bu.

Peki ya benim isteklerim?

Kusura bakma, hija.

Buyrun size hayat. Kendi adınıza derlediğiniz bütün mutluluğu, değersiz bir şeymişçesine, bir kalemde silip atıyorlar. Bana sorarsanız lanet, uğursuzluk filan gibi şeyler yok. Bana kalırsa sadece hayat var. O da yetiyor zaten.

Olgun davranmadım. Koşu takımını bıraktım. Derslere girmeyi, kız arkadaşlarımla konuşmayı kestim, Rosío'yla bile. Max'e ilişkimizin bittiğini söyledim, yüzüme öyle bir baktı ki, iki kaşının arasından vurmuşum sanırsınız. Beni durdurmaya çalıştı, çığlık çığlığa haykırdım, aynen annemin haykırışı gibi, eli küt diye iniverdi. Aslında ona iyilik yaptığımı düşündüm. Onu gereğinden fazla hırpalamak istemiyordum.

O son haftalarda gerçekten saçma sapan şeyler yaptım. Galiba yeryüzünden silinip gitmeyi ölesiye istiyor, bunu gerçekleştirmeye çalışıyordum. Başka bir erkekle düşüp kalkmaya başladım; anlayın ne kadar allak bullaktım. Sınıf arkadaşlarımdan birinin babasıydı. Sürekli peşimdeydi, kızı yanımızdayken bile; kalkıp onu aradım. Santo Domingo'da bir şeye her zaman güvenebilirsiniz. Elektriğe değil, adalete değil.

Sekse.

Onun eksikliği hiçbir zaman çekilmez.

İşin romantizm faslıyla hiç uğraşmadım. Daha ilk "buluşmada" beni bir aşk moteline götürmesine izin verdim. Şu burnu büyük politicos'lardan [politikacı] biriydi, bir peledista, kendine ait klimalı, kocaman bir cipi vardı. Külotumu indirince... şu kadarını söyleyeyim, hayatınızda bu kadar mutlu birini görmemişsinizdir.

Ta ki ondan iki bin dolar isteyinceye kadar. Amerikan doları, diye vurguladım.

Abuela'mın dediği gibi: Her yılan bir fareyi ısırdığını sanır, ta ki bir firavunfaresini ısırdığı güne kadar.

Bu benim büyük puta [fahişe, orospu] ânımdı. Parası olduğunu biliyordum, aksi halde istemezdim, ayrıca onu soyu-

yor filan değildim. Yanılmıyorsam, toplam dokuz kez yapmıştık, dolayısıyla, benim değerlendirmeme göre, verdiğinden çok daha fazlasını almıştı. Daha sonra motelde, o küçük torbacıklardan kokain çekerken, ben de oturup rom içtim. Pek konuşkan biri değildi; daha iyi. Her sevişmeden sonra bayağı pişman olur, kendinden utanırdı, buysa kendimi harika hissetmeme neden olurdu. Sızlandı, bunun kızının okul parası olduğunu söyledi. Vesaire vesaire. Devletten çalarsın, dedim gülümseyerek. Beni eve bırakınca, uzanıp öptüm, salt geriye çekilişini, büzülüşünü görmek için.

O son haftalarda La Inca'yla fazla konuşmadım, ama o benimle konuşmaya hiç ara vermedi. Okulunu bitirmeni istiyorum. Fırsat buldukça beni ziyarete gelmeni istiyorum. Nereden geldiğini daima anımsamanı istiyorum. Yolculuk için gereken bütün hazırlıkları o yaptı. Ruh halini, arkamdan ne kadar üzüleceğini düşünemeyecek kadar öfkeliydim. Annemden sonra yaşamını paylaştığı son kişi bendim. Giden kendisiymişçesine evi derleyip toparlamaktaydı.

Hayrola? dedim. Sen de benimle mi geliyorsun?

Hayır, hija. Bir süreliğine köyüme gidiyorum.

Ama sen köyünden nefret edersin!

Gitmek zorundayım, diye açıkladı bıkkınca. En azından bir süreliğine.

Sonra, Oscar aradı; durup dururken. Artık döneceğime göre, aramızı düzeltmeye çalışıyordu. Yuvaya dönüyorsun, demek?

Hiç belli olmaz.

Sakın fevri bir şey yapma.

Fevri mi? Güldüm. Ağzından çıkanları kulağın hiç duyuyor mu senin, Oscar?

İçini çekti. Sürekli.

Her sabah, gözümü açar açmaz şiltenin altındaki parayı kontrol ediyordum. O günlerde iki bin dolar sizi canınızın istediği yere götürürdü, benim aklımdaysa ya Japonya ya da okulda, kızın tekinden duyduğum Goa vardı. O da bir ada, ama nefis güzellikte, diye bastırmıştı. Santo Domingo'yla alakası yok.

Ve sonra, sonunda, çıkıp geldi. Annem. Hiçbir şeyi sessiz sedasız yapmaz zaten. Normal bir taksiyle değil, siyah, kocaman bir arabayla evin önüne yanaştı; barrio'da ne kadar çocuk varsa gösteriyi izlemeye koştu. Annem kalabalığı fark etmemiş havalardaydı. Sürücüyse elbette onu tavlamaya çalışmaktaydı. Annem zayıf, bitkin görünüyordu; taxista'nın [taksici] haline inanamıyordum.

Onu rahat bırak, dedim. Hiç utanman yok mu?

Annem başını kederle salladı, La Inca'ya baktı: Ona hiçbir şey öğretmemişsin.

Sonra, büyük an geldi, her kız evladın ödünü koparan an. Annem beni tepeden tırnağa süzdü. Hayatımda bundan daha formda olmamıştım, kendimi hiç bu kadar güzel ve arzulanır hissetmemiştim, ama kancık ne dedi dersiniz?

Coño, pero tú sí eres fea. [eh, paçozsan elden ne gelir, anlamında.]

Ve o on dört ay – uçup gitti. Hiç yaşanmamışçasına.

Şimdi kendim de bir anne olduğum için, anlıyorum: Başka türlü davranamazdı. Çünkü o, buydu. Dedikleri gibi: Plátano maduro no se vuelve verde. [Olgun muzun rengi yeniden yeşile dönmez.] Sonunda bile, bana sevgiyi çağrıştıracak herhangi bir şey göstermeye yanaşmadı. Ne benim için ağladı, ne de kendisi için, salt Oscar için. Mi pobre, hijo, diye hıçkırdı. [benim zavallı, bedbaht oğlum] Mi pobre, hijo.

Ana-babanızın hiç olmazsa son günlerinde bir şeylerin değişeceğine, bir şeylerin düzeleceğine inanırsınız. Bu bizim için geçerli değildi.

***

Büyük bir olasılıkla kaçardım. Amerika'ya dönmemizi bekler, paja de arroz [kuru ot, saman] gibi, için için yanarak bekler, boş bulunacakları ânı kollar ve bir sabah ortadan toz olurdum. Tıpkı annemi bırakıp kaçan, bir daha da görünmeyen babam gibi. Yok olan her şey gibi yok olmak. Tek bir iz bırakmadan. Uzaklarda yaşardım. Mutlu olurdum. Bundan emindim, tıpkı hiç çocuk yapmayacağından emin olduğum gibi. Artık güneşten sakınmaz, kapkara olurdum, saçlarımın her türlü kaprisine göz yumardım; annem sokakta yanımdan geçer, beni kesinlikle tanıyamazdı. İşte kurduğum hayal buydu. Ama bunca yılda tek bir şey öğrendiysem, o da şu: Asla kaçamazsın. Hiçbir zaman. Tek çıkış yolu, içeriye girendir.

İşte, tahminimce bütün bu öyküler de bunu anlatıyor.

Evet, hiç kuşku yok: Kaçardım. La Inca olsun olmasın, alıp başımı giderdim.

Ama sonra, Max öldü.

Onu bir daha görmemiştim. İlişkimizi noktaladıktan sonra, yani. Benim zavallı Max'im; beni sözcüklerle ifade edilemeyecek kadar seven. Her sevişmemizde, *Ne kadar şanslıyım,* diyen. Ne aynı çevredendik, ne de aynı mahalleden. Bazen, peledista beni arabasıyla motele götürürken, Max'ı gün ortası, korkunç trafiğin içinde, kolunun altında bir film bobini (ona bir sırt çantası almak istemiştim, ama o böylesinden hoşlandığını söylemişti), zıpkın gibi giderken gördüğüm duygusuna kapılırdım. Benim cesur Max'im, iki tamponun arasından, dişlerin arasından kayıveren bir yalan gibi, kolayca sıyrılıp geçebilen.

Ne yazık ki bir gün hesap hatası yapmış (kalbi kırık, morali bozuktu çünkü, eminim) ve Cibao otobüsüyle Baní otobüsünün arasında kalıp ezilmişti. Kafatası bir milyon parçaya ayrılmış, boşalan bobin bütün caddeye yayılmış.

Olaydan, cenaze töreninin ertesi günü haberim oldu. Kız kardeşi beni aradı.

Seni bütün kalbiyle severdi, diye hıçkırdı. Bütün kalbiyle.

Kiminiz, lanet, diyecek.

Bense hayat, diyorum. Sadece hayat.

Böylesine suskunlaşan birini görmemişsinizdir. Peledista'dan aldığım parayı Max'in annesine verdim. Küçük kardeşi Maxim o para sayesinde bir yola [kürekli ve yelkenli, küçük tekne] alıp Porto Riko'ya gitti; son duyduğumda, hâlâ oradaydı, işleri gayet yolundaydı. Küçük bir dükkânı varmış, annesi de artık Los Tres Brazos'da yaşamıyormuş. Benim toto sonunda bir işe yaramıştı.

Seni daima seveceğim, dedi abuela'm havalimanında. Sonra arkasını döndü.

Uçağa binince ağlamaya başladım. Kulağa çok saçma gelecek, farkındayım, ama seninle karşılaşıncaya kadar da durmadım sanki. Kefaret ödemeyi hiç kesmedim, biliyorum. Öteki yolcular delirdiğimi sanmış olmalı. Yol boyunca annemin bana vurmasını, bana idiota, bruta, fea, malcriada [budala, hödük, gudubet, edepsiz] diye haykırmasını, yerini değiştirmesini bekledim, ama yapmadı.

Elini elimin üzerine koydu, bir daha da kaldırmadı. Ön koltuktaki kadın bize dönüp, Kızına söyle, sesini kessin, deyince de, cevabı yapıştırdı: Sen de culo'na söyle, leş gibi kokmayı kessin.

Yanımızda oturan viejo'ya [ihtiyar] acımıştım. Ailesini ziyarete gelmişti besbelli. Küçük bir fedora [fötr şapka] ve bı-

çak gibi ütülü chacabana. Üzülme, muchacha, dedi sırtımı tıpışlayarak. Santo Domingo hep burada olacak. Başlangıçta buradaydı, sonda da burada olacak.

Hey Yarabbi, diye mırıldandı annem, sonra gözlerini kapadı, uyudu.

V
ZAVALLI ABELARD
1944 - 1946

TANINMIŞ DOKTOR

Aile ne zaman -ki, hiçbir zaman da denebilir- geçmişten söz edecek olsa, hep aynı noktadan başlardı: Abelard ve Trujillo hakkında sarf ettiği Kötü Söz.[22]

Abelard Luis Cabral, Oscar'la Lola'nın büyükbabasıydı; Lázaro Cárdenas yıllarında Mexico City'de eğitim görmüş bir doktordu ve kırklı yılların ortalarında, henüz hiçbirimiz

22 Mutlaka başka, daha iyi başlangıçlar da var tabii - bana sorsanız, olayı İspanyolların Yeni Dünya'yı "keşfiyle" başlatırdım -ya da ABD'nin 1916'da Santo Domingo'yu işgaliyle - fakat de Leónlar kendilerine bu başlangıcı uygun görüyorsa, tarihçiliklerini sorgulamak bana mı düşer?

doğmamışken, La Vega'da önemli, saygın bir kişilikti. Un hombre muy serio, muy educado y muy bien plantado. [Çok iyi eğitim almış, çok efendi, çok düzgün bir erkek.]

(Lafın nereye gittiğini anladınız sanırım.)

O çok çok gerilerde kalmış günlerde -delincuencia'dan [işlenen suçlar] ve banka iflaslarından önce, Diasporadan önce- Cabrallar, ülkenin önde gelenlerinden sayılırdı. Öyle felaket zengin sayılmazlardı, ya da Santiagolu Ral Cabrallar gibi tarihsel önem taşımıyorlardı, ama azımsanacak bir aile de değildi. La Vega'da, ailenin 1791'den beri yaşadığı yerde, resmen soylu kabul edilir, La Casa Amarilla ve Río Camú gibi, kentin simgelerinden kabul edilirlerdi; komşular hâlâ, Abelard'ın babasının yaptırdığı on dört odalı evi, Casa Hatüey'i[23] anlatıyor; yeni eklentilerle, defalarca genişletilip yayılan, özgün taş çekirdeği Abelard'ın çalışma odasına dönüştürülen bu eklektik villa, badem ve cüce mango ağaçlarıyla sarılıydı; ailenin ayrıca Santiago'da Art Deco tarzı, modern bir apartman dairesi de vardı, ailenin ticari işleriyle de ilgilenen Abelard çoğu hafta sonu orada kalırdı; sonra, bir düzine atı rahatça barındırabilecek, güzelce yenilenmiş ahırlar ve tabi-

23 Hatüey, belki unutmuş olabilirsiniz, Tainoların Ho Chi Minh'iydi. İspanyollar, Dominik Cumhuriyeti'nde İlk Soykırım'a giriştiklerinde, Hatüey Ada'dan ayrıldı ve takviye kuvvet toplama amacıyla, kanoyla Küba'ya geçti; yolculuğu, Máximo Gómez'in yaklaşık üç yüz yıl sonra yapacağı yolculuğun habercisiydi. Eve Casa Hatüey adı verilmesinin nedeniyse, evin ilk sahibinin, Geçmiş Zamanlar'da, Hatüey'i İspanyollar tarafından yakılmadan hemen önce vaftiz etmeye çalışan rahibin soyundan gelmesiydi. (Hatüey'in odun yığınının tepesinde söylediği şeyse, başlı başına bir efsane: Cennet'te beyazlar mı var? Öyleyse, Cehennem'e gitmeyi yeğlerim.) Ancak tarih, Hatüey'e hiç de nazik davranmadı. DERHAL bir şeyler değişmediği takdirde, onun akıbeti de yoldaşı Crazy Horse'unki [1842-1877 yılları arasında yaşamış, ABD federal hükümetine karşı kahramanca savaşmış, ünlü ve saygın Lakota kabile şefi. Adı, bilindiği gibi, tanınmış bir viski markasına verildi. (ç.n.)] gibi olacak. Kendine ait olmayan bir ülkede, bir bira kutusuna hapsolacak.

i atlar: parşömen derili altı Arap atı; beş tane de daimi hizmetkâr (Rayano kökenli). O yıllarda ülkenin geri kalanı taşla toprakla ve yiyecek kırıntılarıyla geçinir, metrelerce uzunluğundaki bağırsak solucanlarına ev sahipliği yaparken, Cabrallar parlatılmış Jalisco gümüşlü, Beleek'ten gelme çatal bıçaklı sofralarda hamur işleri, tatlı İtalyan sosisleri yemekteydi. Bir cerrah olarak geliri fena değildi elbette, ama aile servetinin gerçek kaynağı, Abelard'ın evrak çantasında (o günlerde böyle şeyler mevcutsa tabii) yatıyordu: dünyaya karşı hınç dolu, huysuz babasından (artık merhum) Abelard'a Santiago'da bir çift bol kârlı supermercado, [süpermarket] bir çimento fabrikası ve Septrionales'teki bir dizi finca'nın [taşınmaz mal, mülk] tapusu kalmıştı.

Cabrallar, tahmin ettiğiniz üzere, Şanslı Kesim'in üyeleriydi. Yazları, bir kuzenin Puerto Plata'daki cabana'sını [küçücük sayfiye evi, kulübe] "ödünç alır", en az üç haftalarını orada geçirirlerdi. Abelard'ın iki kızı, Jacquelyn'le Astrid annelerinin gözetiminde yüzer, kumsalda oynarken (sık sık da Zenci-Beyaz Melezi Pigmentini Bozma İlleti'ne tutulur, yani güneşten yanarken), daha fazla esmerleşme riskini göze alamayan anneleri kendini şemsiyesinin gölgesine zincirler, babalarıysa -radyoda savaş haberlerini dinlemiyorsa- yüzünde gergin bir yoğunlaşma, sahilde bir aşağı bir yukarı gezinirdi. Yalınayak, üzerinde yalnızca beyaz gömleğiyle yeleği, pantolon paçaları kıvrılmış; yarı-afro saçları rüzgârda uçuşan bir meşale, bedeninde orta yaş tombulluğu. Bazen, bir deniz kabuğu ya da can çekişen bir yengeç Abelard'ın dikkatini çeker, o da ellerinin dizlerinin üzerine çöküp kuyumcu merceğiyle incelerdi; keyiflenen kızlarıyla dehşete kapılan karısı onun bu halini pislik koklayan bir köpeğe benzetirdi.

Cibao'da hâlâ sağ olup da Abelard'ı anımsayanlar var, hepsi de size onun mükemmel bir doktor olmanın yanı sıra

ülkenin en dikkate değer beyinlerinden biri olduğunu söyleyecektir: yorulmaz bir merak, ürkütücü bir zekâ, özellikle de yabancı dillere ve karmaşık hesaplamalara müthiş bir yatkınlık. Babalık sürekli okurdu, İspanyolca, İngilizce, Fransızca, Latince ve Yunanca; nadide kitap koleksiyoncusu, yabancı, ilginç soyutlamaların avukatı, *Tropical Tıp Dergisi*'nin yazarlarından biri ve Fernando Ortíz tarzı, amatör bir etnograf. Kısacası, Abelard bir Beyin'di – tahsilini yaptığı Meksika için kesinlikle olağandışı bir şey değil, ama Yüce General Rafael Leónidas Trujillo'nun Adası'nda son derece ender bulunan bir tür. Kızlarını okumaya teşvik eder, baba mesleğini sürdüreceklermiş gibi hazırlardı (kızlar dokuz yaşına gelmeden Fransızca konuşabiliyor, Latince okuyabiliyorlardı); öğrenme konusunda öyle hevesli, hırslıydı ki, her yeni bilgi kırıntısı için, ne kadar zor ulaşılır ya da önemsiz olursa olsun, hiç üşenmez, Van Allen kemerini* aşardı. Babasının ikinci karısı tarafından büyük bir zevkle döşenmiş, nefis duvar kâğıtlarıyla kaplanmış olan oturma odası, yörenin önde gelenlerinin bir numaralı uğrak yeriydi. Sohbetler, tartışmalar bütün gece sürer, aradığı kaliteyi, düzeyi bulamayan Abelard (Meksika'daki UNAM üniversitesiyle kıyaslanamazdı bile), sıkça hayal kırıklığına uğrasa da, hiçbir şey uğruna bu akşamlardan vazgeçmezdi. Ona iyi geceler dileyip yatan kızları, sık sık, sabah olduğunda onu arkadaşlarıyla alabildiğine çapraşık bir tartışmanın ortasında bulurdu; gözler kan çanağı, saçlar taraz taraz, sarhoş gibi ama yürekli. Yanına giderler, o da onları öpücüklere boğar, Brillantes [pırlantalar] derdi. Bu taptaze zekâlar, diye övünürdü dostlarına, hepimizi gölgede bırakacak.

---

* Van Allen Radyasyon kemeri; dünyayı çevreleyen ve dünya manyetik alanı tarafından yerinde tutulan, enerji yüklü partiküllerin (plasma) oluşturduğu kuşak. (ç.n.)

Trujillo İktidarı fikir, düşünce sevdalısı olmak için hiç de iyi bir zaman değildi, salon tartışmalarına girmek, tertulia'lar [sohbet toplantıları] düzenlemek, sıradanın dışında herhangi bir şey yapmak için de doğru zaman olmadığı gibi; neyse ki Abelard ciddi anlamda titiz, temkinli adamdı. Çağdaş politikaya (bir başka deyişle, Trujillo'ya) saldırılmasına asla izin vermez, sohbeti soyut bir düzlemde tutardı; kapısı toplantılara katılmak isteyen herkese (Gizli Polis dahil) açıktı. Eh, Kifayetsiz Sığır Hırsızı'nın adını yanlış telaffuz etmek bile insanı yakabilecekken, aksi gerçekten ahmaklık olurdu. Abelard'ın genel politikası, El Jefe'yi aklına bile getirmemeye çalışmak, bir tür Diktatörü Yok Sayma Tao'su uygulamaktı; buysa ironikti, Abelard'ın zevahiri kurtarmak adına oynadığı gayretkeş Trujillista rolü düşünülecek olursa.[24]

Hem bir birey olarak hem de tıp kurumunun ikinci kaptanı olarak, Partido Dominicano'dan desteğini esirgemiyordu; o ve baş-hemşiresi, en iyi asistanı olan karısı, Trujillo'nın düzenlediği her tıp misyonuna, campo ne kadar uzak olursa olsun, mutlaka katılırlardı; El Jefe bir seçimi yüzde 103'le kazandığında kimsenin kahkahaları Abelard kadar gür çıkmazdı! Ah, pueblo'daki coşkuya bakın! Trujillo'nun onuruna davet verildiğinde, Abelard arabasına atlar Santiago'ya yollanır-

24 Daha da ironik olan, Abelard'ın, rejimin en berbat, en azgın döneminde dikkati çekmemeyi, göze batmamayı başarmış olmasıydı – göze batmamak için kafayı öyle ***alçakta*** tutmuştu ki, belki de olup biteni görememişti. Örneğin, 1937'de, DC'nin Dostları, Haitilileri ve Haiti kökenli Dominikllileri ve Haitiliye benzeyen Dominiklileri temizlerken, işin aslı soykırım sürüp giderken Abelard başını, gözlerini ve burnunu eğdi, güvenle kitaplarına gömdü (hizmetkârları saklama işini karısına bıraktı, bu konuda hiçbir şey sormadı); kıyımdan sağ kurtulanlar, her yanlarında ağza alınmaz pala yaralarıyla, sendeleyerek kliniğe sökün edince, onları elinden geldiğince tedavi etti, başlarına gelenler ya da yaralarının korkunçluğu hakkında tek kelime etmedi. Sıradan bir günmüş gibi davrandı.

dı. Davete erken girer, geç çıkar, sürekli gülümser ve *tek kelime etmezdi.* Entelektüel sapma motorunu kapatır, salt muharrik kuvvetle hareket ederdi. Zamanı gelince, El Jefe'nin elini sıkar, hayranlığının ılık şevkini üzerine boca eder (Trujillato'nun homo-erotik olmadığını düşünüyorsanız, Rahip'ten bir alıntı yapalım: *Başınıza gelecek var*), sonra da sessizce gölgelerin arasına çekilirdi (Oscar'ın favori filmi olan *Point Black* tarzında). El Jefe'den mümkün olduğunca uzak duruyordu (öyle Trujillo'yla eşitmiş, ahbap çavuşmuş ya da onun için gerekli bir kişiymiş yanılsamalarına kapıldığı yoktu); patronla uğraşan zencilerin er geç ölümlerden ölüm beğendiğini biliyordu çünkü. Abelard'ın ailesinin yüzde yüz Jefe'nin kesesinden geçinmemesi, rahmetli babasının, Jefe'nin arazilerine coğrafik ya da rakipsel yakınlıkta tarla, negocios [dükkân, işyeri] vesaire edinmemiş olması da iyiydi tabii. Kısacası, Abelard'ın Suratını Şeytan Göresice'yle teması nefis bir biçimde kısıtlıydı.[25]

Abelard ile Kifayetsiz Sığır Hırsızı, tarihin koridorlarında birbirlerinin yanından geçip gidebilirlerdi, eğer 1944 yılında ortaya çıkan gelişme olmasaydı: Abelard geleneklere ters düşmek pahasına, Jefe'yle ilintili davetlere karısıyla kızlarını götürmemeye, onları bilinçli bir şekilde evde bırakmaya başlamıştı. Dostlarına, karısının bu aralar gergin, biraz "sinirli" ol-

25 Keşke Balaguer'le ilişkisi de aynen böyle olsaydı. O sıralarda İblis Balaguer henüz Seçim Hırsızı olmamıştı, yalnızca Trujillo'nun Eğitim Bakanı'ydı -*bu* işte ne kadar başarılı olduğunu tahmin edebilirsiniz- ve bulduğu her fırsatta Abelard'ı bir köşeye çekerdi. Onunla *kendi* (yani, dört ölçek Gobineau, dört ölçek Goddard, iki ölçek de insan ırkını soyaçekim yoluyla ıslah etmeye çalışan Alman kafatasçılardan oluşan) teorilerini tartışmak istiyordu. Almanların kuramları, diyordu Abelard'a, Avrupa'yı kasıp kavuruyor. Abelard başını sallıyordu. Anlıyorum. (Şimdi soracaksınız: Hangisi daha zekiydi? Kıyaslanamaz bile. Herhangi bir bilgisayar oyununda, Abelard, yani Cibaolu Beyin, Soykırım Dâhisi'ni iki saniyede dümdüz ederdi.)

duğunu, Jacquelyn'in de onunla ilgilendiğini söylüyordu, oysa bu tavrın gerçek nedeni, Trujillo'nun dillere destan kadın düşkünlüğüyle Jacquelyn'in yeni yeni tomurcuklanan güzelliğiydi. Abelard'ın ciddi, zeki büyük kızı artık o uzun boylu, hantal flaquita değildi; ergenlik bir kasırga gibi vurmuş, kızı olağanüstü güzellikte genç bir hanıma dönüştürmüştü. O artık ciddi bir kalça-baldır-meme vakasıydı ve kırklı yıllarda bunun sonu tek bir şeye varırdı: büyük harfle Bela'ya, namı diğer Trujillo'ya.

Büyüklerinizden hangisine sorsanız, açıklayacaktır: Trujillo bir diktatör olabilirdi, ama aynı zamanda Dominikli bir diktatördü, buysa Ülkenin Bir Numaralı Bellaco'su [azgın at, aygır] olmakla eşanlamlıydı. DC'deki bütün toto'ların, sözcüğün gerçek anlamıyla ona ait olduğuna inanması demekti. Resmen belgelenmiş bir gerçekti ki, Trujillo'nun Dominik Cumhuriyeti'nde belli bir sınıfa mensupsanız ve güzel kızınızın El Jefe'ye azıcık yaklaşmasına göz yumarsanız, bir haftaya kalmadan kızı kaşarlanmış bir profesyonel gibi adama saksofon çekerken bulursunuz ve *eli kolu bağlı, öylece seyredersiniz!* Santo Domingo'da yaşamanın bedellerinden, Ada'nın en iyi bilinen sırlarından biriydi. Öyle sık yaşanan bir durumdu, Trujillo'nun iştahıysa öylesine doymak bilmezdi ki, ülkede ister inanın ister inanmayın, kızını kendi eliyle Sığır Hırsızı'na sunan bir sürü adam vardı, hombres de calidad y posición [üstelik belli bir konuma sahip, önemli erkekler]. Abelard, hakkını teslim edelim, onlardan biri değildi; neyin ne olduğunu idrak eder etmez (kızın Calle El Sol'da trafiği durdurmaya başladığını görünce, bir de hastalarından biri, Buna dikkat etsen iyi edersin, deyince), kıza hemen Rapunzel'i çekti, âdeta eve *kilitledi*. Ondan beklenmeyecek kadar gözü kara bir davranıştı; bir gün okula gitmek üzere hazırlanan kızını, o gelişkin bedene rağmen hâlâ bir çocuk, lanet olsun

yalnızca bir çocuk olan Jacquelyn'i seyretmek, gözü kara davranmayı kolaylaştırmıştı.

Öte yandan, hülyalı bakışlı, iri göğüslü kızını Trujillo'dan saklamak hiç de kolay iş değildi. (Yüzüğü Sauron'dan uzak tutmak gibi.) Normal, ortalama Dominikli erkeğin uçkur düşkünü olduğunu düşünüyorsanız, Trujillo onun beş bin misli beteriydi. Eleman, tek görevi bütün eyaletleri tarayıp efendiye sunulacak bir sonraki kıçı bulmak olan, yüzlerce casustan oluşan bir ekip kurmuştu; eğer ülkenin toplam kıç üretimi hükümet merkezinin biraz daha yakınında toplanmış olsaydı, dünyanın ilk kıç-okrasi rejimi kurulmuş olurdu (bir bakıma, kurulmuştu belki de). İşte bu iklimde kadınlarınızı istiflemek, gözden gizlemek vatana ihanetle eşdeğerdi; muchacha'larını ortaya sermeyi reddeden suçlular, kendilerini sekiz köpekbalığının yüzdüğü bir havuzda, gayet zindeleştirici kulaçlar atarken bulabilirdi. Açık olalım: Abelard devasa bir tehlikeyi göze almaktaydı. Üst sınıftan olması ya da zemini iyi hazırlaması, dostlarından birini ayarlayıp karısına "manik" teşhisi koydurması ve bu haberi girip çıktığı elit çevrelere sızdırması, hiç önemli değildi. Bu düzenbazlığın kokusunu alacak olurlarsa, Trujillo ile saz arkadaşlarının onu el ve ayaklarından (Jacquelyn'i de sırtüstü yatağa) zincirlemesi, iki saniye bile sürmezdi. İşte bu yüzden, ne zaman bir davette El Jefe'nin karşılayıcı kuyruğundakilerin ellerini sıkarak yaklaştığını görse, o tiz, cırtlak sesiyle sormasını beklerdi: Doktor Abelard Cabral, o *leziz* kızınız nerelerde? Hakkında *komşularınızdan* öyle çok şey duydum ki. Salt düşüncesi bile Abelard'ın her yanına ateş basmasına yetiyordu.

Jacquelyn ne büyük bir tehlike altında olduğundan habersizdi, elbette. Onlar daha masum zamanlardı, o da masum bir kızdı; Şanlı Başkan'ın tecavüzüne uğrayabileceği, o mükemmel zihninin köşesinden bile geçmiyordu. İki kızdan,

babasının beynini alan, oydu. Harıl harıl Fransızca öğreniyordu, çünkü babasının izinden gitmeye, Paris'te tıp okumaya karar vermişti. Fransa'ya gidecekti! Yeni Madam Curie olmaya! Başını kitaplardan kaldırmıyor, Fransızcasını geliştirmek için babasıyla ve Haiti'de doğmuş olan, hâlâ gayet iyi Fransızca konuşan uşakları Esteban El Gallo'yla alıştırma yapıyordu.[26] Kızların ikisi de olup bitenden bihaber, Hobbit'ler kadar gamsızdı; Gölge'nin ufukta bir hayalet gibi salındığını asla tahmin edemezlerdi. Abelard boş günlerinde, klinikte olmadığı ya da odasına kapanıp çalışmadığı zamanlarda, arka pencerenin önünde durur, saçma sapan oyunlar oynayan kızlarını seyrederdi, ta ki sızlayan yüreği bunu daha fazla kaldıramayıncaya kadar.

Jackie her sabah, derslerine başlamadan önce, boş, temiz bir kâğıda şöyle yazardı: *Tarde venientibus ossa.*

Geç kalanlara sadece kemikler düşer.

Abelard bu kaygılarından yalnızca üç kişiye söz ediyordu. Öncelikle, elbette karısı Socorro'ya. Socorro (artık yeri geldi, söylenmeli) kendi başına bir Yetenek idi. Doğu'dan (Higüey) gelme, ünlü bir güzel; kızlarının güzelliğinin, zarafetinin ana kaynağı. Socorro gençken esmer tenli bir Dejah Thoris'e benzerdi (Abelard'ın, alt sınıftan olsa da kızın peşine düşmesinin ana nedenlerinden biri), dahası, Abelard'ın Meksika ya da DC'de çalışma şerefine eriştiği en yetenekli ameliyat hemşiresiydi, ki adamın Meksikalı meslektaşlarına duyduğu hürmet düşünülecek olursa, az buz bir övgü değildi. (Kızın pe-

---

26 Trujillo'nun 1937 tarihli Haitili ve Haiti kökenli Dominikli kıyımının ardından, DC'de çalışan fazla Haitili göremezdiniz. En azından, ellili yılların sonuna kadar. Esteban bir istisnaydı, çünkü (a) fena halde Dominikliye benziyordu, (b) Socorro, soykırım sırasında onu kızı Astrid'in oyuncak evinin içinde saklamıştı. Adam, kara-derili bir Alice gibi, iki büklüm, dört gün kaldı orada.

şine düşmesinin, ikinci nedeni.) Bir beygir gibi çalışması, şifa kültürü ve geleneksel tedavi yöntemleri hakkındaki ansiklopedik bilgisi Socorro'yu Abelard için mesleki açıdan vazgeçilmez bir ortak yapmıştı. Ancak kocasının Trujillo'yla ilgili endişelerine, tam da ondan beklenecek tepkiyi verdi; satırla koparılmış bir koldan fışkıran kan fiskiyesine gözünü kırpmadan bakabilen, çalışkan, becerikli, zeki bir kadındı, fakat iş daha soyut tehditlere, örneğin Trujillo'ya geldiğinde ortada bir sorun olduğunu inatla, kararlılıkla reddeden, ama bu arada da Jacquelyn'i en kapalı, en boğucu giysilere sokan bir kadın. Kocasından hesap sordu: Neden herkese loca [deli] olduğumu söylüyorsun ki?

Abelard konuyu metresi Señora Lydia Abenader'le de konuştu; Meksika'daki üniversiteden döndükten sonra evlenme teklif edip geri çevrildiği üç kadından biriydi, şimdi bir duldu ve erkeğin bir numaralı sevgilisiydi; babası onun Lydia'yı kafeslemesini çok istemiş, Abelard ihaleyi kazanmayı başaramayınca da, küskün, hırçın yaşamının son günlerine kadar oğluyla erkek müsveddesi diye alay etmişti (Abelard'ın, Socorro'nun peşine düşmesinin üçüncü nedeni).

Meseleyi konuştuğu son kişiyse, çok uzun yıllardır komşusu ve dostu olan Marcus Applegate Román'dı; Marcus'un arabası olmadığı için, resmi davetlerin çoğuna birlikte gidip gelirlerdi. Sorunun ağırlığından öylesine bunalıyordu ki, konuyu Marcus'a aniden, patlarcasına açmıştı; bir ağustos gece yarısı, eski Donanma İşgali yollarının birinden, La Vega'ya geri dönmekteydiler; Cibao'nun kara, kapkara ekili arazilerinden geçerken, aşırı sıcak yüzünden camları açmak zorunda kalmışlardı, buysa burun deliklerine bile dalan, kesintisiz bir sivrisinek saldırısı demekti ve Abelard ansızın konuşmaya başlamıştı. Genç kızların bu ülkede tecavüzden paçayı sıyırma şansı yok, diye yakındı. Sonra, örnek olarak Jefe'nin daha ge-

çenlerde kirlettiği genç kadına değindi; ortak bir ahbaplarının kızı olan muchacha, Florida Üniversitesi'nden mezundu. Marcus önce sesini çıkarmadı; Packard'ın karanlığında yüzü kayıp, yuvarlak bir gölgeydi. Kaygı verici bir sessizlik. Marcus, Jefe'in hayranlarından değildi, Abelard onun adamdan "bruto", [hödük] "imbécil" [geri zekâlı] diye söz ettiğini defalarca duymuştu, yine de, az önceki muazzam boşboğazlığına pişman oldu (Gizli Polis günlerinde yaşam böyleydi). Sonunda dayanamayıp sordu: Bu durum seni rahatsız etmiyor mu?

Marcus bir sigara yakmak için öne eğildi; sonunda yüzü yeniden görünmüştü, bitkin ama tanıdık. Elimizden bir şey gelmez, Abelard.

Kendini bir de onların yerine koy bakalım: *sen* nasıl korurdun kendini?

Benim birbirinden çirkin kızlarım olurdu, kesin.

Lydia çok daha gerçekçi davranmıştı. Tuvalet masasında oturuyor, Mağripli saçlarını fırçalıyordu. Kendisi de çıplaktı, yatağa uzanmış, dalgın dalgın ripio'sunu [argo: penis] çekiştirmekteydi. Onu manastıra, rahibelerin yanına yolla, dedi Lydia. Küba'ya gönder. Ailem orada onunla ilgilenir.

Küba Lydia'nın hayaliydi; onun Meksika'sı da oydu. Hep oraya geri dönmekten söz ederdi.

İyi de, devletten izin almam gerekecek!

Al sen de.

Peki ya El Jefe'nin bu başvurudan haberi olursa?

Lydia elindeki fırçayı çat diye bıraktı. Bunun olma olasılığı yüzde kaç?

Bilemezsin ki, dedi Abelard kendini savunurcasına. Bu ülkede hiçbir şeyden emin olamazsın.

Metresi Küba'dan, karısı ev hapsinden yanaydı, en iyi dostuysa susmuştu. Kendi ihtiyatlılığı, yeni tehlike sinyallerini beklemesini öğütledi. Ve o yılın sonunda, sinyalleri aldı.

Onuruna verilen, ardı arkası kesilmez davetlerin birinde El Jefe, Abelard'la tokalaştı, ama ilerleyip gitmek yerine, durakladı -kâbus gerçekleşiyordu- parmaklarını tutmayı sürdürürken, tiz sesiyle sordu: Doktor Abelard Cabral, değil mi? Abelard başını saygıyla eğdi. Hizmetinizdeyim, Ekselansları. Nano-saniyeden de kısa bir sürede, tere batmıştı; sırada neyin olduğunu biliyordu; Kifayetsiz Sığır Hırsızı ona hayatı boyunca üç kelimeden fazlasını etmemişken, nasıl bilmezdi? Bakışlarını Trujillo'nun bol pudralı yüzünden ayırmayı göze alamıyordu, ama gözünün ucuyla, ara ara, lambesaco'ları [kıç yalayıcıları] görebiliyordu; konuştuklarını fark etmişlerdi, çevrelerinde oyalanıyorlardı.

Seni buralarda sıkça görüyorum, Doktor, ama son zamanlarda karın yanında değil. Onu boşadın mı yoksa?

Hâlâ evliyim, Ekselansları. Socorro Hernández Batista ile.

Bunu duyduğuma sevindim, dedi El Jefe, *maricón* [kadınsı erkek, ibne] olup çıkmandan korkmuştum. Sonra yalakalarına döndü, kahkahayı bastı. Ah, Jefe, diye çığrıştılar, *inanılmazsın!*

İşte tam bu anda, başka bir zenci olsaydı, bir cojones [taşak] nöbetine tutulup onurunu kurtaracak bir şeyler söylerdi, fakat Abelard o zenci değildi. Hiçbir şey söylemedi.

Ama El Jefe söyledi elbette; parmağının boğumuyla gözündeki bir damla yaşı sildikten sonra, sen maricón değilsin, çünkü duyduğuma göre kızların varmış, Doktor Cabral; una que es muy bella y elegante, no? [bir tanesi de çok güzel ve zarifmiş, ha?]

Abelard bu soruya vereceği bir düzine yanıtın provasını yapmıştı, ancak tamamen reflekse dayalı, daha önce hiç düşünmediği bir karşılık verdi: Evet, Jefe, haklısınız, iki kızım var. Ama doğruyu söylemek gerekirse, onları ancak bıyıklı kadınlardan hoşlanan biri güzel bulur.

El Jefe bir an hiç sesini çıkarmadı, o sinir bozucu sessizlikte Abelard bir sahneyi açık seçik gördü: kendisi işkence edici bir yavaşlıkla Trujillo'nun meşum, köpekbalıklı havuzuna indirilirken, kızına gözünün önünde tecavüz ediliyor. Ama sonra, mucizelerin mucizesi, El Jefe'nin domuz suratı kırıştı, kahkahaları duyuldu. Abelard da güldü, El Jefe uzaklaştı. Abelard o gece La Vega'ya, evine dönünce, karısını derin uykusundan uyandırdı, olayı aktardı; böyle ucuz kurtulduğuna şükrettiler. Sözel anlamda, Abelard hiçbir zaman hızlı, hazırcevap biri olmamıştı. İlham, ruhumdaki gizli kovukların birinden fırlamış olmalı, dedi. Esrarlı bir kaynaktan.

Tanrı'yı mı kastediyorsun? diye bastırdı karısı.

Herhangi bir kaynağı kastediyorum, dedi Abelard huysuzca.

YA SONRA?

Abelard bundan sonraki üç ay, sonunun gelmesini bekledi. Gazetenin "Foro Popular" sayfasında adının çıkmasını, La Vegalı bir kemik doktoruna yönelik, üstü incecik bir zarla örtük eleştirilerin (rejim, onun gibi saygın vatandaşların imhasına genellikle böyle başlardı), örneğin çoraplarıyla gömleklerinin hiç uyuşmadığı türünden kınamaların başlamasını bekledi; onu Jefe'yle özel görüşmeye çağıran bir mektup almayı, kızının okul dönüşü ansızın ortadan kaybolmasını bekledi. Bu korkunç gece nöbetlerinde neredeyse on kilo kaybetti. Bolca içer oldu. Elinin kayıvermesi yüzünden az kaldı bir hastasını öldürüyordu. Karısı, verilen hasarı dikiş atılmadan önce fark etmeseydi, kimbilir neler olurdu? Neredeyse her gün kızlarına, karısına bağırıyordu. Metresine gereken performansı sergileyemiyordu. Ama yağmur mevsimi

yerini sıcak mevsime bırakıp da klinik şanssızların, yaralıların, dertlilerin istilasına uğrayınca, dördüncü ay da olaysızca bitince, Abelard yarım yamalak da olsa rahat bir soluk alabildi.

Belki, diye yazdı, kıllı elinin tersine. Belki.

SANTO DOMİNGO SIRLARI

Trujillato döneminde Santo Domingo'da yaşamak, pek çok açıdan, *Alacakaranlık Kuşağı* dizisinin Oscar'ın en bayıldığı bölümünü andırıyordu; hani tanrısal güçleri olan, canavarsı beyaz çocuğun, dünyanın kalanından bütünüyle yalıtılmış olan Peaksville kentine hükmettiği bölüm. Beyaz çocuk iblis ruhludur, üstelik rasgele saldırır, "toplumdaki" herkes onun dehşeti altında yaşar; onun gazabına uğrayıp sakat bırakılma ya da şu lanet, uğursuz "mısıra" gönderilme korkusuyla, en küçük bir işarette birbirlerini ihbar eder, birbirlerine ihanet ederler. (Bizimkinin yaptığı her canavarlıktan sonra -ister bir sincabı üç kafalı yapmak olsun, ister bıktığı bir oyun arkadaşını mısıra yollamak, isterse son mahsule yağmur yerine dolu yağdırmak olsun- Peaksville'in dehşete kapılan insanları, şöyle demeye zorlanır: Çok iyi yaptın, Anthony, aferin. Çok *iyiydi.*)

1930 (Sığır Hırsızı'nın iktidara el koyduğu yıl) ile 1961 (kurşunlandığı yıl) arasında, Santo Domingo da Karayipler'in Peaksville'iydi; Trujillo, Anthony rolünü oynuyordu, bizler, geri kalanlarsa Kutudan-Fırlayan-Kukla'ya Dönüşen Adam korosunu. Bu kıyaslamaya gözlerinizi devirebilir, hadi canım'layabilirsiniz, ama bir dinleyin, dostlar: Trujillo'nun Dominik halkı üzerinde kullandığı güç, bir uçtan ötekine, bütün ülkeye düşürdüğü korku gölgesi zaten öylesine yoğundu ki, istesem de abartamam. Oğlumuz Santo Domingo'ya kendi,

özel Mordor'uymuş gibi hükmetmekteydi.[27] Ülkeyi dünyanın geri kalanına kapamakla kalmadı, Plátano Perdesi'nin gerisine hapsetti; ülke babasından kalma çiftlikmiş, kendisi de her şeyin, herkesin sahibiymiş gibi davranıyor, canının istediğini öldürüyor, oğulları, kardeşleri, babaları, anaları ortadan kaldırıyor, kocaların elinden daha düğün gecesi karılarını alıyor, ertesi gün de sağda solda, yaşadığı "gerdek gecesiyle" övünüyordu. Göz'ü her yerdeydi; Stasi'yi* bile stasid'leyecek, her an herkesi, *ABD*'de yaşayan herkesi bile gözleyen bir Gizli Polis örgütü vardı; öyle firavunfaresi bir güvenlik ağı ki, sabah sekiz kırkta El Jefe hakkında kötü bir laf etseniz, saat onu vurmadan kendinizi Cuarenta'da, kıçınıza sokulmuş bir üvendireyle bulurdunuz. (Biz Üçüncü Dünya insanlarının yetersiz, randımansız olduğunu kim söylüyor?) Tek endişeniz bütün uğursuzlukların bir araya gelmesi de değildi, orta yer-

---

27 Anthony zihin gücüyle Peaksville'i dünyadan yalıtmış olabilirdi, Trujillo ise aynı şeyi iktidar gücüyle yaptı! Başkanlığı ele geçirir geçirmez, ülkeyi dünyanın kalanından tecrit ediverdi – Plátano Perdesi dediğimiz, zoraki bir yalıtma. Ülkenin Haiti'yle ezelden beri akışkan olan -kalburdan farksız- sınırına gelince, bizim Sığır Hırsızı *From Hell*'deki Doktor Gull kesildi; Dionisos Mimarları'nın amentüsünü belleyip, bir tarih mimarı olma gayesiyle ve bir sessizlik ve kan, satır ve unvan, karanlık ve inkâr ritüeliyle, iki ülke arasına gerçek bir sınır çekti; haritaları bile aşan, doğruca insanların özel tarihlerine ve hafızalarına nakşolan bir sınır. Trujillo "iktidarının" ikinci on yılının ortalarına doğru, Plátano Perdesi öylesine başarılı olmuştu ki, müttefikler II. Dünya Savaşı'nı kazandığında, Ada halkının büyük bir çoğunluğunun bundan haberi bile olmadı. Bilenlerse, Japonlarla Hunların yenilmesinde Trujillo'nun çok önemli bir rol oynadığına ilişkin propagandaya inanıyordu. Oğlumuz adanın çevresine bir vektör alanı kurdursaydı bundan daha özel, daha mahrem bir krallığa sahip olamazdı. (Her şey bir yana, elinizde satının gücü varken, fütürist jeneratörlere ne ihtiyacınız var ki?) Çoğu kişi, El Jefe'nin dünyayı dışarıda tutmaya çalıştığını öne sürüyor; ancak kimileri de, asıl derdinin bir şeyi içeride tutmak olduğuna işaret ediyor.

* Doğu Alman gizli polisi; dünyanın en etkin, en baskıcı haberalma teşkilatı kabul edilirdi. (ç.n.)

de tohumlarını onun attığı, elceğiziyle büyüttüğü koca bir Chivato Nation duruyordu [kodaman, ensesi kalınlardan oluşan topluluk], çünkü her Gölgesi Büyük Kara Prens gibi, onun da ölesiye sadık bir kitlesi vardı.[28] Dominik nüfusunun, o dönemde yüzde kırk iki ile yüzde seksen yedi arası bir oranda, Gizli Polis'ten maaş aldığına dair, yaygın bir inanış vardı. Bizzat geberesice komşunuz dahi, sırf gıpta ettiği bir şeye sahip olduğunuz ya da colmado'da [bakkal; şarap dükkânı] önüne geçtiniz diye çanınıza ot tıkayabilirdi. Bu şekilde bir sürü insan, dilinin azıcık sürçmesi yüzünden harcandı gitti, kanka sandığı kişiler, kendi akrabaları tarafından ele verildi. Bir gün yasalara saygılı, örnek bir vatandaştınız, galeria'nızda [balkon, veranda] ceviz kırıyordunuz, ertesi gün Cuarenta'da, *cevizlerinizi* kırdırıyordunuz. Bu istihbarat boku öylesine iyi işliyordu ki, insanlar Trujillo'nun doğaüstü güçleri olduğuna ciddi ciddi inanır olmuştu! Hiç uyumadığı, terlemediği, olayları kilometrelerce öteden görebildiği, kokusunu aldığı, hissedebildiği fısıldanıyor, Ada'daki en iblisçe fukú tarafından korunduğu iddia ediliyordu. (İki kuşak sonra, ana babalarımızın neden hâlâ bu kadar ketum, ağzı sıkı olduğunu, ağabeyinizin aslında ağabeyiniz olmadığını neden yeni öğrendiğinizi merak mı ediyorsunuz?)

Ancak o kadar da karamsar olmayalım, kendimizi kaldırıp denize atmayalım: Trujillo kesinlikle korkunçtu, rejim pek çok bakımdan Karayipler'in Mordor'uydu, tamam, ama El

28 Halk, işin aslı, diktatörüne öylesine sadıktı ki, Galíndez'in *La Era de Trujillo*'da anlattığı gibi, sınav kurulunda Kolomb-öncesi Amerika kıtasındaki kültür hakkında soru sorulan bir mezuniyet öğrencisi, hiç duraksamadan, kıtadaki Kolomb-öncesi en önemli kültür, "Trujillo dönemindeki Dominik Cumhuriyeti'dir" yanıtını vermişti. Vay anasını! İşin daha da trajikomik yanı, kurulun "El Jefe'yi andığı" gerekçesiyle öğrenciyi sınavda başarısız saymaya yanaşmamasıydı.

Jefe'den nefret eden, tiksintisini peçesizce dışavuran, *direnen* bir sürü de insan vardı. Ama Abelard onlardan biri değildi, hepsi bu. Oğlumuz, dünyada olup bitenleri sürekli izleyen, değişimin mümkün olabileceğine inanan Meksikalı meslektaşlarından farklıydı. Devrim hayalleri kurmamış, Troçki'nin, öğrenciyken kaldığı Coyoacán'daki pansiyondan on sokak ileride yaşayıp ölmüş olmasına aldırmamıştı; o yalnızca hali vakti yerinde hastalarını iyileştirmek, sonra da eve dönüp -kafasına bir kurşun yeme ya da köpekbalıklarına atılma türü kaygılardan uzak- çalışma odasına kapanmak istiyordu. Zaman zaman, tanıdıklarından biri -genellikle Marcus- ona Trujillo'nun son canavarlığını aktarırdı: malına mülküne el konulan ve sürgüne gönderilen, varsıl bir aile; oğullardan biri Trujillo'yu Adolf Hitler'le kıyaslamaya cüret etti diye, dehşet içindeki bir izleyici topluluğu karşısında, parça parça köpekbalıklarına atılan bir ana-baba, Bonao'da tanınmış bir sendikacının uğradığı kuşkulu suikast. Abelard bu dehşet öykülerini gergin bir yüzle dinler, tedirgin bir suskunluğun ardından konuyu değiştirirdi. Bahtsız Kişiler'in yazgılarına, Peaksville'de dönen dolaplara gömülmek, kafa yormak istemiyordu. Bu öyküleri evinde istemiyordu. Abelard'ın bakış açısına -ya da isterseniz, Trujillo felsefesine- göre, onun yapması gereken tek şey başını önde, ağzını kapalı, ceplerini açık tutmak, kızlarını on hatta yirmi yıl süreyle gözlerden gizlemekti. O zamana kadar, diye kehanette bulunuyordu, Trujillo ölmüş, Dominik Cumhuriyeti de gerçek bir demokrasiye kavuşmuş olur.

Ancak Abelard'ın peygamberlik konusunda yardıma ihtiyacı olduğu anlaşılıyor. Demokrasi Santo Domingo'ya hiç uğramadı. Ayrıca, sandığı gibi önünde on, yirmi yılı da yoktu. Talihi, kimsenin beklemediği kadar hızlı tükendi.

MUSİBET

Bin dokuz yüz kırk beşin, Abelard'la ailesi için mükemmel bir yıl olması gerekirdi. Biri saygın ____'de, öteki Caracas'ta küçük bir dergide iki makalesi birden yayınlanmış, yazılar yurtiçinde fazlaca önemsenmemiş olsa da, birkaç Kıta doktorundan övücü, gerçekten koltuk kabartıcı tepkiler almıştı. Süpermarketlerin durumu harikaydı, Ada hâlâ savaş dönemlerine özgü tüketim patlamasının etkisindeydi ve mağaza müdürleri raflara mal dayandıramıyordu. Arazi ve çiftlikler verimliydi, kâr ediyordu; tarım piyasasının dünya çapındaki çöküşüne daha yıllar vardı. Abelard'ın kliniği dolup taşmaktaydı, bir dizi riskli ameliyatı büyük bir hünerle, hatasızca tamamladı; kızları başarılıydı (Jacquelyn Le Havre'daki tanınmış bir yatılı okula kabul edilmişti, gelecek yıl başlayacaktı – ülkeden kaçması için şahane bir fırsat); karısı ve metresi ona adeta tapıyordu; hizmetkârlar bile mutlu görünüyordu (gerçi onlarla gerçek anlamda tek sözcük ettiği yoktu ya, neyse). Kısacası, doktorumuzun halinden fena halde hoşnut olması gerekirdi. Günün sonunda koltuğuna yayılması, ağzında puro, yüzünde geniş bir gülümsemeyle ayaklarını uzatması gerekirdi.

Bu -hadi, söyleyelim mi?- *güzel* bir hayattı.

Oysa değildi.

Şubatta yine bir Başkanlık Kutlaması vardı (Bağımsızlık Günü onuruna!) ve bu kez davet açık, netti: Doktor Abelard Luis Cabral *ve* eşi *ve* kızı Jacqelyn için. "Kızı Jacquelyn" sözcüklerinin altı davet sahibi tarafından çizilmişti. Bir değil, iki değil, tam üç kez. Abelard lanet davetiyeyi görünce az kaldı düşüp bayılıyordu. Çalışma masasına yığılıp kaldı, kalbi yemek borusuna dayanmış, habire itiyordu. Dörtgen parşömene neredeyse bir saat, hiç kıpırdamadan baktı, sonra katlayıp gömlek cebine soktu. Ertesi sabah, komşularından olan da-

vet sahibini görmeye gitti. Adam dışarıda, ağılındaydı, bir aygırla dişiyi çiftleştirmeye çalışan seyisleri seyrediyordu. Abelard'ı görünce yüzü kararıverdi. Yahu, ne yapmamı bekliyorsun ki? Emir doğruca Palacio'dan geldi. Abelard arabasına dönerken, titrediğini belli etmemek için elinden geleni yaptı.

Bir kez daha Marcus'la Lydia'ya akıl danıştı. (Davetiyeden karısına söz etmemişti, onu ve ona bağlı olarak da kızını telaşa vermek istememişti. Evinde bu sözcükleri ağzına almak bile istememişti.)

Geçen defa az çok mantıklı davranabilmişti, ancak bu sefer kendini kaybetti, delirmişçesine bağırıp çağırdı. Marcus'a, yaklaşık bir saat süren bir öfke nöbetiyle haksızlıktan, durumun umutsuzluğundan yakındı (hayranlık uyandırıcı bir lafı dolandırma, dolambaçlı konuşma gösterisiydi, çünkü şikâyet ettiği kişinin adını bir kez olsun doğrudan telaffuz etmemişti). Aciz öfkeyle sefil bir kendine acıma duygusu arasında gidip geldi. Sonunda dostu araya girebilmek, bir kelime edebilmek için doktorun ağzını kapamak zorunda kaldı, ama Abelard bağırmayı sürdürdü. Delilik bu! Resmen delilik! Ben bu evin babası, reisiyim! Kimin nereye gideceğine ben karar veririm!

Ne yapabilirsin ki? dedi Marcus, tam bir teslimiyetçilikle. Trujillo cumhurbaşkanı, sense sadece bir doktorsun. Kızını partide görmek istiyorsa, boyun eğmekten başka çaren yok.

Ama bu insanlık dışı!

Abelard, burası ne zaman insanca bir ülke oldu ki? Sen tarihçisin. Bunu herkesten iyi senin bilmen lazım.

Lydia bu kadar bile anlayış göstermedi. Davetiyeyi okudu, soluğunun altından bir küfür savurdu, sonra erkeğe döndü. Seni uyarmıştım, Abelard. Sana fırsat varken kızını yurtdışına yolla demedim mi? Şu an Küba'daki akrabalarımın yanında, güvende olabilirdi, oysa bak, şimdi jodido [canına okundu, anan ağladı] oldun. Göz'ünü sana dikti işte.

Biliyorum, biliyorum, Lydia; sen ne yapacağımı, ne yapmam *gerektiğini* söyle.

Kadın sinirden tir tir titriyordu. Jesú Cristo, Abelard! Seçeneğin var mı ki? Burada Trujillo'dan söz ediyoruz.

Abelard evine, her örnek vatandaşın duvarına astığı portreden donuk, hain bir iyilikseverlikle ona bakan Trujillo'ya döndü.

Derhal kızlarıyla karısını kapıp Puerto Plata'daki bir tekneye atsaydı ya da onlarla birlikte gizlice Haiti sınırını geçseydi, bir şansları olabilirdi belki. Plátano Perdesi sağlamdı, ama o kadar da sağlam değildi. Oysa Abelard harekete geçmek yerine dövündü, kendi kendini yedi ve oyalandı. Yemek yiyemiyor, uyuyamıyor, bütün gece evin koridorlarını arşınlıyordu; son aylarda aldığı bütün kiloları verdi. (Bir düşününce, insan keşke kızının felsefesine kulak verseydi diyor: *Tarde venientibus ossa.*) Her boş ânını kızlarıyla geçiriyordu. Ana-babasının Altın Çocuğu olan, French Quarter'daki bütün sokak adlarını şimdiden ezberlemiş olan ve bir yıl içinde dört değil, beş değil, tam on iki evlenme teklifi alan Jackie. Teklifler doğruca Abelard'la karısına iletilmişti elbette. Jackie'nin hiçbirinden haberi yoktu. Ama olsun. Ve on yaşındaki, görünüş ve mizaç olarak babasına çekmiş olan, daha yalın, şakacı, imanlı, bütün Cibao'nun en gaddar piyanisti ve her an, her konuda ablasının müttefiki olan Astrid. Babalarının bu ani ihtimamı kızları şaşırttı: Tatilde misin, Papi? Erkek başını kederle salladı. Hayır, yalnızca sizlerle vakit geçirmek hoşuma gidiyor.

Neyin var senin? diye sordu karısı, ama Abelard onunla konuşmaya yanaşmadı. Beni rahat bırak, mujer [kadın].

Öyle kötü haldeydi ki, hayatında ilk kez kiliseye bile gitti (buysa iyi bir fikir sayılmazdı, çünkü Kilise'nin o dönemde Trujillo'nun avucunda olduğunu bilmeyen yoktu). Neredeyse her gün günah çıkartıyor, papazla dertleşiyordu,

karşılığında eline birkaç nasihatle (dua et, umudunu kaybetme) birkaç yanmış dandik mum geçti. Günde üç şişe viski deviriyordu.

Meksika'daki dostları olsaydı (en azından Abelard'ın tahmininee) tüfeklerini kucaklar, eve kapanırlardı, fakat o, her ne kadar kabullenmeye yanaşmasa da, pek çok bakımdan babasının oğluydu. Eğitimli bir adam olan babası, oğlunu Meksika'ya göndermemek için direnmişti, ama Trujillo'yla arasını da hiçbir zaman açmamıştı. 1937'de ordu bütün Haitilileri öldürmeye girişti̇ğinde, babası onlara atlarını kullanma izni vermiş, hayvanların birini bile geri alamayınca, ağzını açıp da Trujillo'ya tek kelime etmemişti. İş kazası, deyip üzerine süngeri çekmişti. Abelard içmeyi, söylenmeyi sürdürdü, Lydia'yla görüşmeyi kesti, çalışma odasına kapandı ve giderek kendini hiçbir şey olmayacağına inandırdı. Yalnızca bir sınavdı bu. Karısıyla kızlarına, partiye hazırlanmalarını söyledi. Bunun Trujillo'lu bir parti olduğunu söylemedi. Ortada sorun filan yokmuş gibi davrandı. Sahtekârlığı yüzünden nefret ediyordu kendinden, ama başka ne yapabilirdi ki?

Tarde venientibus ossa.

Davetin olaysızca atlatılma olasılığı da vardı elbette, ama Jackie fazlasıyla heyecanlıydı. İlk büyük partisiydi; bunu büyük bir olaya dönüştürmesini kim yadırgayabilir? Annesiyle birlikte alışverişe çıkıp yeni bir elbise, yeni ayakkabılar aldı, berbere gidip saçlarını yaptırdı; hatta kadın akrabalardan biri inci küpesini ödünç verdi. Hiçbir şeyden kuşkulanmayan Socorro kızına hazırlığın her aşamasında yardımcı oldu, ama partiye bir hafta kala, korkunç rüyalar görmeye başladı. Doğduğu, halası onu evlat edinip hemşire okuluna yazdırıncaya, kendisinin de şifa dağıtma yeteneği olduğunu keşfedinceye kadar kaldığı kasabadaydı. Herkesin başkente ulaştığını söylediği tozlu, iki yanı al yaseminli yolda durmuş, ileriye bakıyordu;

uzakta, sıcaktan titreşen noktada, giderek yaklaşan bir adam belirdi; bu uzak karaltı içini öyle büyük bir dehşetle doldurdu ki, kadın çığlıklar atarak uyandı. Abelard panik içinde yataktan atladı, kızlar odalarında ağlamaya başladı. O son hafta, her lanet olası gece aynı rüyayı gördü: bir geri sayım sayacı.

Son gün, Lydia Abelard'ı sıkıştırdı: Küba'ya giden buharlı gemiye atlayıp buralardan gidebilirlerdi. Kaptanı tanıyordu, onları saklardı; bunun gerçekleşebileceğine yeminler ediyordu. Daha sonra kızlarını aldırırız, söz veriyorum.

Yapamam, dedi erkek perişan bir sesle. Ailemi terk edemem.

Kadın saçlarını fırçalamaya döndü. Başkaca bir şey konuşmadılar.

Davetin verileceği gün, akşamüstü, Abelard kederlere batmış bir halde arabasıyla ilgilenirken, gözü kızına ilişti; sırtında yeni elbisesi, salonda ayakta duruyordu, başını elindeki Fransızca kitabına eğmişti, kesinlikle muhteşem, kesinlikle gençti; işte tam o anda, bizim gibi aklı evvellerin habire sözünü etmeden duramadığı şu vahiylerden birini yaşadı. Bir ışık patlaması, yepyeni bir renk ya da yüreği sıkıştıran güçlü bir his şeklinde değil. Yalnızca anladı. Bunu yapamayacağını anladı. Karısına partiyi unutmasını söyledi. Kızına da. Hararetli itirazlarını duymazdan geldi. Arabasına atladı, Marcus'u aldı, davete yollandı.

Peki ya Jacquelyn? diye sordu Marcus.

Gelmiyor.

Marcus başını salladı. Bir şey söylemedi.

Davetli kuyruğunda Trujillo bir kez daha, tam Abelard'ın karşısında durdu. Bir kedi gibi havayı kokladı. Peki ya karınla kızın?

Abelard tepeden tırnağa titriyordu, yine de kendini tutmayı başardı. Hayatının nasıl değişeceğini, altüst olacağını

şimdiden hissedebiliyordu. Özür dilerim, Ekselansları. Onlar katılamadı.

Adamın domuz gözleri kısıldı. Anlıyorum, dedi buz gibi bir sesle, sonra bileğinin hafif bir fiskesiyle Abelard'ı savdı.

Marcus bile bakamıyordu Abelard'ın yüzüne.

KIYAMET ŞAKASI

Partiden dört hafta sonra, Doktor Abelard Luis Cabral, Gizli Polis tarafından tutuklandı. Suçlama mı? "Başkan'ın Kişiliğine çirkin ve korkunç iftira."

Anlatılanlara inanılacak olursa, hepsinin nedeni yalnızca bir şakaydı.

Öyküye göre, meşum partiden kısa süre sonra, bir öğleden sonra Abelard, eşkalini daha iyi vermekte yarar var, bu kısa boylu, sakallı, tıknaz yapılı, şaşırtıcı bir fiziksel güce ve birbirine yakın, meraklı gözlere sahip adam, karısına bir yazı masası almak (ve tabii metresini görmek) için, eski Packard'ıyla Santiago'ya yollandı. Hâlâ berbat durumdaydı, onu o gün görenler, perişan görüntüsünü çok iyi anımsıyor. Dalgınlığını. Masa başarıyla alındı, arabanın tavanına alelusul bağlandı, ama kendini Lydia'nın kucağına atmasına kalmadan, sokakta birkaç "dostuna" yakalandı ve Club Santiago'ya bir içkiye davet edildi. Neden gittiğini kim bilebilir? Belki görünüşü kurtarmaya çalışıyordu, belki de her davet ona bir ölüm-kalım meselesi gibi geliyordu. O gece Club Santiago'da, gömüldüğü o "kıyamet koptu kopacak" duygusundan kurtulmaya çalıştı, sohbete canla başla katıldı, tarihten, tıptan, Aristofanes'ten konuştu, fena halde sarhoş oldu; gece sona ererken de yazı masasını arabanın bagajına sokmak için "oğlanlardan" yardım istedi. Valelere güvenmiyorum, diye

açıkladı, öyle sakarlar ki. Muchacho'lar yardımı seve seve kabul ettiler. Ama Abelard cebinde bagajı açacağı anahtarı aranırken, oldukça yüksek sesle, Umarım bagajda ceset filan yoktur, dedi. Bu cümleyi ettiğine dair herhangi bir fikir ayrılığı yok. Zaten bu kadarını "ifadesinde" kendisi de kabul etmiş. Bagaj-şakası "oğlanlar" arasında huzursuzluk yaratmıştı, hepsi de Packard otomobillerin Dominik tarihine düşürdüğü gölgeyi çok çok iyi biliyordu. Bu, Trujillo'nun ilk yıllarında, ilk iki seçimde bindiği ve halkın gözünü, halkla haşır neşir olmasına gerek kalmadan korkuttuğu arabaydı. 1931 Kasırgası sırasında, Jefe'nin adamları sık sık Packard'larıyla, gönüllülerin ölüleri yaktığı noktalara gider, bagajlardan yeni "kasırga kurbanları" çıkarırlardı. Cesetlerin hepsi de garip bir biçimde kupkuru olurdu, çoğunun elinde de, hâlâ sımsıkı yapıştığı, muhalif partilere ait malzemeler. Rüzgâr kurşunu getirip, diye dalga geçerdi adamlar, bunun kafasına saplayıvermiş. Hah-ha!

Öykünün bundan sonrası hâlâ, bugün bile, kıyasıya tartışılıyor. Kimileri annelerinin üzerine yemin ediyor ki, Abelard nihayet bagajı açtıktan sonra başını içeri uzatmış ve Hayır, burada ceset yok, demiş; hepsi bu kadar. Bu, Abelard'ın da kabullendiği cümle. Cılız bir espri, tamam, ama kesinlikle "korkunç ve çirkin" bir iftira değil. Abelard'ın ifadesine göre, arkadaşları gülmüş, masa bagaja yerleştirilmiş, o da doğruca Santiago'daki daireye, Lydia'nın onu beklediği yere yollanmıştı (kırk iki ve hâlâ güzel ve sevgilisinin kızı için hâlâ endişeli). Ancak mahkeme yetkilileri ve onların "gizli" tanıkları karşı çıktılar, olayın bambaşka bir biçimde cereyan ettiğini iddia ettiler; onlara göre, Doktor Abelard Luis Cabral Packard'ın bagajını açmış, şöyle demişti: Hayır, burada ceset filan yok, *Trujillo benim yerime temizlemiş olmalı.*

Aktarının sonu.

Sierra Madre'lerin bu tarafında, akla hayale sığmayacak bir jiringonza gibi gelebilir. Ama bir insanın jiringonza'sı, bir başkasının hayatı.

DÜŞÜŞ

O geceyi Lydia'yla geçirdi. Onlar için garip, sıradışı bir gece oldu. On gün önce, Lydia hamile olduğunu açıklamıştı – Sana bir oğlan doğuracağım, diye böbürlendi mutlulukla. Ama iki gün sonra, oğlanın yanlış alarm olduğu ortaya çıktı, belki de yalnızca bir hazımsızlıktı. Abelard rahatlamıştı (başında bir bu eksikti zaten, hem ya yine kız olursa?), ama az biraz hayal kırıklığı da söz konusuydu; metresinden, üstelik akla gelebilecek en kötü zamanda doğmuş olsa bile, küçük bir oğlana hiç de hayır demezdi doğrusu. Lydia'nın böyle bir şeyi, onlara, salt ikisine ait gerçek, elle tutulur bir şeyi epeydir beklediğini biliyordu. Ezelden beri ona karısını bırakmasını, yanına taşınmasını söyleyip duruyordu, Santiago'da, metresiyle beraberken çok çekici bir öneri gibi görünse de, döndüğü, evine adım attığı an, onu karşılamaya koşan iki güzel kızını gördüğü an, bu olasılık ortadan kalkıveriyordu. O, sağı solu belli bir adamdı ve sağı solu belli, konforlu yaşantısından hoşnuttu; Lydia ise düşük-yoğunluklu bir ısrarla onu ikna etme, aklını çelme çabasını aralıksız sürdürmekteydi: Aşk aşktı, bu nedenle de onun buyruğuna uyulmalıydı. Oğul konusundaki hüsranı metanetle, neşeyle karşılıyormuş havalarındaydı (Şu güzelim göğüslerin mahvolmasını ister miyim hiç?), fakat Abelard onun ne kadar kırıldığını görebiliyordu. Kendisi de üzülmüştü. Son birkaç gündür, geceleri ağlayan

çocuklarla ve babasının ilk eviyle ilintili, muğlak, karışık rüyalar görüyor, bunlar uyanık olduğu saatlere bir huzursuzluk lekesi düşürüyordu. Hesaplı kitaplı bir şey değildi, ama olumsuz haberi aldığı geceden sonra Lydia'yı görmemiş, onun yerine tek başına içmeye gitmişti; bana kalırsa nedeni, oğlanın doğmamasının onları koparacağından korkmasıydı, oysa içi kadına karşı o eski, ilk isteğiyle, onu ilk gördüğü gün hissettiği, suratına bir yumruk gibi çarpan arzuyla dolup taşmaktaydı; kuzeni Amicar'ın doğum günü partisinde tanışmışlardı; ikisi de incecikken, gencecikken, fırsatlarla, olanaklarla dolup taşarken.

O gece, Trujillo'dan hiç bahsetmediler.

Buluştukları bu son cumartesi gecesi, Aradan geçen zamana inanabiliyor musun? diye sordu kadına, hayretle.

İnanabiliyorum, dedi Lydia hüzünle, göbeğinin etini çekiştirirken. Bizler birer saatiz, Abelard. Daha fazlası değil.

Abelard başını hayır anlamında salladı. Bundan daha fazlasıyız. Bizler birer mucizeyiz, mi amor.

Tam burada durabilmeyi, Abelard'ın mutluluğunu uzatabilmeyi çok isterdim, ama olanaksız. Ertesi hafta, Japonya'nın sivil yerleşim merkezlerinin üstünde iki atomik göz açıldı ve henüz kimsenin bundan haberi olmasa da, dünya o anda yeniden şekillendi. Atom bombalarının Japonya'yı sonsuza dek yaralamasının üstünden iki gün bile geçmemişti ki, Socorro rüyasında yüzü olmayan adamın bu kez de kocasının yatağının başucunda dikildiğini gördü, bağıramadı, hiçbir şey söyleyemedi; ertesi gece yüzü olmayan karaltı, çocuklarının da tepesine dikildi. Bir rüya gördüm, dedi kocasına; Abelard ellerini salladı, kadını başından savdı. Socorro evlerinin önünden geçen yolu gözlemeye, odasında mum yakmaya başladı. Santiago'da, Abelard Lydia'nın ellerini öper, kadını zevkle inletirken, bizler Pasifik'teki Zafer'e doğru ilerlerken,

içinde Gizli Polis'ten üç görevlinin bulunduğu parlak Chevrolet, Abelard'ın evine giden yolu kıvrılmaktaydı. Düşüş başlamıştı bile.

ABELARD ZİNCİRLENİYOR

Gizli Polis görevlilerinin (SIM için henüz çok erkendi, ama biz onlara yine de SIM diyeceğiz) bileğine kelepçeyi geçirip onu arabaya götürmeleri, Abelard'ın hayatında yaşadığı en büyük şoktu dersek, abartmış olmayız, tabii bundan sonraki dokuz yılı, hayatının şoklarını peş peşe yiyerek geçirecek olmasaydı. Lütfen, diye yalvardı Abelard yeniden diline kavuşunca, karıma bir not bırakmalıyım. Manuel gerekeni yapar, dedi Bir Numaralı SIM'ci, çoktan etrafa göz gezdirmeye başlamış olan, iriyarı adamı göstererek. Abelard'ın evine ilişkin son anısı, talimli bir savruklukla çalışma masasını karıştıran Manuel'in görüntüsü oldu.

Abelard hep SIM'in aşağı tabakadan, cahil melunlarla dolu olduğunu tahayyül ederdi, oysa onu arabaya kilitleyen iki memur oldukça kibardı, sadist işkencecilerden çok elektrikli süpürge satıcılarına benziyorlardı. Bir Numaralı SIM'ci, yolda Abelard'a güvence verdi: "Mesele"nin açıklığa kavuşturulacağı kesindi. Böyle vakaları daha önce de gördük, dedi Número Uno. [Bir Numara] Biri senin hakkında çok kötü konuşmuş, ama yalancılar en kısa zamanda ortaya çıkarılacaktır. Umarım öyle olur, diye atıldı Abelard, yarı kızgın, yarı dehşet içinde. No te preocupes, dedi adam. Masumları hapsetmek El Jefe'nin işi değil. İki Numara sessizdi. Takım elbisesi kötü, eski püsküydü; Abelard ikisinin de leş gibi viski koktuğunu fark etmişti. Sükûnetini korumaya çalışıyor (korku, *Dune*'dan öğrendiğimiz üzere, aklın katilidir), başaramı-

yordu. Kızlarını, karısını defalarca tecavüze uğrarken gördü. Evini alev alev yanarken gördü. Sidik torbasını, domuzlar kapıyı çalmadan az önce boşaltmamış olsaydı, hemen oracıkta altına ederdi.

Abelard en kısa yoldan Santiago'ya ulaştırıldı (yolda karşılaştıkları herkes, gözlerini küçük Volkswagen'den büyük bir özenle, anında kaçırmıştı), Fortaleza San Luis'e götürüldü. Bu kötü şöhretli mekâna girdiklerinde, korkunun keskin ucu yüreğine saplanıverdi. Bunun doğruluğundan emin misiniz? Korkudan sesi titredi. Kaygılanmayın, Doktor, dedi Número Dos, [İki Numara] ait olduğunuz yerdesiniz. Öyle uzun zamandır suskundu ki, Abelard onun konuşabildiğini neredeyse unutmuştu. Şimdi gülümseme sırası Número Dos'daydı, pür dikkat camdan dışarıya bakmaksa Número Uno'da.

Taş duvarların içine girince, SIM'ciler onu o kadar da kibar görünmeyen iki gardiyana teslim ettiler, bunlar da Abelard'ın ayakkabılarını, cüzdanını, kemerini, alyansını aldılar, bazı formları doldurması için küçük, tıklım tıkış, sıcak bir odaya soktular. Havada ağır bir taze bok kokusu vardı. Tek bir görevli çıkıp da ona neyle suçlandığını açıklamadı, ricalarına kulak veren olmadı; gördüğü davranış yüzünden sesini yükseltmeye kalkıştığı zaman, formları daktiloya çekmekte olan gardiyan öne doğru eğildi, yumruğunu Abelard'ın yüzüne indirdi. Uzanıp bir sigara almanın rahatlığı, kolaylığıyla. Parmağında yüzük vardı, Abelard'ın dudağında berbat bir yarık açtı. Acı öyle ani, şaşkınlığı öyle büyüktü ki, Abelard parmaklarını kıracakmışçasına sıktı, içtenlikle sordu: Neden? Gardiyan ona bir yumruk daha yapıştırdı, bu kez alnında bir saban izi açtı. Biz burada soruları işte böyle yanıtlarız, dedi sakin, yansız bir sesle, sonra eğildi, formu daktiloya düzgün yerleştirip yerleştirmediğini kontrol etti. Abelard elleriyle yüzünü kapadı, hıçkırmaya başladı, kan parmaklarının arasın-

dan sızıyordu. Daktilocu gardiyan buna bayıldı; hemen diğer ofisteki arkadaşlarına seslendi. Şuna bakın! Nasıl da ağlıyor, bakın!

Abelard daha neler olup bittiğini anlayamadan, yaka paça, umumi bir hücreye sokuldu; içerisi fena halde sıtma teri ve ishal kokuyordu; tepeleme, Broca'nın "suçlu sınıf" diye adlandırabileceği kesimin, biçimsiz temsilcileriyle doluydu. Sonra, gardiyanlar diğer tutuklulara Abelard'ın bir eşcinsel ve bir Komünist olduğunu açıkladılar – *Doğru değil* bu! diye haykırdı doktor, ama ibne bir comunista'yı kim dinlerdi ki? Bundan sonraki birkaç saat Abelard güzelce itilip kakıldı, giysilerinin çoğunu kaptırdı. İrikıyım bir Cibaolu ondan donunu bile istedi, Abelard çıkarıp verince de, pantolonunun üzerine geçirdi. Son muy cómodos, [rahat kullanışlı] dedi arkadaşlarına. Abelard çırılçıplak bir halde, lazımlıkların yanına çökmeye zorlandı, ne zaman kuru kısma doğru emeklemeye çalışsa, mahkûmların naraları yükseldi -Quédate ahí con la mierda, maricón!- [bokun yanında kal, ibne!] o da işte böyle, sidiğin, pisliğin, sineklerin ortasında uyumak zorunda kaldı, birkaç kez de, birinin dudaklarına sürttüğü kuru bir bok parçasıyla yerinden sıçradı. Hijyen bilinci, Fortaleza sakinleri arasında pek gelişmemişti anlaşılan. Tutuklular onun yemek yemesine izin vermediler, tam üç gün süreyle, payına düşen azıcık tayını da elinden aldılar. Dördüncü gün, tek kollu bir yankesici ona acıdı da, bizimki bütün bir muzu rahatsız edilmeden yiyebildi; öylesine açtı ki, lifli kabuğu bile çiğnemeye çalıştı.

Zavallı Abelard. Yine dördüncü gün, dış dünyadan birileri nihayet onunla ilgilendi. Akşamın geç vakti, diğerleri uykudayken, bir grup gardiyan onu çiğ bir ışıkla aydınlatılmış, daha küçük bir hücreye sürüklediler. Kayışlarla bir masaya bağlandı; adamların hali tavrı zalimce değildi. Abelard dertest edildiği andan başlayarak, hiç susmamıştı. Bütün bunlar bir

yanlış anlama lütfen ben son derece saygıdeğer bir aileden geliyorum karımla ve avukatlarımla temasa geçmelisiniz lütfen onlar durumu aydınlatacaktır böylesine alçaltıcı bir muamele gördüğüme inanamıyorum yetkili kimse şikâyetlerimi dinlemek zorunda. Sözcükler ağzından sel gibi boşalmaktaydı. Sonra gözüne, gardiyanların bir köşede uğraştığı elektrikli mekanizma ilişti, sesi soluğu kesildi. Abelard cihaza dehşetle bakakaldı, sonra, o bastırılamaz öğrenme, sınıflandırma dürtüsüne yenildi, Bu şeyin adı nedir, Tanrı aşkına? diye sordu.

Biz ona pulpo [penis] diyoruz, dedi gardiyanlardan biri.

Sonra da nasıl çalıştığını gösterdiler; bütün gece.

Socorro'nun kocasının izini bulması üç gün, başkentten görüşme izni almasıysa beş gün sürdü. Kocasını beklediği ziyaret odası döşenirken, bir kışladaki hela örnek alınmış gibiydi. Yalnızca bir tane, titrek alevli bir gaz lambası vardı ve sanki bir sürü insan gelip odanın bir köşesine öbek öbek dışkılamıştı. Özenli, kasıtlı bir aşağılamaydı, ama boşa gitmişti, çünkü Socorro hiçbir şey göremeyecek kadar gergindi. Ona bir saat kadar gelen bir sürenin sonunda (bir başka senora olsaydı karşı çıkardı, fakat Socorro karanlığa da bok kokusuna da iskemlesizliğe de sabırla, sessizce dayandı), Abelard getirildi; elleri kelepçeliydi. Üzerinde çok küçük gelen bir gömlekle yine dar, kısa bir pantolon vardı, ayaklarını sürüyerek yürüyordu, ellerindeki ya da ceplerindeki bir şeyi düşürmekten korkarmış gibi. Yalnızca bir haftadır içeride olmasına karşın, daha şimdiden korkunç görünüyordu. Gözleri mosmordu; elleri, boynu yara bere doluydu, yırtık dudağıysa felaket şişmiş, gözün iç kısmındaki etin rengini almıştı. Bir gece önce gardiyanlarca sorgulanmış, deri coplarla acımasızca dövülmüştü; aldığı darbeler yüzünden, testislerinden biri hep ezik büzük kalacaktı.

Zavallı Socorro. Zaten ömrü felaketlerle geçmiş bir kadındı. Annesi dilsizdi; ayyaş babası ailenin orta-sınıf mal varlığını yavaş yavaş, tarea tarea [vardiya, vardiya] tüketmişti, ta ki ellerinde derme çatma bir kulübeyle üç-beş tavuk kalıncaya kadar; bunun üzerine yaşlı adam başkalarının tarlalarında çalışmak zorunda kalmış, oradan oraya sürekli dolaşmaktan, bozuk bir sağlık ve kırık ellerden ibaret bir yaşama mahkûm olmuştu; babasının, aynı zamanda polis teşkilatında çavuş olan bir komşu tarafından öldüresiye dövülüşüne tanık olan Baba Socorro'nun bir daha iflah olmadığı söylenirdi. Socorro'nun çocukluğu atlanan öğünlerle, kuzenlerin eski giysileriyle, yılda üç-dört kez gördüğü bir babayla geçmişti – adam ziyaretleri boyunca hiç kimseyle konuşmaz, odasında içip içip sızardı.

Socorro "tedirgin" bir muchacha olup çıktı; bir dönem, saçlarını tel tel koparma alışkanlığı yüzünden neredeyse kel kalıyordu, staj gördüğü hastanede Abelard'ın bakışlarını fark ettiğinde, on yedisindeydi, ama âdet görmeye evlendikten bir yıl *sonra* başladı. Yetişkin bir kadınken bile, Socorro sık sık, gecenin bir yarısı evin yandığından emin, yatağından fırlar, bir alev karnavalıyla karşılaşmayı bekleyerek bir odadan diğerine koşardı. Abelard ona yüksek sesle gazete okurken, kadın depremlere, yangınlara, sellere, salgınlara, gemi kazalarına özel bir ilgi gösterirdi. Ailenin ilk felaket tellalıydı; Fransız doğa ve hayvanbilimci Cuvier görseydi, onunla gururlanırdı.

Elbisesinin düğmeleriyle oynayarak, çantasını bir omzundan ötekine geçirerek, Macy'den alınma şapkasını düzelterek beklerken, neyle karşılaşmayı umuyordu? Nahoş, dağınık bir görüntü, bir toyo elbette, ama neredeyse tamamen mahvolmuş bir koca değil; yaşlı bir adam gibi ayaklarını sürüyen, gözleri öyle kolay kolay silineceğe benzemeyen bir korkuyla parlayan bir enkaz değil. Bu, aklından geçen en ateşli kıyamet senaryolarından bile daha kötüydü. Yıkım'dı.

Ellerini uzatıp Abelard'a dokununca, erkek çok yüksek sesle, çok büyük bir utançla ağlamaya başladı. Başına gelenleri anlatmaya çalışırken, gözyaşları yanaklarından sel gibi iniyordu.

Ziyaretten kısa bir süre sonra, Socorro gebe olduğunu anladı. Abelard'ın Üçüncü ve Son Kızı'na.

Zafa mı, fukú mu?

Siz söyleyin.

Tahminlerin, fikir yürütmelerin arkası hiç kesilmedi. Temel soru şuydu: O cümleyi söyledi mi, söylemedi mi? (Bir başka deyişle: Kendi yıkımında payı var mıydı, yok muydu?) Aile bile ikiye bölünmüştü. La Inca kuzeninin hiçbir şey söylemediğinden kesinkes emindi; bunların hepsi bir komployu, Abelard'ın düşmanları tarafından, aile servetine, arazi ve dükkânlara el konulmak üzere tezgâhlanmıştı. Diğerleri onun kadar emin değildi. O gece kulüpte, büyük bir olasılıkla *bir şey* söylemiş, Jefe'nin casusları da maalesef buna kulak misafiri olmuştu. Öyle ayrıntılı, ihtimamlı bir entrika değil, yalnızca bir sarhoşun ahmaklığı işte. Bunu izleyen katliama gelince: que sé yo – bol miktarda şanssızlık.

Bu konuda konuşacağınız kişilerin çoğu, öyküye doğaüstü bir çeşni katacaktır. Onlara göre Trujillo, Abelard'ın kızına göz dikti, elde edemeyince de sırf hıncından ailenin kıçına bir fukú takıverdi. Bütün o korkunç olayların nedeni işte buydu.

Ee, hangisi? diye soracaksınız. Bir kaza mı, bir komplo mu, yoksa fukú mu? Size verebileceğim tek yanıt, sizi en az tatmin eden yanıt olacak: Buna kendiniz karar vermek zorundasınız. Kesin olan tek şey, hiçbir şeyin kesin olmadığı. Burada sessizliklere olta sallandırmaktayız. Trujillo ile Saz Arkadaşları geri-

de bir evrak denizi bırakmadı – Alman çağdaşlarının belgeleme şehvetinden yoksundular. Eh, fukú'nun da arkasında bir hatıra defteri filan bırakma huyu yok. Sağ kalan Cabrallar da yardımcı olmuyor; söz Abelard'ın tutukluluğuna ve onu izleyen, bütün bir soyun mahvıyla sonuçlanan olaylar dizisine geldiğinde, aileye, sonraki kuşaklara da miras kalacak anıtsal bir suskunluk, bütün konuşturma çabalarını Sfenksleyen bir sessizlik çöküyor. Şurada bir fısıltı, burada bir mırıltı, hepsi o kadar.

Kısacası tam, eksiksiz bir öykü arıyorsanız, bende yok. Onu son günlerinde Oscar da aradı, ancak bulup bulmadığı belli değil.

Şimdi dürüst olalım, ama. "Trujillo'nun İstediği Kız" teranesi Ada'da fazlasıyla yaygındır.[29] Krill karidesleri kadar

29 Anacaona, namı diğer Altın Çiçek. Yeni Dünya'nın kurucu analarından ve dünyadaki en güzel Kızılderili kadın. (Meksikalıların Malinche'si varsa, biz Dominiklilerin de Anacaona'sı var.) Anacaona, adamızı "Keşif" sırasında yöneten beş kabile şefinden biri olan Caonabo'nun karısıydı. Bartolomé de Las Casas, anılarında onu "olağanüstü basiretli ve yetkin, konuşması, devinimleri son derece azametli ve zarif bir kadın" olarak tanımlıyor. Başka tanıklarsa daha az ve öz bir portre çizmiş: Hatun gayet alımlıymış ve daha sonra ortaya çıktığı üzere, yiğit bir savaşçıymış. Avrupalılar Tainolara karşı yamyam Hannibal Lecter'leşmeye giriştiğinde, Anacaona'nın kocasını öldürmüşler (ki bu başka bir hikâye). O da, bütün yiğit-savaşçı kadınlar gibi karşı koymaya çalışmış, ama fukú'nun şahı olan Avrupalıları durdurmanın yolu yokmuş. Kıyımlar kıyımları izlemiş. Anacaona tutsak düşünce, bir ateşkes için müzakereleri başlatma çabasıyla, "Öldürmek onurlu bir davranış değildir, aynı şekilde, şiddet de onurumuzu tamir etmez. Hadi, düşmanlarımızın geçebileceği ve herkesin görebileceği ayak izleri bırakabileceği bir sevgi köprüsü inşa edelim," demiş. Ancak İspanyolların derdi köprü filan inşa etmek değilmiş tabii. Düzmece bir mahkemenin ardından cesur Anacaona'yı asmışlar. Santo Domingo'da, ilk kiliselerimizden birinin gölgesinde. Son.

yaygın. (Yo, krill Ada'da bolca bulunduğundan değil; nereye varmak istediğimi anladınız.) Öylesine yaygındı ki, Mario Vargas Llosa'nın onu devşirmek için pek bir çaba harcamasına gerek kalmamıştı; ağzını açması yetmişti. Herkesin doğduğu kasabada bu "uçkur" masallarından bir tane mutlaka vardır. Şu kolay öykülerden biri, çünkü özü itibariyle *her şeyi bir çırpıda açıklıyor*. Trujillo malınızı mülkünüzü aldı, ananızı, babanızı hapse mi attı? Eh, evin güzeller güzeli kızını becermek istiyordu! Aileniz ise buna göz yummadı!

Gerçekten mükemmel bir malzeme. Okuması gayet keyifli.

Ama Abelard ile Trujillo husumetinin başka, daha az bilinen bir çeşitlemesi daha var. Abelard'ın başını belaya sokan şeyin, kızının culo'su [popo, kıç] ya da densiz bir şaka olmadığını öne süren, gizli bir tarihçe.

Bu iddiaya göre, doktorun başı bir kitap yüzünden derde girmişti.

(Başlama işaretine dikkat, lütfen.)

1944 yılının bir döneminde (diye başlıyor öykü), Abelard Trujillo'yla külahları değişip değişmediklerini merak eder, kaygılanırken, bir kitap yazmaya başlar; kitabın konusu Trujillo'dur – başka ne olabilir ki? 1945'de, sabık-görevlilerin Trujillo rejimini ballandıra ballandıra anlatan kitaplar yazma geleneği çoktan başlamıştı. Ama Abelard'ın yazdığı, bu tür

---

DC'de Anacaona hakkında sıkça duyacağınız bir öyküye göre, infazdan önce canını kurtarması için bir şans verilir: tek yapması gereken, ona kafayı takan bir İspanyolla evlenmektir. (İşte, yine o malum eğilim: Trujillo Mirabal Kardeşler'in peşindeydi, İspanyol da Anacaona'nın.) Bu seçeneği çağdaş bir İrlandalı kıza sunun da, pasaport başvuru formunu doldurma hızına şaşıp kalın. Ama Anacaona, bu eski usul, feci demode kadın teklife şu yanıtı verir: Beyaz Adam, kıçımı öp! Bu da Anacaona'nın sonu olur. Altın Çiçeğin. Yeni Dünya'yı kuran analarımızdan biri ve dünyanın en güzel Kızılderili kadını.

kitaplardan değildi. Onunki, fısıltılara inanacak olursak, Trujillo rejiminin doğaüstü köklerini ortaya sermekteydi! Başkan'ın Karanlık Güçleri'ne ilişkin bir kitap; Abelard, sıradan insanın başkan hakkında anlattığı hikâyelerin (doğaüstü olduğu, normal insan olmadığı safsatalarının) *doğru* olabileceğini öne sürüyordu. Trujillo'nun olgusal değil, ilkesel anlamda, bir başka dünyadan gelme bir yaratık olabileceğini!

Keşke o şeyi okuyabilseydim. (Bunu Oscar da çok isterdi, biliyorum.) Gerçekten çılgın, anasını sattığım bir yolculuk olurdu. Her neyse, söz konusu elyazması (iddiaya göre) Abelard'ın tutuklanmasından sonra, (iddia sahibinin gayet işine gelecek biçimde) ortadan kaldırılmış. Tek bir nüshası bile kalmamış. Varlığından karısı da çocukları da habersizmiş zaten. Sadece hizmetkârlarından biri, kitaptaki halk masallarını toplamasına gizlice yardım etmiş, vs, vs. Ne diyebilirim ki? Santo Domingo'da, doğaüstü bir gölgesi olmayan öykü, öykü değildir. Bir sürü yayıcısı olan ama inananı olmayan hikâyelerden biriydi. Oscar'a, tahmin edebileceğiniz gibi, Düşüş'ün bu çeşitlemesi çok çok çekici geldi. İnek beyninin derin dehlizlerine hitap ediyordu. Gizemli kitaplar, belki de başka bir gezegenden gelip Yeni Dünya'nın ilk Ada'sına yerleşen ve onu her şeyden koparan, düşmanlarını lanetleyerek yok edebilen, doğaüstü bir diktatör – al sana New Age Lovecraft tarzı bir süprüntü.

Doktor Abelard Luis Cabral'ın Kayıp Son Kitabı. Ada'mızın kara-büyü alanındaki aşırı gelişkin hayal gücünün ürünlerinden biri, eminim. Ne daha fazlası ne de azı. Oysa Trujillo'nun İstediği Kız, esaslı mitler açısından bayat bir klişe olsa da, insanın gerçekten inanabileceği bir şey, öyle değil mi? Aklının yatabileceği bir şey.

Öte yandan, her şey olup bittikten sonra, Trujillo'nun Jackie'nin peşine düşmemesi tuhaf, tabii. Abelard'ı pençesi-

ne aldıktan sonra bile. Tamam, ne yapacağı önceden kestirilemeyen bir adamdı, ama yine de, garip değil mi?

Bir başka tuhaf nokta da, Abelard'ın kitaplarından tekinin bile kurtulamamış olması – kendi yazdığı dört kitaptan da, sahip olduğu yüzlercesinden de hiç iz yok. Ne bir arşivde, ne de bir özel koleksiyonda. Bir tane bile. Ya hepsi birden kayboldu ya da imha edildi. Rivayete göre, evindeki her kâğıt parçasına el konmuş, sonra da yakılmıştı. Ürpertici bir şey ister misiniz? El yazısından geriye tek bir örnek bile kalmamış. Demek istediğim, yani Trujillo ihtimamlıymış, temiz iş görmüş, tamam da doktorun elinden çıkma, küçücük bir kâğıt parçası bile olmaması? Bu, ihtimamdan da öte bir şey. İnsanın bunu yapabilmesi için ya orospu çocuğundan ya da onun yazdıklarından ölesiye korkması gerek.

Ama hey, bu yalnızca bir öykü; kesin, sağlam kanıtları olmayan, ancak bir ineğin bayılabileceği türden bir zımbırtı.

HÜKÜM

Neye inanırsanız inanın: Şubat 1946'da Abelard bütün suçlamalardan resmen hüküm giydi ve on sekiz yıla mahkûm oldu. On sekiz yıl! Bir deri bir kemik kalmış, bitkin Abelard tek kelime edemeden mahkeme salonundan çıkarıldı. Yargıca saldırmak isteyen, karnı burnundaki Socorro güçbela zaptedildi. Belki soracaksınız; neden gazetelerden sesler yükselmedi, insan hakları dernekleri harekete geçmedi, muhalefet partileri davaya karşı yürümedi? Zenci, lütfen: gazete yoktu, insan hakları dernekleri yoktu, muhalif partiler yoktu; sadece Trujillo vardı. Hukuki savunma mı dediniz? Abelard'ın avukatı Palacio'dan bir telefon aldı ve temyiz başvurusunu anında geri çekti. En iyisi hiç sesimizi çıkarmayalım, diye

öğütledi Socorro'ya. Daha uzun yaşar. Hiçbir şey dememek, her şeyi söylemek – hiç fark etmezdi. Bu, Düşüş'tü. La Vega'daki on dört odalı ev, Santiago'daki lüks apartman dairesi, bir düzine atı rahatça barındırabilecek ahırlar, iki kârlı supermercado ve bir dizi finca [gayrimenkul, arazi], bu infilakta buharlaşıverdi, tamamı Trujillato tarafından iç edildi ve Jefe'yle dalkavukları arasında paylaşıldı, eriyip gitti; dalkavuklardan ikisi, Kötü Şey'i söylediği gece Abelard'la birlikte olan gruptaydı. (Adlarını verebilirim, ama onlardan birini tanıyorsunuz zaten; şu çok güvenilen, malum komşu.) Ama hiçbir yok oluş Abelard'ınkinden daha mutlak, daha nihai olmadı.

Evini, varını yoğunu kaybetmek, Trujillato'yla maç yapmanın beklenen sonucuydu, fakat tutuklanma (ya da, daha fantastik bir şey isteyenler için: o kitap) ailenin yazgısında eşi benzeri görülmemiş bir düşüşü, tepe üstü çakılışı tetikledi. Kozmik bir düzlemde, aile karşıtı bir manivelayı çalıştırdı. İster büyük bir bahtsızlık, uğursuzluk deyin, ister alınyazısı, isterse başka bir şey. (Fukú?) Adı her neyse, bu bok, Cabral soyuna karşı korkunç bir saldırı başlattı; kimilerine göre, bir daha da durmadı.

RADYOAKTİF SERPİNTİ

Aile ilk işaret olarak, Abelard'ın üçüncü ve son kızının, babasının kapana kısılışının başlarında rahme düşen bebeğin siyah doğmasını gösteriyor. Öyle sıradan, herhangi bir siyah değil. Gerçek, *ciddi* siyah – Kongo siyahı, Şango siyahı, Kali siyahı, Zapote siyahı, Rekha siyahı. Dominik'teki bütün marifetli, eli çabuk ırk hokkabazı bir araya gelse, bu gerçeğin

üzerini örtemezdi. Ait olduğum kültür bu: İnsanlar çocuklarının kara tenini uğursuzluk sayarlar.

Gerçek bir "ilk" belirti mi istiyorsunuz?

Pekâlâ.

Üçüncü ve sonuncu kızını (bebeğe Hypatía Belicia Cabral adı verilmişti) doğurduktan iki ay sonra, muhtemelen kederinden, kocasının ortadan yok oluşundan, kocasının bütün ailesi tarafından şey gibi...bir fukú gibi dışlanmasından, doğum-sonrası depresyonundan ne yaptığını bilmez, bastığı yeri görmez olan Socorro, son hız giden bir cephane kamyonunun altında kaldı, sürücü bir terslik olduğunu ayrımsayıncaya kadar da, neredeyse La Casa Amarilla'nın önüne kadar sürüklendi. Çarpma sırasında can vermediyse bile, bedenini kamyonun dingillerinin arasından çekip çıkardıklarında, kesinlikle ölmüştü.

Talihsizliklerin en büyüğüydü, ama elden ne gelirdi? Anne ölü, baba hapiste, ailenin geri kalanı da çil yavrusu gibi dağılmışken (daha iyi vurgulayayım: Trujillo-dağılmasına uğramışken), kızlar onlara ilk talip olanlara teslim edildi. Jackie başkentteki zengin vaftiz ana-babasına gönderilirken, Astrid de kendini San Juan de la Maguana'daki akrabaların yanında buldu.

Ne birbirlerini ne de babalarını bir daha görebildiler.

İçinizden, fukú denen şeye kesinlikle inanmayanlardan bile, Neler oluyor, Yaratan aşkına? diye meraklananlar çıkıyordur. Socorro'nun başına gelen tüyler ürpertici kazadan kısa bir süre sonra, ailenin baş hizmetkârı Gallo [Babayiğit] Esteban, bir kabarenin önünde aldığı bıçak darbeleriyle can verdi, saldırganlar hiçbir zaman bulunamadı. Hemen ardından, Lydia ölüp gitti; kimileri üzüntüsünden dedi, kimileri de kadınlara musallat olan bir kanser türünden. Cesedi ay-

lar sonra bulunabildi. Hayatına başka birini sokmamıştı çünkü.

1948'de, ailenin Altın Çocuğu Jackie, vaftiz ebeveyninin havuzunda boğuldu. Bir gün önce boşaltılan, dibinde taş çatlasın bir karış su kalan havuzda. Kız o âna kadar neşesinden hiçbir şey yitirmemişti; bir hardal-gazı saldırısında dahi olumlu yan bulabilen, güleryüzlü, konuşkan zencilerdendi. Yaşadığı travmalara, onu ana-babasından ayıran koşullara rağmen, hiç kimseyi hayal kırıklığına uğratmamış, bütün beklentileri fazlasıyla karşılamıştı. Okulda sınıf birincisiydi; not ortalamasıyla Amerikan Kolonisi'ndeki özel-okul çocuklarını bile geride bırakan, zaman zaman, sınavlarda öğretmenlerinin hatalarını düzeltebilen, olağanüstü zeki bir öğrenciydi. Münazara takımının başı, yüzme takımının kaptanı, teniste rakipsiz; saf altın bir çocuk işte. Kimileri, Yıkım'ı ve ondaki rolünü unutmayı bir türlü başaramadı, diye açıkladı. (İyi ama, üç gün önce Fransa'daki tıp okuluna kabul edilen ve Santo Domingo'dan ayrılmak için hevesle gün sayan bir kızın "kendini öldürmesi" biraz tuhaf değil mi?)

Kız kardeşi Astrid'in -seni çok az tanıyoruz, bebek- şansı daha yaver gitmedi. 1951'de, tio'larıyla birlikte yaşadığı San Juan'daki kilisede dua ederken, ara geçide dalan bir serseri kurşun tam başının arkasına isabet etti ve kızı oracıkta öldürdü. Kurşunun nereden geldiği anlaşılamadı. Bir silahın patladığını bile duyan olmamıştı.

Dört kişilik özgün aileden, en uzun yaşayan Abelard oldu. Buysa ironik, çünkü çevresindeki herkes, La Inca dahil, 1953 yılında öldüğünü bildiren hükümete inanmıştı. (Hükümet neden yapmıştı bunu? İşte!) Baştan beri Nigüa Hapishanesi'nde olduğu, ancak gerçekten öldüğü zaman ortaya çıktı. Trujillo'nun adaleti sayesinde, kesintisiz on dört yıl yatmıştı.

Ne kâbus.[30] Size Abelard'ın mahkûmiyetiyle ilgili bin tane hikâye, kör olasıca gözlerinizden yaş getirecek öyküler anlatabilirim, ama sizi bu on dört yılın ıstırabından, işkencesinden, yalnızlık ve hastalığından, kısacası olaylarından kurtarıyor, yalnızca sonuçlarıyla baş başa bırakıyorum (ve siz, haklı olarak, saklayacak ne kalmış ki, diye merak ediyorsunuz).

1960'da, Trujillo karşıtı gizli direniş hareketinin doruğa çıktığı dönemde, Abelard öncekilerden de korkunç, zalim bir işleme tabi tutuldu. Bir iskemleye kelepçelendi, kavurucu güneşe çıkarıldı, alnına ıslak bir halat sımsıkı, gaddarca bağlandı. Buna La Corona [Çelenk] deniyordu, basit ama korkunç etkili bir işkence yöntemiydi. Başlarda halat kafatasınızı yalnızca sarıyordu, fakat güneş onu kuruttukça ve sıklaştırdıkça, acı dayanılmaz bir hal alıyor, sizi çıldırma noktasına getiriyordu. Trujillato mahkûmları arasında bundan daha çok korkulan işkence türü azdı. İnsanı ne öldürüyor ne de sağ bırakıyordu. Abelard ondan sağ kurtulmayı başardı,

---

30 Nigüa ve El Pozo de Nagua, ölüm kamplarıydı -Ultamos- ve Yeni Dünya'daki en berbat hapishaneler kabul edilirdi. Trujillo rejiminde kendini Nigüa'da bulan zencilerin çoğu oradan sağ çıkamadı; hayatta kalabilenler de muhtemelen kaldıklarına bin pişman oldu. Bir arkadaşımın babası, Jefe'nin babasına gereken hürmeti göstermediği için Nigüa'da sekiz yıl yatmış; bir keresinde, diğer hükümlülere dişinin ağrıdığından yakınma gafletinde bulunan bir tutukludan söz etmişti. Gardiyanlar namluyu adamın ağzına sokmuş, beynini hayvaya uçurmuşlar. Sonra da, Eh, ağrı mağrı kalmamıştır herhalde, diye güldüklerine her bahse varım. Cinayeti işleyenlerden biri, daha sonra El Dentista [Dişçi] diye anılır olmuş.) Nigüa pek çok ünlü konuk ağırladı; daha sonra Trujillo-karşıtı Sürgünlerin Bir Numarası denen ve sonunda da Dominik Cumhuriyeti'nin Başkanı olan yazar Juan Boch da bunlardan biriydi. Juan Isidro Jiménes Grullón'un, *Una Gestapo en América* adlı kitabında dediği gibi: "Es mejor tener cien Niguas en un pie que un pie en Nigüa." [ayağını yüz tane "nigua" sineğinin içine daldırmak, Nigüa'ya sokmaktan evladır.] (Nigua: Bulaşıcı, salgın bir hastalığa yol açan, kum sineği de denen bir sinek türü. (ç.n.))

ama bir daha da eskisi gibi olmadı. Bir bitkiye dönüştü. Zekâsının o görkemli, gururlu alevi söndü. Kısa yaşamını bön bir uyuşukluk içinde tamamladı; yine de, tutuklular arasında, neredeyse kafasını tamamen toparladığı, kendine geldiği anlar olduğunu anımsayanlar var; açık arazide durup ellerine bakar, acı acı ağlarmış; bir zamanlar başka, bundan çok daha fazla *biri* olduğunu hatırlamışçasına. Diğer mahkûmlar duydukları saygıdan, ona El Doktor demeyi sürdürdüler. Trujillo suikastından bir-iki gün önce öldüğü söyleniyor. Nigüa dışında bir yere, isimsiz bir mezara gömülmüş. Oscar son günlerinde orayı ziyaret etti. Anlatmaya değecek bir şey değil. Santo Domingo'daki bütün o boş, çalı çırpı kaplı arsalara benziyormuş. Mum yakmış, çiçek bırakmış, dua etmiş, sonra da oteline dönmüş. Hükümet Nigüa Hapishanesi'nde ölenler adına bir plaket dikmeye karar vermişti, ama hiç gerçekleştirmedi.

ÜÇÜNCÜ VE SON KIZ

Peki ya, üçüncü ve son kız evlat; annesi öldüğünde yalnızca iki aylık olan, babasını hiç tanımayan, onlar da ortadan yok olmadan önce, ablalarının kucağına yalnızca birkaç kez alınan, Casa Hatüey'de hiç kalamayan, sözcüğün gerçek anlamıyla Kıyamet Çocuğu olan Hypatía Belicia Cabral? Ondan ne haber? Onu bir eve yerleştirmek Astrid ya da Jackie kadar kolay değildi, her şey bir yana, yeni doğmuş bir bebekti ve şey, aile içindeki şayialara bakılırsa, teni bu kadar koyu olduğu için, Abelard'ın akrabalarından hiçbiri onu almaya yanaşmıyordu. Yetmezmiş gibi, *bakini* doğmuştu – normalden zayıf, hastalıklı. Ağlama sorunu vardı, emme sorunu vardı; aile dışında hiç kimse kara çocuğun yaşamasını istemiyordu. Böy-

le bir suçlama yapmanın tabu olduğunu biliyorum, ama bence aile içinde de onun yaşamasını isteyen yoktu. Birkaç hafta, yaşamı pamuk ipliğine bağlı, gidip geldi; Zoila adında, kendisi de yeni doğurmuş, koyu tenli, müşfik bir kadın onu emzirmeseydi ve her gün saatlerce kucağında tutmasaydı, muhtemelen sağ kalamazdı. Dördüncü ayın sonunda bebek, dünyaya dönüş sinyalleri vermeye başladı. Temelde hâlâ bakini olsa da, kilo almaya başlamıştı, daha önce mezardan gelen bir mırıltıyı andıran ağlaması giderek güçleniyor, tizleşiyordu. Her bakımdan, tam bir koruyucu melek kesilen Zoila, bebeğin benekli kafasını okşadı, fikrini açıkladı: Altı ay daha, mi'jita [bebeğim], ondan sonra más fuerte que Lílis [Lilis'ten* de güçlü kuvvetli] olacaksın.

Beli'nin altı ayı yoktu. (Kızımızın alnına durağanlık yazılmamıştı, sadece Değişim.) Socorro'nun uzak akrabalarından bir grup, çat kapı çıkageldi ve üzerinde hak iddia ettiği bebeği Zoila'nın kucağından çekip aldı (Socorro'nun Abelard'la evlenince, büyük bir mutlulukla defterden sildiği akrabalardı bunlar). Bana kalırsa, bu insanların herhangi bir süreliğine bebeğe bakmaya, onunla ilgilenmeye niyeti yoktu, bunu yapmalarının tek nedeni, Cabral ailesinden maddi bir ödül beklentisiydi, ama ortada ganimet filan olmadığı, Yıkım'ın mutlak olduğu anlaşılınca, bruto'lar kızı Azua'nın dış mahallelerinde yaşayan, daha da uzak bir akrabaya devrettiler. İşte izler tam burada bulanıklaşmaya başlıyor. Bu Azualıların gerçekten manyak tipler olduğu belli; annemin çapulcular dediği türden. Mutsuz bebeğe bir ay baktıktan sonra, ailenin annesi bir akşamüstü bebekle birlikte ortadan kayboldu; köyüne geri döndüğünde yalnızdı. Vecino'larına

* (mit) Lilis ya da Lilith, İncilde de adı geçen kötü, iblis ruhlu, Mezopotamyalı fırtına tanrıçası. (ç.n.)

[komşu] bebeğin öldüğünü söyledi. Kimileri ona inandı. Ne de olsa Beli sağlıksız bir bebekti. Gezegendeki en ufacık tefecik negrita'ydı. Fukú, bölüm üç. Ama kadının bebeği bir başka aileye sattığına inananların sayısı da az değildi. O zamanlar çocukları alıp satmak en az bugünkü kadar sıradan, yaygın bir şeydi.

Zaten olan da aynen buydu. Minik yetim (doğaüstü bir kan davasının hedefi olsun ya da olmasın), Oscar'ın fantastik kitaplarındaki karakterlerden biriymişçesine, Azua'nın bir başka bölgesindeki, tamamen yabancı bir aileye satılmıştı. Evet, doğru – parayla satıldı. Bir criada, bir restavek oldu [hizmetçi, besleme]. Ada'nın en yoksul yörelerinde, gerçek ailesinden bihaber, adı sanı belirsiz yaşadı, dolayısıyla da, çok uzun bir süre gözden yitti.[31]

---

31 Santo Domingo'da yalnızca dokuz yaşıma kadar yaşadım, ama ben bile criada'ları tanıdım. İki tanesi, evimizin arkasındaki callejón'da [geçit, çıkmaz sokak] yaşardı ve o güne kadar gördüğüm en ezilmiş, en hor kullanılan canlılardı. Bir tanesi, adı Sobeida olanı, bütün yemeği, bütün temizliği yapar, suyu taşır, *sekiz* çocuklu ailenin iki çocuğuna bakardı ve yavrucak henüz yedi yaşındaydı! Hiç okula gitmedi; ağabeyimin ilk kız arkadaşı Yohana onunla ilgilenip -aileye çaktırmadan- alfabeyi öğretmeseydi, kız zır cahil kalırdı. Her yıl, ABD'den memlekete döndüğümde aynı sahne yineleniyordu; canı çıkana kadar çalışan Sobeida, abuelo'm ve annemle iki çift laf etmek (ve televizyondaki diziye şöyle bir göz atmak) için bir saniyeliğine bize uğrar, sonra koşa koşa işlerinin başına dönerdi. (Annem ona mutlaka bir armağan getirirdi; bir keresinde getirdiği elbiseyi ertesi gün "ailenin" sırtında gördük.) Onunla konuşmayı denerdim, elbette -Mahallenin Eylemcisi olarak- ama kız benden ve aptalca sorularımdan sıvışıverirdi. Siz ikinizin konuşacak neyi olabilir ki? diye sorardı annem. Zavallıcık kendi adını bile yazamıyor. Kız on beşine geldiğinde, mahalledeki hıyarlardan biri kızı gebe bıraktı; şimdi, annemden öğrendiğime göre aile onun çocuğunu da çalıştırıyor, oğlana su taşıtıyormuş.

YANIŞ

Bir sonraki ortaya çıkışı, 1955 yılında. La Inca'nın kulağına fısıldanan bir fısıltı halinde.

Bence, La Inca'nın Yıkım dediğimiz süreçteki tutumu hakkında çok açık, çok dürüst olmamız gerekiyor. Bütün bu acı olaylar sırasında onun yurtdışında, Porto Riko'da olduğunu ileri sürenler varsa da, işin aslı, La Inca Baní'deydi, kendini bütün aileden soyutlamış, üç yıl önce ölen kocasının yasını tutmaktaydı. (Komplo-teorisi meraklılarına aydınlatıcı bir not: Adamın ölümü Yıkım'dan öncesine denk geliyor, yani kesinlikle olayın kurbanlarından biri değil.) La Inca'nın mateminin ilk yılları feciydi; âşık olduğu ilk ve tek insanı, onu gerçekten seven ilk ve tek insanı yitirmişti, üstelik evlendikten yalnızca aylar sonra. Acısının ıssızlığında kaybolup gitmişti, onun için de, kuzeni Abelard'ın başının Trujillo'yla belada olduğu haberi ilk geldiğinde, La Inca kendini asla bağışlamayacağı bir ayıp etti: hiçbir şey yapmadı. Muazzam bir ıstırap içindeydi. Elinden ne gelirdi? Socorro'nun öldüğünü, kızların da dağıtıldığını duyunca, yine utancını ölünceye kadar taşıyacağı bir kayıtsızlıkla, hiçbir şey yapmadı. Bıraktı, ailenin diğer üyeleri bir hal çaresi bulsun. Ancak Jackie'yle Astrid'in öldüğünü öğrendikten sonradır ki, kendine gelir gibi oldu; kocası ölmüş olsun ya da olmasın, yas tutsun ya da tutmasın, büyük bir hata ettiğini kavramıştı; ona karşı hep çok kibar, çok düşünceli davranan, ailede La Inca'nın evliliğine destek çıkan tek kişi olan kuzenine karşı sorumluluğunu tam anlamıyla göz ardı etmişti. Bu kavrayış La Inca'yı hem utandırdı hem de dehşete düşürdü. Kendine çekidüzen verdi, Üçüncü ve Son Kız'ı aramaya koyuldu – ama kızı satın alan, Azua'daki aileye ulaştığında, ona küçük bir mezar gösterdiler, buraya kadar, dediler. Bu berbat aileye ve kızın sonuna ilişkin güçlü

kuşkuları vardı, fakat bir medyum ya da CSI* olmadığı için, yapabileceği bir şey yoktu. Kızın telef olup gittiğini ve bunun kısmen kendi suçu olduğunu kabullenmek zorundaydı. O utanç ve suçluluk duygusunun bir faydası dokundu: La Inca'yı mateminden çekip çıkardı. Kadın yeniden yaşama döndü. Bir dizi fırın açtı. Kendini müşterilerine hizmete adadı. Zaman zaman küçük negrita'yı, merhum kuzeninin son tohumunu rüyasında görürdü. Selam, tia, diye seslenirdi kız; sabah olunca La Inca göğsünde koca bir yumruyla uyanırdı.

Sonra, 1955 geldi. Velinimet'in Yılı. Fırınları almış başını gidiyorken, kendini kentte saygın bir isim olarak kabul ettirmişken, güzel bir gün, kulağına akıl almaz bir hikâye çalındı. Anlatılanlara göre, Dış Azua'da yaşayan küçük bir campesina [köylü kızı], Trujillato'nun yaptırdığı yeni köy okuluna yazılmak istiyor ama gerçek ana-babası olmayan ana-babası buna izin vermiyordu. Fakat kız inatçıydı, kafasına koyduğunu yapmaya kararlıydı; gerçek ana-babası olmayan ana-babası, onun işten kaytarıp derslere katıldığını anlayınca kafayı yemiş ve çıkan arbedede muchacha feci şekilde yanmıştı; babası olmayan baba, tavadaki kızgın yağı kızın sırtına fırlatmış, kız yanıklar yüzünden az kaldı ölüyormuş. (Santo Domingo'da iyi haber fırtına hızıyla yayılır, kötü haberse ışık hızıyla.) Öykünün en çılgınca yanı mı? Yanan kızın La Inca'nın akrabası olduğu söyleniyormuş!

Böyle bir şey nasıl mümkün olabilir? diye sordu La Inca.

La Vega'daki doktor kuzenini anımsıyor musun? Hani Trujillo için söylediği Kötü Şey yüzünden hapse atılanı? Eh, işte falanca, filancayı tanıyan falancanın arkadaşı, bu küçük kızın onun kızı olduğunu söylemiş!

---

* (ABD) Crime Scene Investigation: Adli Tıp Kurumuna bağlı, Suç Mahalli İnceleme uzmanlarından oluşan ekip. (ç.n.)

İki gün boyunca, inanmak istemedi. Santo Domingo, herkesin her an bir söylenti başlattığı bir yerdi. Kızın sağ kalabildiğine, üstelik Dış Azua'da yaşadığına inanamıyordu.[32] İki gece gözüne uyku girmedi, yatışmak için mamajuana alması gerekti, sonunda rüyasında rahmetli kocasını gördükten sonra, her şeyden çok da kendi vicdanını rahatlatmak için, komşusu, birinci sınıf hamur ustası (bir zamanlar, kaçıp evlenmesinden önce onun hamurunu da yoğurmuş olan) Carlos Moya'dan arabasıyla onu kızın yaşadığı yere götürmesini istedi. Eğer kuzenimin kızıysa, bir bakışta anlarım, dedi. Yirmi dört saat sonra da döndü; peşinde inanılmayacak kadar zayıf, inanılmayacak kadar uzun boylu, yarı-ölü Belicia, kafasında taşraya ve taşralılara kestiği kesin, kalıcı hüküm. Bu yabaniler kızı yakmakla yetinmemiş, biraz daha cezalandırmak

32 Ada'yı bilenleriniz (ya da Kinito Méndez'in eserine aşina olanlarınız), nasıl bir manzaradan bahsettiğimi gayet iyi anlayacaktır. Buralar, ana-babanızın tatlı tatlı yad ettiği taşraya, köylere benzemez. Bunlar rüyalarımızdaki guanábana köyler değildir. Dış Azua, DC'deki en yoksul yörelerden biri; çorak, harap topraklar, kendi hinterlandımız, arka-bölgemiz; Oscar'ın pek bayıldığı, dünyanın-sonu senaryolarındaki, radyasyon-yemiş, yerle bir olmuş düzlükleri andıran bir mezbelelik - Dış Azua Dünya-dışı, Kötülük Diyarı, Lanetli Toprak, Yasak Bölge, Büyük Bozkır, Cam Çölü, Yanık Diyar, kısacası bütün kurgusal cehennemlerin toplamıydı. Bölge sakinlerini de, o kadar da eski sayılmayacak bir soykırımdan sağ kalanlar diye yutturabilirdiniz. Yoksullar -yani Beli'nin yanında kaldığı berbat aile gibiler- genellikle çar çaput giyer, yalın ayak dolaşır, daha önceki bir dünyanın molozlarından yapılmışa benzeyen gecekondularda yaşarlardı. Astronot Taylor'ı bu insanların arasına yollasanız, hemen toprağa kapanıp kükrerdi: Sonunda yaptınız demek! (Hayır, Charlton, dünyanın sonu değil bu, yalnızca Dış Azua, kardeşim.) Bu bölgede, diken-böcek-kertenkele olmadığı halde gelişebilen tek şey, dev alüminyum şirketi Alcoa'nın maden arama çalışmaları ile yörenin ünlü keçileri oldu (los que brincan las Himalayas y cagan en la bandera de espana). [Himayalar'da hanların, kaanların üstünden de, İspanyol bayrağının üstünden de atlayan keçiler].

için geceleri bir tavuk kümesine kapamıştı! Önce, kızı getirmek istemediler. Sizin akrabanız olamaz, o bir prieta [siyah]. Ama La Inca bastırdı, Ses'i kullandı; yanıklar yüzünden bedenini eğip bükemeyen kız güçbela kümesten çıkınca, La Inca gözlerini onun öfke dolu, vahşi gözlerine dikti ve kendisine bakan Abelard'la Socorro'yu gördü. Kara deriyi bir yana bırakın – bu kız Socorro'ydu. Üçüncü ve Son Kız Evlat. Yitirilen ve şimdi bulunan.

Ben senin gerçek ailenim, dedi La Inca güçlü bir sesle, üzerine basarak. Seni kurtarmaya geldim.

Böylece, bir fısıltı göz açıp kapayıncaya kadar, iki yaşamı dönüşü olmayan bir biçimde değiştirivermiş oldu. La Inca Beli'yi evindeki boş odaya, kocasının bir zamanlar şekerleme yaptığı, oymacılık hobisiyle uğraştığı odaya yerleştirdi. Kıza bir kimlik kazandırmak için bütün evrak işlerini halletti, doktorları çağırdı. Kız, akıl almaz bir gaddarlıkla yakılmıştı. (Yağ damlaları en az yüz on noktaya isabet etmişti.) Ensesinden başlayıp kuyruksokumunun dibine kadar uzanan, bir canavar-eldivenine benzeyen, iltihaplı bir fecaat. Bir bomba çuku-

---

Dış Azua gerçekten de heba olmuş, tekinsiz bir mıntıka. Belicia'nın kuşağından olan annem, Dış Azua'da rekor sayılacak bir süre, tam on beş yıl geçirmiş. Çocukluğu Beli'ninkiyle kıyaslanamayacak kadar iyi geçmiş olsa da, yine de, ellili yılların başında bu yörelerin nasıl dumanla, akraba evliliğinden doğma sakat çocuklarla, bağırsak kurtlarıyla, on ikilik gelinlerle, kırbaçlı-kamçılı dayaklarla dolup taştığını anlatır. Aileler Glasgow-gettosu kadar genişmiş, çünkü annemin iddiasına göre, hava kararıktan sonra yapacak hiçbir şey yokmuş, dahası çocuk ölümleri oranı o kadar yüksek, afetler, felaketler o kadar zincirlemeymiş ki, soyunu sürdürmek için cepheye yeni kuvvetler sürmekten başka çaren yokmuş. Ölüm'den yakayı son anda *sıyırmamış* bir çocuğa herkes hayretle, biraz da kuşkuyla bakarmış. (Annemin sağ salim atlattığı bir ateşli romatizma, kuzeninin canını almış; annemin ateşi düşüp de bilinci açılıncaya kadar, büyükbabamlar onu gömecekleri tabutu çoktan satın almışlar bile.)

ru, hibakusha'nınkileri* andıran bir yeryüzü-yarası. Yeniden gerçek elbiseler giyecek hale gelince, La Inca onu güzelce giydirdi, evin önüne dikip ilk gerçek fotoğrafını çektirdi.

İşte, karşımda: Hypatía Belicia Cabral, Üçüncü ve Son Kız. Şüpheci, kızgın, kaş çatan, iletişim-özürlü, yaralı ve aç bir köylü kızı, ama yüzünde kocaman, gotik harflerle bağıran bir anlam: KÜSTAH. Teni çok koyu, fakat kesinlikle bu ailenin kızı. Bu konuda en küçük bir kuşku duyulmadı zaten. Boyu daha şimdiden, Jackie'nin ergenlik sonrası halini geçmiş. Gözleri, hakkında hiçbir şey bilmediği babasıyla tıpatıp aynı renk.

UNUTMABENİ

Beli o dokuz yıldan (ve Yanış'tan) hiç söz etmedi. Dış Azua'daki günleri sona erer ermez, Baní'ye ulaşır ulaşmaz, yaşamının o bölümü, hükümetlerin nükleer atıkları koyduğu, sanayi tipi lazerlerle üç kat mühürlenen şu varillerden birine tıkılmış ve ruhunun karanlık, meçhul hendeklerine atılmıştı sanki. Beli'nin tam *kırk yıl* boyunca, ağzından, yaşamının o dönemiyle ilgili tek sözcük bile kaçırmamış olması, onun hakkında çok şey anlatıyor: ne madre'sine, ne dostlarına, ne sevgililerine, ne Gangster'e, ne de kocasına. Ve elbette, sevgili çocukları Lola ile Oscar'a da. *Kırk yıl*. Beli'nin Dış Azua'daki günlerinden bilinen pek az şey de, La Inca'nın kızı sözde ebeveyninden kurtardığı gün anlattıklarından ibaret. La Inca'nın bugün bile, *Casi la acabaron* [neredeyse işi bitmişti], dışında herhangi bir şey söylediğini duyan yok.

---

* Hiroşime ve Nagasaki'deki atom bombası kurbanları için Japonya'da kullanılan sözcük. (ç.n.)

İşin aslı, bence Beli birkaç dönüm noktası hariç, o yaşamı bir daha asla aklına getirmedi. Kendini, Adalar'da fazlasıyla yaygın olan bellek kaybı hastalığına teslim etti; beş ölçü inkâr, beş ölçü negatif sanrı. Antiller'in unutma, yadsıma gücüne boyun eğdi. Ve bu demir ocağında yepyeni bir Beli döktü.

SIĞINAK

Bu kadarı yeter. Önemli olan, Belicia Cabral'ın Bani'de, La Inca'nın evinde bir Sığınak, La Inca'da da, hiç sahip olmadığı anneyi bulmuş olması. Kadın ona okumayı, yazmayı, giyinmeyi, yemeyi, normal davranmayı öğretti. La Inca hızlandırılmış bir kurstu; bir ***uygarlaştırma misyonu*** edinmiş olan, içindeki devasa suçluluk, ihanet ve ihmalkârlık duygusunun güttüğü, kamçıladığı bir eğitmen. Beli'yse, katlandığı onca şeye karşın (ya da belki bu yüzden), dünyanın en zeki, en çabuk kavrayan öğrencisi oldu. La Inca'nın medenileştirme derslerini, tavuğu kapan firavunfaresi gibi yalayıp yuttu. Sığınak'taki birinci yılın sonunda, Beli'nin pürüzlü, hırçın köşeleri törpülenmişti; fazlaca sövüp sayıyor, bir anda terslesiyor, saldırgan ve frensiz davranışlarda bulunabiliyordu, bir şahinin acımasız gözlerine de sahip olabilirdi, ama duruşu, konuşması (ve kibriyle) saygı uyandıran bir muchacha'ydı. Uzun kollu kıyafetler giydiğinde, yalnızca ensesindeki yara izi görülebiliyordu (alttaki daha geniş tahribat, giysilerin yaka kesimleri sayesinde, büyük oranda gözden gizlenmekteydi). 1962'de ABD'ye gidecek olan, Lola'yla Oscar'ın asla tanıyamayacağı kızdı bu. Tamamen giyinik uyuyan, geceleri çığlık çığlığa bağıran, Victoria tarzı sofra adabını çabucak öğrenen, pislikten, yoksul insanlardan tiksinen bu kızın başlan-

gıçtaki halini, kendinden yeni, daha iyi bir kişilik yaratmadan önceki halini gören tek kişi, La Inca'ydı.

Onlarınki, tahmin edebileceğiniz gibi, tuhaf bir ilişkiydi. La Inca, Beli'nin Azua'daki yaşamını bir kez olsun sorgulamadı, ne ona ne de Yanış'a asla değinmedi. Hiç olmamış gibi yaptı (barrio'sundaki fakir fukaralar mahalleyi istila ettiği zaman da, orada yoklarmış gibi yapmamış mıydı?). Her sabah ve her akşam kızın sırtını yağlarken bile, La Inca'nın ağzından yalnızca, Siéntese aqui, senora, [otur, rahat dur, Bayan] sözcükleri döküldü. Bu sessizlik, bu sorgusuz sualsizlik Beli'nin en çok işine gelen şeydi. (Keşke zaman zaman sırtını yalayan duygu dalgaları da bu kadar kolay unutulabilseydi.) La Inca Yanış'tan, Dış Azua'dan bahsetmek yerine, kıza yiten, unutulan geçmişini, babasını, o ünlü doktoru, annesi, güzeller güzeli hemşireyi, ablaları Jackie'yle Astrid'i anlatıyordu; ve tabii Cibao'daki muhteşem malikâneyi, Casa Hatüey'i.

Hiçbir zaman gerçek dost olamadılar -Beli fazla öfkeli, La Inca fazla doğrucuydu- ama La Inca kıza hediyelerin en büyüğünü, kızın değerini çok çok sonra anlayacağı bir armağan verdi: Bir gece, eski bir gazete çıkardı, bir fotoğraf gösterdi. Bunlar, dedi, senin annenle baban. Sen, dedi, işte busun.

Kliniği açtıkları gündü: ikisi de alabildiğine genç, alabildiğine ciddi.

Bunlar Beli'nin ilk ve mutlak sığınağında, var olabileceğini asla düşünmediği, güven dolu bir dünyada geçirdiği ilk aylardı. Giysileri, yiyeceği, vakti vardı; ayrıca La Inca hiçbir zaman, asla bağırmadı ona. La Inca'nın onu Colegio El Redentor'a, zenginlerin arasına yazdırmasından önce, Beli toz ve sinek istilasındaki devlet okuluna, kendisinden üç yaş küçük çocukların sınıfına gitmiş, tek bir arkadaş edinememiş (aksini düşünemezdi zaten) ve hayatında ilk kez, rüyalarını anımsar olmuştu. Bu, kendini kaptırmayı göze alamadığı bir

lükstü; başlarda rüyalar onu birer kasırga kadar güçlü çarptı. Rüyalar envai çeşitti; uçmaktan kaybolmaya kadar; Yanış ânını bile gördüğü oluyordu, "babasının" tavayı eline aldığında boşalan, anlamsızlaşan yüzünü. Rüyalarında hiç korkmuyordu. Yalnızca başını sallardı. Sen gittin, yoksun, derdi. Artık yoksun.

Ancak aklına takılan, onu huzursuz eden bir rüya vardı. Yağmurun çatısını dövdüğü, kocaman, bomboş bir evde tek başına dolaşıyordu. Kimin eviydi bu? Hiçbir fikri yoktu. Ama evdeki çocukların sesini duyabiliyordu.

Birinci yılın sonunda öğretmen onu tahtaya çağırdı, günün tarihini atmasını söyledi; sınıfın "en iyi" öğrencilerine tanınan bir ayrıcalıktı. Kız karatahtada bir devdi; çocuklar ona zihinlerinde de, dünyada seslendikleri adıyla seslendiler: La Prieta Quemada ya da La Fea Quemada. [Yanık Siyah, Yanık Zenci] Beli yerine oturunca öğretmen onun kargacık burgacık yazısına baktı, Aferin, Señorita Cabral! dedi. Kız o günü hiçbir zaman unutmadı, Diaspora Kraliçesi olduğunda bile.

Aferin, Señorita Cabral!

Asla unutmayacaktı. On yaşına basmasına bir ay vardı. Trujillo Devri'ydi.

6
YİTİKLERİN ÜLKESİ
1992 - 1995

KARANLIK ÇAĞ

Mezuniyetten sonra Oscar yeniden eve taşındı. Bakir olarak çıkmış, bakir olarak dönmüştü. Çocukluk posterlerini duvardan indirdi -*Star Blazers, Captain Harlock*- kolejden getirdiklerini astı – *Akira, Terminator 2.* Reagan ile İblis İmparatorluğu, bir-daha-asla diyarına yollandıklarından, Oscar da kıyamet fantezilerine son vermişti. Aklında yalnızca Düşüş vardı artık. Aftermath! oyununu rafa kaldırdı, Uzay Operası'nı indirdi.

Bunlar erken Clinton yıllarıydı ve ekonomi hâlâ seksenlerin kaymağını yiyordu, oğlumuz da neredeyse yedi ay boyunca hiçbir şey yapmadan, aylak aylak gezdi dolaştı, arada bir, Don Bosco'da hastalanan bir öğretmene vekalet etti. (Ah, ne

ironik!) Öykülerini, romanlarını sağa sola göndermeye başlamıştı, fakat göründüğü kadarıyla ilgilenen yoktu. Yine de denemeyi sürdürdü, yazmayı sürdürdü. Bir yıl sonra, yardımcı öğretmenlik tam-zamanlı bir işe dönüştü. Teklifi geri çevirebilir, İşkence'nin suratına "hayat kurtarıcı bir yumruk" atabilirdi, oysa yapmadı, kendini akışa bıraktı. Ufkunun yerle bir oluşunu seyretti, kendi kendine, önemli değil, dedi.

Don Bosco, son ziyaretimizden bu yana, mucizevi bir dönüşüm geçirip Hıristiyan kardeşlik ruhundan kurtulmuş muydu? Tanrı sonsuz hayırseverliğiyle, öğrencileri habisliklerinden arıtmış mıydı? Zenci, lütfen yani! Okul Oscar'a şimdi çok daha küçük görünüyordu, büyük ağabeyler son beş yılda Innsmouth "görüntüsü"* edinmiş, renkli çocukların sayısı da azıcık artmış gibiydi, tamam, ama bazı şeyler (beyazların üstünlük duygusu, renkli insanların kendilerine duydukları nefret, gibi şeyler) asla değişmez: Oscar'ın gençliğinden anımsadığı o şen şakrak sadizm akımı, hâlâ koridorları elektriklendirmekteydi. Yaşı küçükken Don Bosco ona gerzekler cehennemi gibi gelmişse, bir de şimdi, yaşı ilerlemişken ve orada İngilizce'yle tarih dersleri verirken baksındı hele! Jesú Santa María! Tam bir karabasan. Öğretmenliği olağanüstü sayılmazdı. Yüreğini yaptığı işe katamıyordu, her sınıftan ve meşrepten oğlan da büyük bir coşkuyla madara etmekteydi bizimkini. Onu koridorda, kantinde gören öğrenci makaraları koyveriyordu. Sandviçlerini saklarmış gibi yapıyorlardı. Dersin ortasında, bir kızla hiç yatıp yatmadığını soruyor, yanıtı ne olursa olsun merhametsizce gülüyorlardı. Öğrencilerin, onun utangaçlığına olduğu kadar bir kızın üzerine çıkmış, zavallıyı ezerkenki imgesine de güldüğünün farkındaydı.

* İlk, H.P. Lovecraft'in "The Shadow over Innsmouth" öyküsünde ortaya çıkan, okyanusta yaşayan, insanlarla çiftleşmeye düşkün, kurbağa-benzeri canlılar. (ç.n.)

Böyle silindir gibi ezme karikatürleri çiziyor, Oscar dersten sonra yerde bu türden, konuşma baloncuklu filan çizimler buluyordu: *Hayır, Oscar, hayır!* Bundan daha moral bozucu ne olabilir? Her Allahın günü, "havalı" çocukların ezip un ufak ettiği tipleri -şişkoyu, çirkini, zekiyi, fakiri, esmeri, siyahı, fazla popüler olmayanı, Afrikalıyı, Kızılderili'yi, Arap'ı, göçmeni, yabancıyı, kırıtkanı, eşcinseli- seyrediyor, bu hücumların her birinde kendini görüyordu. Eskiden, baş işkenceciler beyaz oğlanlar olurdu, oysa şimdi, renkli çocuklar da gerekeni yapmaktaydı. Bazen, okulun şamar oğlanlarına el verme, avutucu laflar etme girişiminde bulunuyordu: Yalnız değilsin, biliyorsun, bu evrende tek başına değilsin. Ama bir ucubenin en son istediği şey, bir başka ucubenin yardım elidir. Bu çocuklar ondan öcü görmüşçesine kaçmaktaydı. Ani bir hevesle, bir bilimkurgu ve fantezi kulübü kurmaya kalkıştı, koridorlara broşürler astı, iki perşembe üst üste, derslerden sonra sınıfta oturdu, gözde kitaplarını masanın üzerine albenili bir düzenle yerleştirip koridorlardan gelen kükremenin, gök gürültüsünü andıran ayak seslerinin, ara ara yükselen Yakala beni! ya da Naanuu-naanuu! haykırışlarının dinmesini bekledi; sonra, otuz dakika daha gelen giden olmayınca kitaplarını topladı, kapıyı kilitledi ve aynı koridorlardan, tek başına yürüyüp geçti; kendi ayak seslerinin tuhaf, yadırgatıcı bir hafifliği var gibiydi.

Eğitim kadrosundaki tek arkadaşı, Nataly adında, kendisi gibi laik, açık fikirli, yirmi dokuz yaşındaki Latin meleziydi (evet, o insafsız güzelliğiyle için için tüten ateşi düşersek, ona Jenni'yi hatırlatıyordu). Nataly dört yıl bir sinir hastalıkları hastanesinde kalmıştı (sinir krizi, diye açıkladı) ve alenen bir Wiccan'dı.* Erkek arkadaşı, tımarhanede ("balayımız") ta-

* Marvel çizgi romanlar dizisinden bir süper-kahraman. (ç.n.)

nıştığı "Kutu" Stan, gezici Acil Tıp Servisi'nde teknisyen olarak çalışıyordu; Nataly'nin Oscar'a aktardığına göre, sokaklara saçılmış cesetleri görmek her nedense "Kutu" Stan'i heyecanlandırmıştı. Bu Stan son derece ilginç bir kişiliğe benziyor, dedi Oscar. Şunu bir daha söylesene, diye gülümsedi Nataly. Kızın sadeliğine ve içinde yaşadığı ilaçlı pusa karşın, Oscar onunla ilgili tuhaf tuhaf Harold Lauder* fantezileri kurmaktaydı. Kız uluorta flört edilecek kadar seksi olmadığından, oğlumuzun zihnindeki şey, salt yatak-odasıyla-sınırlı, sapkın ilişkilerden biriydi. Kızın dairesine girdiği, soyunmasını ve çırılçıplak bir halde ona patates kızartmasını emrettiği türünden imgeler. İki saniye sonra kız, belinde sadece bir önlük, mutfağın fayans zeminine diz çöküyor; kendisiyse tepeden tırnağa giyimli.

Bundan sonra işler iyice zıvanadan çıkıyordu elbette.

Okuldaki birinci yılın sonunda, teneffüslerde gizlice viski yudumlayan, ona *Sandman*'i ve *Eightball*'u tanıştıran, ondan yüklüce miktarlarda borç alıp asla geri ödemeyen Nataly, Ridgewood'a atandı (Yaşasın banliyöler, dedi kız, o her zamanki ifadesiz yüzüyle), böylece arkadaşlıklarının sonu gelmiş oldu. Oscar onu birkaç kez aramayı denedi, ama Nataly'nin paranoyak sevgilisi galiba telefonu kafasına kaynaklamıştı, dahası Oscar'ın mesajlarını kıza iletmeye yanaşmıyordu; bunun üzerine Oscar peşini bıraktı.

Sosyal yaşam mı? Evdeki o ilk birkaç yıl, sosyal yaşamı filan yoktu. Haftada bir Woodbridge Alışveriş Merkezi'ne gidiyor, Oyun Salonu'nda rol canlandırma oyunlarına, Hero's World'de çizgi kitaplara, Waldenbrooks'ta fantastik romanlara bakıyordu. Bildik inek turu, işte. Uzun uzun, Friendly's'de

---

* Stephen King'in kıyamet-sonrası korku/bilimkurgu romanı "The Stand" de adı geçen, aşırı şişman, liseden terk karakter. (ç.n.)

çalışan, kürdan-inceliğindeki siyah kızı süzüyordu; âşık olduğu ama tek kelime bile konuşmadığı kızı.

Al ve Miggs – onlardan kopalı uzun zaman olmuştu. Her ikisi de koleji bırakmıştı, biri Monmouth'u öteki Jersey City State'i; her ikisi de kentin öteki yanındaki Blockbuster'da çalışmaktaydı. Muhtemelen mezara da birlikte gömüleceklerdi.

Maritza'yı da gördüğü yoktu. Duyduğuna göre, Kübalı bir elemanla evlenmiş, Teaneck'e yerleşmiş, bir de çocuk doğurmuştu.

Peki ya Olga? Ona ne olduğunu kimse doğru dürüst bilmiyordu. Mahalledeki Safeway'i soymaya kalkıştığına (Dana Plato tarzında; üstelik süpermarketteki herkes onu tanıdığı halde, yüzüne bir maske geçirme zahmetine bile girmeden), şu sıralar hâlâ Middlesex hapishanesinde yattığına, ellisinden önce de çıkamayacağına dair dedikodular vardı.

Tek bir kız bile ona âşık olmadı mı? Ömrü hayatında, tek bir kız bile?

Olmadı.

Rutgers'da en azından karman çorman bir kalabalık vardı; her ne kadar sözde, yüzeysel kalsa da, onun gibi bir mutantın bile insanlara, onları paniğe sevk etmeden yaklaşmasını mümkün kılan, geleneksel bir tutum vardı. Gerçek dünyada iş bu kadar basit değildi. Gerçek dünyada, yanından geçtiği kızlar iğrentiyle sırtını dönüyordu. Sinemada koltuk değiştiriyorlardı; hatta bir gün otobüste kadının biri, Beni düşünmeyi kes! bile demişti. Kafandan neler geçtiğini biliyorum, diye tıslamıştı. Dolayısıyla, kes şunu!

Müzmin bekâr dedikleri kişi benim, diye yazdı bir mektubunda, Japonya'yı terk edip benim yanıma, New York'a gelmiş olan ablasına. Dünyada müzminlik diye bir şey yoktur, diye yanıtladı ablası. Oğlan kendi kendini yere vurmakta uzmandı. Şöyle yazdı: Benim içimde var.

Ev hayatı? Onu öldürmüyordu, ama ondurmuyordu da. Şimdi daha zayıf, daha sessiz, gençlik hırçınlığından azıcık daha uzak, eskisi kadar işkolik olan annesi, Perulu pansiyonerlerin ilk katları akrabalarıyla gönüllerince, tıka basa doldurmasına hâlâ göz yummaktaydı. Tio Rudolfo, dostlarının deyişiyle Fofo, bir kez daha o berbat, kodes-öncesi alışkanlıklarına dönmüştü. Yeniden caballo'ya [aygırlık] başlamıştı, akşam yemeklerinde kan ter içinde titreme nöbetleri geçiriyordu; Lola'nın odasına taşınmıştı, dolayısıyla Oscar neredeyse her gece onun striptizci sevgililerinin kemiklerini takırdatmasını dinlemek zorunda kalıyordu. Tio, diye bağırdı bir keresinde, şu karyola başına tutunsana, Tanrı aşkına! Odasının duvarlarına Bronx'daki ilk yıllarına ait resimler asmıştı adam; on altı yaşındayken, sırtında Willie Colón tarzı, uçuk-kaçık pezevenk zımbırtıları; Vietnam'a gitmesinden önce; kahrolası koca ordudaki tek Dominikli bendim, derdi. Oscar'ın annesiyle babasının fotoğrafları da vardı. Gencecik. İlişkilerinin ikinci yılında çekilmiş.

Onu sevmişsin, dedi annesine.

Kadın güldü. Hiçbir şey bilmediğin konularda konuşma.

Dışarıdan, Oscar yalnızca yorgun, bıkkın görünüyordu, ne daha uzun, ne de daha şişman; tek değişiklik, yıllarca içe atılan, sessiz bir ıstırabın torbalaştırdığı göz altlarıydı. İçerisiyse, bir yara bere dünyasıydı. Gözlerinin önünde kara benekler uçuşuyordu. Kendini yüksekten düşer, havada süzülürken görüyordu. Neye dönüştüğünün farkındaydı. Yeryüzündeki en berbat insan türüne dönüşmekteydi: içi geçmiş, kezzaplaşmış bir inek. Oyun Salonu'ndaki halini görebiliyordu; ömrünün sonuna kadar minyatürler arasında tuşlayıp duruyor. Böyle bir gelecek istemiyordu, ama ondan nasıl kaçınacağını, nasıl kurtulacağını da bilemiyordu.

Fukú.

Karanlık. Bazı sabahlar uyanır, bir türlü yataktan çıkamazdı. Göğsünde on tonluk bir ağırlık varmış gibi. Bir kasırganın ortasındaymış gibi. Yüreğini bu kadar acıtmasaydı, komik bile bulabilirdi. Rüyasında, Gordo denen şeytani gezegende dolaştığını, parçalanmış roket-gemisinin parçalarını aradığını görüyordu, ama karşısına yalnızca yerle bir olmuş harabeler, imha yöntemleri farklı, yeni radyasyon türlerinin yaktığı yıkıntılar çıkıyordu. Neyim var, anlayamıyorum, dedi ablasına telefonda. Dünyayı bir *kriz* olarak düşünüyorum, ama ne zaman gözlerimi açsam görebildiğim tek şey *erime*. Bu, soluk alabilmek için öğrencileri sınıftan kovduğu, annesine siktir olup gitmesini söylediği, tek sözcük yazamadığı, tio'sunun dolabından aldığı Colt'u şakağına dayadığı, aklına demiryolu köprüsünün geldiği dönemdi. Yataktan hiç çıkmıyor, kendini ömür boyu annesine besletebileceğini düşünüyor, onun yakınlarda olmadığını sanan annesinin, tio'suna şöyle dediğini duyuyordu: *Umurumda değil, yanımda olduğu için öyle mutluyum ki.*

Daha sonra, artık kendini kırbaçlanmış bir köpek gibi hissetmez, kalemi eline aldığı an ağlama isteği duymaz olduğunda, derin bir suçluluk duygusuyla sarsılacaktı. Annesinden af diledi. Eğer beynimde bir parça iyilik varsa, biri onu da alıp tabanları yağladı sanki. Önemli değil, hijo, dedi annesi. Arabaya atladı, Lola'yı görmeye gitti. Kız Brooklyn'de geçirdiği bir yılın ardından şimdi Washington Heights'teydi, saçlarını uzatmış, bir kez gebe kalmış, müthiş heyecanlanmış ama gidip bebeği aldırmıştı, çünkü onu kızın biriyle aldatmaktaydım. Geri döndüm, dedi Oscar, kapıdan girerken. Önemli değil, dedi ablası; ona yemek pişirdi, karşılıklı oturdular, sırf deneme kabilinden, ablasının haşhaşından tüttürdü ve bunu, yani yürekten sevildiği duygusunu neden sonsuza kadar sürdüremediğini anlayamadı.

En büyük başarısı olacak, bol fantezili bir bilimkurgu dörtlemesi tasarlamaya koyuldu. J.R.R. Tolkien'le E.E. "Doc" Smith buluşması. Uzun araba gezilerine çıktı. Ta Amish diyarına kadar uzandı, karnını yol kenarındaki lokantalarda doyurdu, çaktırmadan Amish kızlarını süzdü, kendini bir vaiz kılığında düşledi, arabanın arka koltuğunda uyudu, sonra da eve döndü.

Bazı geceler rüyasında Firavunfaresi'ni gördü.

(Oğlumuzun yaşamının bundan daha kötüye gidemeyeceğini düşünenler için: Bir gün Oyun Salonu'na girdi ve yeni inek kuşağının, bir gecede, RCO'lardan vazgeçtiğini keşfedip afalladı. Şimdi kafayı *Magic* kartlarına takmışlardı! Böyle bir şeyi hiç kimse öngörememişti. Artık karakterler ya da kampanyalar yoktu, varsa yoksa oyun desteleri arasındaki bitmek bilmez muharebeler. Bilgisayar oyunlarında canlandırma, performans namına hiçbir şey kalmamıştı, yalnızca düz, çıplak bir makinistlik. Lanet olası çocuklar bu boka nasıl da bayılıyordu! *Magic*'e bir şans vermek istedi, düzgün bir deste oluşturmaya çalıştı, ama onun tarzı değildi, nokta. Varını yoğunu on bir yaşındaki bir punk'a kaptırdı ve bunu hiç mi hiç umursamadığını ayrımsadı. Onun Çağı'nın kapanmak üzere olduğunu gösteren ilk işaret. İneklikteki son gelişmelerin artık sana hitap etmediği, eskiyi yeniye yeğlediğin gün.)

OSCAR TATİLE ÇIKIYOR

Oscar'ın Don Bosco'daki üçüncü yılında, annesi yaz için ne planladığını sordu. Son birkaç yıldır, tio'su temmuzun ikinci yarısıyla ağustosu Santo Domingo'da geçiriyordu, Oscar'ın annesi bu yıl onunla birlikte gitmeyi kararlaştırmış-

tı. Madre'mi çok çok uzun zamandır görmüyorum, dedi Beli usulca. Yerine getirmem gereken bir sürü vaadim var, ölüp gitmeden harekete geçeyim bari. Oscar da memlekete yıllardır gitmemişti; son kez, abuela'sının bir numaralı hizmetkârının, aylardır yatalak olan, sınırın bir kez daha ihlal edilmek olduğunu sanan, *Haitililer!* diye canhıraş bir çığlık attıktan sonra ölen adamın cenazesine katılmak üzere, ailece gitmişlerdi.

Çok tuhaf. Hayır, gitmem deseydi, zenci büyük bir olasılıkla hâlâ iyi durumda olurdu. (Yani fukú'lanmaya, sefaletin dibine vurmaya "iyi" diyebilirseniz, tabii.) Ama bu komik, neşeli bir çizgi roman değil. *Peki ya?..* türü varsayımlara girmeyelim, vaktimiz, dedikleri gibi, hızla daralıyor. O mayıs, Oscar'ın keyfi ilk kez yerindeydi. İki ay kadar önce, Karanlık'la girdiği, oldukça çirkin müsabakanın ardından, bir kez daha perhize başlamış, bunu mahallede düşe yuvarlana çıktığı uzun yürüyüşlerle desteklemişti. Ve bilin bakalım ne oldu? Zenci programına sadık kaldı ve tam on kilo verdi! Bir milagro [mucize]! İyon mekanizmasını nihayet onarmıştı; iblis Gordo gezegeni onu geri geri çekse de, bizimkinin ellili yıllar tarzında inşa edilmiş roketi, *Hijo de Sacrificio*, [Fedakâr Oğlan] pes etmiyordu. Karşınızda kozmik kâşifimiz: gözler ardına kadar açık, hızlandırma koltuğuna yapışmış, eller mutasyona uğramış yüreğinin üzerinde.

Tamam, hayal gücünüzü son sınırına kadar zorlasanız bile zayıf, sırım gibi biri değildi, ama artık Joseph Conrad'ın karısı da değildi. Ayın başlarında otobüste gözlüklü, siyah bir kızla konuşma cesaretini göstermiş, Fotosentezdesin, demek? demişti; kız elindeki dergiyi indirdi, Evet, öyleyim, dedi. Eh, yakasını dünyanın oluşumunu, özelliklerini inceleyen bilimlerden bir türlü kurtaramıyorsa, bu küçük sohbeti bir telefon numarası ya da randevu sözüyle sonlandıramıyorsa ne

olmuş? Otobüsten bir sonraki durakta indiyse, oysa kız onun umduğu gibi inmediyse, ne olmuş? Oğlumuz on yıldır ilk kez canlandığını, dirildiğini hissetmekteydi; hiçbir şey canını sıkamaz gibiydi, ne öğrencileri, ne PBS kanalının *Doktor Who* dizisini yayından kaldırması, ne yalnızlığı, ne de yayınevlerinden art arda gelen ret mektupları; kendini *yenilmez* hissediyordu, yazı Santo Domingo'da geçirmeye gelince...eh, Santo Domingo yazlarının kendine özgü bir sihri, çekiciliği vardır, Oscar gibi bir inek için bile.

Santo Domingo her yaz, Diaspora motorunu geri vitese takar, sürülmüş, kovulmuş çocuklarından alabildiği kadarını geri alır; havalimanları gereğinden süslü, gereğinden kalın giyinmiş insanlarla dolup taşar; boyunlar ve bavul bantları, cadena'ların [zincir, kayış], paketlerin ağırlığından inler, pilotlar hem taşıyabileceğinden kat kat fazla yüklenen uçakları hem de kendileri için endişelenirler; lokantalar, barlar, kulüpler, tiyatrolar, malecone'ler [rıhtımlar], plajlar, tatil köyleri, oteller, moteller, ekstra odalar, barrio'lar [varoşlar], colonia'lar [site, mahalle], köyler, ingenio'lar [tesisler] dünyanın dört bir yanından gelme quisqueyano'ların istilasına uğrar. Sanki biri, dünya genelinde bir tersine-tahliye emri vermiştir: Herkes ülkesine, hemen! Memleketinize! Washington Heights'ten Roma'ya, Perth Amboy'dan Tokyo'ya, Brijeporr'dan Amsterdam'a, Lawrence'tan San Juan'a kadar, her yerden; bu, temel termodinamik ilkesinin değiştirildiği andır, ki böylece gerçeklik, koca-kıçlı kızların tavlanmasından ve motellere götürülmesinden ibaret olan son şeklini alabilsin; tek ve büyük bir şenliktir bu; yoksullar, koyu esmerler, işsizler, hastalar, Haitililer, onların çocukları, Batey'liler,* bazı

* Küba ve Dominik Cumhuriyeti'nde bulunan, şeker işçilerinin yaşadığı şirket-kasabalarına verilen genel ad. (ç.n.)

Kanadalı, Amerikalı, Alman ve İtalyan turistlerin ırzına geçmeye bayıldığı çocuklar hariç, herkese açık, kocaman bir parti – evet, bayım, Santo Domingo yazları gibisi yoktur.

Her neyse, Oscar yıllardan sonra ilk kez, Atalarımın ruhları benimle konuşup duruyordu, Anne, dedi. Evet, galiba sana eşlik etmeliyim. Kendini bütün o şamatanın, cümbüşün, kimsenin abazan kalmadığı âlemin ortasında, Adalı bir kızla aşk yaşarken hayal ediyordu. (Bir biraderimiz de ölene kadar yanılamaz, değil mi?)

Bu öyle ani bir tavır değişikliğiydi ki, Lola bile sorguya çekti onu. Sen Santo Domingo'ya *asla* gitmezsin.

Oğlan omuzlarını silkti. Canım yeni bir şey denemek istedi sanırım.

ANAYURDA DÖNÜŞÜN KISA BİR ÖZETİ

De León ailesi Ada'ya haziranın on beşinde uçtu. Oscar'ın korkudan, heyecandan ödü bokuna karışıyordu, ama acayip davranma konusunda kimse annesinin eline su dökemezdi; öyle bir süslenip püslenmişti ki, bizzat İspanya kralı Juan Carlos'la görüşmeye gidiyor sanırdınız. Bir kürk mantosu olsaydı, kesin giyerdi; ta nerelerden kalkıp geldiğini, şu Dominicanos sürüsünden ne kadar farklı olduğunu vurgulasın da, ne olursa olsun. Oscar onu hiç bu kadar şık, süslü görmemişti. Ya da böylesine patronluk taslarken. Belicia bilet kayıt masasındakilerden uçuş görevlilerine kadar, ***herkesin*** canına okumaktaydı; sonunda birinci sınıftaki (parasını o ödüyordu) koltuklarına yerleştiklerinde, büyük bir rezaletle karşılaşmışçasına etrafına bakındı: Bunlar gente de calidad [üst sınıf, kaliteli insanlar] değil!

Yine bana verdiği bilgiye göre, Oscar'ın hemen içi geçmiş, ne bir şeyler yemek ne de film izlemek için uyanmış, gözünü ancak uçak yere indikten sonra, yolcular alkışlamaya başlayınca açmıştı.

Neler oluyor? diye sordu endişeyle.

Sakin ol, Bayım. Sağ salim geldik işte.

İnsanı yere yapıştıran sıcak aynıydı; hiç unutmadığı, onun için her türlü andaçtan daha hatırlatıcı olan, bereketli tropikal koku da öyle; aynı şekilde, hava kirliliği, yollardaki binlerce motosiklet, araba, kırık dökük kamyon, her trafik lambasının altına kümelenmiş seyyar satıcılar (tenlerinin koyuluğu dikkatini çekti; maldito [kahrolası] Haitililer, diye burun büktü annesi), güneşe karşı hiçbir önlem almadan, avare avare gezinen insanlar, dışarıdan bakıldığında, bir yerlerdeki savaşa yedek kol ve bacak yetiştirirmişçesine, tıka basa dolu otobüsler, çoğunluğu harap haldeki binalar, Santo Domingo'yu ayakta güçlükle durabilen, sakat, beton kabukların ölmeye geldiği bir yere çeviren, genel bir perişanlık, bazı çocukların yüzündeki, o hiç unutamadığı açlık...hepsi aynıydı, ama öyle yerler de vardı ki, eskisinin yıkıntıları üzerinde yepyeni bir ülkenin kurulmakta olduğunu sanırdınız: daha iyi yollar, daha düzgün araçlar, şehirler arası çalışan, gıcır gıcır, klimalı otobüsler, ABD kökenli fast-food zincirleri (Dunkin Donuts, Burger King, vs), adlarını, logolarını çıkaramadığı yerel lokantalar (Pollos Victorina, El Provocón No.4), göründüğü kadarıyla, kimsenin takmadığı trafik ışıkları. En büyük değişiklik mi? Birkaç yıl önce, La Inca işini başkente taşımıştı (Baní bize fazla küçük gelmeye başladı.), şimdi ailenin Mirador Norte'de yeni bir evi, kentin dış mahallelerinde toplam altı fırını vardı. Biz artık capitalenos'uz, [başkentli] dedi, onları havalimanından almaya gelen kuzeni Pedro Pablo, gururla.

Oscar'ın son ziyaretinden bu yana, La Inca da değişmişti. Oldum olası yaşı olmayan bir kadındı, ailenin Galadriel'i, fakat Oscar artık bunun doğru olmadığını görebiliyordu. Büyükannesinin saçlarının neredeyse tamamına ak düşmüştü; her ne kadar bedeni dikliğini, haşinliğini koruyorsa da, derisi paralel ya da çapraz, incecik kırışıklıklarla kaplıydı, gözlük takmadan hiçbir şey okuyamıyordu. Ama hâlâ dinç ve mağrurdu; neredeyse yedi yıldır görmediği oğlana baktı, elleriyle omuzlarından kavradı, Mi hijo, dedi, nihayet döndün bize.

Selam, Abuela. Sonra, acemice ekledi: Bendición [şükürler olsun].

(Ancak en dokunaklısı, annesiyle La Inca'nın karşılaşmasıydı. Önce, hiçbir şey söylenmedi, sonra annesi çözüldü, elleriyle yüzünü örtüp ağlamaya başladı, o küçük-kız sesiyle şöyle dedi: Madre, yuvama döndüm. Sarmaş dolaş oldular, ağladılar, onlara Lola da katıldı; ne yapacağını bilemeyen Oscar da dışarıya çıktı, minibüsteki valizleri patio de atrás'a [arka avlu] boşaltmakta olan kuzeni Pedro Pablo'ya yardıma gitti.)

DC'den bu kadar çok şeyi unutmuş olması, gerçekten inanılır gibi değildi: her an her yerdeki küçük kertenkeleler, sabahları öten horozlar, hemen ardından platanero [muz] ve bacalao [morina balığı] satıcılarının, tio'su Carlos Moya'nın bağırışları – tio'su o ilk gece, gözleri buğulanarak eski anıları yad ederken, bir yandan da peş peşe devirdikleri Brugal kadehleriyle oğlanı dümdüz etti.

Ama en önemlisi, Dominikli kadınların ne inanılmaz güzellikte olduğunu unutmuştu.

Eyvah, dedi Lola.

Arabayla gezerlerken, ilk birkaç gün, az kaldı boynunu incitiyordu.

Cennetteyim, diye yazdı güncesine.

Cennet mi? Kuzeni Pedro Pablo abartılı bir küçümsemeyle, sesli sesli dişini emdi. Esto aquí es un maldito *infierno* [Burası lanet olası cehennem].

BİR ERKEK KARDEŞİN GEÇMİŞİNE AİT KANITLAR

Lola'nın dönüşte getirdiği fotoğrafların arasında, Oscar'ın bir sürü resmi var: Evin arkasında, Octavia Butler okurken; Malecón'da elinde bir şişe Presidente'yle; eskiden Villa Duarte'nin yarısının bulunduğu Columbus deniz fenerinde; Conde'de şapka denerken; Baní'de bir burro'nun [eşek] yanında dikilirken, ablasıyla birlikte (kızın üzerindeki incecik bikini, kornealarınızı yerinden uğratabilir). Gerçekten çaba harcadığını görebiliyorsunuz. Gözlerindeki bocalamaya karşın, bol bol gülümsüyor.

Bir şey daha dikkatinizi çekebilir: O koca-oğlan ceketini giymez olmuş.

OSCAR YERLİLEŞİYOR

Memlekete dönüş haftasını tamamladıktan, kuzenlerinin mihmandarlığında sağı solu gezdikten, kavurucu sıcağa, horoz ötüşleriyle, sıçayarak uyanmaya ve herkesçe Huáscar (Dominikli adı buydu; aklından uçup giden bir başka şey) diye çağrılmaya iyi kötü alıştıktan, bütün kıdemli göçmenlerin içlerinde taşıdıkları, *Buraya ait değilsin,* fısıltısına yenilmemeyi başardıktan, yaklaşık elli gece kulübüne gittikten, salsa, merengue ya da başata bilmediği için, Lola'yla kuzenleri pisti darma duman ederken, oturup peş peşe Presidente

yuvarladıktan, insanlara belki bin kez, doğumdan sonra ablasıyla ikisinin ayrıldığını açıkladıktan, üç-beş tane de olsa kendi başına, yazarak geçirdiği sakin geceden, olanca taksi parasını dilencilere dağıttıktan ve gelip alması için kuzen Pedro'yu aramak zorunda kaldıktan, bir açık-hava kafesinde tabağında bıraktığı artıkları kapışmak için birbirine giren, ayakkabısız, gömleksiz, yedi yaşındaki çocukları seyrettikten, annesinin Zona Colonial'da bütün aileye verdiği yemek davetine katıldıktan, garsonların tepeden, yan yan bakışlarına katlandıktan (Dikkatli ol, Anne, dedi Lola, kalıbımı basarım, seni Haitili sandılar. Annesi yapıştırdı: La única haitiana aqui eres tú, mi amor [buradaki tek Haitili sensin, canım]), kadidi çıkmış bir ihtiyarın iki eline birden yapışıp bir peni için yalvarmasından, ablasının, Buna kötü mü diyorsun, sen bir de Batey'leri gör, demesinden, bir gününü Baní'de (La Inca'nın büyüdüğü campo'da) geçirdikten ve bir umumi helada ihtiyacını giderip kıçını bir mısır koçanıyla sildikten (işte, eğlence diye *buna* derim, diye yazdı güncesine), başkentteki yaşam denen gerçeküstü atlıkarıncaya (guagua'lar [otobüsler], polisler, zihin-ürperten yoksulluk, Dunkin Donuts dükkânları, dilenciler, kavşaklarda kavrulmuş yerfıstığı satan Haitililer, zihin-ürperten yoksulluk, bütün kumsalları kapmış hödük turistler, başroldeki kızımızın beş saniyede bir soyunduğu, Lola'yla kuzinlerini gülmekten kırıp geçiren Xica da Silva kısa romanları, Conde'deki ikindi yürüyüşleri, zihin-ürperten yoksulluk, barrios populares'in daracık, çapraşık sokakları ve paslı, teneke kulübecikler, her gün aralarından geçmek, yarmak zorunda olduğu, durduğu an üzerine basıp geçecek olan zenci kitleleri, namlusu yere çevrili tüfekleriyle mağazaların önünde dikilen, bir deri bir kemik bekçiler, müzik, sokaklarda duyulan açık saçık şakalar, zihin-ürperten yoksulluk, dört müşterinin bileşik cüssesi yüzünden bir

concho'nun [taksi, dolmuş] köşesine büzüşmek, müzik, hidroksitli toprağın altına inen, yeni tüneller, aynı tünellere eşeklerin girmesini yasaklayan tabelalar) az buçuk alıştıktan, Boca Chica ile Villa Mella'ya gittikten, dünya kadar chicharrone [kızarmış domuz rostosu] yiyip yol kenarına kustuktan (işte, *asıl* eğlence bu, dedi Rudolfo tio'su), Carlos Moya tio'sundan, günübirlik gezileri bu kadar uzattığı için fırçayı yedikten, aynı fırçayı bir de kuzenlerinden yedikten, Cibao'nun unutulmaz güzelliğini bir kez daha gördükten, annesi hakkındaki öyküleri dinledikten, her boş duvara yapıştırılmış siyasi propaganda afişlerinin bolluğuna şaştıktan (ladrone'ler, dedi annesi, al birini vur ötekine), Balaguer iktidarı sırasında işkence gören, gelgit akıllı tio'sunun ziyaretlerine gelip Carlos Moya'yla ateşli bir politik tartışmaya girmesinden (sonrasında, ikisi de zilzurna sarhoş olduktan), Boca Chica'da ilk güneş yanığını tattıktan, Karayip'te yüzdükten, tio Rudolfo onu mamajuana de marisco'yla [kabuklu deniz ürünleri] bir güzel mest ettikten, birtakım Haitililerin, "koktuklarını" ileri süren zenciler tarafından, guagua'dan tekme tokat atılışına ilk kez tanık olduktan, gördüğü onca belleza [güzel kadın] yüzünden kafayı yiyecek hale geldikten, annesinin eve iki yeni klima takmasına yardım ettikten, bu arada parmağını fena halde kıstırıp tırnağının altına kan oturttuktan, Lola'nın yeniyetmeyken çıktığı (yine bir başkentli olup çıkmış) oğlanla tanıştıktan, Lola'nın özel okul üniformalı resimlerini, resimlerdeki uzun boylu, yürek yakan gözlü muchacha'yı gördükten, abuela'sının bir numaralı hizmetkârının, küçükken kendisine bakmış olan adamın mezarına çiçek bıraktıktan, bağırsaklarını, her patlamadan önce ağzının salyayla dolmasına neden olacak ölçüde bozduktan, ablasıyla birlikte başkentteki bütün dandik müzeleri gezdikten, herkesin ona gordo (daha da kötüsü, gringo) diye hitap etme-

sine bozulmayı kestikten, neredeyse yaptığı her alışverişte güzelce kazıklandıktan, abuela'sı yatak odasındaki klimayı sonuna kadar açtığı için üşütüp grip olduktan sonra, birdenbire, bir anda, yazın sonuna kadar annesi ve tio'suyla birlikte Ada'da kalmaya karar verdi. Lola'yla ABD'ye dönmeyecekti. Bir gece Malecòn'da, okyanusa bakarken aklına gelen bir karardı. Paterson'da beni bekleyen ne var ki? diye sordu kendine. O yaz ders vermiyordu, hem bütün not defterleri de yanındaydı. Fena fikre benzemiyor, dedi ablası. Patria'da [vatan, yurt] biraz vakit geçirmek sana iyi gelecektir. Belki kendine hoş bir campesina [köylü kızı] bile bulursun. Oscar'a da doğru bir kararmış gibi geliyordu. Kafasını, yüreğini aylardır işgal eden kasvetten temizlemesini sağlayabilirdi. Annesi fikre o kadar da sıcak bakmadı, ama La Inca bir el hareketiyle onu susturdu. Hijo, ömrünün sonuna kadar kalabilirsin burada. (Gerçi hemen ardından istavroz çıkarmasını da Oscar yadırgamadı değil.)

Böylece, Lola ABD'ye döndükten (Kendine iyi bak, Bayım), Oscar'ın burada olmaktan kaynaklanan dehşeti ve sevinci yatıştıktan sonra, abuela'sının evine rahatça yerleştikten, artık Lola da burada olmadığına göre, yazın kalanını nasıl geçireceğini düşündükten, Adalı bir sevgili bulma fantezisi uzaklarda kalmış bir şakaya dönüştükten (kimi kandırıyordu ki, Tanrı aşkına? Dans edemiyordu, parası yoktu, iyi giyinemiyordu, kendine güveni yoktu, yakışıklı değildi, Avrupa'dan gelmemişti, dolayısıyla tek bir Adalı kızı bile düzmesi söz konusu değildi), bir hafta hiç durmadan yazdıktan ve (gayet ironik bir şekilde) erkek kuzenlerinin belki elli kez yinelediği geneleve gitme önerisini geri çevirdikten sonra, Oscar yarı-emekli bir puta'ya [fahişe] âşık oldu.

Kadının adı Ybón Pimentel'di. Oscar onu *gerçek* yaşamının başlangıcı olarak görüyordu.

LA BEBA [BEBEK]

Ybón iki ev ötede oturuyordu; de León ailesi gibi, Mirador Norte'ye yeni taşınanlardandı. (Oscar'ın annesi evlerini, çalıştığı iki ayrı işte, çift vardiya yaparak almıştı; Ybón da kendisininkini, Amsterdam'daki bir seks mağazasının vitrininde çifte vardiya oturarak.) Fransızca konuşan Karayiplilerin chabine, benim oğlanlarınsa chicas de oro dediği "altın" mulata'lardandı [zenci-beyaz karışımı]; kıvır kıvır, kıyamet habercisi saçlar, bakır gözler, jaba'dan bir arpa boyu uzak, beyaz bir ten.

Önce Oscar onu, ayağından hiç çıkarmadığı, yüksek ökçeli ayakkabılarıyla Pathfinder cipine gidip gelirken gördüğü bu minicik, hafif göbekli bebeği yalnızca bir ziyaretçi sandı. (Komşuların çoğundaki Nuevo Mundo özentisi Amerikalı görüntüsü yoktu kadında.) Oscar onunla iki kez burun buruna gelmiş (yazmaya ara verdiğinde, sıcak, kişiliksiz sokaklarda yürüyüşe çıkar, bazen de mahalledeki kafede otururdu), kadın ona gülümsemişti. Üçüncü karşılaşmalarında -evet, millet, mucizenin başladığı yerdeyiz- gelip oğlanın masasına oturdu, sordu: Ne okuyorsun? Oscar bir an, ne olup bittiğini anlayamadı, sonra dank etti: *Vay anasını!* Bir dişi doğrudan *ona* hitap etmekteydi. (Hiç beklenmedik bir talih kuşuydu; kendisinin kel, havı dökülmüş Kader Çilesi, yanlışlıkla bir uyanığın, çok daha şanslı bir biraderin ipliğine dolanmıştı sanki.) Konuşunca, Ybón'un abuela'sını tanıdığı, Carlos Moya teslimata çıktığında, La Inca'yı arabasıyla sağa sola götürdüğü ortaya çıktı. Senin resimlerini göstermişti, dedi kadın, haylaz bir tebessümle. Küçüklük resimlerim, dedi oğlan kendini savunurcasına. Ayrıca, o savaş beni değiştirmeden önceydi. Kadın gülmedi. Herhalde öyledir. Neyse, artık gitmeliyim. Gözlük kalktı, güzelim kız döndü, belleza gitti. Os-

car'ın sertleşmiş organı, yeraltında su arayanların elindeki şu çatal-uçlu çubuk gibi onu izledi.

Ybón bir aralar UASD'ye* gitmişti, ama öyle kolejli kız filan değildi, gözlerinin çevresinde kırışıklar vardı ve -en azından Oscar'a- delicesine açık fikirli, delicesine görmüş geçirmiş görünüyordu; onda orta yaşlı, seksi kadınların hiç zorlanmaksızın, kendiliğinden yaydıkları şu yoğun fermuar-patlatıcılıktan bolca vardı. Bir sonraki karşılaşmaları, kadının evinin önünde oldu (Oscar onun görünmesini beklemişti); Günaydın, Bay de León, dedi kadın İngilizce. Nasılsın? İyiyim, dedi bizimki. Ya sen? Kadının yüzü ışıyıverdi. Ben de iyiyim, teşekkür ederim. Oscar ellerini nereye koyacağını bilemiyordu, sonunda, iç karartıcı bir vaiz gibi arkasında kavuşturdu. Bir dakikalık bir sessizlik oldu, kadın sokak kapısını açmak üzere döndü, Oscar umutsuzca atıldı: Hava çok sıcak. Ay, öyle, dedi Ybón. Ben de hep menopozumu suçluyordum. Sonra, omzunun üstünden oğlana baktı; belki gözlerini ondan sürekli kaçıran bu tuhaf karakteri yadırgadığından ya da belki oğlanın ona nasıl abayı yaktığını sezip hayırseverliği tuttuğundan, ekledi: İçeri gelsene. Sana içecek bir şey vereyim.

Ev hemen hemen boştu – abuela'sının küçük kulübesi de tenhaydı gerçi, ama bunun nedeni başka bir hikâyeydi. Yerleşecek zamanı bulamadım bir türlü, diye açıkladı kadın, sorulmasına kalmadan; ortada bir mutfak masası, bir iskemle, bir yazı masası, bir yatak ve televizyondan başka mobilya olmadığı için, yatağa oturdular. (Oscar yatağın altındaki astroloji kitaplarıyla Paulo Coelho'nun romanlarından oluşan koleksiyona bir göz attı. Kadın onun bakışlarını fark etmişti, gülümseyerek, Paulo Coelho benim hayatımı kurtardı, dedi.) Oscar'a bira verdi, kendine duble İskoç viskisi aldı ve tam al-

* Universidad Autònoma de Santo Domingo. (ç.n.)

tı saat boyunca yaşamından öykülerle eğlendirdi. Uzun zamandır konuşacak kimsesi olmadığını anlayabiliyordunuz. Oscar başını sallamakla, kadın güldüğünde gülmeye çalışmakla yetindi. Sürekli, kurşun iriliğinde ter damlaları döktü. Merak ediyordu; harekete geçmenin, şansını denemenin tam sırası mıydı? Sohbetin ancak ortalarına doğru, Ybón'un böyle soluksuzca anlatıp durduğu işin, fahişelik olduğu dank etti Oscar'a. *Vay anasını!* Her ne kadar puta'lar Santo Domingo'nun bir numaralı ihraç maddesi olsalar da, Oscar ömrü hayatında bir fahişenin evine hiç ayak basmamıştı.

Yatak odasının penceresinden dışarıya bakınca, abuela'sının ön çimenlikte durmuş kendisini arandığını gördü. Camı kaldırıp seslenmek istedi, ama Ybón sözünün kesilmesine izin verecek biri değildi.

Tuhaf, çok tuhaf bir piliçti. Konuşkan, bir biraderi rahat ettirecek, uyumlu bir kadın olabilirdi, ama onda bir kopukluk, belli belirsiz bir mesafelilik de yok değildi; sanki (Oscar'ın sözcükleriyle) kendini burada buluvermiş, dış dünyalı, kısmen bir başka boyutta yaşayan bir prenses; olanca çekiciliğine karşın, aklınızdan biraz çabuk uçup giden, bu niteliğinin kendisi de farkında olan, hatta buna şükreden, erkeklerde uyandırdığı kısa süreli ilgi patlamalarının tadını çıkaran, ancak kalıcı bir şeyin peşinde olmayan bir kadın. İki-üç ayda bir, gece yarısı, öylesine arayıverdiğiniz, "müsait" olup olmadığını sorduğunuz kızlardan olmayı hiç dert etmez gibiydi. İpleri elinde tutabileceği ilişkiler peşindeydi sanki. Bana çocukken oynadığımız ölü mü-diri mi oyununu anımsatıyor, tek farkı, tersinden.

Ancak, kadının Jedi-tarzı akıl oyunları, numaraları Oscar'a işlemedi. Konu kızlar oldu mu, elemanın zihni tam bir yoga ustasının zihnine dönüşürdü. Kancayı takar, bir daha bırakmazdı. O gece kadının yanından ayrılıp Ada'nın milyonlarca

sivrisineğinin saldırısında evine doğru yürümeye koyulduğunda, aklı çoktan başından gitmişti.

(Ybón'un dördüncü kadehten sonra, İspanyolcanın arasına İtalyanca karıştırması ya da tam oğlanı geçirirken, neredeyse yüzüstü yere kapaklanması bir şey ifade etmiş miydi? Tabii ki hayır!)

Oscar âşık olmuştu.

Annesiyle abuela'sı onu kapıda karşıladı; klişeyi mazur görün, ama ikisinin de kafası bigudiliydi ve oğlanın sinvergüenza'sına [yüzsüzlük, arsızlık] inanamıyorlardı. O kadının PUTA olduğunu bilmiyor musun? O evi CULEANDO'yla aldığından haberin yok mu?

Bir an kadınların gazabı karşısında geriler gibi oldu, sonra kendini toparladı, haykırdı: Teyzesinin bir YARGIÇ olduğunu biliyor musunuz? Babasının TELEFON ŞİRKETİ için çalıştığından haberiniz var mı?

Kadın mı istiyorsun, ben sana iyi bir kadın bulurum, dedi annesi, bir yandan da ateş saçan gözlerle camdan dışarıya bakarken. Bu puta sadece paranın peşinde.

Yardımına ihtiyacım yok. Ayrıca o bir puta değil.

La Inca yüzüne "Felaket Güçlü" anlamlarından birini yerleştirdi. Hijo, annene itaat et!

Bir an, edecek gibi oldu. İki kadın da olanca enerjileriyle yüklenmekteydi, ama sonra dudaklarındaki biranın tadını aldı, başını hayır anlamında salladı.

Televizyonda maç izlemekte olan Rudolfo tio'su, tam o anda, Büyükbaba Simpson sesiyle bağırdı: Fahişeler benim hayatımı mahvetti.

Mucizeler bitmemişti. Ertesi sabah Oscar uyandığında yüreğindeki devasa gelgitlere, derhal Ybón'un evine koşma ve bedenini onun yatağına zincirleme dürtüsüne rağmen, kendini tuttu. Ağırdan alması gerektiğini (cogerlo con), manyak

kalbini dizginlemediği takdirde, her şeyi berbat edeceğini çok iyi biliyordu. Tabi bu ***her şey*** neyse. Zencinin kafasının içinde delice fanteziler cirit atmaktaydı elbette. Başka ne bekliyordunuz ki? O bir kızı hiç öpmemiş, tek bir kızla yatmamış, artık-o-kadar-da şişman-olmayan şişko oğlandı ve şimdi dünya nefis bir puta'yı uzatmış, onun yüzüne doğru sallamaktaydı. Daha Yüce Güçler onu Dominikli erkek âlemine, doğru rotaya sokmak için son bir girişimde bulunup Ybón'u göndermişti, bundan emindi. Bunu da eline yüzüne bulaştırdığı takdirde, doğruca başladığı yere, bilgisayar oyunlarına postalanacaktı. İşte bu! dedi kendi kendine. Kazanma şansı. Destesindeki en eski kartı oynamaya karar verdi. Bekleme kartını. Böylece, bütün gün evde can sıkıntısıyla dolanıp durdu, yazmayı denedi, başaramadı, bir komedi şovu izledi; saz etekler giymiş, siyah Dominikliler, safari giysili beyaz Dominiklileri yamyam kazanlarına dolduruyor, herkes bağıra çağıra, biscocho'larının [kurabiye, bisküvi] nerede olduğunu soruyordu. Ürkütücü. Öğlen olduğunda Dolores'i, ailenin temizliğini, yemeğini yapan, yüzü yara izleriyle dolu, otuz sekiz yaşındaki "muchacha"yı sinirden deli etmişti.

Ertesi gün saat birde, sırtına temiz bir chacabana geçirdi, kadının evine doğru yürüdü. (Şey, koştu da, denebilir.) Dışarıda kırmızı bir cip duruyordu, kadının Pathfinder'ına bitişik. Policia Nacional [ulusal polis teşkilatı] plakalı. Bahçe kapısının önünde, yakıcı güneşin altında durdu. Kendini yardımcı oyuncu, daha da beteri esas oğlanın itilip kakılan yardakçısı gibi hissediyordu. Tabii ya, kadın evliydi. Erkek arkadaşları, sevgilileri vardı elbette. İyimserliği, o şişkin kırmızı dev çöktü, yıkıldı, kaçışı olmayan, yiyip bitiren bir efkâr noktacığına dönüştü. Onu ertesi gün bir kez daha kadının kapısına dayanmaktan alıkoymadı ama; evde kimse yoktu. Onu bir dahaki görüşünde, yani üç gün sonra, bizimki artık kadının o geceki "bonkör-

lüğünden" eser filan kalmadığından emindi. Nerelerdeydin? diye sordu, içindeki perişanlığı sesine yansıtmamaya çalışarak. Küvette düştüğünü filan sandım. Ybón gülümsedi, poposunu hafifçe titretti. Anayurdu güçlendiriyordum, mi amor.

Kadını televizyonun karşısında, üzerinde eşofman altı ve minicik bir tişörtle aerobik yaparken yakalamıştı. Karşısındaki vücuda bakmamak, öyle güçtü ki. Onu içeri alırken, sevinçle çığırmıştı kadın: Oscar, querido! [canım, sevgilim] Gel içeri! Gir!

YAZARINIZIN NOTU

Zenci kardeşlerimin ne diyeceğini biliyorum. Bakın, şimdi de Tropikal Banliyö'yü yazıyor. Bir puta ama yaşı küçük, uyuşturucu müptelası bir zavallı değil, öyle mi? Hiç inandırıcı değil. Panayıra dalıp daha örnek teşkil edici bir model mi bulsaydım? Ybón'u tanıdığım şu öteki puta'ya, Villa Juana'daki komşum ve arkadaşım, hâlâ o eski usul, çinko damlı, pembe ahşap evlerden birinde oturan Jahyra'ya dönüştürseydim daha mı uygun olurdu? Karayipli fahişenin tipik örneği (yarı şirin, yarı değil), on beşinde evden kaçan, Curazao, Madrit, Amsterdam ve Roma'da yaşayan, iki çocuk doğuran, on altı yaşındayken Madrid'de kendine muazzam, neredeyse *Love and Rockets*'in Luba'sından bile büyük (ama Beli'ninkilerden küçük) göğüsler yaptıran, aparato'su [alet, edevat, takım] sayesinde, annesinin şehrindeki kaldırımların yarısını döşettiğini gururla öne süren Jahyra. Oscar Ybón'la, Jahyra'nın haftada altı gün çalıştığı, biraderlerin sıra beklerken hem kafalarını *hem de* çamurluklarını cilalattırdığı Dünyaca Meşhur Lavacarro'da [araba yıkama yeri] tanışsaydı, daha mı gerçekçi olurdu? Öylesi daha mı iyi? Evet mi?

Ama o zaman yalan söylemiş olurdum. Tamam, karışıma bolca fantezi ve bilimkurgu eklediğimin farkındayım, ama elinizdeki kitabın, Oscar Wao'nun kısa, acayip yaşamının gerçek, bire bir anlatısı olması amaçlandı. Ybón gibi birinin var olduğuna ve Oscar kardeşimizin yirmi üç yıldan sonra talihinin azıcık açılır gibi olmasına inanmanız bu kadar mı zor?

İşte, size bir fırsat. Hap maviyse, devam edin. Hap kırmızıysa, Matrix'e geri dönün.

SABANA IGLESIA'LI KIZ

Birlikte çektirdiklerde fotoğraflarda, Ybón genç görünüyor. Nedeni gülümseyişi, bir de, bedenini her pozda hafiften eğişi, kendini dünyaya takdim eder gibi, Hey! İşte burdayım, işinize gelirse, dercesine öne çıkarışı. Ayrıca yaşından genç giyinmiş, ama yine de, dolu dolu otuz altısında; striptiz dışında her şey için kusursuz bir yaş. Yakın çekimlerde, göz kenarlarındaki kırışıklıkları görebiliyorsunuz; kendisi de sürekli küçük göbeğinden, göğüslerinin ve poposunun eski sıkılığını yitirmeye başladığından yakınıyor, sırf bu yüzden, haftada beş kez jimnastiğe gitmek zorunda olduğunu söylüyordu. On altı yaşındayken, böyle bir bedene bedavaya, kılını bile kıpırdatmadan sahip olabiliyorsun, ama kırkında -vayy- ona tam mesai vermek zorundasın, derdi. Oscar'ın üçüncü uğrayışında, Ybón yine viskileri dubleledi, sonra dolaptan fotoğraf albümlerini çıkardı, bütün resimlerini gösterdi; on altı, on yedi, on sekizinde, daima plajda, daima seksenli yılların bikinileriyle, saçlar hep kabarık, sürekli gülümsüyor, kolları hep orta yaşlı, hatta geçkince erkeklere dolanmış. Bu yaşlı, bol kıllı beyazlara bakan Oscar, umutlanmadan edemedi. (Dur tahmin edeyim, amcaların mı?) Her resmin altına tarih ve yer adı düşül-

müştü, böylece Ybón'un puta'lığının İtalya, Portekiz ve İspanya'daki gelişimini güzelce izleyebildi. O zamanlar öyle güzeldim ki, dedi kadın özlemle. Doğruydu, tebessümü güneşi gölgede bırakabilirdi, ama Oscar'a göre güzelliğinden hiçbir şey yitirmemişti, görünürdeki ufak tefek gerilemelerse, tam tersine, kadının genel ışıltısına (günbatımından önceki son parıltı) katkıda bulunur gibiydi. Bunu kadına da söyledi.

Ah, çok tatlısın, mi amor. Kadehe bir duble daha doldurdu, hışırtılı bir sesle sordu: Burcun ne?

Oscar nasıl da sevdalanmıştı! Yazmayı bıraktı, neredeyse her gün, işte olduğunu bile bile, sırf belki hastalanmıştır ya da mesleği hepten bırakıp onunla evlenir umuduyla, kadının evine damlar oldu. Yüreğinin kapıları ardına kadar açılmıştı; ona ayakları hafiflemiş, beden ağırlığı ortadan kalkmış gibi geliyordu; kendini ***kıvrak*** hissediyordu. Abuela'sı düzenli olarak fırçayı çekiyor, bir puta'yı Tanrı bile sevmez, diyordu. Tabii tabii, diye güldü tio'su, ama Tanrı'nın ***puto***'lara [ibne] bayıldığını da herkes bilir. Görünüşe bakılırsa, yeğeninin artık bir pájaro [yavru kuş; sümsük] olmaması, tio'sunu sevinçten uçuruyordu. İnanamıyorum, dedi gururla. Palomo'muz [güvercin] nihayet bir erkek oldu. Oscar'ın boynuna, New Jersey eyalet-polisi-patentli şu zenci-deviren el enselerden birini çekti. Ne zaman oldu bu? Senin bu karı tavlama numarasını memlekete döner dönmez ben de denemek istiyorum.

İşte, yine başladık: Oscar ile Ybón kadının evinde, Oscar ile Ybón sinemada, Oscar ile Ybón kumsalda. Ybón dur durak bilmeden konuşuyor, Oscar da araya birkaç sözcük sıkıştırıyordu. Ybón ona iki oğlunu, Sterling ile Perfecto'yu anlattı; Porto Rico'da, büyükanne ve büyükbabalarıyla yaşıyorlar, Ybón onları salt bayramlarda görüyordu. (Kadın Avru-

pa'dayken, onca zaman, onun salt resimlerini ve parasını tanımışlardı, sonunda Ada'ya döndüğünde, karşısında iki küçük erkek bulmuş, onları bildikleri tek aileden ayırmayı yüreği kaldırmamıştı. Ben olsam, bunu duyunca gözlerimi alayla yuvarlardım, ama Oscar yemi, zokayı, oltayı güzelce yuttu.) Kadın yaptırdığı iki kürtajı, Madrid'de nasıl hapse düştüğünü, kızını satmanın ne kadar zor olduğunu anlattı; Bir şeyin aynı zamanda hem çekilmez hem de çekilebilir olması mümkün mü, diye sordu. Üniversitede İngilizce eğitimi almasaydım, işim herhalde çok daha güç olurdu, dedi. Ameliyatla cinsiyet değiştiren, Brezilyalı bir travestiyle yaptığı Berlin yolculuğunu, trenlerin bazen, önünden geçtiğin bir çiçeği yanındakilere zarar vermeden koparabileceğin kadar yavaş ilerlediğini anlattı. Dominikli sevgilisini, capitán'ı [yüzbaşı], yabancı sevgililerini anlattı: İtalyan, Alman, Kanadalı müdavimlerini, farklı aylarda ziyaretine gelen üç bendito'yu. Senin şansına hepsi de evli, aile babası. Aksi halde bu yazı *çalışarak* geçirecektim. (Oscar, keşke bu elemanlardan söz edip durmasan, demeyi düşündüyse de, kadının gülüp geçeceğini biliyordu. Eh, ben de onlara Zurza'yı gezdirirdim, demekle yetindi, duyduğuma göre orada turistlere bayılıyorlarmış; kadın güldü, oyunbozanlık etmemesini söyledi.) Oscar da ona yaptığı tek büyük yolculuğu, üniversitedeki inek arkadaşlarıyla, bilgisayar oyunları kongresine katılmak için Wisconsin'e gidişlerini, Winnebago yerlilerine ayrılmış yerleşim bölgesinde kurdukları kampı, yerel Kızılderililerle Pabst içişlerini anlattı. Ablası Lola'ya olan sevgisinden, onun başına gelenlerden söz etti. Sonra, canına kıymaya kalkıştığından. Ybón ilk kez susup dinledi, tek kelime etmedi. Onun yerine, ikisine de içki koydu, kadehini kaldırdı. Hayata!

Birlikte ne kadar çok zaman geçirdiklerine hiç değinmediler. Belki de evlenmeliyiz, dedi oğlan bir keresinde; şaka yap-

mıyordu, kadının karşılığı şöyle oldu: Ben berbat bir eş olurdum. Oscar o kadar sık uğruyordu ki, birkaç kez onun "evlerden uzak" ruh hallerine tanık oldu; dış dünyalı-prenses kimliğinin öne çıktığı, kadının buza kestiği ve iletişimi tamamen kopardığı, birasını döktüğü için oğlana Amerikalı gerzek dediği anlara. Böyle günlerde Oscar'a kapıyı açtıktan sonra gidip kendini yatağa atar, bir daha da kıpırdamazdı. Bu haldeyken kadının yakınlarında olmak, kolay değildi, Oscar yine de, Hey, Duydum ki İsa Plaza Central'de millete bedava prezervatif dağıtıyormuş, derdi; bazen de çıkıp bir sinemaya gitmeye ikna ederdi; dışarı çıkmak ve sinemada oturmak, prensesi kısmen de olsa sakinleştiriyordu. Daha sonra, azıcık uysallaşır, oğlanı bir İtalyan lokantasına götürür, keyfi düzelmiş olsa da inatla, delicesine içerdi. Öyle kötü sarhoş olurdu ki, Oscar onu kamyonete bindirir, bilmediği bir kentten geçirip evine götürürdü. (Başlarda, her şeyi göze alıp şu yola başvurdu: Ailenin sürekli kullandığı, Evanjelik taksici Clives'ı çağırdı, koşup gelen adam da önden gidip ona yolu gösterdi.) Arabayı kendisi kullanırken, kadın başını onun kucağına bırakır, konuşurdu; bazen İtalyanca, bazen İspanyolca; bazen hapishanede kadınların birbirine attığı dayaktan, bazen tatlı şeylerden; ağzının oğlanın cevizlerine böylesine yakın olması, en güzel hayallerin de ötesindeydi.

LA INCA KONUŞUYOR

Sana dediği gibi, onunla sokakta tanışmadı. Kuzenleri, o budalalar oğlanı bir kabareye götürmüş, işte kadını ilk kez orada görmüş. İşte, ella se metió por sus ojos, [gözüne çarpmış] orada.

YBÒN'DAN, OSCAR'IN DEFTERİNE KAYDETTİĞİ SÖZLER

Santo Domingo'ya dönmeyi hiç istemiyordum. Ama hapisten kurtulunca, borçlu olduğum insanlara borcumu ödemekte zorlanır oldum, annem de hastalanmıştı, bunun üzerine dönüp geldim.

Başta çok zorlandım. Bir kez fuera'ya [dışarı] çıktın mı, artık Santa Domingo senin için dünyanın en küçük yeridir. Ancak yolculuklarımdan öğrendiğim bir şey varsa, o da insanın her şeye alışabileceği. Santo Domingo'ya bile.

ASLA DEĞİŞMEYEN ŞEY

Ah, yakınlaştılar elbette, fakat yine o hazmı güç soruları sormak zorundayız: Pathfinder'da hiç öpüştüler mi? Ellerini kadının süper-mini eteğinin altına soktu mu? Kadın hiç ona sımsıkı yapışıp, genizden gelen bir sesle adını söyledi mi? Kadın onu emerken, bizimki o kabarık, dünyanın-sonu saç kütlesini okşadı mı? Hiç düzüştüler mi?

Tabii ki hayır. Mucizelerin de bir sınırı vardır. Kadını dikkatle inceliyor, bir işaret, kadının da onu sevdiğine dair bir belirti görmeye çalışıyordu. Muradına bu yaz eremeyeceğinden kuşkulanmaya başlamıştı, yine de, Şükran Günü, sonra da Noel için plan yapmadan duramıyordu. Bunlardan kadına bahsedince, Ybón ona tuhaf tuhaf baktı, azıcık hüzünle adını söyledi. Oscar.

Oğlandan hoşlanıyordu, gayet açıktı, o çılgınca konuşmaları, yeni bir şeye, bir başka gezegenden gelmiş bir şey gibi bakışı hoşuna gidiyordu (örneğin, oğlanı banyoda sabuntaşı-

na bakarken yakaladığı gün – Bu *acayip* mineral de neyin nesi, kuzum?). Oscar, kadının birkaç gerçek dostundan biri olduğunu hissediyordu. Yerli ya da yabancı sevgililerin, San Cristóbal'daki ruh doktoru kız kardeşin ve Sabana Iglesia'daki hasta annenin dışında, kadının yaşamı da tıpkı evi gibi bomboştu sanki.

Oscar bir lamba filan almayı önerdiğinde, Ne kadar az eşyayla yolculuk edersen, o kadar iyi, demişti Ybón; arkadaş konusunda da aynı düsturu mu benimsemişti yoksa? Öte yandan, kadının tek konuğunun kendisi olmadığını da biliyordu elbette. Bir gün, yatağın yakınına, yere atılmış üç yaldızlı kâğıt buldu; şu prezervatif paketlerinden. Geceleri kâbus mu görüyorsun? diye sordu. Ybón arsızca gülümsedi. Bu, *pes etmek* nedir bilmeyen adamlardan.

Zavallı Oscar. Gece rüyasında uzay gemisini, *Hijo de Sacrificio*'yu gördü; roket havalanmış uçuyordu ama ışık hızıyla ilerlediği yer, doğruca "Ana Obregón Engeli" idi.

OSCAR DÖNÜLMEZ NOKTADA

Ağustos başında, Ybón erkek arkadaşından, capitán olandan fazlaca söz eder oldu. Dediğine göre, adam Oscar'ı duymuştu, tanışmak istiyordu. Çok kıskançtır, diye ekledi, oldukça cılız bir sesle. Sen en iyisi bizi tanıştır, dedi Oscar. Benimle tanışan bütün erkek arkadaşlar kendilerini daha iyi hissederler, inan. Bilemiyorum, dedi Ybón. Belki de birlikte bu kadar çok vakit geçirmemeliyiz. Senin kendine bir kız arkadaş araman gerekmiyor mu?

Benim kız arkadaşım var, dedi oğlan. O benim zihnimin sevgilisi.

Üçüncü Dünya ülkesinden, kıskanç bir polis? Belki bu kadar çok bir araya gelmemeliyiz? Bir başka zenci olsaydı, anında "bana müsaade"yi çeker, Santo Domingo'da bir gün daha kalıp kalmamayı ciddi ciddi düşünürdü. capitán konusu Oscar'ın moralini adamakıllı bozmuştu; şu daha-az-vakit-geçirme darbesi de öyle. Dominikli bir aynasız sizinle tanışmak istediğinde, amacının size bir buket çiçek sunmak olmadığı gerçeği, bir an olsun çıkmıyordu aklından.

Prezervatif olayından kısa bir süre sonra, Oscar kliması sonuna kadar açık odasında uyandı ve olağandışı bir durulukla, yine aynı yolun yolcusu olduğunu kavradı. Hani, bir kıza kafayı fena halde takıp da düşünemez hale geldiği yolun. Sonu hep kötüye varan yolun. Hemen şu an durmalısın, dedi kendine. Ama durmayacağını da yine bir elmas beraklığıyla biliyordu. Ybón'a âşıktı. (Ve aşk, bu çocuk için, ona yapılan bir büyüydü; silkip atılması da, yok sayılması da olanaksız bir şey.) Bir gece önce, kadın öyle kötü sarhoş olmuştu ki, yatağa ancak Oscar'ın yardımıyla gidebilmiş, sürekli, Tanrım, dikkatli olmalıyız, deyip durmuştu; sonra, altında şilteyi hisseder hissetmez, oğlanın orada olmasına aldırmaksızın giysilerini çıkarıvermişti; kadın örtünün altına girinceye kadar Oscar ona bakmamaya çalıştı, ama gördüğü kadarı bile göz kenarlarını yakmaya yetti. Odadan çıkmak üzere arkasını dönünce, kadın doğrulup oturdu; belden yukarısı tamamen ve nefis bir biçimde çıplaktı. Hemen gitme. Ben uyuyana kadar bekle. Oğlan onun yanına, örtünün üzerine uzandı, günün ilk ışıklarına kadar bekledi. Kadının güzelim göğsünü görmüştü; artık o küçük seslerin söylediğini yapmak, eşyalarını toplayıp memlekete dönmekte geç, çok geç kaldığını biliyordu.

SON ŞANS

Oscar iki gün sonra, tio'sunu sokak kapısını incelerken buldu. Ne var? Tio'su kapıyı gösterdi, parmağıyla holün karşı tarafındaki beton duvarı işaret etti. Galiba dün gece birisi evimize ateş etmiş. Öfkeden kuduruyordu. Lanet olası Dominikliler. Herhalde bütün mahalleyi taramışlardır. Sağ kaldığımıza şükretmeliyiz.

Annesi parmağını kurşun deliğine soktu. Ben bunda şükredilecek bir şey göremiyorum.

Ben de öyle, dedi La Inca, dik dik Oscar'a bakarak.

Oscar bir an, kafasının arka tarafında garip, güçlü bir çekilme hissetti, bir başkasının İçgüdü diyebileceği bir şey; ama içine eğilip araştırmak yerine, şöyle dedi: Evde bunca klima çalışırken, gürültüyü duymamamız normal tabii, sonra döndü, Ybón'un evine doğru yürüdü. O gün Duarte'ye gitmeyi tasarlıyorlardı.

OSCAR DAYAK YİYOR

Ağustosun ortasında, Oscar nihayet capitán'la tanıştı. Aynı gün, ilk gerçek öpücüğünü de tattı. O gün oğlumuzun hayatını değiştirdi, diyebiliriz.

Ybón yine sızıp kalmıştı (ama önce, biraz arayı açmak, birbirlerine "soluklanacak alan" tanımak zorunda olduklarına dair, uzun bir söylev çekmiş, Oscar da başı önde onu dinlerken, öyleyse yemek boyunca neden ısrarla elimi tuttu, diye merak etmişti). Vakit çok geçti, her zamanki gibi, Pathfinder ciple Clives'ı izliyordu, sonra, ileride bekleyen birtakım polisler, Clives'ın geçmesine izin verdikten sonra Oscar'ı durdurdular, lütfen araçtan aşağıya inmesini istediler. Bu benim

cipim değil, diye açıkladı. Uyumakta olan Ybón'u gösterdi: onun. Anlıyoruz; şöyle kenara çekin lütfen. Biraz kaygılanmıştı, yine de denileni yaptı, tam o sırada Ybón kendine geldi, pırıl pırıl gözlerini oğlanınkilere dikti. Canım ne istiyor, biliyor musun, Oscar?

Sormaya korkuyorum.

Benim canım, dedi kadın, ona doğru kayarak, bir beso [öpücük] istiyor.

Ve daha Oscar'ın bir şey söylemesine kalmadan, oğlana sarılıverdi.

Bedeninizde bir kadın bedeninin baskısını, ağırlığını ilk kez hissetmek – bu duyguyu hangimiz unutabiliriz ki? Ve o ilk gerçek öpüşme... şey, dürüst olmam gerekirse, her ikisinin de ilk seferi aklımdan uçup gitmiş, ama Oscar asla unutmayacaktı.

Bir an, inanamadı. İşte bu, işte bu! Kadının dudakları yumuşacık, kıpır kıpırdı; dili de oğlanın ağzının içinde geziniyordu. Sonra, etraflarında ışıklar belirdi ve Oscar, bir başka boyuta geçiyorum, diye düşündü. Ben aştım artık! Ama sonra, arabayı durduran iki sivil polişin el fenerlerini arabanın içine tuttuklarını ayrımsadı – her ikisi de "G" gezegeninde doğup büyümüş gibi görünen adamlara, kolaylık olsun diye, Solomon Grundy* ile Gorilla Grod** diyeceğiz. Arkalarında duran ve arabanın içindeki sahneyi, yüzünde su katılmamış bir katil-adayı ifadesiyle seyreden kişi kimdi, dersiniz? Evet, bizim capitán elbette. Ybón'un erkek arkadaşı!

Grod'la Grundy oğlanı arabadan bir çekişte çıkardılar. Ybón onu bırakmamak, kollarının arasında tutmak için mücadele etti mi? Öpüşmelerini böyle kabaca yarıda kestikleri

---

* 19. yüzyıla özgü, çocuklara haftanın günlerini ezberletmeye yönelik bir ninnide geçen isim. (ç.n.)

** DC Comics'in yayınladığı, J. Broome ve ressam C.Infantino'nun yarattığı kurgusal, süper-hain kahraman. (ç.n.)

için bağırıp çağırdı mı? Tabii ki hayır. Kızımız bir kez daha sızıp kalmıştı.

Capitán. Kırk küsur yaşlarında, zayıf bir Jabao; lekesiz, kırmızı cipinin yanında duruyor; kıyafeti düzgün, kumaş pantolon, jilet gibi ütülü, beyaz gömlek, ayakkabılar cilalı taş parlaklığında. Şu uzun boylu, mağrur, huysuz bir yakışıklılığı olan zencilerden; hani gezegenin büyük bir bölümüne kendini eksik, yetersiz hissettiren tiplerden. Aynı zamanda da, nedenini post-modernizmin bile açıklayamadığı, sapına kadar kötü adamlardan. Trujillato döneminde yaşı gençti, dolayısıyla gerçek bir güç sahibi olma şansını yakalayamamıştı, rütbesini Kuzey Amerikan İşgali sırasında kazandı. Tıpkı babam gibi, o da Amerikalı işgalcileri desteklemişti; metodik biri olduğundan ve solculardan merhametin zerresini esirgediğinden, askeri polisin en üst rütbelerine çıkarıldı – yo, mancınıkla fırlatıldı. İblis Balaguer'in emrindeyken, başını kaşıyacak vakti olmadı; çok meşguldü: Arabaların arka koltuklarından, sendikacılara kurşun sıkmakla. Örgütleyicilerin evlerini ateşe vermekle. Kol demirleriyle insanların suratlarını dağıtmakla. On iki yıl, onun gibi adamlar için harika bir dönem oldu. 1974'te, yaşlı bir kadının başını suya batırdı, ölünceye kadar tuttu (kadın, San Juan'da bazı köylüleri toprak reformu hakkında bilinçlendirmeye, örgütlemeye çalışmıştı); 1977'de, on beş yaşındaki bir oğlan çocuğunun (yine sorun çıkaran bir komünist; topunun köküne kibrit suyu) gırtlağında, Florsheim'ının ökçesiyle mazel-tov* oynadı. Bu herifi çok iyi tanırım. Akrabaları Queens'te yaşıyor; her Noel kuzenlerine şişe şişe Johnny Walker Black viskisi getirir. Dostları ona Fito der;

* Yahudilerin düğün, doğum günü, vs. türü kutlamalarının genel adı; bu eğlencelerde topuklarını sert, ritmik darbelerle yere vurarak yaptıkları dans. (ç.n.)

gençken avukat olmak istermiş, ama sonra ateşin, şiddetin cazibesine kapılmış, hukuğu mukuku unutmuş.

New Yorklusun, demek? Oscar capitán'ın gözlerini gördüğü an, başının ciddi belada olduğunu anladı. Capitán'ın da birbirine yakın gözleri vardı, ancak bunlar maviydi ve korkunçtu. (Lee Van Cleef'in gözleri!) Büzgen kasları yiğitçe davranmasaydı, Oscar'ın öğle ve akşam yemekleri, hatta kahvaltısı hemen oracıkta bedeninden fışkırıverirdi.

Ben bir şey yapmadım, diye sindi oğlan. Sonra, sözcükler ağzından dökülüverdi: Ben bir Amerikan vatandaşıyım.

Capitán eliyle bir sivrisinek kışkışladı. Ben de Amerikan vatandaşıyım. New York eyaletinin Buffalo şehrinde vatandaşlığa kabul edildim.

Ben Miami'de, dedi Gorillo Grod. Ben edilmedim, diye sızlandı Solomon Grundy. Benim yalnızca oturma iznim var.

Lütfen, bana inanmak zorundasınız, ben *hiçbir* şey yapmadım.

Capitán gülümsedi. Orospu çocuğunun dişleri bile Birinci Dünya'dandı. Kim olduğumu biliyor musun?

Oscar başını evet anlamında salladı. Deneyimsizdi ama budala değildi. Ybón'un eski erkek arkadaşısın.

Eski filan değilim, seni maldito parigüayo! [kahrolası "seyirci," ezik] diye haykırdı yüzbaşı; boyun damarları bir Krikfalusi çizimi kadar kabarmıştı.

Ama Ybón eski demişti, diye bastırdı Oscar.

Capitán onun boynuna yapıştı.

Ama öyle söyledi, diye mızıldandı oğlan.

Oscar'ın şansı vardı. Eğer Pedro pana'ma, namı diğer Dominikli Superman'e benzeseydi, ya da eskiden model olan, arkadaşım Benny'ye, muhtemelen hemen oracıkta kurşunu yerdi. Ama oğlan tipsizin, hımbılın teki olduğu için, gerçekten de bahtı hiç gülmemiş, maldito bir parigüayo'ya benzedi-

ği için, capitán ona acıdı (Gollum-acıması)* ve birkaç yumruk yapıştırmakla yetindi. Askeri eğitimden geçmiş bir yetişkinin "birkaç" yumruğunu hiç tatmamış olan Oscar kendini, Steelers futbol takımının tamamı (üstelik takımın 1977'deki hali!) üzerinden geçmiş gibi hissetti. Soluk alamıyordu; havasızlıktan öleceğine içtenlikle inandı. Tepesinde, yüzbaşının yüzü belirdi: Mujer'ime bir daha dokunursan, seni gebertirim, parigüayo; bizimki güçlükle fısıldadı: Sen eskisisin. Sonra Grundy'yle Grod Beyler onu kaldırdı (biraz zorlanmışlardı doğrusu), kendi arabalarına tıktı ve gazladı. Oscar'ın Ybón'u son görüşü mü? Capitán kadını saçından tutmuş, Pathfinder'ın ön kapısından dışarı çekiyor.

Oscar arabadan atlamayı denedi, ama Gorilla Grod ona öyle bir dirsek darbesi indirdi ki, oğlanın olanca mücadele arzusu uçup gidiverdi.

Santo Domingo'da gece. Tam bir karartma, elbette. Fener Kulesi bile karanlıktı.

Onu nereye mi götürdüler? Bir de soruyor musunuz? Şekerkamışı tarlaları.

Bu ilahi döngüye ne dersiniz? Oscar öylesine sersemlemiş ve korkmuştu ki, altına işedi.

Sen buralarda büyümüştün, değil mi? diye sordu Grundy, teni daha esmer olan arkadaşına.

Amma salaksın be, hıyar; ben Puerta Plata'da doğup büyüdüm.

Emin misin? Bana hep azıcık Fransızca bilen biri gibi geldin de.

---

* J.R.R. Tolkien'in ilk kez "Hobbit" fantastik romanında adı geçen, daha sonra "Yüzüklerin Efendisi"nde önemli bir yardımcı-karaktere dönüşen kişilik; yuvarlandığı delilik yüzünden konuşma biçimi bozulur, bazı sözcükleri ters anlamlarıyla söylemeye başlar. (ç.n.)

Yolda, Oscar bir şeyler söylemek için kendini zorladıysa da, sesi çıkmadı. Fazlasıyla sarsılmıştı. (Böyle durumlarda oldum olası, gizli kahramanının ortaya fırlayacağını, Jim Kelly gibi boyunları buruvereceğini hayal ederdi, ama anlaşılan gizli kahramanı bir yerlerde pasta tıkınmakla meşguldü.) Her şey büyük bir hızla olup bitmekteydi. Bu başına nasıl gelmişti? Nerede hata yapmıştı? Olanlara inanamıyordu. Ölecekti. Ybón'un cenaze törenindeki, içini neredeyse olduğu gibi gösteren siyah elbiseli halini gözünün önüne getirmeye çalıştı, beceremedi. Mezarının başında duran annesiyle La Inca'yı gördü. Biz sana söylemiştik, değil mi? Biz sana demedik mi? Santo Domingo'nun kayıp gidişini seyretti, dayanılmaz bir yalnızlık hissetti. Böyle bir şey nasıl olurdu? Hem de ona? Onun gibi donuk, şişman, fena halde korkan birine? Annesini düşündü, ablasını, henüz boyamadığı bütün o minyatürleri düşündü ve ağlamaya başladı. Kes sesini, dedi Grundy, fakat Oscar duramıyordu, eliyle ağzını kapadığı zaman bile duramadı.

Uzun bir süre yol aldılar, sonra, sonunda, ansızın durdular. Kamış tarlalarında, Grod ve Grundy Beyler onu yaka paça arabadan indirdiler. Bagajı açtılar, ama el fenerinin pili bitmişti, yeniden arabaya doluşup bir colmado'ya gitmeleri, pil alıp geri dönmeleri gerekti. Onlar dükkân sahibiyle fiyat yüzünden çekişirken, Oscar kaçmayı düşündü, arabadan atlamayı, avaz çığlık bağırarak caddede koşmayı, ama yapamadı. Korku beynin katilidir, diyordu içinden üst üste; yine de, harekete geçecek gücü bulamıyordu. Adamlar silahlıydı! Belki devriye gezen birkaç Amerikalı bahriyeli vardır umuduyla gecenin karanlığını araştırdı, görebildiği tek canlı, enkaza dönmüş evinin önündeki sallanır koltukta oturan adam oldu; Oscar bir an elemanın yüzü olmadığı duygusuna kapıldı, tam o sırada caniler döndü, araba yeniden yola koyuldu. Taze pillere kavuşan el fenerlerinin yardımıyla, Oscar'ı tarlanın içine götürdüler – haya-

tında hiç bu kadar yüksek ve garip bir ses duymamıştı; tüyler ürpertici bir hışırtı, bir çatırtı; ayaklarının altında ani, hızlı devinimler (yılan? firavunfaresi?); yıldızlar tepesine gösteriş yaparcasına toplanmışlar, duyan gelmiş. Öte yandan, ona çok tanıdık gelen bir dünyaydı bu; içinde, uzun zaman önce, tam burada bulunduğuna dair baskın, boğucu bir duygu vardı. Önseziden, "ben bunu daha önce yaşadım"dan çok daha güçlü, çok daha berbat bir şeydi, ama dikkatini toplamasına, yoğunlaşmasına kalmadan, bu an uçup gitti, daha doğrusu korkusunda boğuldu, sonra adamlar ona durmasını, arkasını dönmesini söylediler. Sana vermek istediğimiz bir şey var, dedi bir tanesi, gayet sevimli. Bu Oscar'ı gerçeğe döndürdü. Lütfen, diye çığırdı, yapmayın! Ama namlunun ucundaki parıltıyla ve ebedi karanlıkla karşılaşmayı beklerken, kafasına Grod'un tabancasının kabzasını yedi; sertçe. Bir an, acı korkunun egemenliğine son verdi ve Oscar kendinde bacaklarını oynatacak gücü bulabildi, tam dönüp kaçmaya yeltendiğinde, adamların ikisi birden onu silahlarıyla dövmeye başladılar.

Amaçları sadece korkutmak mıydı yoksa öldürmek mi, pek açık değil. Belki yüzbaşının talimatı başkaydı, onların yaptığıysa başka. Belki de tamı tamına adamın emirlerini uyguladılar, ya da belki Oscar'ın şansı yaver gitti. Bilemeyeceğim. Tek bildiğim, dayakların şahıydı. Dayakta son nokta; gümbür gümbür bir pestil-çıkarma senfonisi; öylesine gaddarca ve amansızca ki, New York'taki Camden ilçesi, yani Nihai Dayak Kenti bile onunla gurur duyabilir. (Evet, efendim, hiçbir şey suratının o Pachmayr patentli Hediyelik Numune Kabzalarıyla dağıtılmasıyla kıyaslanamaz.) Oscar'ın attığı tiz çığlıklar dayağı durduramadı; yalvardı, o da durduramadı; bayıldı, yine de kurtulamadı, zenciler hayalarını tekmeleyip onu anında ayağa diktiler! Sürünerek kamışların arasına girmeyi denedi, tutup çektiler! Sabahın sekizinde başlayan

MLA* panellerinden farksızdı: *bitimsiz*. Tanrım, dedi Gorilla Grod, bu çocuk *beni* terletiyor yahu. Genellikle, onu sırayla dövüyorlardı, ama bazen ikisi birlikte girişiyor, Oscar da aslında iki değil üç kişi tarafından dövüldüğü, colmado'nun önündeki yüzü olmayan adamın da onlara katıldığı duygusuna kapılıyordu. Sonlara doğru, artık bütün canı çekilmeye başladığında, Oscar kendini abuela'sının karşısında buldu; kadın sallanır koltuğunda oturuyordu, oğlanı görünce çemkirdi: Ben sana bu puta'lar için ne demiştim, ha? Bu yolda ölürsün, dememiş miydim?

Sonunda Grod havaya zıpladı, her iki ayağıyla, çizmeleriyle onun kafasına kondu, ancak bundan hemen önce, Oscar az geride, bir şekerkamışının arkasında duran birini, üçüncü adamı görür gibi oldu, hatta buna yemin edebilirdi, ama daha yüzünü seçmesine kalmadan, Tatlı Uykular, Paşazadem; Oscar bir kez daha uçtuğunu, doğruca 18. Yol'a düştüğünü hissetti; bunu engellemek için yapabileceği bir şey yoktu; hiçbir şey.

CLIVES İMDADA YETİŞİYOR

O hışırtılı, sonsuz kamış tarlasında ömrünün sonuna kadar yatıp kalmamasının tek nedeni, Evanjelik taksici Clives'da, polisleri çaktırmadan izleyecek cesaretin, zekânın ve evet, iyi yürekliliğin olmasıydı; çekip gittiklerini görünce farlarını yaktı, onları son gördüğü noktadan tarlaya daldı. El feneri yoktu, yarım saat kadar karanlıkta el yordamıyla, düşe kalka aradıktan sonra, gün doğumunu beklemeye karar verdi. Ve tam o sırada birinin *şarkı söylediğini* duydu. Üstelik güzel bir sesti; cemaat toplantılarında ilahi söyleyen Clives farkı bilirdi.

* Modern Language Association: Modern Diller Derneği. (ç.n.)

Sesin kaynağına doğru koşarcasına ilerledi, sonra, tam son kamışları aralamak üzereyken, ansızın, çok güçlü bir esinti çıktı; kamışları kasıp kavuran, neredeyse Clives'ın ayağını yerden kesen, müthiş bir rüzgâr; tıpkı bir kasırganın ilk tokadı, bir meleğin havalanırken geride yarattığı şiddetli hava akımı gibi; sonra, başladığı gibi aniden kesiliverdi, geride yalnızca yanmış tarçın kokusu bıraktı; Oscar az ileride, birkaç şekerkamışının arkasında yatıyordu. Baygındı, her iki kulağından kan geliyordu; görünüşüne bakılırsa, ölümden bir parmak boğumu uzaktaydı. Clives elinden geleni yaptı, ama Oscar'ı çekmeyi, arabaya kadar sürüklemeyi tek başına başaramayacaktı, bunun üzerine onu olduğu yerde bıraktı -Azıcık dayan!- arabasına atlayıp yakınlardaki bir batey'e gitti, yardım etmesi için birkaç Haitili bracero [gündelikçi işçi, amele] ayarladı, buysa biraz zaman aldı, çünkü adamlar batey'den ayrılmaya korkuyorlardı, ustabaşından yiyecekleri dayak Oscar'ınkinden geri kalmazdı. Sonunda Clives onları ikna etti, son hız olay yerine döndüler. Bu da pek büyükmüş, diye atıldı bracero'lardan biri. Mucho plátanos [çok fazla muz yemiş], diye takıldı bir başkası. Mucho mucho plátanos, dedi üçüncüsü; oğlanı hep birlikte kaldırdılar, arabanın arka koltuğuna yatırdılar. Clives kapı kapanır kapanmaz marşa bastı. Tanrısına sığındı, gazladı. Haitililer arkasından taş fırlattılar, çünkü onları kampa geri götürme sözü vermişti.

KARAYİP TÜRÜYLE YAKINLAŞMALAR

Oscar, bir firavunfaresinin onunla konuştuğu bir rüyayı anımsıyor. Ama bu öyle sıradan bir firavunfaresi değilmiş.

Hangisini istersin, muchacho? diye sormuş. Fazlasını mı azını mı?

Oscar bir an, azını diyecek olmuş. Öyle yorgunmuş, öyle acı çekiyormuş ki -Daha az! Daha az! Daha az!- ama sonra, kafasının gerilerinde bir yerde, ailesini anımsamış. Lola, annesi, Nena Inca. Daha gençken ve daha iyimserken nasıl biri olduğunu anımsamış. Sabahları gözünü açar açmaz gördüğü ilk şeyin, yatağının başucundaki sefertası olduğunu. *Maymunlar Gezegeni.*

Fazlasını, diye vıraklamış bir kurbağa gibi.

Firavunfaresi de ____ ____ ____, demiş, sonra rüzgâr onu önüne katıp yeniden karanlığa sürüklemiş.

ÖLÜ MÜ DİRİ Mİ

Kırık burun, parçalanmış elmacıkkemikleri, ezilmiş yedinci kafatası siniri, dişetinden bıçakla kesilmişçesine kopan üç diş, beyin sarsıntısı.

Ama hâlâ sağ, öyle değil mi? diye sordu annesi.

Evet, diye kabullendi doktorlar.

Hadi, dua edelim, dedi La Inca sertçe. Beli'nin elini yakaladı, başını öne eğdi.

Geçmiş'le Bugün arasında benzerlikler gördüyseler bile, bundan hiç söz etmediler.

CEHENNEME İNİŞTEN SATIR BAŞLARI

Tam üç gün kendine gelemedi.

Bu sürede, son derece fantastik rüya dizileri gördüğünden emin olsa da, ilk yemeğini, caldo de pollo'yu [soğuk, haşlanmış tavuk] yerken, hiçbirini hatırlayamadı. Geride yalnızca bir Asyalıyı andıran, altın gözlü bir figür kalmıştı, sürekli bir şey-

ler söylüyordu ama Oscar komşu evden gelen bangır bangır merengue müziği yüzünden tek kelimesini bile duyamıyordu.

Daha sonra, son günlerinde, bu rüyalardan birini duru bir biçimde anımsayacaktı. Yaşlı bir adam karşısında, yerle bir olmuş bir şato duvarının önünde duruyor, elinde Oscar'ın okuması için havaya kaldırdığı bir kitap tutuyordu. İhtiyarın yüzünde bir maske vardı. Oscar'ın gözlerinin alışması, kitabı seçebilmesi biraz zaman aldı; kitabın boş olduğunu ancak o zaman görebildi.

Kitap boş. La Inca'nın hizmetçisinin, baygınlık düzlüğünden fırlayıp Gerçeklik evrenine dalmadan hemen önce Oscar'dan duyduğu sözcükler, bunlardı.

CANLI

Bu iş buraya kadardı. De León Ana doktorlardan yeşil ışığı alır almaz havayolu şirketini aradı. Aptal değildi; bu yollardan kendisi de bizzat geçmişti. Durumu öyle yalın bir dille açıkladı ki, içinde bulunduğu sersem sepelek hale karşın Oscar bile kavradı. Sen, beş para etmez ahmak orospu çocuğu, derhal memlekete dönüyorsun.

Hayır, dedi oğlan, mahvolmuş dudaklarının arasından. O da şaka yapmıyordu. Kendine gelip de hâlâ hayatta olduğunu kavradığı an, Ybón'u istemişti. Onu seviyorum, diye fısıldadı; annesi kükredi: Kapa çeneni! Kapat o çeneni!

Ne diye bağırıyorsun ki çocuğa? diye sordu La Inca.

Çünkü budalanın teki.

Aile doktoru iç kanama olasılığının üzerini çizmişti, fakat beyin travması konusunda güvence veremiyordu. (Sevgilisi polis miymiş? Tio Rudolfo bir ıslık çaldı. Bence beyin zedelenmesi kesin.) Hemen ülkesine gönderin, dedi doktor, ama

Oscar dört gün boyunca bütün uçağa bindirme çabalarına, en küçük bir girişime bile direndi; buysa toramanın sebatı, metaneti hakkında çok şey anlatıyor; morfini adeta avuçla içiyor, etleri sızım sızım sızlıyordu, dört çarpı yirmi dört saat migreni vardı, açamadığı için sağ gözü görmüyordu; çanağına koduğumun kafası öyle şişmişti ki, John Merrick'in* oğlundan farkı kalmamıştı; ne zaman ayağa kalkmaya yeltense, zemin altından ânında tüyüyordu. İsa aşkına, ama bir kadının kolundaki sepetin içindeki İsa! diye düşündü. Sıkı bir *kötek* yiyince kendini böyle hissediyordun demek? Acı yuvarlanıp durmayı bir an kesmiyor, Oscar kendini ne kadar zorlasa da ona söz geçiremiyordu. Yaşadığı sürece bir daha hiç kavga sahnesi yazmamaya yemin etti. Öte yandan, iyi tarafları da yok değildi hani; dövülmek ona garip içgörüler kazandırmıştı; örneğin, şu gayet yararsız kavrayışı: Ybón'la arasında ciddi bir şey olmasa, capitán'ın tepesi bu kadar atmazdı herhalde. Evet, Ybón'la bir ilişkisi olduğunun kesin kanıtı. Bunu kutlamalı mıyım, diye sordu komodine, yoksa oturup ağlamalı mıyım? Başka içgörüler mi? Bir gün, yatağın çarşaflarını değiştiren annesini seyrederken, birden dank etti: Doğduğu günden beri dinleyip durduğu şu aile laneti gerçekten *doğru* olabilirdi.

Fukú.

Sözcüğü ağzında tadarcasına yuvarladı. *Fuck you.***

Annesi yumruğunu öfkeyle kaldırdı, ama La Inca onu durdurdu, çarpışan etler şakladı. Delirdin mi? dedi La Inca; Oscar bunu annesine mi yoksa kendisine mi söylediğini çıkaramadı.

---

* 1862-1890 yılları arasında yaşamış olan, kafası ve suratındaki korkunç deformasyon nedeniyle "Fil Adam" diye anılan kişi. (ç.n.)

** Söylenişi "fukú" sözcüğünü çağrıştıran, "canın cehenneme, siktir ol git" anlamındaki İngilizce sözcükler. (ç.n.)

Ybón'a gelince; çağrı cihazına gelen mesajları yanıtlamıyordu; Oscar birkaç kez topallayarak pencereye gidip dışarıya baktığında da, Pathfinder'ı göremedi. Seni seviyorum, diye haykırdı sokağa doğru. Seni seviyorum! Bir keresinde kadının kapısına kadar gidip zili çaldı, tam o sırada yokluğunu fark eden tio'su koştu, onu çeke çeke eve götürdü. Geceleri gözüne uyku girmiyor, yattığı yerde acıyla kıvranıp Ybón'a şehit azizelere yaraşır korkunç sonlar yakıştırıyordu. Kafası artık infilak edecek hale geldiği zaman da, telepatik güçlerini kullanarak kadına ulaşmaya çalışıyordu.

Ve üçüncü gün, kadın çıkıp geldi. Oscar'ın yatağının ucuna ilişti; annesiyse mutfakta tencereleri, kapları tangırdatıyor, duyacakları kadar yüksek sesle *puta* diyordu.

Ayağa kalkmadığım için kusura bakma, diye fısıldadı Oscar. Kafatasımda az biraz sorunlarım var da.

Kadın beyazlar giymişti, duştan çıkmış olmalı ki, saçları hâlâ ıslaktı; bir kahverengi bukleler keşmekeşi. Yüzbaşı onun da canına okumuştu elbette; iki gözü de mosmordu (ayrıca 44'lük Magnum'unu kadının vajinasına sokmuş, *gerçek* aşkının kim olduğunu sormuştu). Yine de, Oscar'ın büyük bir zevkle öpemeyeceği tek bir yeri yoktu. Ybón parmaklarını onun elinin üzerine koydu, bir daha asla görüşemeyeceklerini söyledi. Nedense Oscar onun yüzünü göremiyordu, bulanık bir lekeden ibaretti; kadın bütünüyle öteki düzlemine çekilmişti. Oscar bir tek dertli soluklarını duyabiliyordu onun. Bir hafta önce bir flaquita'yı incelerken gördüğü oğlana, yarı şaka, Sadece köpekler kemik yer, Oscar, diyen kız neredeydi? Evden çıkmadan önce, üzerini beş kez değiştiren kız neredeydi? Gözlerini kısıp dikkatle baktı; tek görebildiği, bu kadına duyduğu aşk oldu.

Yazdığı sayfaları uzattı. Seninle konuşmak istediğim o kadar çok şey var ki...

Kadın onun sözünü kesiverdi: Biz evleniyoruz, ____'le.

Ybón, diye başladı Oscar, sözcükleri aranarak, fakat kadın gitmişti bile.

Se acabò. [Tamam, buraya kadar.] Annesi, abuela'sı ve tio'su resti çekti, konu kapandı. Havalimanına giderken, Oscar ne okyanusa baktı ne de manzaraya. Dün gece yazdığı bir şeyi çözümlemeye çalışıyor, sözcükleri usulca yineliyordu. Nefis bir gün, dedi Clives. Oscar yaşlı gözlerini kaldırıp ona baktı. Evet, öyle.

Uçakta annesiyle tio'sunun arasında oturdu. Tanrım, Oscar, dedi Rudolfo asabice. Gömlek giydirilmiş kuru bir bok parçasına benziyorsun.

Ablası onları JFK havalimanında karşıladı, oğlanın yüzünü görünce ağlamaya başladı; benim daireye döndüğünde hâlâ ağlıyordu. Bayım'ı bir görmelisin, diye hıçkırdı. Onu *öldürmeye* çalışmışlar.

Bu ne iş, Oscar, dedim telefonda. Seni birkaç gün yalnız bırakıyorum, gidip kendini bir güzel hacamat ettiriyorsun?

Sesini alçalttı. Bir kızı öptüm, Yunior. Sonunda bir kızı öpebildim.

İyi de, oğlum, az kaldı ölüyormuşsun.

İşim tamamen bitmedi, dedi. Hâlâ birkaç sağlam noktam var.

Ama iki gün sonra yüzünü gördüm, kalakaldım. Vay canına, Oscar. Vay anasının canına.

Başını salladı. Görüntümden daha ciddi bir mesele söz konusu.

Sonra sözcüğü yazıp gösterdi: *fukú*.

YARARLI BİR ÖĞÜT

Yolculuğa çıkarken yanınıza az eşya alın. Kadın kollarını uzattı, evini, belki de bütün dünyayı kucaklamak için.

PATERSON, YENİDEN

Evine dönmüştü. Yatağına yattı, iyileşti. Annesi öyle kızgındı ki, oğlanın yüzüne bile bakmıyordu.

Tepeden tırnağa, tam bir enkazdı. Ybón'u hayatında hiç kimseyi sevmediği kadar sevdiğini biliyordu. Aslında ne yapması gerektiğini biliyordu – Lola'lık yapmak ve ilk uçağa atlayıp geri dönmek. Capitán'ı siktir etmek. Grundy'yi de Grod'u da siktir etmek. Herkesi siktir etmek. Gündüzleri, gün akıllı usluyken söylemesi kolaydı, ama geceleri taşakları buzlu suya dönüşüyor, kopasıca bacaklarının arasından çiş gibi akıyordu. Rüyasında tekrar tekrar şekerkamışlarını, o dehşet tarlasını görüyordu, ama bu kez dayak yiyen kendisi değil, ablasıyla annesiydi, acı çığlıklar attıklarını, durmaları için adamlara yalvardıklarını duyuyor (Tanrım, lütfen, ***durun***) ama seslere doğru koşmak yerine, oradan ***kaçıyordu***! Kendi çığlıklarına uyanıyordu. ***Beni değil. Beni değil.***

Virüs'ü bininci kez izledi, Japon bilimci sonunda Tierra del Fuego'ya ve hayatının aşkına ulaştığında, bininci kez gözyaşlarına boğuldu. *Yüzüklerin Efendisi*'ni benim hesaplamama göre milyonuncu kere okudu; kitap onu keşfettiği andan, yani dokuz yaşındayken, yolunu yitirmiş ve yalnızken, en sevdiği kütüphaneci, Bir de bunu oku bakalım, dediği ve tek bir öneriyle oğlanın bütün hayatını değiştirdiği andan başlayarak, en büyük aşkı, en büyük tesellisi olmuştu. Neredeyse üç-

lemenin tamamını bir solukta okumuş ama "ve Far Harad'dan çıkan yarı-cüce, siyah erkekler" cümlesine gelince, hem kafası hem de yüreği öyle bir zonklamaya başlamıştı ki, durmak zorunda kalmıştı.

***

Muazzam Dayak'tan altı hafta sonra, rüyasında yine şekerkamışı tarlasını gördü. Ama kemikler kırılmaya, çığlıklar yükselmeye başlayınca tabanları yağlamak yerine, bugüne kadar sahip olduğu, bundan sonra da sahip olabileceği bütün cesareti topladı ve yapmak istemediği, yapmaya katlanamadığı tek şeyi yaptı.

Dinledi.

ÜÇ

Bunlar ocak ayında oldu; Lola da ben de Heights'te yaşıyorduk; ayrı dairelerde – beyaz çocukların istilasından önce, bütün Yukarı Manhattan'ı bir uçtan ötekine yürüyüp de yere serilmiş tek bir yoga hasırı görmediğiniz günlerde. Lola'yla aramız pek parlak değildi. Size bir sürü şey anlatabilirim, ama ne yeri ne de zamanı. Sadece şu kadarını söyleyeyim: İsmen sevgili olmamıza karşın, haftada bir konuşursak, o haftayı şanslı geçirmişiz demekti. Tamamen benim suçumdu, elbette. Lola dünyanın en canına yandığım güzeli olmasına rağmen, kopasıca uçkuruma sahip olamıyordum.

Her neyse, ajanstan telefon filan gelmediği için o haftayı evde geçiriyordum, Oscar aşağıdan kapı ziline bastığında, ev-

deydim. Herifçioğlunu haftalardır, dönüşünden sonraki o ilk günlerden beri görmemiştim. Tanrım, Oscar, dedim. Gel, gel, yukarı gel. Onu holde bekledim, asansörden çıktığını görür görmez ellerine yapıştım. Nasılsın, kardeşim? *Tatmin-kârım*, dedi. Oturduk, o beni bilgilendirirken, ben de esrarlı bir sigara sardım. Yakında Don Bosco'ya dönüyorum, dedi. Söz mü? dedim. Söz, dedi. Yüzü hâlâ darmadumandı, sol yanı azıcık sarkmıştı.

Tüttürmek ister misin?

Sana eşlik ederim. Ama yalnızca birkaç fırt. Mecalsiz düşmek istemiyorum.

Kanepedeki o son günümüzde, kendisiyle barışık bir adam gibi görünüyordu. Belki biraz dalgın, ama sakin, huzurlu. O gece Lola'ya, sonunda yaşamaya karar vermiş, ondandır, diyecektim, oysa kısa bir süre sonra ortaya çıkan gerçek bundan biraz daha karmaşıktı. Onu görmeliydiniz. Öyle zayıftı ki; bütün fazlalıklardan kurtulmuştu, ama yine de, işte yine de...

Neler mi yapıyordu? Yazıyordu, elbette, ve okuyordu. Bir yandan da, Paterson'a taşınma hazırlıkları yapıyordu. Geçmişi arkasında bırakmak, yeni bir hayata başlamak istiyordu. Yanına ne alacağına karar vermeye çalışıyordu. Kitaplarından yalnızca on tanesini alacaktı; kutsal koleksiyonunu (onun sözcükleri) eliyor, nüvesine, sadece en gereklilere indirgemeye çalışıyordu. Taşıyabildiğim kadarını alacağım. Oscar'ın malum tuhaflıklarından biri işte, diye düşündüm; sonradan anladık ki, değilmiş.

Sonra, derin bir iç çekişin ardından, şöyle dedi: Beni bağışla, Yunior, ama buraya gelmemin başka, önemli bir nedeni var. Senden bir ricam olacak.

Ne istersen, kardeşim. Söylemen yeter.

Brooklyn'de ilgilendiği bir daire için depozito yatıracaktı ve paraya ihtiyacı vardı. Kuşkulanmam gerekirdi -Oscar hiç

kimseden, asla borç istemezdi- ama kuşkulanmadım, hemen çıkarıp verdim. Benim şu suçlu vicdanım.

Esrarlı sigarayı içtik, Lola'yla aramdaki sorunlardan söz ettik. O Paraguaylı kızla cinsel ilişkiye kesinlikle girmemeliydin, diye belirtti. Biliyorum, dedim, biliyorum.

Lola seni seviyor.

Biliyorum.

Öyleyse neden aldatıyorsun onu?

Nedenini bilseydim, ortada böyle bir sorun kalmazdı.

Belki de nedenini bulmaya çalışmalısın.

Ayağa kalktı.

Lola'yı beklemeyecek misin?

Paterson'a gitmeliyim. Bir randevum var.

Dalga mı geçiyorsun?

Başını hayır anlamında salladı, üçkâğıtçı hergele.

Sordum: Kız güzel mi bari?

Gülümsedi. Evet.

Cumartesi günü geldiğinde, ülkeden gitmişti bile.

7
SON YOLCULUK

Santo Domingo'ya son uçuşunda, alkışlar patlayınca sıçrayarak uyanmıştı; bu kez hazırlıklıydı, uçak yere konunca avuçları sızlayana kadar alkışladı.

Havalimanından çıkar çıkmaz Clives'ı aradı; bir saat sonra onu almaya gelen adam, bizimkini bir grup taksici tarafından kuşatılmış buldu; koluna yapışmış, arabalarına çekmeye çalışıyorlardı. Hey, Hıristiyan, dedi Clives, burada ne işin var?

Antik Güçler'in marifeti, dedi Oscar büyük bir ciddiyetle. Beni bir türlü rahat bırakmıyorlar.

Arabayı kadının evinin önünde durdurdular ve tam yedi saat dönmesini beklediler. Clives onu caydırmaya çalıştı, dil-

ler döktü, fakat oğlan dinlemedi. Sonra, Pathfinder göründü. Kadın zayıflamış gibiydi. Oscar'ın kalbi felçli bir bacak gibi ağırlaşıverdi; bir an her şeyden vazgeçmeyi, çekip gitmeyi düşündü; Bosco'ya dönmeyi, içler acısı yaşamına kaldığı yerden devam etmeyi, ama sonra kadın sırtını dikleştirdi, bütün dünya onu izliyormuş gibi göğsünü gerdi ve her şey yerli yerine oturdu. Oscar camı indirdi. Ybón, dedi. Kadın durdu, elleriyle gözlerini gölgeledi, sonra onu tanıdı. O da onun adını söyledi. *Oscar*. Oğlan kapıyı açıp fırladı, durmuş bekleyen kadına gitti, sımsıkı kucakladı.

Ybón'un ilk sözcükleri mi? Mi amor, derhal gitmelisin buradan.

Oscar sokağın ortasında, ona durumu açıkladı. Ona âşık olduğunu, canının yandığını ama artık düzeldiğini, baş başa bir hafta, kısacık bir hafta geçirebildikleri takdirde kendini hale yola sokabileceğini, gerekli metaneti toplayıp yüzleşmesi gereken şeyle yüzleşebileceğini söyledi; anlamıyorum, dedi kadın, bunun üzerine Oscar söylediklerini tekrarladı, onu Evren'den çok sevdiğini, bunun da öyle kolayca silip atabileceği bir şey olmadığını ekledi; dolayısıyla, lütfen benimle gel, bir süre uzaklaşalım buralardan, bana gücünü, dayanıklılığını aktar, sonra eğer hâlâ istiyorsan, her şeyi bitiririz.

Belki de oğlanı bir parçacık seviyordu. Belki yüreğinin derinliklerinde bir yerde, elindeki spor çantasını yere bırakmış, onunla birlikte taksiye binmişti. Ama hayatı boyunca capitán gibi erkeklerle düşüp kalkmış, onun gibi zenciler tarafından, Avrupa'da tam bir yıl, kendi parasını kazanmaya başlayıncaya kadar, gece gündüz çalışmaya zorlanmıştı. DC'de bir polisten boşanmanın "kurşunlanma" anlamına geldiğini de biliyordu. Spor çantasını yere bırakmadı.

Onu arayacağım, Oscar, dedi, hafiften buğulanan gözleriyle. O gelmeden git lütfen.

Hiçbir yere gitmiyorum.

Git, dedi kadın.

Hayır, diye yanıtladı oğlan.

Dönüp abuela'sının evine gitti, içeri girdi (anahtarı hâlâ duruyordu). Capitán bir saat sonra boy gösterdi, kornasına uzun uzun bastı, ama Oscar kılını bile kıpırdatmadı. La Inca'daki bütün fotoğrafları çıkarmış, tek tek, dikkatle incelemekteydi. La Inca fırından dönünce, onu mutfak masasında bir şeyler karalarken buldu.

Oscar?

Evet, Abuela, dedi oğlan, başını kaldırmadan. Benim.

Açıklaması çok güç, diye yazdı ablasına, daha sonra.

Eminim öyleydi.

KARAYİP'İN LANETİ

Yirmi yedi gün boyunca, iki şey yaptı: Kılı kırık yararcasına yazdı ve kadını izledi. Onun evinin önünde oturdu, çağrı cihazından aradı, kadının çalıştığı Dünyaca Ünlü Riverside'a gitti, kadının cipinin hareket ettiğini görür görmez, belki oraya gidiyordur diye hemen süpermarkete koştu, on seferin dokuzunda bulamadı. Onu kaldırımda gören komşular başlarını esefle sallayıp, Şu loco'nun [kaçık, budala] haline bakın, dediler.

Başlarda, kadın büyük bir dehşete kapıldı. Oğlanla hiçbir işi olsun istemiyordu, onunla konuşmuyor, görmezden geliyordu; onu kulüpte ilk gördüğünde öyle bir korkuya kapıldı ki, dizleri bükülüverdi. Oscar kadının ödünü kopardığının farkındaydı, ama kendine mani olamıyordu. Onuncu gün,

Ybón kendinde dehşete kapılacak gücü bile bulamaz oldu; bir koridorda peşinden gelen ya da işyerinde ona gülümseyen oğlana, Lütfen git, Oscar, ülkene dön, diye tısladı.

Oğlanı görmek onu hasta ediyordu, daha sonra söylediğine göre, görmemek de öyle; onu göremeyince, öldürüldüğüne hükmediyordu. Kadının kapısının altından, İngilizce yazılmış uzun, tutkulu mektuplar attı, karşılığıysa capitán'la arkadaşlarından geldi; telefon edip onu lime lime doğramakla tehdit ettiler. Her tehditten sonra, saati bir yere not etti, elçiliği arayıp Görevli ____'nin kendisini ölümle tehdit ettiğini belirtti; ona yardım edebilirler miydi, lütfen?

Umudu vardı, çünkü kadın ondan kurtulmayı gerçekten istiyor olsaydı, ona dışarıda bir yerde randevu verir, sonrasını, onu dümdüz etme kısmını da capitán'a bırakırdı. Çünkü isteseydi, oğlanın Riverside'a girmesini engelletirdi. İkisini de yapmadı.

Tanrım, gerçekten *iyi* dans ediyorsun, diye yazdı Oscar bir mektubunda. Bir başkasında, onunla evlenme, alıp ABD'ye götürme planlarını açıkladı.

Ybón kısa pusulalar yazıp kulüpte ona ulaştırmaya ya da postayla evine yollamaya başlamıştı. Oscar, lütfen, bir haftadır gözüme uyku girmedi. Bu işin sonunda yaralanmanı ya da ölmeni istemiyorum. Ülkene dön.

Ama güzel kız, güzeller güzeli kız, diye yanıtladı oğlan. Benim ülkem burası.

Gerçek ülkeni kastediyorum, mi amor.

İnsanın iki ülkesi olamaz mı?

On dokuzuncu gece, Ybón kapıyı çaldı; Oscar elindeki kalemi bıraktı, onun geldiğini anlamıştı. Kadın uzandı, yan kapının kilidini açtı, cipe girince onu öpmeye çalışan oğlanı durdurdu, Lütfen, kes şunu. La Romana'ya gittiler; bildikleri kadarıyla, capitán'ın orada tanıdığı filan yoktu. Yeni bir şey

konuşulmadı, ama, Yeni saç kesimini beğendim, dedi oğlan, kadın gülmeye başladı ve ağlamaya, sonra, Gerçekten mi? dedi. Beni basit göstermiyor, değil mi?

Sen ve basitlik bir araya asla gelemez, Ybón.

Elimizden ne gelirdi? Lola uçağa atlayıp oraya gitti, eve dönmesi için yalvardı, sonunda hem kendisinin hem de Ybón'un ölümüne neden olacağını söyledi; oğlan dinledi, sonra sakin bir sesle, asıl meseleyi anlamıyorsun, dedi. Gayet güzel anlıyorum, diye bağırdı Lola. Hayır, dedi Oscar hüzünle, anlamıyorsun. Abuela'sı gücünü konuşturmayı, Ses'i kullanmayı denedi, ama o artık bildiği, tanıdığı çocuk değildi. Onda değişen bir şey vardı. Kendine ait belli bir güç kazanmıştı.

Son Yolculuğunun ikinci haftasında, annesi çıkageldi, hem de bütün silahlarını kuşanmış bir halde. Memlekete dönüyorsun, derhal! Oğlan başını salladı. Yapamam, Mami. Kadın onu yakaladı, çekiştirmeye çalıştı, ama bizimki Dokunulmaz Unus'tan* farksızdı. Mami, dedi yumuşacık bir sesle. Canını acıtacaksın.

Sen de can vereceksin.

Hayır, buna hiç niyetim yok.

Oraya gittim mi? Elbette gittim. Lola'yla birlikte. Hiçbir şey bir çifti bir felaket kadar yakınlaştıramaz.

Sen de mi, Yunior? dedi, beni görünce.

Hiçbiri işe yaramadı.

OSCAR WAO'NUN SON GÜNLERİ

Yirmi yedi gün ne kadar da kısaymış; inanılır gibi değil! Bir akşam capitán'la dostları kasıla kasıla Riverside'a girdiler;

* "X-men" çizgi roman dizisindeki bir karakter; onu her şeyden koruyan, kendisinin harekete geçirdiği bir güç alanı olan bir mutant. (ç.n.)

Oscar adama tam on saniye gözünü dikip baktı, sonra tepeden tırnağa titreyerek, çıkıp gitti. Clives'ı arama zahmetine kalkışmadı, bulduğu ilk taksiye atladı. Bir keresinde, Riverside'ın araba parkında Ybón'u yine öpmeye kalkışmış, kadın başını kaçırmıştı, bedenini değil. Lütfen yapma. Bizi öldürür.

Yirmi yedi gün. Her gün, mutlaka oturup yazdı; mektuplarına inanacak olursak, günde yaklaşık üç yüz sayfa yazdı. Neredeyse başarıyordum, dedi bir gece, yaptığımız üç-beş telefon görüşmesinin birinde. Neyi? Bilmek istiyordum. Neyi?

Yalnızca, Göreceksin, demekle yetindi.

Sonra, beklenen oldu. Bir gece Clives'la ikisi Dünyaca Meşhur Riverside'dan dönerlerken, bir trafik lambasında durdular ve ansızın peydahlanan iki adam onların yanına, taksiye atladı. Gorilla Grod'la Solomon Grundy, elbette. Seni yeniden gördüğüme sevindim, dedi Grod; sonra giriştiler, onu arabanın kısıtlı boşluğunun izin verdiği ölçüde dövdüler.

Oscar bu sefer, şekerkamışı tarlasına giderken ağlamadı. Zafra [ekin biçme, kamışların toplanması] yakındı, kamışlar güzelce boy atmış, kalınlaşmıştı, bazı yerlerde birbirine çarpan, triffid'ler* gibi sürtünen kamışların çatırtısı duyuluyordu; gecede yitip giden tuhaf sesler de vardı. Olgun kamışların kokusu unutulur gibi değildi, dahası nefis bir dolunay vardı; Clives Oscar'ı salıvermeleri için adamlara yalvardı, onlarsa güldüler. Sen kendin için kaygılansan iyi edersin, dedi Grod. Oscar da yarılmış dudaklarının arasından az biraz gülmeye çalıştı. Dert etme, Clives, dedi. Çok geç kaldılar! Grod ona katılmadı. İşin aslı, tam vaktinde geldiğimizi söyleyebilirim. Bir otobüs durağının önünden geçtiler; Oscar bir an, bütün ailesini, zavallı merhum abuelo'su ve zavallı merhum

* Son derece zehirli, kurgusal bir bitki türü; adı önce John Wyndham'ın 1951 tarihli "The Day of the Triffids" adlı romanında, daha sonra da Simon Clark'ın "The Night of the Triffids" kitabında geçmiştir. (ç.n.)

abuela'sı dahil, bir guagua'ya binerken gördüğü duygusuna kapıldı, otobüsün sürücüsü Firavunfaresi, cobrador [biletçi, tahsildar] ise Yüzü Olmayan Adam'dı; son bir fanteziden başka bir şey değildi elbette, gözlerini kırptığı an silinip gitti; araba durunca, Oscar annesine (Seni seviyorum, senora), tio'suna (Uyuşturucuyu bırak, tio, yaşamana bak), Lola'ya (Olanlara çok üzgünüm; seni daima seveceğim), sevdiği bütün kadınlara -Olga, Maritza, Ana, Jenni, Karen ve adını bilmediği bütün ötekilere- ve tabii Ybón'a telepatik iletiler yolladı.[33]

Onu kamışların arasına götürdüler, yüzünü kendilerine çevirdiler. Yüreklice durmak için elinden geleni yapıyordu. (Clives'ı arabada, elleri bağlı bırakmışlardı, onlar arkalarını döner dönmez, tarlaya daldı; Oscar'ı ailesine teslim eden o oldu.) Adamlar Oscar'a bakıyorlardı, o da onlara baktı ve konuşmaya başladı. Sözcükler ağzından, bir başkasının sözcükleriymişçesine dökülüyordu; İspanyolca'sı ilk kez bu kadar düzgündü. Onlara, yaptıkları şeyin yanlış olduğunu, dünyayı olağanüstü bir aşktan mahrum etmek üzere olduklarını söyledi. Aşk çok nadir bulunan bir şeydi, maalesef milyonlarca başka şeyle karıştırılıyordu, bu gerçeği anlayabilecek tek kişi varsa, o da kendisiydi. Onlara Ybón'u, onu nasıl sevdiğini, neleri göze aldıklarını, hatta aynı rüyaları görmeye, aynı kelimeleri kullanmaya başladıklarını anlattı. Yaptığı şeyi, artık hiç kimsenin durduramayacağı şeyi yapabilmesinin tek nedeninin, duyduğu aşk olduğunu, onu öldürdükleri takdirde, büyük bir olasılıkla hiçbir şey hissetmeyeceklerini, çocuklarının da büyük bir olasılıkla hiçbir şey hissetmeyeceğini söyledi, ta ki yaşlı, aciz insanlar oluncaya ya da bir arabanın altında ka-

33 "Ne kadar uzağa gidersen git...bu sınırsız evrenin hangi menziline ulaşırsan ulaş... yalnız kalmayacaksın... ASLA!" (Gözcü, *Fantastik Dörtlü # 13 Mayıs 1963.*)

lıncaya kadar, işte o zaman, Oscar'ın onları öteki tarafta beklediğini hissedeceklerdi ve oradaki Oscar artık hiçbir kızın âşık olmadığı şişko, inek, hımbıl oğlan olmayacaktı; Oscar orada bir kahraman, bir intikamcı olacaktı. Çünkü insan (bir elini havaya kaldırdı) hayalini kurduğu şeydi.

Sözünü bitirmesini saygıyla beklediler, sonra, yüzleri akşam alacasında yavaş yavaş kaybolurken, şöyle dediler: Dinle, *fuego*'nun İngilizce'sini söyleyebilirsen, seni serbest bırakırız.

Diline hâkim olamadı, yumurtlayıverdi: Ateş.

Oscar...

8
ÖYKÜNÜN SONU

Aşağı yukarı bu kadar.

Cesedi almak üzere oraya uçtuk. Cenaze töreni düzenledik. Bizden başka kimse yoktu; Al ve Miggs bile. Lola ağlıyor, ağlıyordu. Bir yıl sonra annesinin kanseri nüksetti; bu sefer ayrılmaya niyeti yoktu, yapışıp kaldı. Lola'yla birlikte hastaneye, ziyaretine gittim. Altı kere. On ay daha yaşadı, ama daha o zamandan, az çok pes etmişti.

Elimden geleni yaptım, dedi.

Sen gerekeni yaptın, Mami, dedi Lola, ama annesi duymayı reddetti. Mahvolmuş sırtını bize döndü.

Elimden geleni yaptım, ama yetmedi.

Onu oğlunun yanına gömdüler, Lola kendi yazdığı şiiri okudu, tören bitti. Küller küllere, toprak toprağa.

Aile dört kez avukat tuttu, fakat dava dosyası bir türlü düzenlenemedi. Elçilik yardımcı olmadı, hükümet de öyle. Ybón, duyduğuma göre, hâlâ Mirador Norte'de oturuyor, hâlâ Riverside'da dans ediyormuş, ancak La Inca evi olaydan bir yıl sonra sattı, yeniden Baní'ye taşındı.

Lola o berbat ülkeye bir daha asla adım atmayacağına yemin etti. Sevgili olarak son gecelerimizden birinde, Biz on milyon Trujillo'dan başka bir şey değiliz, dedi.

BİZE GELİNCE

Keşke işlerin yoluna girdiğini, Oscar'ın ölümünün bizi yeniden bir araya getirdiğini söyleyebilsem. Ben haddinden fazla dağınık, serkeştim, Lola'ysa altı ay boyunca hasta annesine baktıktan sonra, çoğu dişinin Satürn Dönüşü diyeceği şeye uğramıştı.* Bir gün aradı, dün geceyi nerede geçirdiğimi sordu, ben doğru dürüst bir gerekçe sunamayınca, Hoşça kal, Yunior, dedi, lütfen kendine iyi bak; bir yıl kadar tanımadığım kızları becerdim ve siktir-et-Lola'yı duygusuyla inanılmayacak kadar kendini-beğenmiş, üstelik gerçekleştirmek için kılını bile kıpırdatmadığım bir yeniden barışma umudu arasında gidip geldim. Sonra, ağustosta, Santo Domingo'ya yaptığım bir yolculuk dönüşü, annemden Lola'nın, yerleştiği Miami şehrinde birisiyle tanıştığını, hamile olduğunu ve evlenmeye hazırlandığını öğrendim.

Onu aradım. Lola, neler oluyor yahu...

Telefonu kapadı.

---

* Astrologların genellikle 13 yaşında başladığına inandıkları, gerçek yetişkinliğin, öz-gelişimin, bağımsızlık ve sorumluluk bilincinin geliştiği dönem olarak kabul ettikleri dönüm noktası. (ç.n.)

SÜPER FİNAL İÇİN BİR NOT

Aradan yıllar, yıllar geçti ve ben hâlâ, sık sık onu düşünüyorum. İnanılmaz Oscar Wao'yu. Yatağımın ucuna iliştiği rüyalar görüyorum. Yine Rutgers'deyiz, Demarest yatakhanesinde; göründüğü kadarıyla, hep kalacağımız yerde. Bu rüyalarda, son günlerindeki kadar zayıf değil; daima şişman, devasa. Benimle konuşmak istiyor, bir an önce söze girmek için sabırsızlanıyor, ama çoğunlukla ne ben tek kelime edebiliyorum ne de o. Öyle karşılıklı, sessizce oturuyoruz.

Ölümünden beş yıl kadar sonra, başka tür rüyalar görmeye başladım. Onunla ya da ona çok benzeyen biriyle ilintili. Tepeleme eski, tozlu kitapla dolu, yıkıldı yıkılacak bir şato surunun içindeyiz. Oscar geçitlerden birinde duruyor, çok gizemli bir hali var, yüzünü bir gazap maskesinin ardına gizlemiş, ama maskedeki göz deliklerinin gerisinde, o birbirine yakın, tanıdık gözleri seçebiliyorum. Eleman elinde bir kitap tutuyor, kitabı kaldırıyor, gidip yakından bakmam için eliyle beni çağırıyor, aynı anda sahneyi anımsıyorum; onun şu uçuk kaçık filmlerinin birinde görmüştüm. Ondan kaçmak istiyorum, uzunca bir süre kaçıyorum da. Epeyce sonra, Oscar'ın ellerinde eklem yerleri bulunmadığını, kitabın sayfalarınınsa bomboş olduğunu ayrımsıyorum.

Ve maskenin arkasında, gözlerinin içinin güldüğünü.

Zafa.

Ancak bazı rüyalarda da, başımı kaldırıp bakınca yüzünün olmadığını görüyorum ve çığlık çığlığa haykırarak uyanıyorum.

RÜYALAR

Tam on yıl, aklınıza gelebilecek en rezil ilişkilerden geçtikten, bir ara yolumu tamamen yitirip dımdızlak kaldıktan

(Lola'sız, kendimsiz, hiçbir şeysiz) sonra, nihayet bir sabah, şeyimde bile olmayan birinin yanında, üstdudağımda kokain-kalıntısı ve kokain-kanı, gözlerimi açtım ve Tamam, Wao, dedim, tamam, sen kazandın.

BANA GELİNCE

Bugünlerde New Jersey'deki Perth Amboy'da yaşıyorum, Middlesex Community Kolej'de kompozisyon ve yaratıcı yazarlık dersi veriyorum; Elm Sokağı'nın başında, çelik fabrikasından az ileride bir evim bile var. Bodega sahiplerinin nakit parayla aldığı şu büyük, gösterişli evlerden değil, ama öyle dandik bir şey de değil. Meslektaşlarımın çoğu Pert Amboy'u köhne, izbe buluyor, bense onlara hiç katılmıyorum.

Çocukken tam da hayalini kurduğum şeyler değil tabii, öğretmenlik, New Jersey'de yaşamak filan, ama en iyi şekilde değerlendirmek, tadını çıkarabilmek için elimden geleni yapıyorum. Taptığım, bana tapan bir karım var; hiç mi hiç hak etmediğim, Salcedo'lu bir negrita; ara ara çocuk sahibi olmaya ilişkin, belli belirsiz sesler bile çıkarıyoruz. Kırk yılda bir, bir olasılığı değerlendirdiğim oluyor. Ama artık kız peşinde koşmuyorum. Sürekli, yani. Ders vermediğim ya da beysbol antrenörlüğü yapmadığım ya da spor salonuna gitmediğim ya da karımla sağda solda sürtmediğim zamanlar evdeyim, yazıyorum. Şu günlerde çok yazıyorum. Sabahın köründen gecenin körüne kadar. Bunu Oscar'dan öğrendim. Ben yeni bir adamım, gördüğünüz gibi, yeni bir adam, yeni biri.

BİZE GELİNCE

İnanmayacaksınız ama, hâlâ görüşüyoruz. Birkaç yıl önce, Kübalı Ruben ve kızıyla birlikte Paterson'a döndü, eski evi sattı, yenisini aldı; hep birlikte seyahatlere çıkıyorlarmış (bunları annemden duyuyorum – Lola her zamanki Lola; hâlâ annemi ziyaret ediyor). Zaman zaman, yıldızlar aynı hizaya dizildiğinde, ona rastlıyorum; gösteri yürüyüşlerinde, eskiden de uğradığımız kitapçılarda, New York'un caddelerinde. Kübalı Ruben bazen yanında oluyor, bazen olmuyor. Ama kızı mutlaka yanında. Gözleri, Oscar'ın gözleri. Saçlar, Hypatía'dan. Gözleri hiçbir şeyi kaçırmıyor, sürekli izliyor. Lola'ya inanacak olursak, okumaya da düşkünmüş. Yunior'a merhaba de, diye buyuruyor Lola. Tio'nun en yakın dostuydu.

Selam, tio, diyor kız duraksayarak.

Tio'nun *dostu,* diye düzeltiyor Lola.

Selam, tio'mun dostu.

Lola'nın saçları şimdi uzun, asla düzleştirmiyor; biraz daha kilolu, eskisi kadar da içten değil, ama yine de hâlâ rüyalarımın ciguapa'sı. Benimle karşılaştığına memnun oluyor, öyle surat asmalar, kırgınlıklar yok. Hem de hiç.

Yunior, nasılsın?

İyiyim. Sen nasılsın?

Bütün umutlar sönmeden önce, aramızdaki zımbırtıyı kurtarabileceğimize dair, aptalca hayaller kurardım; rüyamda eski günlerdeki gibi, aynı yatakta yattığımızı görürdüm; tepede pervane, esrarlı sigaralarımızın dumanı, birbirimize sokulmuşuz ve ben bizi kurtarabilecek sözcükleri nihayet söylemeye niyetleniyorum.

— — — .

Ama sesli harfleri dillendirmeme kalmadan uyanıyorum. Yüzüm terden sırılsıklam; rüyanın hiçbir zaman gerçekleşmeyeceğini de böyle anlarsınız zaten.

Hiçbir zaman, asla.

O kadar da kötü değil gerçi. Bu karşılaşmalarda gülümsüyor, gülüyor, sırayla kızının adını söylüyoruz.

Kızının rüya görmeye başlayıp başlamadığını hiç sormuyorum. Geçmişimizi kesinlikle ağzıma almıyorum.

Tek sohbet konumuz, Oscar.

Bitti sayılır. Neredeyse bitti. Gözlemciniz kozmik görevini tamamlayıp nihayet Ayın Mavi Bölgesi'ne çekilmeden ve artık Son Günlerine kadar sesini soluğunu kesmeden önce, size son birkaç şey gösterecek.

Kıza iyi bakın: güzeller güzeli muchacha: Lola'nın kızı. Koyu esmer ve insanı sersemletecek kadar zeki: büyük-büyükannesi La Inca'nın sözcükleriyle: una jurona [ailesine çekmiş, armut dibine düşmüş, anlamında]. Kafam azıcık çalışsaydı, benim kızım olabilirdi, daha ____ olsaydım. Ama bu gerçek, kızın değerini kesinlikle azaltmıyor. Ağaçlara tırmanıyor, kıçı kaşındığında kapı pervazlarına sürtüyor, kimsenin duymadığını sandığı anlar, malapalabras [küfür, argo] kültürünü geliştiriyor. İspanyolca ve İngilizce konuşuyor.

Bu kız ne Kaptan Amerika ne de Billy Batson; bizzat yıldırım.*

Şimdilik mutlu bir çocuk. Mutlu!

Ama boynundaki sicimin ucunda: üç tane azabache [siyah kehribar]: Oscar'ın bebekken taktığı, Lola'nın bebekken taktığı, La Inca'nın, Sığınağa geldiği zaman Beli'ye verdiği muska. Müthiş etkili, kadim büyü. Göz'e karşı üç engelleyici kalkan. On kilometre kalınlığında bir dua suruyla desteklenmiş. (Lola aptal değil; hem benim annemi hem de La Inca'yı kızın madrina'sı [vaftiz annesi] yaptı.) Gerçekten de güçlü, sıkı bekçiler.

Ama yine de, bir gün Çember kırılacak.

Çünkü Çemberler daima kırılır.

Ve kız hayatında ilk kez *fukú* sözcüğünü duyacak.

Ve rüyasında Yüzü Olmayan Adam'ı görecek.

Hemen değil, ama yakında.

Eğer ailesinin kızıysa -ki bence öyle- bir gün korkmayı kesecek ve yanıtların peşine düşecek.

Hemen değil, yakında.

Bir gün, en beklemediğim zamanda, kapımın çalındığını duyacağım.

Ben Isis. Dolores de León'un kızı.

Vay anasını! Gir, chica! İçeri gir!

(Azabache'lerin hâlâ boynunda olduğunu, annesinin bacaklarını, dayısının gözlerini aldığını fark edeceğim.)

Ona bir içki dolduracağım, karım da o özel pastelito'larından [küçük börek] kızartacak; becerebildiğimce canlı, neşeli bir tavırla annesini soracağım, üçümüzün eski resimlerini çı-

---

* Önce Fawcett Comics, daha sonra da DC Comics'in yayınladığı çizgi roman dizisindeki kurgusal süper-kahraman; sıradan bir radyo haber spikeri olan Billy Batson, büyücü Şazam'ın adını söylediği an, bir "yıldırım" tarafından çarpılır ve olağanüstü güçleri olan Captain Marvel'a dönüşür. (ç.n.)

karıp göstereceğim, vakit iyice ilerleyince onu bodruma indirecek, dayısının kitaplarını, bilgisayar oyunlarını, elyazmalarını, çizgi romanlarını, evraklarını koyduğum dört buzdolabını açacağım – buzdolapları yangına, depreme, neredeyse her şeye karşı en dayanıklı nesnelerdir.

Bir masa lambası, bir çalışma masası, portatif, bez bir yatak – her şeyi çoktan hazırladım.

Evimizde kaç gece geçirecek?

Ne kadar gerekiyorsa.

Ve belki, sadece belki, tahmin ettiğim kadar zekiyse ve cesursa, yaptığımız, öğrendiğimiz her şeyi özümseyecek, üzerine kendi içgörülerini ekleyecek ve defteri kapayacak. Son noktayı koyacak.

İyi günlerimde, umduğum şey işte bu. Hayalini kurduğum.

Ama bazen, pestil gibi ezildiğimi hissettiğim ya da keyifsiz olduğum günler, kendimi gecenin geç bir vakti, uyku filan hak getire, çalışma masamda Oscar'ın, sayfalarının kenarları kıvrılmış *Watchmen*'ini (üstüne üstlük!) karıştırırken buluyorum.* Son Yolculuğa çıkarken yanına aldığı, sonradan geri alabildiğimiz birkaç şeyden biri. Özgün, karton ciltli baskı. Tartışmasız en sevdiği üç kitaptan biri olan kitabın sayfalarını hızla çeviriyorum ve o son, dehşet verici bölüme geliyorum: "Daha Güçlü Seven Bir Dünya". Daire içine aldığı tek paragrafa. Hayatında hiçbir kitaba zarar vermemiş olan Oscar, o paragrafın etrafını, evine yazdığı son mektupları ya-

* DC Comics'in yayınladığı, Alan Moore'un yazıp D. Gibbons ile J. Higgins'in resimlediği, on iki sayılık çizgi-roman dizisi; daha sonra normal piyasa boyutlarından biraz büyük, esnek karton ciltli olarak basılmış ve "grafik roman" formatının yaygınlaşmasını sağlamıştır. (ç.n.)

zarken kullandığı kalın uçlu kalemle tam üç kez çevirmiş. Adrian Veidt ile Doktor Manhattan'ın yaptıkları son sohbet bu. Mutant beyin New York'u yerle bir ettikten sonra; Dr. Manhattan, Rorschach'ı öldürdükten sonra; Veidt'in "dünyayı kurtarma" planı başarıya ulaştıktan sonra.

Veidt şöyle diyor: "Ben doğru olanı yaptım, öyle değil mi? Sonuçta işe yaradı işte."

Manhattan, Evren'imizden silinip gitmeden önce, karşılık veriyor: "Sonuçta mı? Hiçbir şey sonuçlanmaz, Adrian. Hiçbir şey, hiçbir zaman bitmez."

SON MEKTUP

Son'dan önce elindekileri memlekete postalamayı becermiş. Üzerine eften püften, yavan cümleler karalanmış birkaç posta kartı. Bir tane de bana yazmış; Kont Fenris diye hitap etmiş bana. Eğer henüz görmediysem, Azua'nın kumsallarını tavsiye ediyor. Lola'ya da yazmış; ona Sevgili Bene Gesserit Cadım demiş.*

Sonra, ölümünün üzerinden sekiz ay kadar geçmişken, Paterson'daki eve bir paket geldi. Buyurun size Dominik

* Frank Herbert'in bilimkurgusal "Dune" evrenindeki en etkin, en önemli sosyal, dinsel ve politik güç birliği; yıllarca bedenlerini ve zihinlerini eğiterek, başkalarının büyü, sihir olarak algıladığı üstün güçler, yetenekler geliştiren kadınların kurduğu gizli bir örgüttür. (ç.n.)

usulü Express. İçinden iki elyazması çıktı. Biri, bir türlü-tamamlanamayan başyapıtının, dört kitaplık, E.E. "Doc" Smith-tarzı, *Starscourge* adlı uzay operasının yeni bölümleriydi, diğeriyse Lola'ya yazılmış uzun bir mektup; anlaşıldığı kadarıyla, öldürülmeden önce kaleme aldığı son şeydi. Mektupta yaptığı araştırmalardan, yazdığı yeni kitaptan söz ediyor, kitabı ayrıca göndereceğini belirtiyor. İkinci pakete dikkat et, diyor. İçinde, bu yolculukta yazdıklarımın tamamı var. Size gerekebilecek her şey orada. Vardığım sonuçları okuyunca, anlayacaksın. (Sayfanın kenarına, Bizi hasta eden şeyin tedavisi o, diye eklemiş. Evrenin DNA'sı.)

Tek sorun, lanet olasıca şey bir türlü elimize geçmedi! Ya postada kaybolmuştu, ya Oscar postaya veremeden öldürülmüştü, ya da teslim ettiği kişi unutup gitmişti.

Her neyse, elimize ulaşan paket de şaşırtıcı haberler taşımaktaydı. O yirmi yedi günün sonlarına doğru, güvercinimiz, Ybón'u başkentten uzaklaştırmayı *başarmıştı*. Capitán bir "iş" gezisindeyken, onlar bütün bir hafta sonunu, Barahona'daki bir kumsalda gözlerden uzak geçirmişlerdi ve bilin bakalım ne olmuştu? Ybón onu cidden, gerçekten *öpmüştü*. Bir daha bilin bakalım, ne olmuştu? Ybón onu cidden, gerçekten *düzmüştü*. İsa'ya şükürler olsun! Oscar bundan çok hoşlandığını, Ybón'un adı-lazım-değil'inin tadının tam da beklediği gibi çıktığını belirtiyor. Onun gözlemine göre, tadı Heineken'e benziyormuş. Ybón her gece capitán'ın onları bulduğu karabasanlar görmüş, bir keresinde uyanıp korku dolu bir sesle, Oscar, o burada, demişti; adamın geldiğine gerçekten inanıyormuş, Oscar yataktan fırlayıp capitán'ın üzerine saldırmış, ama sonra bunun, otelin süsleme amacıyla duvara astığı bir kaplumbağa kabuğu olduğu ortaya çıkmış. Az kaldı burnumu kırıyordum! Ybón'un neredeyse göbek deliğine kadar çıkan, minik tüyleri olduğunu, Oscar onun

içine girerken gözlerini kapadığını yazıyor, ama kendisini asıl etkileyen şeyin, seksin bildik bam-bam-bamları olmadığını ekliyordu – onu asıl çarpan, hayatında hiç tatmadığı küçük, mahrem teklifsizliklerdi; kadının saçlarını taramak, iç çamaşırlarını çamaşır ipinden almak, çırılçıplak banyoya gidişini izlemek, kadının gelip ansızın kucağına oturması ya da yüzünü onun boynuna gömmesi gibi. Ybón'un ona küçüklüğünü, küçük bir kızken yaşadıklarını anlatması ya da kendisinin ona, hayatında hiç seks yapmamış, bakir bir erkek olduğunu açıklaması gibi yakınlaşmalar. Bunun için bu kadar çok, böyle kahrolası bir süre beklemek zorunda kalmama inanamıyorum, diye yazmış. (Ybón bu bekleme süresine başka bir ad vermeyi önermişti. Ya? Ne diyelim, peki? Belki de, dedi kadın, ona yaşam diyebilirsin.) Oscar'ın son cümleleri şöyle: Herkesin dilinden düşmeyen şey, bu demek? Diablo! Keşke bilseydim, keşke daha önce öğrenseydim. O güzellik! Ah, o güzellik!

Oscar için hayat hep zordu. Geçmişi ta Dominikli atalarına uzanan bir lanet, bir *fukú*, kısa yaşamının üstünde kara bir karga gibi dolanıp durduktan sonra ömrüne son noktayı koydu.

Oscar için aşk hep zordu. "Yüzüklerin Efendisi" ve bilgisayar oyunları delisi bu genç adamla değil sevişmek isteyecek, sohbet edecek kadın bile bulmak neredeyse imkânsızdı. Oscar gitti, o imkânsız denizindeki en imkânsız damlayı buldu.

Dominik Cumhuriyeti'nde şöyle derler: Her *fukú*'yu bozacak, laneti senden uzak tutacak bir karşı-büyü, bir zafa vardır.

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı, bir şey daha diyor: Kötülük kadar aşk da vardır.

Ve huzurlarınızda:

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı!

Junot Diaz

"Oscar'a göre okul, bir ortaçağ infaz gösterisinin günümüzdeki karşılığıydı; ağaç gövdesine başlanmak ve zıvanadan çıkmış, zaten yarım olan aklını hepten yitirmiş bir güruhun taşlamalarına, hakaretlerine katlanmaktan farksızdı; güya daha iyi, daha güçlü bir insan olarak çıkacağı bir deneyim, bir olgunluk sınavıydı, oysa gerçek hiç de öyle değildi..."

§ EVEREST

ISBN: 978-975-289-571-3

9 789752 895713

www.everestyayinlari.com